

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.
De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD *x* Monetaire reserves en handelsstromen in het internationale betalingsverkeer, door A.-E. Jasay — *y* De jongste ontwikkeling van de economische en financiële toestand — Literatuur in verband met de economische en financiële problemen van België — Economische wetgeving — Statistieken.

MONETAIRE RESERVES EN HANDELSSTROMEN IN HET INTERNATIONALE BETALINGSVERKEER

door A.-E. JASAY,
Nuffield College, Oxford.

De internationale liquiditeitsvoorziening is thans het voorwerp van veler bezorgdheid. Slechts enkele waarnemers houden staande dat de wereldeconomie in haar geheel reeds over te weinig betaalmiddelen beschikt, doch velen beweren dat zulks mettertijd wel het geval zal zijn. Ik wens mij niet te mengen in een redetwist over de kwantitatieve, numerieke aspecten van het probleem of over het optimale groeipercentage van de internationale handel in vergelijking met het mogelijke of waarschijnlijke groeipercentage van de internationale reserves. Het is mijn bedoeling te streven naar opheldering van sommige kwesties betreffende de ware aard van de verhouding tussen vraag en aanbod van de internationale betaalmiddelen.

De normale wijze om het probleem van de internationale liquiditeit te onderzoeken, is het vooropstellen van een evenwichtsverhouding welke tussen de internationale handelsstroom (die een index is van de stroom van alle internationale transacties) en de reserves aan internationale betaalmiddelen moet worden bereikt. Het aanvaarden van zulke verhouding ligt natuurlijk in de grote neo-klassieke traditie der economische wetenschap. Het berust op hetzelfde begrip als de omloopsnelheid van het geld ⁽¹⁾ of veeleer op het omgekeerde begrip, met

name de verhouding die de gezamenlijke economische subjecten wensen te handhaven tussen hun kasreserves en de inkomens-uitgavenstroom tijdens een bepaalde periode.

Het bestaan van zulk een verhouding tussen reserves en deze stroom kan niet betwist worden. Zij bestaat bij definitie. Er werd veel geredetwist over de oorzakelijke betekenis van deze verhouding en over de krachten die ze bepalen. Voor Ricardo, J. S. Mill en later voor Irving Fisher was zij een technisch bepaalde constante. Volgens Marshall en Walras werd zij bepaald door een bewuste menselijke actie en door de rationele *egalisatie* van alle marginale bevredigingen en kosten. Volgens Schumpeter was zij een toevallig residu van onafhankelijke transactiebesluiten. De school van Keynes maakte er opnieuw een technische constante van ⁽²⁾, waarvan de betekenis evenwel aanzienlijk verminderde door de aanwezigheid van een buffervoorraad niet-circulerend inactief geld ⁽³⁾. Wanneer het de werking van één enkele nationale economie betreft, worden zulke redetwisten thans evenwel als een weinig academisch beschouwd. Doch voor de internationale economie, komen ze pas nu werkelijk in

⁽²⁾ In de gewone betekenis : $M_1 = L_1(Y)$; de vraag naar « transactiekasmiddelen » hangt van het peil van het nationaal inkomen af.

⁽³⁾ $M_2 = L_2(i)$; de vraag naar « speculatieve kasmiddelen » hangt van de rentevoet af.

⁽¹⁾ In de verkeersvergelijking van de kwantiteitstheorie : $MV = Y$.

de mode; de verhouding tussen de internationale « kasreserves » van de landen en hun internationale handelstransacties ⁽⁴⁾ wordt beschouwd als zijnde van beslissende betekenis voor de toekomstige ontwikkeling van de wereldproductie.

De redenering die tot dit besluit leidt, is gemakkelijk om volgen. De betalingsbalans van een land moet vereffend worden door wijzigingen in zijn reserves aan internationaal aanvaarde betaalmiddelen. Zo geeft een positief balanssaldo aanleiding tot een stijging en een negatief balanssaldo tot een daling van de reserves. De omvang van het *mogelijke* tekort (of overschot) groeit ongeveer evenredig met de handelstransacties van het land ⁽⁵⁾. Anderzijds is het *toelaatbaar* tekort beperkt door de omvang van de reserves (en het toelaatbaar overschot door de omvang van de reserves van de andere landen). Wanneer de verhouding tussen reserves en handels-

(4) In de opvatting van sommigen is de verhouding tussen internationale reserves en handelstransacties niet volkomen analoog aan deze tussen de kasreserves en de uitgaven van een particulier of een firma in een binnenlandse economie. Zij beweren dat de regeringen en de centrale banken niet werkelijk streven naar het handhaven van een verhouding tussen 's lands reserves en de handelstransacties of, juistert uitgedrukt, zij zijn gevoelig voor de verhouding wanneer ze daalt, doch niet wanneer ze stijgt. Wij gaan niet akkoord met deze bewering. Ofschoon de autoriteiten er misschien niet bewust naar streven hun reserves van de hand te doen (zoals zij dat zouden gedaan hebben ten tijde van de gouden standaard in de tweede helft van de XIXe eeuw) wanneer de reserveratio steeg, zullen ze zich over het algemeen in staat achten (of om electorale beweegredenen ertoe gedwongen zijn), op binnenlands vlak, een meer expansieve fiscale en monetaire politiek te voeren, die ertoe zal bijdragen de verhouding tot haar vroeger peil terug te brengen. Maar zelfs indien de overheidspolitiek volledig passief en ongevoelig blijft voor de stijging van de reserves, zouden de handelsbanken en firma's een andere houding aannemen. Door haar uitwerking op de relatieve binnenlandse en buitenlandse liquiditeitspositie, zou een toeneming van reserves krachten opwekken die de tendens hebben op de particuliere kapitaalrekening op korte termijn en misschien zelfs op lange termijn, de stijging van de reserves te neutraliseren. Weliswaar kan de overheid deze krachten door een bewust ingrijpen neutraliseren, doch een bewuste actie is niet hetzelfde als een passieve ongevoeligheid.

(5) Ofschoon dit een uitweiding is, mag men die bewering niet onbesproken laten. (a) Het vergt geen betoog dat de betalingsbalans van een bananenrepubliek of van een om het even welk land dat alleen grondstoffen uitvoert, in verhouding tot zijn totale handel, aan grotere schommelingen onderhevig is dan een industrieland. Dit dient toegeschreven te worden aan twee afzonderlijke redenen. Ten eerste, wegens de bestaande vraag- en aanbodverhoudingen (met inbegrip van de toepasselijke elasticiteit zowel als de stabiliteit van de parameters) is de opbrengst van grondstoffen wisselvalliger dan deze van bewerkte produkten. Ten tweede is de uitvoer (en vaak ook de invoer) van een industrieland doorgaans meer gevarieerd, wat de betalingsbalans stabielere maakt. Wilt nu het aandeel van de afgewerkte produkten in de wereldproductie toeneemt en dat van de basisprodukten afneemt, mag men redelijkerwijze verwachten dat de bewegingen van de betalingsbalans geleidelijk kleiner worden in vergelijking met het volume van de wereldhandel. (b) De uitbreiding van de politiek van volledige werkgelegenheid zal er waarschijnlijk eveneens toe bijdragen de cyclische schommelingen van de betalingsbalans te verminderen. (c) Wij kunnen hier herinneren aan het betoog van Wicksell dat de *kasreserves* van een bank (ten einde te voorzien in een eventueel « betalingsbalansstekort » dat tot uiting komt in de netto-opvragingen van haar depositanten) toenemen volgens de vierkantswortel van het totale volume der deposita's (d.w.z. minder dan proportioneel). De wet van de grote getallen toont aan dat zuiver stochastische betalingsbalansstoornissen zullen verminderen in verhouding tot de totale betalingen wanneer dit totaal zelf groter wordt.

transacties beneden een aanvaardbaar cijfer daalt, moet een land met een open economie, op korte termijn zijn nationaal inkomen en produktie beperken, terwijl het op lange termijn het aandeel van de ingevoerde goederen in zijn produktie zal trachten te verminderen. Deze maatregelen zullen tot stagnatie leiden en door de langdurige poging om de commerciële afhankelijkheid te beperken, tot ondoeltreffendheid en verspilling.

Elke redenering die uitgaat van de omvang der reserves, om te komen tot de handelsstroom die door de reserves kan gedragen worden, blijkt te berusten op de veronderstelling dat de reservepositie de toestand van de betalingsbalans bepaalt, die een land zich kan veroorloven. Ongetwijfeld bevat deze redenering een zekere grond van waarheid, maar zij geeft slechts een halve waarheid weer en zonder de andere helft kan deze zeer misleidend zijn. Het andere aspect van de waarheid in dit verband is dat de reserves ontstaan door en afhangen van de bewegingen van de betalingsbalans. Met andere woorden, men mag de reserves niet als een onafhankelijke veranderlijke beschouwen, waarvan de wereldhandel (rechtstreeks of onrechtstreeks) afhankelijk is. In deze verhouding is er geen afhankelijke of onafhankelijke veranderlijke.

Liquiditeit : een binnenlandse diagnose.

Het is van belang erop te wijzen dat in vrijwel alle recente discussies over dit onderwerp, internationale reserves en internationale liquiditeit door elkaar worden gebruikt alsof zij synoniemen waren of tenminste dezelfde betekenis hadden. Internationale liquiditeit wordt gewoonlijk gemeten aan het bedrag van de officiële goud- en dollarvoorraden ⁽⁶⁾. Tegelijkertijd wordt meestal aanvaard dat de liquiditeit van een geldstelsel niet overeenstemt met en niet kan gemeten worden aan de som van bepaalde soorten liquide activa, in dit geval goud- en dollarreserves die er deel van uitmaken. Ongetwijfeld is er thans niemand meer die de liquiditeit van het *binnenlands* geldstelsel zal gelijkstellen met de geldvoorraad die in dit stelsel voorhanden is. Onbezonnen lieden geven een bepaling van de liquiditeit, en schrandere lieden weigeren dit te doen, doch geen van allen beschouwt de geldhoeveelheid (of de verhouding van het geld tot de binnenlandse handelsomzet of het nationale inkomen) als een geldige definitie van de liquiditeit. Indien zij een geldige maatstaf was, zou de term « liquiditeit » reeds lang zijn verworpen; waarom immers zou men beide termen gebruiken indien zij hetzelfde begrip deden ?

Tijdens de naoorlogsperiode kwamen vele regeringen tot de overtuiging dat wat de liquiditeit ook

(6) Soms worden de goudbijdragen in, en de automatische trekkingsrechten op het I.M.F. eveneens medegerekend, zonder dat het in feite iets verandert aan het onvoorwaardelijk of « kas » karakter van het gebruikte begrip.

moge betekenen, zij niet zonder meer overeenstemt met de geldhoeveelheid. Bij hun pogingen om de inflatoire tendenties te bestrijden, stelden ze vast dat door de geldexpansie te remmen, men niet automatisch het nominale nationale inkomen remde. Onder de indruk van de teleurstellende ervaring van de Britse monetaire politiek, legde het Radcliffe Report inderdaad de nadruk op de « liquiditeitspositie » van de economie; wanneer de liquiditeit elastisch is, zal een vermindering van het geldaanbod eenvoudig en gemakkelijk geneutraliseerd worden door een evenredige stijging van de omloopsnelheid van het geld.

In elk geval weten wij nog steeds niet wat liquiditeit betekent in een nationale economie, laat staan in een internationale economie. Terwijl het misschien niet juist is te werken met te beperkte en te mechanische begrippen zoals « geld » of « goud- en dollar-reserves », is het even onbetrouwbaar te steunen op te vage begrippen zoals nationale of internationale « liquiditeit ».

Ten einde het probleem te verduidelijken, maken we gebruik van een vereenvoudigd model van een economisch stelsel met drie markten: de markt voor fysieke goederen (en diensten), de markt voor het « geld » en de markt voor « obligaties » (bonds). Onder « geld » verstaat men het wettig betaalmiddel en zijn volmaakte surrogaten (in feite bankdeposito's verhandelbaar *a pari*). « Obligaties » zijn alle soorten verplichtingen op papier die geen « geld » zijn (in feite wissels, kort- en langlopend verhandelbaar en rentegevend papier, termijndeposito's, credit- en debetsaldi, kortom elk niet-fysiek actief dat alleen tegen een *veranderlijke prijs* of helemaal niet verhandelbaar is).

De drie markten samen zijn noodzakelijk in evenwicht, d.w.z. dat de totale vraag het totale aanbod niet kan overtreffen of omgekeerd; natuurlijk kan men op een markt wel een vraagoverschot waarnemen, dat zich dan weerspiegelt in een aanbodoverschot op de twee andere markten of op één ervan. Veronderstellen wij dat op de geldmarkt een vraagoverschot ontstaat, misschien omdat de centrale bank de stijging van het geldaanbod remt ten einde het prijspeil te beperken. Veronderstellen wij eveneens dat dit vraagoverschot aanvankelijk alleen op de « obligatie »markt tot uiting komt, omdat de belanghebbenden het ontbrekend geld trachten te lenen door meer effecten van een of andere soort uit te geven. De vraag is of het aanbodoverschot van « obligaties » zal opgenomen worden zonder dat dit een weerslag heeft op de derde markt, met name de goederenmarkt. De bedoeling van de centrale bank is juist zulke weerslag uit te lokken.

Het komt evenwel voor dat bij een ruime liquiditeit dit overtollige « obligatie »-aanbod gemakkelijk opgenomen wordt zonder de goederenmarkt te storen, terwijl de inflatie verder welig tiert. Wanneer wij de omstandigheden vaststellen waarin dit zal gebeuren, kunnen wij tegelijkertijd de functie en de determinerende factoren van de « liquiditeit » bepalen.

In het economisch denken neemt men gewoonlijk aan dat het aanbodoverschot van alle soorten « obligaties » vrij snel zal opgenomen worden, zonder over te vloeien naar de goederenmarkt, onder de invloed van beide volgende processen of van één ervan.

Het handelskrediet is het beste voorbeeld van het eerste proces. Een firma die aan andere firma's verkoopt, zou haar betalingsvoorwaarden ongewijzigd kunnen handhaven, door te weigeren langer krediet te geven dan gebruikelijk is; zij kan zelfs haar normale krediettermijn verkorten. Door aldus te handelen, zou ze evenwel cliënten verliezen of verplicht zijn haar effectieve verkoopprijzen te verminderen door het toestaan van hogere kortingen op contante betalingen, enz. Veeleer dan op deze manier te werk te gaan, zal zij bereid zijn meer krediet te verlenen wijl de kasmiddelen schaarser worden, en zij zal daartoe in staat zijn dank zij andere firma's (haar eigen leveranciers) die hetzelfde doen. Er zullen dus minder kasmiddelen gebruikt worden in de circulatie onder de firma's. In formele termen uitgedrukt: een deel van het aanbodoverschot van « obligaties » zal een bijkomende handelsschuld vormen die vlot zal gecompenseerd worden door bijkomende handelskredieten, zonder dat het volume van de afzet, van de prijzen of van de interestpercentages erdoor ernstig beïnvloed wordt.

Het tweede mogelijke proces waardoor het aanbodoverschot van « obligaties » kan worden opgeslorpt, is de plotselinge groei, in tijden van geldschaarste, van nieuwe financiële instellingen of quasi-banken. Het typisch voorbeeld is de expansie, in zulke periodes, van de instellingen voor financiering van het verbruikskrediet, die deposito's van het publiek opnemen en het geld gebruiken om schulden van verbruikers (gewoonlijk huurkoopcontracten) die door de kleinhandelaars aangeboden worden, te disconteren. Het overschot aan « obligatie »-aanbod is, in dit geval, door de bijkomende verbruikersschuld vertegenwoordigd. Het publiek zelf wordt niet verzocht de nieuwe « obligaties » op te nemen — het zou de verplichting van een individuele verbruiker waarschijnlijk als te onzeker en te weinig « liquide » beschouwen. Niettemin zal het de deposito's bij de financieringsinstelling als volkomen veilig beschouwen, vrijwel even « liquide » als een echt bankdeposito, terwijl ze iets meer interest opleveren. De financieringshuizen nemen dus het overschot aan « obligatie »-aanbod op, het publiek de overeenkomstige extra-passiva van de financieringshuizen, zodat de kringloop gesloten is; het overtollige « obligatie »-aanbod wordt aangepast aan de overeenstemmende overtollige geldvraag, *via* een uitgifte van quasi-geld, terwijl de goederenmarkt geen restrictie ondervindt. Alleen de monetaire autoriteiten, die de prijzen of het volume op de goederenmarkt trachten te beïnvloeden, zijn teleurgesteld.

Hieruit blijkt dus hoe de liquiditeit in de ruime betekenis verondersteld wordt de *binnenlandse* economie te bevrijden van de beperkingen opgelegd door de eigenlijke geldhoeveelheid.

In beide hierboven beschreven mogelijke methodes van kredietgeving was er een verborgen maar essentiële voorwaarde opdat de liquiditeit aldus haar functie kon vervullen. De betrokken firma die op de actiefzijde meer handelskrediet en op de passiefzijde meer handelsschulden boekte, verhoogde de omzetsnelheid van haar balans, zodat ze met een gegeven bedrag aan eigen middelen meer verbintenissen kon aangaan. Moesten haar debiteuren in gebreke blijven, dan zou de firma er haar kapitaal en reserves kunnen bij inschieten. Tegelijkertijd liepen haar crediteuren eveneens een groter risico. Indien desondanks de firma bereid was meer krediet te verlenen en in staat was meer verbintenissen aan te gaan, dan moet zij vertrouwen gehad hebben in haar debiteuren, en moeten haar crediteuren haar hetzelfde vertrouwen geschonken hebben. Wanneer dit wederzijds vertrouwen aanwezig is, kan de omzetsnelheid zonder aarzelen verhoogd worden en hoeft de afzet niet ingekrompen te worden.

Evenzo kunnen de financiële instellingen gemakkelijker meer quasi monetaire middelen scheppen indien het publiek bereid is aan de deposito's opgenomen door deze instellingen dezelfde veiligheid toe te kennen als aan het geld. Rekening houdend met de toenemende omzetsnelheid en de dalende verhouding van de kasmiddelen tot de verplichtingen op de balans van de financieringsinstelling, is er voor zulke houding vanwege het publiek evenwel vertrouwen nodig.

Niets kan meer en duidelijker de fundamentele reden aantonen waarom de « liquiditeit » in de binnenlandse economie geacht wordt het eigenlijke geld als dominerende veranderlijke te vervangen. Blijkbaar betekent een « elastisch aanbod van liquiditeit » in de grond niets anders dan een « elastisch aanbod van vertrouwen ». Rekening houdend met het feit dat de moderne Staat, om electorale redenen, te allen tijde een min of meer volledige werkgelegenheid moet waarborgen en dat bijgevolg het gevaar voor recessies, menigvuldige faillissementen en wanbetalingen aanzienlijk verminderd is in vergelijking met vóór de oorlog, is het duidelijk dat het vertrouwensaanbod elastisch moet zijn (hoewel sommige verslagen over het moderne geldwezen, met name het Radcliffe Report, de omvang van deze elasticiteit misschien overdrijven en het vertrouwen groter doen schijnen dan het in werkelijkheid is).

Internationale liquiditeit : prikkels en weerstanden.

In hoever kunnen de resultaten van deze ontleding van een nationale economie in internationaal verband toegepast worden?

Het is duidelijk dat een land er nog meer belang bij heeft krediet te verlenen aan zijn handelspartners dan een firma aan haar cliënten die over te weinig kasmiddelen beschikken; een daling van de uitvoer, of zelfs een onderbreking in de stijging, zou immers niet alleen het evenwicht van de balans der lopende transacties kunnen verstoren, doch ook

wegens haar bijzondere invloed op de exportindustrieën, ongunstige multiplicatoreffecten en ernstige stoornissen uitlokken in de verdeling van het nationaal inkomen in bepaalde sectoren.

De meeste lezers zullen zich nog het geval herinneren van Duitsland binnen de E.B.U., vooral tijdens de jaren 1955-1958, vóór de Franse stabilisatie. Toen de Duitse crediteurpositie het maximum bereikt had, dat door het oorspronkelijk E.B.U.-akkoord was bepaald, eiste Duitsland geen contante betaling (100 pct. goud of dollars), daar dit de toekomstige expansie van zijn uitvoer in gevaar kon brengen, maar verleende het herhaaldelijk « ralonges » aan de E.B.U., wat deze laatste in staat stelde op haar beurt aanvullende kredieten aan Frankrijk te verstrekken. Het overschot van de Duitse betalingsbalans op de rekening der lopende transacties was gedeeltelijk toe te schrijven aan deze kredieten en weerspiegelde het Franse tekort; in geval Duitsland een meer restrictieve politiek had gevoerd, zou Frankrijk zijn politiek, zowel t.a.v. het totale volume als van de herkomst van zijn uitvoer, wellicht moeten wijzigen hebben (7).

In zekere zin bewijst het voorbeeld van 1955-1958 meer dan wij willen bewijzen. Door vorderingen op de E.B.U. te aanvaarden als wenselijke aanvulling van de reserves van zijn centrale bank, stelde Duitsland andere landen in staat hun tekort te financieren, en hield het de internationale handel op een hoger peil dan anders wellicht het geval zou zijn geweest. Indien wij de zaken enigszins vereenvoudigen, kunnen wij zeggen dat de vorderingen op de E.B.U. hoofdzakelijk vorderingen op Frankrijk waren, en dat deze uiteindelijk slechts konden omgezet worden in reële waarden indien en in zover het saldo van de Franse betalingsbalans van een tekort in een overschot veranderde. De keuze der economische beslissingen is het resultaat van het afwegen van prikkels en weerstanden. De prikkel die het surplusland ertoe aanzet krediet te verlenen om zijn handelspartner in staat te stellen het overeenkomstig tekort te financieren, is gemakkelijk te herkennen. De weerstand is nog gemakkelijker aan te wijzen. Hij komt voort uit de twijfel of de betalingsbalans van deze handelspartner in de nabije toekomst het vereiste overschot zal voortbrengen. Juist als in het geval van de liquiditeitschepping in de nationale economie, zijn wij ook hier aangewezen op de basisfactor, nl. het vertrouwen van het ene land in de toekomstige betalingsbalans van een ander land. Wanneer dit vertrouwen groot is, is de weerstand tegen een liquiditeitschepping gering, terwijl de prikkel zich met volle kracht doet gevoelen. In ons voorbeeld is de weerstand wellicht niet zwak geweest. Het saldo van de Franse betalingsbalans

(7) In zover het de herkomst betreft, zou de invoer uit Duitsland waarbij een 100 pct. contante betaling geëist werd, dezelfde tegengestelde uitwerking op de Franse reserves gehad hebben als een marginale dollarinvoer en hij zou wellicht het voorwerp geweest zijn van dezelfde discriminerende behandeling.

is weliswaar omgeslagen in een indrukwekkend overschot, maar het valt te betwijfelen of de Duitse bewindvoerders dit konden voorzien hebben toen zij de vorderingen op de E.B.U. als gelijkwaardig met betalingen aanvaardden, en of zij bijzonder vertrouwen hadden in deze activa die zich in de boeken van de Bundesbank opstapelden.

Onze opvatting van de internationale « liquiditeit » veronderstelt niet zulke moedige daden van vertrouwen. Wij beweren niet dat er nooit kasmiddelen nodig zijn om internationale betalingen te doen, want het surplusland zal steeds tevreden zijn dat het zijn overschot aan het deficitland terug kan lenen, wijl het in dit laatste een blind vertrouwen heeft. Wat we staande houden is dat het liquiditeitsaanbod de resultante is van een afweging van prikkels en weerstanden. De weerstand staat in omgekeerde verhouding tot de verwachtingen omtrent de toekomstige betalingsbalans van een land.

Daar een betaling op de kapitaalrekening gewoonlijk kan beschouwd worden als de huidige gediscoconteerde waarde van een stroom betalingen op de rekening der lopende transacties ⁽⁸⁾, is de meest logische houding de aandacht te concentreren op de waarschijnlijke evolutie van de rekening der lopende transacties van de toekomstige betalingsbalans. (Hiermee willen wij echter niet ontkennen dat — ten dele wijl de buitenlandse valutamarkten dikwijls niet verder zien dan de korte termijn — de algemene betalingsbalans in sommige gevallen eveneens van betekenis is). Het totaal der internationale reserves en surrogaatreserves zal dus afhankelijk zijn van de verwachte toekomstige structuur van de rekening der lopende transacties op de betalingsbalans.

Leningen en wisselrisico.

Indien een saldo van de algemene betalingsbalans wordt vereffend door een transfer van reserves in de engere betekenis — d.w.z. door een betaling in goud of dollars — van het deficitland naar het surplusland, veroorzaakt de transfer een tendens tot evenwichtsverstoring in beide landen. De onevenwichtigheid komt normaal tot uiting in de geldmarkten van de twee landen (hoewel zij zich in zekere omstandigheden kan beperken tot de respectieve overheidssectoren). Om het evenwicht te herstellen, is de economie van het surplusland geneigd per saldo aan het buitenland te lenen, terwijl het deficitland tracht per saldo in het buitenland te ontlenen.

⁽⁸⁾ Een ontvangst op de kapitaalrekening, die een in het buitenland geleend bedrag of een binnenlands winstgevend tegoed waarvan een buitenlander eigenaar is vertegenwoordigt, zou aanleiding geven tot een toekomstige stroom van interest- of dividuutkeringen ten laste van de rekening der lopende transacties. Omgekeerd, zou een betaling ten laste van de kapitaalrekening de toekomstige betalingen doen verminderen of de toekomstige ontvangsten op de rekening der lopende transacties doen toenemen.

Dit kan geschieden hetzij door de overheid en de centrale bank, hetzij door banken, handels- en nijverheidsondernemingen, enz.; deze transacties kunnen, wat het surplusland betreft, de vorm aannemen van terugbetalingen van buitenlandse schulden, van beleggingen op buitenlandse geldmarkten, van veranderingen in de omvang of de richting van het handelskrediet (verschuivingen in de betalings-termijnen), van veranderingen in de omvang van het acceptkrediet aan derde landen en mogelijk ook van kapitaalbewegingen op lange termijn. Bovendien heeft de geldruimte in het surplusland een neiging over te vloeien naar de balans der lopende transacties van de volgende periode in zover de vraag naar voorraden, inclusief ingevoerde grondstoffen, toeneemt als gevolg van het overschot. Het omgekeerde geldt waarschijnlijk voor het deficitland.

Nochtans kan het gebeuren dat deze min of meer automatische evenwichtbrengende tendenties niet sterk genoeg tot uiting komen. Ons inziens dient men dan ook meer vertrouwen te schenken aan leningoperaties van de overheid zelf. Men kan er niet genoeg de nadruk op leggen hoezeer een modern geïndustrialiseerd land erbij belang heeft geen moeilijkheden aan andere landen te veroorzaken en hun te helpen restrictieve economische maatregelen te vermijden, die door een voorbijgaande, kortstondige verstoring van het evenwicht der betalingsbalans zouden ingegeven zijn. Er zijn veel bemoedigende tekenen die erop wijzen dat de schatkisten en centrale banken in de Westerse wereld hoe langer hoe meer bewust zijn van hetgeen hun ware belangen kan dienen.

Oppervlakkig beschouwd, lijkt het dat deze menigvuldige leningoperaties, die als reservesurrogaten optreden mits het toekomstige balansevenwicht in zicht is, zullen uitblijven of een destabiliserende invloed uitoefenen, indien men het deficitland ervan verdenkt de devaluatie te verkiezen als middel om het vereiste overschot tot stand te brengen. Dit betekent dat de voorraad internationale liquiditeiten blijkbaar niet alleen afhankelijk is van het vertrouwen in de toekomstige ontwikkeling van de betalingsbalans, doch ook van het geloof in de vastheid van de wisselkoers.

Dit zou echter alleen het geval zijn indien het lenen aan een deficitland noodzakelijk gepaard ging met het verwerven van activa in de (verdachte) valuta van dat land. Gelukkig is de gamma van de beschikbare financiële instrumenten niet zo beperkt. In werkelijkheid is het voor de overige wereld zeer goed mogelijk in verschillende vormen een nettokredietgever van het deficitland te zijn en daarbij een speculatieve baissepositie tegen zijn valuta in te nemen. Men neemt aan dat in dit geval de valuta gedevalueerd zal worden en dat de betalingsbalans uiteindelijk een overschot zal vertonen; doch dit is ten slotte de hypothese die wij hier beschouwen. (Waar zelfs van een devaluatie geen hulp verwacht wordt, kan het betrokken land niet op internationale

liquiditeiten rekenen : het moet vooreerst het oordeel van de andere landen in zijn toekomst veranderen. In zulke omstandigheden komen stabilisatie- en wederuitrustingsprogramma's, waaraan de nodige publiciteit gegeven wordt, goed van pas).

a) Internationale leningen kunnen in de valuta van de geldnemer gesteld worden. Het eenvoudigste voorbeeld is de aankoop door niet-ingezetenen van geldmarktbeleggingen in het deficitland. In dat geval stijgen de reserves in vreemde geldsoort van het surplusland, terwijl die van het deficitland niet dalen. (Uitgedrukt in termen van de kwantiteits-theorie betekent dit dat M gestegen is en V constant bleef).

b) De lening kan ook uitgedrukt zijn in de valuta van het geldlenende land (d.i. bij voorbeeld het geval met de meeste uitvoerkredieten). Noch in het surplusland, noch in het deficitland wijzigen zich de deviezenreserves. (In termen van de kwantiteits-theorie uitgedrukt, betekent dit dat M constant blijft en V gestegen is).

c) Leningen kunnen ook luiden in een derde valuta of in goud. Consortiums van private banken, grote industriële ondernemingen met internationale vertakkingen en sommige internationale instellingen hebben een neiging om op die grondslag te werken. Dit betekent dat de reserves van het deficitland ten gevolge van de lening niet dalen. Of de reserves van het surplusland al dan niet stijgen, hangt ervan af of de overheid in die landen al dan niet in hun deviezenreserves derde valuta's of goudvorderingen op het deficitland en vorderingen op internationale instellingen opneemt. Zelfs indien zij dat niet doet, is het zeer onwaarschijnlijk dat het bezit van die vorderingen haar later beleid niet zou beïnvloeden.

d) Er kunnen zich ook hybridische vormen van lening voordoen. Zo kan deze laatste in de valuta van de geldnemer luiden, doch gedekt zijn tegen het wisselrisico door een termijnverkoop van dezelfde valuta; het is eveneens mogelijk dat zij onder een degelijke goud- of wisselkoerswaarborg valt (bij voorbeeld, activa die de Europese centrale banken in elkaars valuta onder de Europese Monetaire Overeenkomst aanhouden).

e) Goudleningen kunnen eveneens de nettovoorraad internationale liquiditeiten doen stijgen. Het klassieke voorbeeld is een gouddeposito bij de Bank voor Internationale Betalingen, dat (zeer terecht) in de goudreserve van het in bewaring gevende land begrepen is. De B.I.B. zal het goud verkopen tegen geldmarktmiddelen in een ander land en zichzelf dekken door een termijn aankoop bij een goudproducent. Het nettoresultaat hiervan is een stijging van de (goud)reserve van het surplusland en geen verandering in de reserve van het deficitland (terwijl zijn buitenlandse verplichtingen stijgen). Dit is hetzelfde resultaat als onder (a), behalve dat niemand zich over het wisselrisico hoeft ongerust te maken.

« Zichtbare » en « onzichtbare » liquiditeit.

Hoe de totale liquiditeitenmassa tussen de twee bestanddelen ervan, d.w.z. eigenlijke reserves en de reservesurrogaten, zal verdeeld worden, is afhankelijk van de voorkeur of meer in het bijzonder van de balansoverwegingen van de centrale banken.

Stel dat land A een tekort vertoont en land B een overeenstemmend overschot (eenvoudigheids-halve zal geen derde land beschouwd worden) en dat B een redelijk vertrouwen bezit in de toekomstige ontwikkeling van de betalingsbalans van A, zodat het tekort gefinancierd wordt door het vormen van tegoeden in de valuta van A door B. Indien, na een zekere tijd, het tekort van A omslaat in een overschot en het overschot van B in een tekort, kan die verschuiving gefinancierd worden hetzij met de tegoeden van B in de valuta van A, hetzij door dat A tegoeden in de valuta van B verkrijgt. In het laatste geval zullen de twee tekorten uiteindelijk tot gevolg hebben dat de deviezenreserves van beide centrale banken met een gelijk bedrag stijgen, waartegenover op de passiefzijde hogere tegoeden staan in binnenlandse valuta aangehouden door het buitenland. In het eerste geval schiep het tekort van A eerst reserves in vreemde valuta voor B, waarna het tekort van B deze reserves teniet deed. In beide gevallen werd dezelfde hoeveelheid « liquiditeit » geschapen door de verwachtingen van de betrokken landen omtrent het toekomstige verloop van de betalingsbalans.

Het behoeft wellicht geen betoog dat van de twee mogelijke samenstellingen van deze hoeveelheid, diegene die het deviezenbezit van beide landen uiteindelijk doet stijgen, de voorkeur verdient boven de delging van die tegoeden door de hiertegen opwegende verplichtingen in vreemde valuta. Iedere enigszins schrandere nationale overheid zal in die zowel als in andere zaken haar eigen belangen inzien, inclusief de weerslag die zij zelf kan ondervinden van de schade die zij aan de belangen van andere landen kan veroorzaken. (Het is duidelijk dat indien een sterke verlaging der tegoeden in een gegeven valuta door buitenlandse centrale banken het emitte-rende land ertoe beweegt zijn handelspolitiek en zelfs zijn buitenlandse politiek te herzien, de handelwijze van die centrale banken door ruimere beweegredenen zal ingegeven zijn dan een bekrompen voorkeur voor het goud). In laatste instantie zullen de landen datgene doen wat een afweging van waarschijnlijke voordelen en nadelen hen aanzet te doen en het is overbodig en nutteloos *hierover meer te zeggen* omtrent hetgeen « wenselijk is op het vlak van de wereldliquiditeit ».

Betalingsbalansdiscipline.

Dit alles betekent niet (a) dat de landen de « liquiditeit » die verantwoord is door de objectieve beschouwing van hun toekomstige betalingsbalans steeds kunnen verkrijgen, noch (b) dat daarom de juiste samenstelling van hun liquiditeit van geen

betekenis is. In werkelijkheid is de mate waarin die twee vaststellingen juist of onjuist zijn, de kern van de gehele kwestie van de verhouding tussen de reserves en de stromen in het internationale betalingsverkeer.

Reservesurrogaten zullen ter beschikking van een deficitland worden gesteld, niet in overeenstemming met zijn zienswijze over de toekomstige ontwikkeling van zijn betalingsbalans, doch op grond van hetgeen buitenlandse regeringen en intergouvernementele instellingen of private financiële ondernemingen hiervan verwachten. Het is mogelijk dat deze potentiële buitenlandse geldgevers, die betrouwen op de collectieve wijsheid van de internationale financiële gemeenschap, de toekomstige betalingsbalans van het deficitland juist beoordelen en hiermee in overeenstemming zijn valuta al dan niet aanhouden en dit land al dan niet leningen in een andere vorm verstrekken. In die gevallen wordt er geen probleem gesteld. Dit laatste rijst eerst op wanneer het vermoedelijke toekomstige verloop van de betalingsbalans door de overige wereld onjuist beoordeeld wordt; in dit geval is het mogelijk dat dit land niet kan beschikken over de hoeveelheid reservesurrogaten die het werkelijk « verdient ».

Er bestaan slechts partiële middelen om zulke toestand te verhelpen. Een ervan is het beroep op het prijzenmechanisme, het opdrijven van de rentestand of het verschaffen van hoge opbrengsten aan buitenlandse kredietgevers door het vaststellen van passende verschillen tussen de contant- en termijnwisselkoersen. Het kan evenwel voorkomen dat die instrumenten niet voor alle omstandigheden geschikt of sterk genoeg zijn. Een meer fundamentele methode bestaat erin te verklaren, voor te lichten en te overtuigen om de kloof te overbruggen tussen hetgeen objectief waarschijnlijk is en subjectief geloofd wordt en tevens de bevoegde instanties ervan te overtuigen dat de vooruitzichten beter zijn dan ze schijnen. In werkelijkheid ziet men niet goed in wat het « verzekeren van toereikende internationale liquiditeiten » werkelijk betekent, indien het niet een « verbetering van de internationale voorlichting » is; naarmate de techniek van het economisch beleid vooruitgang maakt, wordt die taak geleidelijk vergemakkelijkt. Een zekere graad van risico zal de geldgever nochtans steeds moeten dragen en dit hoort wellicht ook zo.

Het risico van de geldgever vervult immers een echte en nuttige economische functie in het internationale betalingsverkeer en daarom is de samenstelling van een gegeven « liquiditeitenmassa » niet zonder belang. Het deficitland kan over zijn reserves — d.w.z. activa in buitenlandse geldsoort, en goud zolang andere landen verplicht blijven hiervoor hun eigen valuta of reële middelen te verschaffen — min of meer onvoorwaardelijk beschikken. Reservesurrogaten — potentiële leenfaciliteiten van de ene of de andere soort — zijn in veranderlijke mate afhankelijk van de bereidheid van de andere landen om het tekort te financieren door hun overeenstemmend

overschot in leen te geven. Zij steunen op vertrouwen en het deficitland moet normaal dit vertrouwen verdienen door een « aangepast » economisch beleid. Het is tot op zekere hoogte gedwongen zich naar de « betalingsbalansdiscipline » te schikken.

Het heet een zeer verouderde opvatting de betalingsbalansdiscipline als heilzaam te beschouwen; sommigen aanzien het als een schadelijke last en wensen bijgevolg een massale groei van de « zichtbare » wereldreserves (of, wat op hetzelfde neerkomt, van de automatische en onvoorwaardelijke kredietfaciliteiten). Maar hoe meer wij de landen van de betalingsbalansdiscipline ontslaan, hoe minder geneigd ze zullen zijn hun produktieve middelen op de meest efficiënte manier aan te wenden. Indien de binnenlandse vraag niet dient aangepast aan de eisen van de betalingsbalans, kunnen de produktiefactoren ongetwijfeld volledig gebruikt worden, doch sommige zullen in niet-efficiënte industrieën aangewend worden. Frankrijk, na 1958, Spanje, na 1959-1960 en misschien (hoewel het wellicht te vroeg is om hierover te oordelen) Engeland, na 1960-1961, zijn er recente voorbeelden van hoe onderwerping aan de betalingsbalansdiscipline, ten koste van een tijdelijke vermindering van de nationale produktie, de oorzaak kan zijn van een hergroepering van de produktiemiddelen ten voordele van de meer concurrerende takken van de economie (9).

Het is evenmin juist te veronderstellen dat de betalingsbalansdiscipline alleen op de deficitlanden moet drukken en de surpluslanden hiervan zouden ontslagen zijn. De politiek van « goede crediteur » wordt niet alleen voorgeschreven door de vermaningen van de economen of door de stabiliteitseisen van de binnenlandse economie. Stel dat de betalingsbalans van een land gedurende een lange periode een aanhoudend globaal overschot kan vertonen, zonder dat de prijs die het voor het bevredigen van zijn mercantiele instincten betaalt, prohibitief wordt, dan negeert het sommige dringende realiteiten van de hedendaagse politieke en economische wereld.

(9) Wat dient evenwel gezegd van de landen wier betalingsbalansen i.p.v. in min of meer sterke mate langs beide kanten van het evenwichtspunt te schommelen, waarschijnlijk naar één zijde zullen overhellen, d.w.z. naar een tekort op lange termijn van de rekening der lopende transacties? Wat dient m.a.w. gezegd van de onderontwikkelde landen die, hetgeen begrijpelijk is, voor een lange periode geen overschotten op het lopend verkeer wensen? Bijna per definitie zullen zulke landen geen « gepaste » liquiditeiten vinden om hun tekorten te dekken, want dit zou betekenen dat zij, beschikkend over liquiditeiten, de rest van de wereld eenzijdig zouden kunnen dwingen hun goederen te leveren die niet zouden betaald worden. Het is mogelijk dat de rest van de wereld dat zou doen; maar het lijkt niet de eigenlijke taak te zijn van het mechanisme der liquiditeiten, de rest van de wereld eenzijdig en zonder haar uitdrukkelijke toestemming te dwingen aldus te handelen. De internationale liquiditeitsvoorraad dient om schommelingen in de internationale geldstromen toe te laten binnen de perken van een min of meer waarschijnlijk evenwicht op lange termijn. Het is niet zijn taak een nieuwe herverdeling van de wereldrijkdom tot stand te brengen. Indien zulke nieuwe verdeling door de betrokken partijen wenselijk wordt geacht, zullen zij ze ongetwijfeld tot stand brengen door middel van een steunverlening, of door andere transfers van reële middelen, maar dit alles heeft geen uitstaans met de internationale betaalmiddelen.

Landen *kunnen* (en ze worden dit ook) heden ten dage gedwongen worden zich rekenschap te geven van hun onderlinge afhankelijkheid ⁽¹⁰⁾.

Het huidige surplusland weet, of zo niet zal het hiertoe onder dwang gevoelen, dat het alleen bij een uiteindelijk tekort voordeel zal halen uit zijn huidig overschot (met inbegrip van de terugbetaling van het internationale krediet waarmee dit overschot gefinancierd werd).

Samengevat : terwijl het wereldpatroon van de betalingsbalanssaldi zelf een reserve internationale liquiditeiten in diverse vormen zal voortbrengen, zal de aldus ontstane reserve slechts « toereikend » zijn in zover verwacht wordt dat de betalingsbalansdiscipline uiteindelijk zal in acht genomen worden. Een land dat weinig bewijzen levert van zijn voornemen zich aan deze discipline te houden, zal vanzelfsprekend vinden dat de rest van de wereld hem niet de gepaste liquiditeiten wil verstrekken. Zijn probleem bestaat er dan in de rest van de wereld te overtuigen van de juistheid van zijn economische politiek, en hoe kleiner zijn eigen reserves en zijn automatische kredietfaciliteiten zullen zijn, hoe dringender het probleem wordt ⁽¹¹⁾.

Om deze reden is de indeling van een potentieel liquiditeitsaanbod in eigen reserves en voorwaardelijke faciliteiten niet zonder belang. Dezelfde factoren die betekenis aan deze indeling verlenen, mogen nochtans niet tot de conclusie leiden dat de ene samenstelling (meer zichtbare reserves) zou te verkiezen zijn boven een andere (mindere reserves en strengere voorwaarden voor de financieringsaanvragen ⁽¹²⁾).

⁽¹⁰⁾ In dit opzicht kan een aanzienlijke vooruitgang waargenomen worden in vergelijking met de vooroorlogse tijd. Het is voldoende te herinneren aan de poging, vastgelegd in het Verdrag van Versailles, tot het bekomen van herstelbetalingen van Duitsland, waarvan de vereffening een enorme daling van de Geallieerde uitvoer of een enorme stijging van de Geallieerde invoer zou hebben teweeggebracht. De weerslag van deze transfer op het handels- en inkomenpeil van de zegevierende landen werd destijds grotendeels genegeerd of verkeerd beoordeeld.

Ten dele dank zij de ondervinding die tijdens de twintiger en dertiger jaren opgedaan werd, zou zulke naïeve opvatting thans waarschijnlijk ondenkbaar zijn. De autoriteiten van een land weten dat de voorspoed van hun eigen uitvoer of van hun invoerconcurrerende industrieën mede van de betalingsbalanspositie van andere landen afhankelijk is. Elk thans nog omstreden punt hieromtrent is grotendeels alleen nog een kwestie van graad.

⁽¹¹⁾ Dat moet niet als volgt worden uitgelegd : « hoe meer een land van voorwaardelijke liquiditeiten afhankelijk is, hoe korter de periode zal zijn tijdens dewelke het zijn lopend betalingsverkeer in evenwicht moet brengen, omdat de internationale leningen hoofdzakelijk leningen zijn op korte termijn. Zelfs indien de geldschietters de liquiditeiten slechts voor een of twee jaar verlenen, zou hun criterium niet zijn of het land binnen een of twee jaar een overschot op zijn betalingsbalans zal tot stand brengen, maar wel of de kans tot het bereiken van een overschot, binnen een of twee jaar, groot genoeg zal zijn, om het in staat te stellen zijn lening terug te betalen. De overgang van een ernstig tekort naar een stevig overschot kan verscheidene jaren vergen. Voor het bekomen van liquiditeiten is het niet van essentieel belang dat men deze afstand snel overbrugt, maar wel dat men gezien heeft dat de goede weg werd ingeslagen.

⁽¹²⁾ Cf. de rede van de H. Baumgartner op de vergadering van het I.M.F. te Wenen. De H. Baumgartner ziet gevaren en nadelen in de automatische faciliteiten, zelfs indien ze tot doel hebben de kapitaalbewegingen op korte termijn op de betalingsbalans te neutraliseren (*Le Monde*, 21-9-1961).

Wat zijn geschikte reserves ?

Ofschoon geen enkele logische reden ons ertoe aanzet, hetzij een « verruiming », hetzij een « inkrimping » van de internationale liquiditeitenmassa aan te bevelen, is het nochtans belangwekkend na te gaan in welke richting de samenstelling van deze reserve, in een niet te ver verwijderde toekomst, waarschijnlijk zal evolueren. Is een substantiële groei van de zichtbare reserves waarschijnlijk ? Of zal iedere stijging beperkt blijven tot het « onzichtbaar » voorwaardelijk deel dat beïnvloed is door de beoordeling van de toekomstige structuur van de betalingsbalansen en dat slechts overeenstemt met (om deze verouderde term te gebruiken) de « rechtmatige behoeften van de handel ».

Het wordt meestal aanvaard dat de zichtbare reserves wegens de aard zelf van de goudwisselstandaard waarschijnlijk niet veel meer zullen toenemen. De goudvoorraad neemt slechts zeer matig toe, en alleen een deel of wellicht niets van deze vermeerdering zal ten goede komen aan de landen (de Verenigde Staten en het Verenigd-Koninkrijk) wier valuta's in het internationaal betalingsverkeer worden gebruikt. Bijgevolg zal een aanmerkelijke stijging van de reserves in deze valuta's een daling van hun dekkingsverhouding teweegbrengen, zodat ze mettertijd niet meer geschikt of gewenst zullen zijn voor het aanleggen van reserves.

Deze belangstelling voor de gouddekking steunt op een oppervlakkige zienswijze die door de verantwoordelijken voor het beheer van de officiële reserves geleidelijk opgegeven wordt. De verbintenissen van een onderneming zijn niet gedekt door één enkel soort actief (bijv. goud), doch door de gehele structuur der activa, en een bepaalde actiefpost kan in zekere mate door een andere vervangen worden. Om de betekenis hiervan te vatten, hoeft men slechts te denken aan het dollartekort, dat snel zou kunnen ontstaan indien de Amerikaanse administratie, om het hoofd te bieden aan een vlucht uit de dollar en aan zijn weerslag op de kapitaalbewegingen op korte termijn veroorzaakt door een gebrek aan vertrouwen in zijn gouddekking, ertoe zou overgaan (door een verandering in haar belastingwetten op de vennootschappen) Amerikaanse investeringen te verkopen aan de burgers van dezelfde landen die hun dollartegoeden wensen te verminderen. Er zijn nog andere mogelijkheden en middelen waarmee een solvabel en economisch leefbaar land, indien het zulks werkelijk verlangt, de buitenlandse vraag naar zijn valuta kan in stand houden. De aanwending van deze middelen kan enigszins onaangenaam zijn voor al wie erbij betrokken is, en het feit dat men zich hiervan steeds meer rekenschap geeft, betekent een nieuwe stabiliserende factor voor het huidige stelsel van de goudwisselstandaard.

De waarheid in dit verband is blijkbaar dat de nationale valuta's, als bronnen van internationale liquiditeit, zekere nadelen en risico's inhouden voor de houder die in zekere zin de gevangene wordt van

het land van uitgifte (gelijk elke crediteur in zekere zin de gevangene is van zijn debiteur). Nationale valuta's zijn daarom geen ideale reserves. Maar in zover een land zichtbare eigen reserves wil bezitten, kan het niet beter doen dan deze nadelen en risico's te aanvaarden, daar andere soorten reserves nog grotere risico's meebrengen. De nuttigheid van de reserves vloeit in laatste instantie voort uit hun *convertibiliteit in goederen en diensten van andere landen*.

Een nationale valuta kan tenminste omgezet worden in goederen en diensten van het land van uitgifte, en deze convertibiliteit is, hoe onvolmaakt zij ook zij, gewaarborgd door het gehele sociale en wettelijke bestel van het land waar dat geld wettig betaalmiddel is. Goud kan slechts in goederen omgezet worden door zijn (rechtstreekse of onrechtstreekse) convertibiliteit in de nationale valuta van een land waarvan de betalingsbalans een overschot vertoont.

Volgens sommigen bestaat wellicht een kans dat het goud ooit in termen van een bepaalde munt zal gerevalueerd worden. Maar dan moet men eveneens rekening houden met een mogelijke devaluatie; een land dat een aanzienlijk betalingsbalansoverschot ontwikkelt, zou inderdaad kunnen aarzelen verder goederen te leveren tegen goud op een ongewijzigde basis, en het zal voor dit land gemakkelijker zijn deze basis te wijzigen door een verandering van de prijs die het voor het goud wil betalen dan door een verstoring van de gevestigde betrekkingen in zijn nationale economie, door middel van uitvoertaksen of een hoger algemeen prijspeil. Naar onze mening zou het best zijn beide mogelijkheden — een opwaartse en een neerwaartse verandering van de goudprijs — als even denkbaar maar even ver verwijderd te beschouwen.

Bij de keuze van een « optimale reserveportefeuille » is het van het grootste belang steeds de valuta van het surplusland te bezitten of te kunnen kopen; goud als reserveactief kan, juist tegenover zulke valuta, een wisselrisico insluiten, zelfs indien het tegelijkertijd tegenover een andere munt een zekere meerwaarde kan opleveren. Wanneer het betalingsbalanspatroon verandert en het deficitland een surplusland wordt, zijn de risico's in zekere zin omgekeerd. Daarom is een afwisselende politiek aan te bevelen. Of wel hebben de autoriteiten volledig vertrouwen in hun bekwaamheid om de betalingsbalansen van andere landen te voorspellen zodat hun reserves hoofdzakelijk dienen samengesteld uit de valuta

van het land met het grootste toekomstige overschot; of wel zijn zij van oordeel dat de toekomstige betalingsbalansen voortdurend zullen schommelen en dat het moeilijk is zich in dit verband aan voorspellingen te wagen. In dit geval zullen zij wellicht verkiezen hun risico's te spreiden en een evenwichtige portefeuille aan te houden, bestaande uit verscheidene valuta's — steeds op voorwaarde dat de gekozen valuta's herkomstig zijn van landen met een redelijk goede regeringstraditie en een tamelijk ruime produktiebasis. Ten slotte zal zulke portefeuille waarschijnlijk even geschikt blijken te zijn om de behoeften aan valutareserves te bevredigen dan een portefeuille die hoofdzakelijk uit goud bestaat.

Het risico verbonden aan het bezit van valuta-reserves is een permanent feit van het internationale leven en terwijl het nutteloos lijkt hierover te klagen, stelt de huidige goudwisselstandaard middelen ter beschikking die toelaten de risico's te verminderen. De ideale « strategische reserve » van een land in de huidige omstandigheden moet niet (en kan waarschijnlijk niet) tot het goud — gelukkig evenmin tot één enkele munt — beperkt blijven. Theoretisch zou zulke reserve minder geschikt zijn om als stootkussen te dienen tussen de binnenlandse activiteit en de betalingsbalans, dan een oordeelkundig mengsel van de valuta's van een tamelijk groot aantal landen waarvan sommige vrijwel zeker een stevige economie en een positieve betalingsbalans zullen hebben op het ogenblik dat het land, houder van de reserves, zwak is en zijn betalingsbalans een tekort vertoont. Gelukkig kunnen dergelijke overwegingen steeds vaker op de werkelijkheid worden toegepast, omdat hoe langer hoe meer landen, vooral deze van West-Europa, als kredietwaardig kunnen beschouwd worden en omdat de hinderpalen die de geldmarkten over de gehele wereld van elkander scheiden, geleidelijk worden verwijderd.

Om deze redenen blijkt het niet juist te zijn dat de zichtbare reserves niet kunnen toenemen bij gebrek aan geschikte middelen die als reserves zouden kunnen dienen. Hoe meer de toekomstige betalingsbalanssaldi onder de ontwikkelde landen zullen schommelen, hoe waarschijnlijker het wordt dat de regeringen en centrale banken reserves van elkaars valuta's zullen aanhouden. Hier blijkt opnieuw dat de voorraad zichtbare reservemiddelen geen onafhankelijke veranderlijke is, maar afhangt van en in aanzienlijke mate ontstaat door de effectieve vraag naar reserves.

DE JONGSTE ONTWIKKELING VAN DE ECONOMISCHE EN FINANCIËLE TOESTAND

De vorige kroniek over de economische toestand ⁽¹⁾ vermeldde voor West-Europa in zijn geheel een ordelijke expansie die niet door een bijzondere politieke gebeurtenis verstoord werd, zoals dit vóór enkele jaren het geval was met de Korea-oorlog en de Suezcrisis. Kreeg men in de Duitse Bondsrepubliek de eerste tekenen te zien van een conjunctuurvertraging, dan begon daarentegen in de Verenigde Staten een conjunctuurherleving na een jaar van achteruitgang. De globale ontwikkeling van de vraag in de grote industriële landen vertoonde niet de kenmerken van een aanstaande recessie.

De Belgische economie had haar evenwicht teruggevonden na de schok toegebracht door de Kongolese kwestie. De internationale prijs- en loondispariteiten evolueerden in haar voordeel. De ontwikkeling van de bedrijvigheid werd niet door onvoldoende financieringsmiddelen belemmerd. Het enig knelpunt bestond in een zeker tekort aan vakbekwame arbeidskrachten.

Wij zijn voornemens in onderhavig artikel te onderzoeken of de diagnose, opgesteld tijdens de lente van 1961 nog tekenend is voor de economische toestand in de herfst. De uiteenzetting over de binnen- en buitenlandse vraag, de industriële bedrijvigheid, de prijzen en de tewerkstelling, de buitenlandse handel, zal worden aangevuld met een ontleding van de monetaire en financiële ontwikkeling in het licht van de evolutie waarvan sprake in het *Tijdschrift* van de maand juni. Deze ontleding vestigde de aandacht op : het verdwijnen van de wisselcrisis, waartoe de gebeurtenissen in Kongo aanleiding hadden gegeven; een stijgende kredietvraag die dank zij de overvloedige liquiditeiten gemakkelijk bevredigd werd; het voortduren van de moeilijkheden van de Schatkist die, door haar schuldaangroei bij de monetaire instellingen, bijdroeg tot het scheppen van liquiditeiten. Het regeringsbeleid liet evenwel een zeker herstel van de toestand der overheidsfinanciën verwachten.

1. Ontwikkeling van de buitenlandse vraag.

Sedert het midden van dit jaar is het aandeel van de buitenlandse vraag in de economische expansie van België niet meer zo belangrijk als vroeger; zij begon inderdaad te lijden onder de vertraging van

het tempo der economische expansie in verscheidene Europese landen. Kennen de Verenigde Staten een conjuncturele herleving, dan ontwikkelt zich deze evenwel zonder de minste overspanning.

De recessie eindigde in dit land tijdens het eerste kwartaal van 1961. Het bruto nationaal produkt, berekend op jaarbasis, steeg na aanpassing voor de seizoenbewegingen van \$ 501 miljard in het eerste kwartaal tot \$ 516 miljard in het tweede en tot \$ 526 miljard ⁽¹⁾ in het derde kwartaal. Het conjunctuurherstel werd teweeggebracht door de verhoging van de overheidsuitgaven voor goederen en diensten, die stegen van \$ 101,6 miljard in het laatste kwartaal van 1960 tot \$ 105 miljard in het volgende kwartaal en tot \$ 109 miljard tijdens het derde kwartaal van dit jaar. De prikkel die van deze uitgaven uitging, werd vanaf het tweede kwartaal gevolgd door een wijziging in de oriëntering van de overige bestanddelen van de globale vraag. Zo werden het particuliere verbruik en de wederaanvulling van de voorraden belangrijke expansiefactoren van de economische bedrijvigheid. Een intering van de voorraden, die tijdens het eerste kwartaal van 1961 op \$ 4 miljard geraamd werd, maakte inderdaad plaats voor een vermeerdering van \$ 2,8 en 4,5 miljard in de loop van de volgende twee kwartalen. Gedurende dezelfde periode steeg het particuliere verbruik van \$ 331 miljard tot \$ 336 en \$ 341 miljard.

Onder de andere bestanddelen van de nationale bestedingen, valt er de vermindering te vermelden van de netto-uitvoer van goederen en diensten van \$ 5,3 miljard in het eerste kwartaal tot \$ 3,9 en \$ 2,6 miljard tijdens de volgende twee kwartalen. In tegenstelling met de investeringen in voorraden, vertonen deze in vaste activa (nijverheidsuitrustingen en gebouwen) slechts een geringe stijging.

In het Verenigd-Koninkrijk verliep de economische ontwikkeling anders. Vormt de Amerikaanse economie in internationaal verband een gunstig element, dan hebben integendeel de beperkende maatregelen die in de loop van 1961 in Groot-Brittannië afgekondigd werden, een deflatoire invloed op de vraag. Tijdens het eerste halfjaar nam het nationaal produkt tegen courante prijzen nog enigszins toe, waaraan een matige stijging van het particuliere verbruik en van de investeringen in vaste activa beantwoordt. De vermindering van de vraag had hoofdzakelijk

⁽¹⁾ *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting*, dl. I, nr 5, mei 1961, blz. 353-363.

⁽¹⁾ Eerste ramingen.

een weerslag op de invoer; het tekort ontstaan op de lopende transacties met het buitenland verdween dan ook geleidelijk. Het saldo van de onzichtbare transacties verslechterde evenwel gedurende het derde kwartaal, gedeeltelijk ten gevolge van seizoenbewegingen, terwijl er een nettokapitaaluitvoer geboekt werd, inzonderheid voor de financiering van de verkoop van schepen.

De vertraging van de industriële bedrijvigheid komt tot uiting in het indexcijfer van de produktie dat in september 1960 133, in mei 1961 131 en in september 134 bedroeg. Zouden bepaalde recessie-tekenen duidelijker worden, dan zou men deze, gelet op het betrekkelijk laag peil van de deviezenreserves, door een aanwakking van de binnenlandse vraag moeilijk kunnen bestrijden.

Binnen de Europese Economische Gemeenschap wordt de economische expansie meer en meer belemmerd door de grenzen van de productiecapaciteiten en het nijpende tekort aan arbeidskrachten. De spanningen op de arbeidsmarkt gaan evenwel niet gepaard met evenwichtsverstoringen van de betalingsbalans. Zij hebben enkel het groeitempo van de industriële produktie geremd, dat, voor de Gemeenschap in haar geheel, vergeleken met de voorgaande kwartalen, terugging van 2,5 pct. tijdens het vierde kwartaal van 1960 tot 1,6 pct. in het eerste kwartaal van 1961 en tot 0,8 pct. in het tweede kwartaal van hetzelfde jaar. Nochtans moet ook de vertraging van het tempo van de industriële expansie, zij het dan in mindere mate, toegeschreven worden aan een verzwakking van de vraag, die zich in enkele nijverheidstakken, naargelang de landen, min of meer sterk deed gevoelen.

In Duitsland treedt deze tendentie het meest op de voorgrond. Tijdens het eerste halfjaar zou het bruto nationaal produkt in reële termen evenwel nog met 6 pct. gestegen zijn t.o.v. de overeenkomstige periode van 1960, terwijl voor het jaar 1960 in zijn geheel het stijgingspercentage 8 pct. bedroeg. Deze vertraging van het groeipcentage gaat gepaard met een minder snelle verbetering van de produktiviteit. De wijziging van het conjunctuurklimaat beïnvloedt vooral de evolutie van de voorraden, waarvan het groeitempo aanzienlijk trager is dan in 1960.

De bestellingen bij de Duitse nijverheid daalden met 6 pct. tussen het eerste en het derde kwartaal van 1961 en liggen aldus op het peil van de overeenstemmende periode van 1960. Deze achteruitgang is zowel het gevolg van de binnen- als van de buitenlandse vraag. Naast een vermindering van de voorraadvorming, vermeldt men een minder sterke neiging vanwege de industrieën om te investeren in vaste activa. Daarentegen neemt de woningbouw verder uitbreiding, doch in een trager tempo dan vroeger. Alleen het particuliere verbruik vertoont geen enkel teken van vertraging: het zou tijdens het eerste halfjaar van 1961 met 9,5 pct. gestegen zijn, percentage dat iets lager ligt dan dit der gezamenlijke bezoldigingen.

In Nederland stegen de voornaamste componenten van de binnenlandse vraag sneller dan de buitenlandse vraag, waarin het Verenigd-Koninkrijk en Duitsland een groot aandeel hebben. Globaal waren de bestellingen bij de nijverheid tijdens het tweede kwartaal belangrijker dan tijdens het eerste kwartaal van dit jaar.

Het particuliere verbruik en de brutovorming van vast kapitaal stegen tijdens het eerste halfjaar respectievelijk met 7 en 8,7 pct. t.o.v. de overeenkomstige periode van 1960. De industriële produktie neemt evenwel geen uitbreiding meer wegens de vermindering van de arbeidsduur en de uitputting van de reserves aan arbeidskrachten. Het indexcijfer van deze produktie daalde van 161 in september 1960 tot 159 een jaar later. In deze omstandigheden moest het overschot van de lopende transacties met het buitenland natuurlijk afnemen; deze evolutie nam evenwel niet zulke verhoudingen aan, dat men de binnenlandse vraag door bijzondere maatregelen zou hebben moeten verminderen.

De economische toestand van Frankrijk is, in tegenstelling met deze van Duitsland, gekenmerkt door een snellere expansie tijdens het eerste halfjaar van 1961. Anders dan in Nederland, kon het aanbod zich gemakkelijk aan de stijgende vraag aanpassen dank zij het bestaan van een ongebruikte productiecapaciteit en de groei van de actieve bevolking. Het indexcijfer van de industriële produktie (met uitzondering van het bouwbedrijf) steeg van 181 in oktober 1960 tot 189 in oktober 1961. De balans van de lopende transacties met het buitenland vertoont een tendentie tot verbetering. Nochtans kwamen op het gebied van prijzen en lonen spanningen aan het licht.

In Italië evolueerde de conjunctuur op dezelfde wijze als in Frankrijk. Voor de eerste zeven maanden van het jaar lag de industriële produktie 8,7 pct. hoger dan die voor de overeenkomstige periode van 1960. Een ander gunstig element: de landbouwproduktie was aanzienlijk groter dan in 1960; het gaat hier om een belangrijke factor van de Italiaanse economie. De ontwikkeling van de betalingsbalans bleef dan ook gunstig en de deviezenreserves blijven toenemen.

Over het algemeen geven de tekenen van vertraging in de volkshuishoudingen van de grote industriële landen nog geen aanleiding tot bezorgdheid. Een bepaalde verzwakking van de vraag was zelfs wenselijk indien men het ontstaan van ongezonde spanningen wilde vermijden, die een reeks pijnlijke aanpassingen hadden kunnen vergen. Wat meer in het bijzonder de Europese Economische Gemeenschap betreft, moet men rekening houden met het zeer bevredigende peil van de deviezenreserves in de verschillende landen en met de hieruit voortvloeiende mogelijkheden eventueel een politiek tot aanwakking van de vraag te voeren. Om te kunnen slagen zou deze politiek moeten steunen op een ruime internationale samenwerking.

2. Binnenlandse vraag.

De jongste cijfers die zo pas over het nationaal produkt en de bestedingen gepubliceerd werden, hebben betrekking op het jaar 1960 ⁽¹⁾. Zij kunnen als volgt met die van het jaar 1959 vergeleken worden.

Tabel I.

Bruto nationaal produkt

(tegen courante prijzen, miljarden franken)

	1959	1960
Particulier verbruik	400,9	416,6
Verbruik van de overheidssector .	78,6	83,4
Brutovorming van vast kapitaal ...	104,0	113,8
Bedrijven	(91,3)	(100,4)
Staat	(12,7)	(13,4)
Voorraadschommelingen	- 0,6	+ 4,0
Totaal van de binnenlandse bestedingen	582,9	617,8
Netto-uitvoer	7,2	8,1
Bruto nationaal produkt	590,1	625,9

Volgens de reeds beschikbare gegevens zal de evolutie van het bruto nationaal produkt in 1961 niet zeer verschillen van die welke in 1960 werd waargenomen, zowel wat de voornaamste componenten als wat het gezamenlijke bedrag betreft. Het is evenwel niet uitgesloten dat het groeipercentage van dit laatste ten gevolge van de stakingen in januari enigszins kleiner uitvalt dan het percentage, opgetekend in 1960.

Volgens verschillende gedeeltelijke aanwijzingen zou het particuliere verbruik een nieuwe stijging van ten minste 4 pct. kunnen vertonen. Ondanks de stakingen in januari, steeg de loonmassa in 1961 vermoedelijk met ongeveer 5 pct., ten gevolge van de

⁽¹⁾ Cahiers économiques de Bruxelles, n° 12, oktober 1961, blz. 459-485.

verhoging van de gemiddelde brutoverdienste per gepresteerd arbeidsuur (+ 4,3 pct. van september 1960 tot september 1961), de ontwikkeling van de tewerkstelling en de verlenging van de werkelijke arbeidsduur. Het algemene indexcijfer van de verkopen in de warenhuizen steeg, tijdens de eerste negen maanden, van een gemiddeld peil van 149 tot 152, ondanks de stakingen bij het begin van het jaar. De leveringen van weefsels op de binnenlandse markt vermeerderden van het eerste halfjaar van 1960 tot het eerste halfjaar van 1961 met 1,5 pct. in volume. Voor dezelfde periodes namen de aankopen van autovoertuigen en van andere duurzame verbruiksgoederen respectievelijk toe met 11 en 14 pct. Van zijn kant vermeerderde de uitvoer van verbruiksgoederen in waarde met 7,1 pct.

De vooruitgang is minder sterk voor het overheidsverbruik : dit zou van F 59,8 miljard in 1960 tot F 60,9 miljard in 1961 gestegen zijn. Deze cijfers zouden moeten aangevuld worden met die betreffende het verbruik van de andere overheidslichamen, die nog niet beschikbaar zijn.

Ten aanzien van de investeringen, dient in de eerste plaats de zeer gunstige tendentie vermeld van de bouw van woningen en nijverheidsgebouwen. Voor de eerste negen maanden van het jaar overschrijdt het aantal bouwvergunningen en in uitvoering zijnde gebouwen de overeenkomstige cijfers van 1960 met meer dan 10 pct. Ondanks de in december 1960 ingevoerde beperkingen daalden de bouwpremies (De Taeye-premies genoemd) slechts heel weinig.

De reeds beschikbare gegevens over de ontwikkeling van de industriële investeringen zijn minder nauwkeurig. De bestellingen van bedrijfsmaterieel door de binnenlandse markt bij de Belgische nijverheid stegen tijdens het eerste halfjaar met 4,2 pct. t.o.v. het voorgaande halfjaar en met 18,6 pct. tegenover dit van 1960. De invoer van uitrustingsgoederen vertoont een gelijkaardige ontwikkeling. Ten slotte maken de halfjaarlijkse onderzoeken van de

Tabel II.

Particulier verbruik

Periode	Invoer van verbruiksgoederen (kwartaalgemiddelden of kwartalen) ¹	Indexcijfer van het voedselverbruik, na uitschakeling der seizoenschommelingen ²	Volume van de leveringen van weefsels aan de binnenlandse markt ¹	Verkoop van nieuwe autovoertuigen ³
	(miljarden franken)	(basis 1953 = 100)		(Waarde : basis 1957 = 100)
1959 Jaar	8,9	114	117	111
1 ^e halfjaar	8,6	114	109	124
1960 Jaar	9,3	119	123	138
1 ^e halfjaar	9,2	118	120	152
3 ^e kwartaal	9,1	122	126	124
4 ^e kwartaal	9,5	117	124	126
1961 1 ^e halfjaar	9,8 ⁴	119	122	169
3 ^e kwartaal			120 ⁵	131 ⁵

¹ Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek. Berekeningen door het Departement Studiën en Documentatie van de Nationale Bank van België.

² Bron : Institut de Recherches Economiques, Sociales et Politiques.

³ Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

⁴ Nieuwe reeks : de cijfers zijn niet strikt vergelijkbaar met de vorige cijfers, maar de orde van grootte is dezelfde.

⁵ Gemiddelde juli-augustus.

Nationale Bank over de tendentie van de investeringsuitgaven in een bepaald aantal nijverheidssectoren ⁽¹⁾ voor het eerste halfjaar gewag van een stijging van deze uitgaven in vergelijking met het halfjaarlijkse gemiddelde van 1960, behalve in de ijzer- en staalnijverheid en in de elektrische centrales waar men een vermindering waarneemt. De vooruitzichten voor het tweede halfjaar wijzen nog op een sterke tendentie tot investeren.

Deze is begunstigd door de economische expansiewetten van 17 en 18 juli 1959. De kredieten die krachtens deze wetten tegen verminderde rentevoet of met staatswaarborg toegestaan werden, bedroegen op 1 september 1961 F 18,9 miljard, d.i. een stijging van F 7,3 miljard tegenover 1 december 1960. De bedrijven die deze steunverlening ontvingen, verklaarden dat de investeringsprogramma's die met behulp van deze kredieten een begin van uitvoering kregen, op 1 juli 1961 F 44,5 miljard bedroegen.

De rechtstreekse bruto-overheidsinvesteringen zullen van F 7,9 miljard in 1960 tot F 8,8 miljard in 1961 stijgen, maar de investeringen via de overheidsbedrijven zullen van F 5,8 tot F 2,5 miljard dalen. De begroting van 1962 voorziet een stijging van deze twee soorten investeringen.

Het bedrag van de netto-uitvoer, berekend volgens de methodes van de nationale boekhouding, zal in 1961 vermoedelijk lager zijn dan het bedrag dat in de nevenstaande tabel voor het jaar 1960 voorkomt. De koerswijziging valt evenwel hoofdzakelijk in het eerste kwartaal en is vooral te wijten aan de weerslag van de stakingen. Voor de volgende maanden lijkt de toestand niet erg verschillend van degene die wij, globaal beschouwd, voor het jaar 1960 hebben waargenomen.

3. Industriële bedrijvigheid.

Na de stakingen in het begin van het jaar zette de expansie van de industriële bedrijvigheid zich weer voort. Een vergelijking met het productiepeil van 1960, gebaseerd op de indexcijfers van het tweede kwartaal, wijst op een stijging van de globale industriële productie met 7 pct., terwijl de voortbrenging van de fabrieksnijverheid in 1961 alleen reeds met 7,6 pct. toenam.

De produktiestijging was het grootst in de chemische en de lederindustrie (+ 12 pct.), de metaalverwerkende nijverheid en de textielindustrie (+ 9,5 pct.), evenals in de ijzer- en staalnijverheid en de industrie der non-ferro metalen.

Volgens de reeds beschikbare gegevens, handhaafde het groeipercentage zich in het derde kwartaal op ongeveer 6 à 7 pct., in vergelijking met het overeenkomstig kwartaal van 1960.

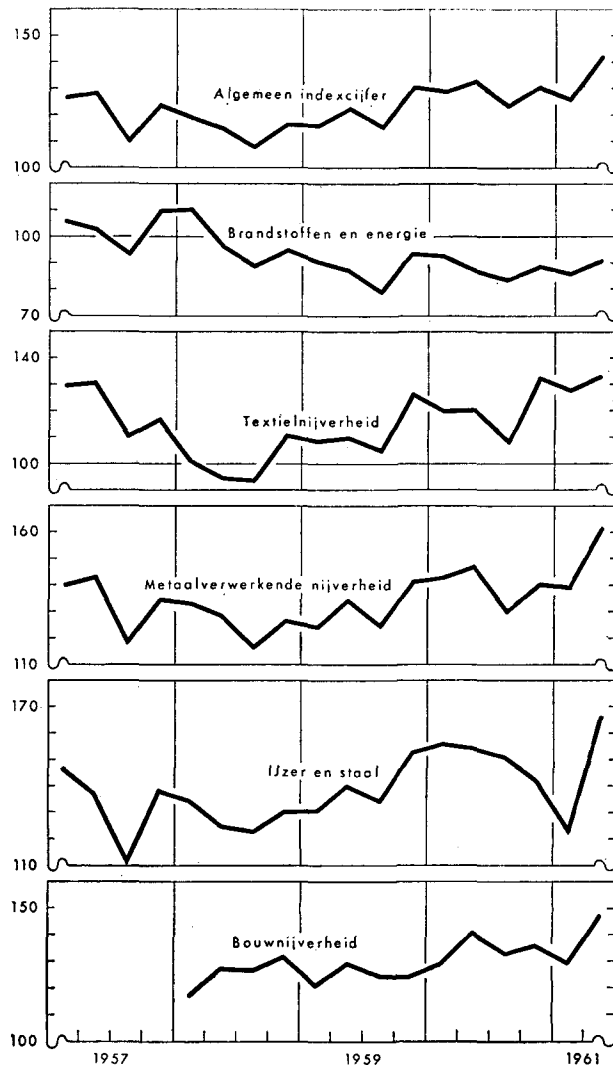
⁽¹⁾ Deze enquête heeft betrekking op de volgende nijverheidssectoren : de ijzer- en staalnijverheid, de metaalverwerkende nijverheid, de elektrische centrales, de petroleumraffinaderijen, de textiel-, papier-, bouw-, leder-, hout- en keramiek-nijverheid. De omstandige resultaten van de onderzoeken worden uitsluitend aan de deelnemers bekendgemaakt.

De vooruitgang van de industriële productie tussen het maximum van de voorgaande hoogconjunctuur, m.a.w. het tweede kwartaal van 1957, en het tweede kwartaal van 1961, bedraagt 8,3 pct. voor de nijverheid in haar geheel en 12,8 pct. voor de fabrieksnijverheid alleen. Het eerste percentage is sterk beïnvloed door de daling van de steenkolenproductie : het extractietempo verminderde met ongeveer 25 pct. tegenover 1957.

Grafiek 1.

Indexcijfers van de productie in verschillende bedrijfstakken (Basis 1953 = 100)

Bronnen : Institut de Recherches Economiques, Sociales et Politiques.
Agence Economique et Financière.

In de steenkoolnijverheid wordt de politiek met het oog op de sluiting van de marginale mijnen krachtig voortgezet : in drie jaar werd er een produktievermogen van 6,9 miljoen ton uitgeschakeld. Deze politiek heeft aldus bijgedragen tot de geleidelijke vermindering van de voorraden bij de steenkolenmijnen van 6,5 miljoen ton in januari tot 4,8 miljoen ton per einde november. Deze evolutie is niet het resultaat van een stijging van het zichtbare

verbruik; integendeel, dit laatste verminderde nog enigszins tegenover 1960. Dank zij de snelle verbetering van de produktiviteit, daalde de extractie tijdens de eerste tien maanden slechts met 4,6 pct. in vergelijking met dezelfde periode van het vorige jaar. De voornaamste oorzaak van de voorraadvermindering is de daling van de netto-invoer van steenkolen. Deze bedraagt niettemin nog ongeveer 1,5 miljoen ton per jaar, dan wanneer tijdens de jaren vóór 1956 een uitvoeroverschot bestond.

In het raam van de Gemeenschappelijke Markt genieten de Belgische steenkolenmijnen van een stelsel van gedeeltelijke afzondering waarvan de werkwijze in een voorgaande kroniek werd uiteengezet. Dit stelsel moest op 20 december 1961 vervallen, doch het werd voor een nieuwe periode van één jaar verlengd.

In tegenstelling met de rationalisatie van de steenkolenmijnen, staat deze van de elektriciteitssector in het teken van de expansie. Tegenover de overeenkomstige periode van 1960, nam het elektriciteitsverbruik tijdens de eerste drie kwartalen van 1961 met ongeveer 3 pct. toe. Na de gevoelige prijsdaling in 1960, werd de gemiddelde prijs voor huishoudelijk verbruik tijdens het eerste halfjaar nog met 5 pct. verminderd en deze voor hoogspanningsstroom met ongeveer 2 pct. Dank zij de fusie van vennootschappen maakte de concentratiebeweging in de elektriciteitsproduktie nieuwe vorderingen.

De hoeveelheden ruwe petroleum die door de Belgische raffinaderijen worden verwerkt, stegen met 13 pct. voor de eerste tien maanden van het jaar in vergelijking met dezelfde periode van 1960.

De ijzer- en staalnijverheid behoort tot de industrieën die de duidelijkste tekenen van vertraging vertoonden. Op de staalmarkt waren het vooral de prijzen die terugliepen. Sedert het eerste kwartaal zijn de uitvoernoteringen inderdaad zwak gestemd. Bereikt de daling voor het handelsstaal slechts 6 pct., dan is zij daarentegen veel sterker voor het plaatijzer wegens de stagnatie in de auto-industrie. De prijstarieven voor de E.G.K.S.-markten bleven stabiel tot in oktober, toen sommige Belgische bedrijven het besluit namen hun prijzen aanzienlijk te verlagen en ze beneden de door Frankrijk toegepaste tarieven te brengen.

Voor de eerste tien maanden is het volume van de bestellingen 11,5 pct. kleiner dan dit van de overeenkomstige periode van 1960, doch het vertoonde een belangrijke stijging in oktober en november, na de daling van het derde kwartaal. De vaste vraag uitgaande van de dollarzone dient onderlijnd te worden. De geringe produktiedaling is uitsluitend te wijten aan het stilvallen van de staalbedrijven in het begin van het jaar ten gevolge van de stakingen. Sinds het begin van de herfst wordt de produktiecapaciteit evenwel niet meer volledig aangewend.

In de nijverheid van de non-ferro metalen steeg de produktie van de traditionele metalen tijdens de eerste negen maanden van het jaar met ongeveer 3 pct. Men heeft evenwel een juist beeld van deze

industrie indien men rekening houdt met de grotere bedrijvigheid op het gebied van de speciale en zeldzame metalen waar België een steeds belangrijker plaats inneemt.

De metaalverwerkende nijverheid wordt begunstigd door de investeringsboom in West-Europa. De produktie steeg snel niettegenstaande het stopzetten van de produktie in januari en overtrof tijdens de eerste zeven maanden van het jaar die van de overeenkomstige periode van 1960 met 5 pct. Tijdens dezelfde periode namen de nieuwe bestellingen zowel op de binnen- als buitenlandse markt met ongeveer 25 pct. in waarde toe. Zo wordt een tijdens de vorige hoogconjunctuur gedane vaststelling bevestigd : de metaalverwerkende nijverheid haalt later voordeel uit de economische herleving dan de meeste andere industrieën, maar de bedrijvigheid ervan neemt nog toe terwijl reeds in talrijke andere sectoren een hoogtegrens bereikt werd.

De groei van de binnenlandse vraag naar produkten van de metaalverwerkende nijverheid slaat vooral op de werktuigmachines, de apparaten voor algemene mechaniek, de kracht-, pneumatische en hydraulische machines. De buitenlandse vraag nam vooral toe voor vervoermaterieel, luchtvaartmaterieel en duurzame verbruiksgoederen.

De expansie van het bouwbedrijf werd reeds besproken in de alinea's betreffende de investeringen. Zij ging gepaard met een drukke bedrijvigheid in de meeste industrieën die bouwmaterialen voortbrengen zoals de steenbakkerijen en de cementfabrieken. De produktie van vlakglas daalde integendeel met 19 pct. tijdens de eerste negen maanden van het jaar, ten gevolge van de verzwakking van de buitenlandse vraag, inzonderheid die van de auto-industrie.

Met betrekking tot de chemische industrie, neemt men een fundamentele expansie waar in de minerale scheikunde waar in talrijke takken de produktiecapaciteit volledig aangewend wordt, en in de sector van de diverse produkten zoals de reinigingsmiddelen, de plasticstoffen, de fotografische produkten. De toestand is wisselvalliger voor sommige produkten van de organische chemie waarvoor er in Europa een gevaar van overproduktie bestaat. Ten slotte werd de sector van de farmaceutische produkten beïnvloed door het verlies van de afzetgebieden in Kongo.

De textielindustrie, voornamelijk gevestigd in het noorden van het land, ondervond minder dan de zware industrie de weerslag van de stakingen. Voor de eerste acht maanden van het jaar overtreft de textielproduktie die van dezelfde periode van 1960 met 8,5 pct. Het merendeel van de sectoren nam aan deze expansie deel, behalve de vlasweverijen en de jutenijverheid. Onder de bedrijfstakken met een snelle produktieuitbreiding, vermelden wij de breigoederen die afzetgebieden in de Verenigde Staten vonden. Het gevaar van een verhoging der rechten op de invoer van tapijten in de Verenigde Staten bestaat voor het ogenblik niet meer.

De uitvoer van textielgoederen steeg in hetzelfde tempo als de gezamenlijke bedrijvigheid; de stijging van de invoer was evenwel nog groter.

De laatste berichten maken gewag van een zekere stagnatie van de vraag, inzonderheid in de katoen-spinnerijen en de breigoedindustrie.

Andere industrieën, zoals de papier- en de leder-industrie, verhoogden eveneens hun produktie.

In haar geheel blijft de oriëntatie van de industriële bedrijvigheid gunstig, niettegenstaande de vraag in enkele sectoren een tendentie tot stagnatie vertoont. De produktiviteit die sinds het tweede kwartaal van 1960 niet meer steeg, verbeterde merklijk tijdens het tweede kwartaal van 1961.

4. Werkgelegenheid en werkloosheid.

De snelle uitbreiding van de bedrijvigheid in de nijverheid en in de bouwsector tijdens het eerste halfjaar veroorzaakte spanningen op de arbeidsmarkt. De werkloosheid viel terug op het peil van de vorige periode van hoogconjunctuur. Het dag-

gemiddelde van het totaal aantal werklozen, met inbegrip van deze door de overheid tewerkgesteld, bedroeg in het derde kwartaal van 1961 99.000 tegen 136.000 in het overeenstemmende kwartaal van 1960 en 95.000 voor hetzelfde kwartaal van 1957. De daling van de werkloosheid moet beschouwd worden in het licht van twee uitzonderlijke gebeurtenissen. Verscheidene duizenden uit Kongo teruggekeerde personen — hun aantal wordt op ongeveer 25.000 geraamd — dienden opnieuw in de Belgische economie ingeschakeld, en ten gevolge van de sluiting van marginale steenkolenmijnen moesten de ontslagen mijnwerkers herplaatst worden. Het aantal bij de steenkolenmijnen ingeschreven arbeiders daalde sedert 1957 met ca. 60.000; hieronder komen er nochtans een aantal vreemde mijnwerkers voor die naar hun land zijn teruggekeerd.

Ondanks deze toeneming van het aanbod op de arbeidsmarkt werden de beschikbare arbeidskrachten snel opgevangen. In dit verband moet opnieuw de aandacht gevestigd worden op de kenmerken van de werkloosheidsstatistiek in België : deze laatste tellen alle steungerechtigden, met inbegrip van een

Tabel III.

Aantal werklozen (Daggemiddelden, in duizenden)

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

	2e kwartaal 1959	1e kwartaal 1960	2e kwartaal 1960	4e kwartaal 1960	1e kwartaal 1961	2e kwartaal 1961	3e kwartaal 1961	Oktober 1961
Volledig en gedeeltelijk werklozen ... waarvan : volledig werklozen	182 (119)	221 (138)	149 (105)	137 (104)	177 (119)	111 (85)	90 (71)	93 (69)
Werklozen tewerkgesteld door de over- heid	22	7	13	6	4	9	9	8
« Economische » werkloosheid	204	228	162	143	181	120	99	101
Werkloosheid in de mijnen ¹	— 26	— 16	— 19	— 7	— 8	— 7	— 3	n.b.
« Economische » werkloosheid excl. de mijnen	178	212	143	136	173	113	96	n.b.

¹ Omvat de gedeeltelijke werkloosheid.

aanzienlijk aantal volledig werklozen die wegens hun gebrekkigheid of leeftijd moeilijk aan te wenden zijn. Einde september bedroeg het aantal normaal arbeidsbekwame volledig werklozen slechts 23.276 eenheden of 1 pct. van het aantal werknemers en 0,6 pct. van de actieve bevolking.

De schaarste aan arbeidskrachten blijkt duidelijk uit onderstaande nieuwe statistiek betreffende de werkaanvragen en -aanbiedingen. Vanaf het derde kwartaal overtroffen de werkaanbiedingen de aanvragen. Bovendien steeg het aantal aanbiedingen die niet konden gedekt worden bij gebrek aan vak-kundig personeel, voortdurend, zoals blijkt uit de cijfers van de laatste kolom in de tabel.

Er dient opgemerkt dat die cijfers het gebrek aan evenwicht tussen aanbod en vraag enigszins onderschatten. De Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening verzamelt inderdaad niet alle werkaanbiedingen. De ondernemers zijn niet verplicht zich tot zijn

Tabel IV.

Werkaanvragen en -aanbiedingen

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Periode	Werkaan- vragen (normaal arbeids- bekwame volledig werklozen)	Gedurende de maand ontvangen werkaan- biedingen	Openstaande werkaan- biedingen per maand
1961 1 ^e kwartaal	55.570	19.486	8.294
2 ^e kwartaal	26.805	23.550	13.727
3 ^e kwartaal	18.593	19.861	15.379

plaatsingskantoren te wenden, uitgenomen wanneer zij vreemde arbeidskrachten aanwerven. Zij dienen zelfs geen aanbiedingen meer in wanneer algemeen bekend is dat het aantal volledig geschikte werklozen

die de gevraagde bekwaamheden bezitten, onbeduidend is.

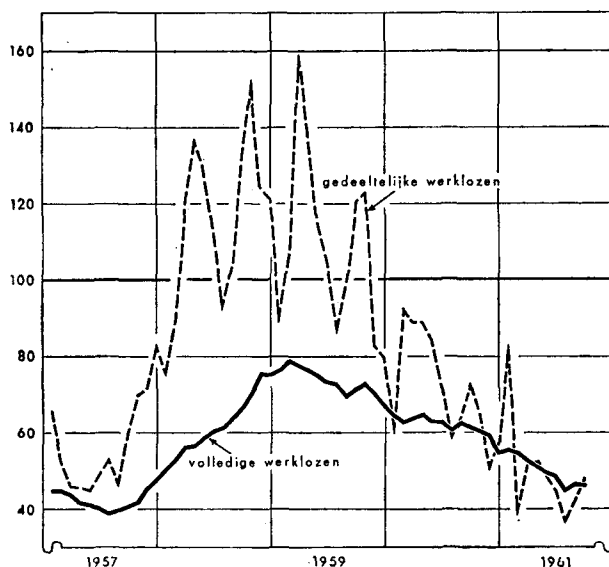
Het arbeiderstekort werd dus het overwegend kenmerk van de arbeidsmarkt. In verscheidene sectoren dreigt het gebrek aan gespecialiseerde arbeidskrachten de ontwikkeling van de produktie te remmen. Dat is het geval in sommige takken van de ijzer- en staalnijverheid en in het bouwbedrijf. Zelfs de steenkolenmijnen hebben sedert de maand september arbeiders te weinig.

Grafiek 2.

Werkloosheid

Indexcijfers basis 1953 = 100 (na uitschakeling van seizoenschommelingen)

Bron : Institut de Recherches Economiques, Sociales et Politiques.

Het algemeen indexcijfer van de tewerkstelling der arbeiders in de industrie en het vervoerwezen, dat 101,2 bedroeg in het tweede kwartaal van 1960, beliep een jaar later 101,5. Deze nagenoeg ongewijzigde stand verbergt uiteenlopende bewegingen naargelang de bedrijfstakken. Het aantal arbeiders steeg in de basismetallurgie, de metaalverwerkende nijverheid, de chemische bedrijven en een weinig in de textielindustrie; het daalde in de extractiebedrijven, de gas- en elektriciteitssector evenals in het transportbedrijf. In vergelijking met de vorige periode van hoogconjunctuur, liep de tewerkstelling van de arbeiders in de industrie en in de vervoersector in het tweede kwartaal van 1961 terug met ongeveer 7 pct., terwijl de industriële produktie tussen beide periodes met 8 pct. toenam. De vergelijking van die twee percentages onderstreept de belangrijke vooruitgang van de produktiviteit.

De modernisering en de rationalisatie van de produktiemethodes in de nijverheid gingen echter gepaard met een verschuiving van arbeidskrachten van de industrie naar de tertiaire sectoren van de economie. Zo werd tussen 1957 en 1961 de inkrimping van het aantal arbeiders in de industrie en het vervoerwezen voor vier vijfden goedge maakt door de

gestegen tewerkstelling in de handel en het hotelbedrijf, evenals door een aanzienlijke vermeerdering van het aantal bedienden in de nijverheid en in de sector diensten. Voor de rest, houdt zij verband met de daling van de actieve bevolking.

5. Prijzen en lonen.

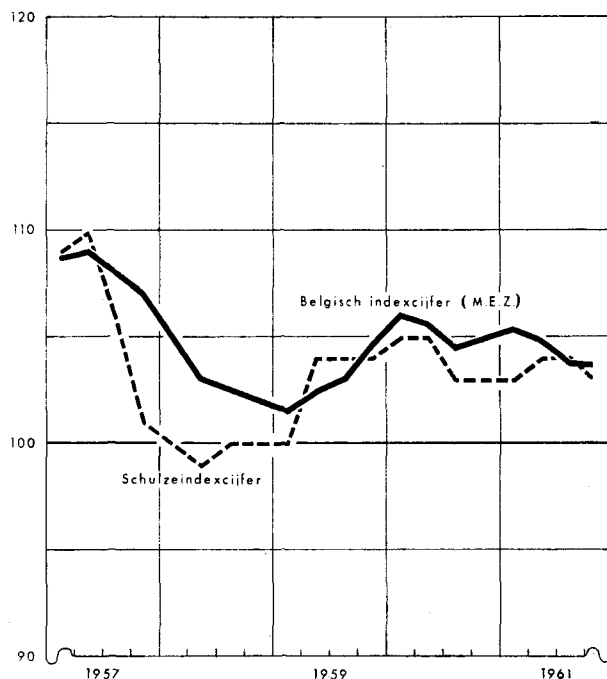
De hoogconjunctuur veroorzaakte geen spanningen in het prijzenstelsel. Het Schulze-indexcijfer, dat de noteringen van basisprodukten op de wereldmarkten opneemt, vertoont in 1961 slechts geringe schommelingen, na de lichte daling in 1960.

Wat België betreft, dekt de algemene stabiliteit van het indexcijfer der groothandelsprijzen uiteenlopende bewegingen naargelang de oorsprong van de produkten. Het indexcijfer van de landbouwprodukten had de tendens zich vanaf het derde kwartaal te herstellen. De stijging had vooral betrekking op de dierlijke produkten, en meer in het bijzonder op

Grafiek 3.

Indexcijfers van de groothandelsprijzen van nijverheidsprodukten

(Basis 1953 = 100)

het vlees, waarvan het aanbod de stijging van de vraag niet snel kon volgen. De tendens sloeg om in augustus, toen de Regering vergunning verleende voor een bijkomende invoer van vee en vlees. De daling voor dierlijke produkten tekende zich in de daaropvolgende maanden scherper af, doch zij werd ruim gecompenseerd door een seizoenstijging voor de plantaardige produkten.

Het indexcijfer der groothandelsprijzen van de industriële produkten begon vanaf het tweede kwartaal terug te lopen.

In de ijzer- en staalnijverheid veroorzaakte een vertraging van de bestellingen een scherpere mededinging binnen de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal. Na een stijging tot februari 1961 daalde het prijsindexcijfer in de textielindustrie, ten gevolge van de inzinking der wereldnoteringen voor

jute en van een prijsdaling voor de katoenprodukten waarvoor de vraag sedert het derde kwartaal afneemt.

Het indexcijfer van de groothandelsprijzen der chemische produkten daalde sedert begin 1961 en zette aldus de baissebeweging voort die in 1959

Tabel V.

Indexcijfers van de groothandelsprijzen per nijverheidssector

(Basis 1953 = 100)

Bron : Ministerie van Economische Zaken.

Nijverheidssectoren	1959	1960	1961 1 ^e kwartaal	1961 2 ^e kwartaal	1961 3 ^e kwartaal	1961 Oktober
Metalen en metaalprodukten	109,8	110,3	109,4	109,6	109,0	108,4
waarvan : ijzer- en staalnijverheid ...	113,1	114,2	115,0	114,8	113,5	112,3
metaalverwerkende nijver- heid	112,4	111,9	111,5	111,2	111,2	111,4
Textielprodukten	84,9	92,2	95,1	94,5	92,3	91,7
Chemische produkten	107,6	107,0	106,1	104,6	103,2	103,6
Bouwmaterialen	115,4	121,4	121,6	121,7	121,8	121,9
Steenkolen	113,9	110,9	110,7	108,3	109,9	111,1
Petroleum	112,9	117,5	123,3	119,5	119,4	119,6
Papier en karton	108,9	110,1	112,4	112,2	111,9	111,9

begon. Een zeer ruim aanbod kenmerkt ook de wereldmarkten voor petroleum en drukt op de prijzen, die sedert januari 1961 traag afbrokkelden. De politiek van verlaging der steenkolenprijzen, gevoerd in het raam van de sanering der steenkoolnijverheid, werd voortgezet. De lichte prijsverhoging vanaf het derde kwartaal wordt verklaard door de geleidelijke opheffing van de zomerpremies en door de prijsstijging van de magere kolen waarvan het aanbod zich niet aan de toeneming van de vraag kan aanpassen. Over het algemeen, liggen de prijzen in 1961 nochtans lager dan in de overeenstemmende maanden van het voorgaande jaar.

De prijzen van de bouwmaterialen, daarentegen, volgden de algemene tendens van de industriële prijzen niet. Doch in weerwil van de intense bedrijvigheid die het bouwbedrijf kenmerkt, vertoonden zij slechts een zeer lichte stijging.

Van het eerste tot het derde kwartaal van 1961 daalden de groothandelsprijzen voor industriële produkten met 2,3 pct. voor de grondstoffen, met 0,5 pct. voor de halffabrikaten en met 1,6 pct. voor de fabrikaten. Hieruit blijkt dat de concurrentiedruk zeer levendig moet geweest zijn op de markten voor eindprodukten, ondanks de expansie van de vraag.

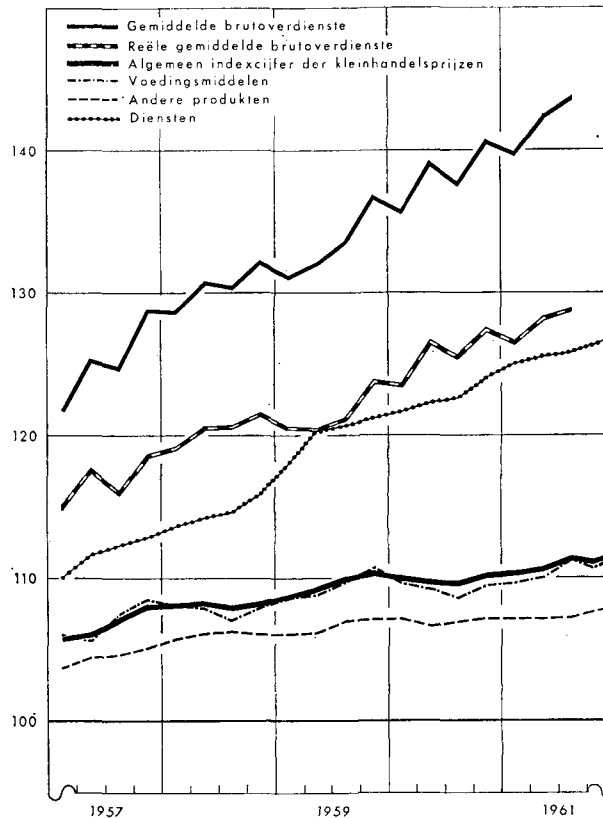
Het verloop van de kleinhandelsprijzen vertoont een enigszins verschillend beeld. Het officieel indexcijfer gaf een gematigde stijging te zien met 1,9 pct. tussen het minimum van augustus 1960 en het maximum dat in de overeenstemmende maand van 1961 werd opgetekend. Die beweging is in de eerste plaats toe te schrijven aan het duurder worden van de voedingsmiddelen, en meer in het bijzonder van vlees. De prijzen voor de verbruiker van niet-voedingsprodukten, o.m. van kleding, hebben eveneens een tendens tot stijgen. Doch de stijgingen werden nageenog gecompenseerd door prijsverminderingen voor

Grafiek 4.

Indexcijfers van de kleinhandelsprijzen en van de gemiddelde brutoverdienste per gewerkt uur

(Basis 1953 = 100)

Bronnen : Ministerie van Economische Zaken.
Berekeningen door het Departement Studiën en Documentatie van de Nationale Bank van België.

steenkolen en elektrische stroom. De verhoging van de overdrachtstaks van 5 tot 6 pct. in mei 1961, zette de haussebeweging waarschijnlijk nog meer kracht

bij. Vanaf september echter, vertoonde het indexcijfer een daling, in weerwil van de traditionele seizoentendens. Het viel terug van 111,68 in augustus tot 111,32 in oktober, ten gevolge van een daling voor de voedingsmiddelen. In november brachten de seizoenstijgingen voor boter, eieren en steenkolen het algemeen indexcijfer op 111,49.

De stijging van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen was tot in augustus te klein om een algemene verhoging van de bezoldigingen via de glijdende loonschaal toe te passen. Niettemin vermeerde de door de Nationale Bank berekende brutoverdienste per gewerkt uur van 139 in juni 1960 tot 142 in dezelfde maand van 1961 en tot 144 in september. Bovendien werden onrechtstreekse sociale voordelen toegekend krachtens het akkoord van sociale programmering, dat op 11 mei 1960 tussen de vertegenwoordigers van de werkgevers en de arbeiderssyndicaten werd afgesloten. In de fabrieksnijverheid namen de loonkosten (het rechtstreekse loon + de werkgeversbijdragen in de sociale lasten) en de produktiviteit van het eerste halfjaar van 1960 tot dit van 1961 respectievelijk met 2,6 pct. en 3,2 pct. toe.

In vergelijking met de overige geïndustrialiseerde landen, evolueerden de prijs- en loondispariteiten in 1961, gemeten aan de hand van het verloop der officiële indexcijfers, in het algemeen in het voordeel van België. De verbetering tekende zich het duidelijkst af tegenover Duitsland en Nederland, ten gevolge van de revaluatie in beide landen en van de aanhoudende sterke spanningen op de arbeidsmarkt. Zij zette zich eveneens voort, zij het in een meer gematigd tempo, t.o.v. de Verenigde Staten, het Verenigd-Koninkrijk en Frankrijk.

6. Buitenlandse handel.

Het handelsverkeer van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie met het buitenland maakte nieuwe vorderingen. Voor de eerste tien maanden vermeerde de invoer van F 163,6 miljard in 1960 tot F 174 miljard in 1961, d.i. een aangroei van 6,4 pct., terwijl de uitvoer van F 156,4 miljard in 1960 tot F 162 miljard in 1961, d.i. met 3,6 pct., toenam. Nochtans zij eraan herinnerd dat de stakingen van december en januari vooral de uitvoer beïnvloedden. Een vergelijking van het tweede en derde kwartaal van 1960 en 1961 toont een waardestijging aan van 7,6 pct. voor de uitvoer en van 4,9 pct. voor de invoer, hoewel de ruilvoet vanaf het vierde kwartaal van 1960 iets minder gunstig werd.

Het indexcijfer van de gemiddelde waarden per eenheid bij de invoer vertoonde een lichte stijging, daar de teruggang van de prijzen voor grondstoffen en halfafgewerkte nijverheidsprodukten meer dan gecompenseerd werd door de opslag van de voedingsmiddelen en de afgewerkte nijverheidsprodukten. Het indexcijfer van de gemiddelde waarden per eenheid bij de uitvoer ging daarentegen in het tweede kwartaal enigszins neerwaarts onder de invloed van een

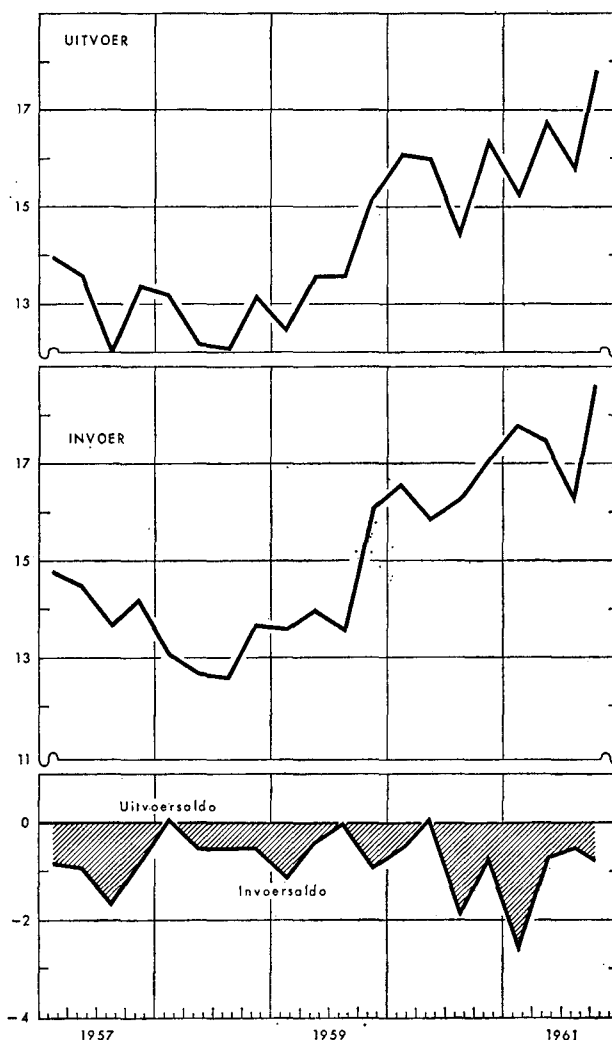
afbrokkeling van de prijzen der halfafgewerkte nijverheidsprodukten, waaronder de produkten van de ijzer- en staalnijverheid, die sterker was dan de stijging voor nijverheidsfabrikaten.

De meeste nijverheidssectoren konden hun afzet in het buitenland verhogen. De vooruitgang is belangrijk voor de metaalverwerkende nijverheid en voor de textielindustrie, die overigens relatief weinig door de stakingen werd getroffen. Daarentegen hadden deze laatste een sterke weerslag op de ijzer- en staalindustrie welke bovendien moest afrekenen met een geleidelijke verzwakking van de wereldmarkten voor staal.

Grafiek 5.

Buitenlandse handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (Miljarden franken per maand)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

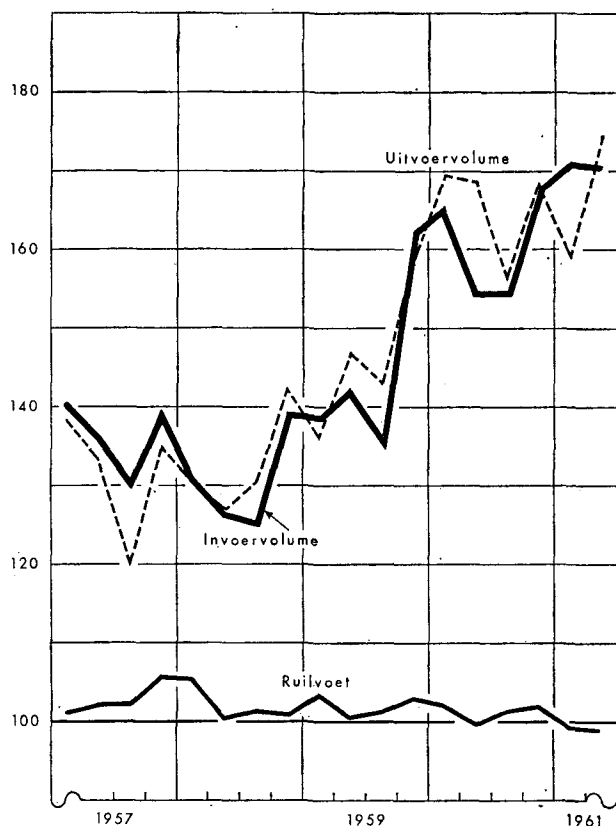
De uitvoer van ijzer- en staalprodukten lag dan ook beneden de overeenstemmende cijfers van 1960. De verkoop van glas en spiegelglas onderging de invloed van de conjunctuurteruggang in Noord-Amerika, dat een belangrijk afzetgebied voor deze nijverheid is. Voor de gezamenlijke uitvoer, overtrof het volume-indexcijfer van het tweede kwartaal van 1961 met 3,6 pct. het zeer hoge peil van het overeenstemmende kwartaal van 1960.

Grafiek 6.

Volume van de uitvoer en van de invoer en ruilvoet

(Indexcijfers basis 1953 = 100)

Bron : Institut de Recherches Economiques, Sociales et Politiques.

Tijdens dezelfde periode steeg het gezamenlijk invoervolume met 10,2 pct. De aankopen van voedingsmiddelen in het buitenland konden worden verminderd dank zij de overvloedige oogst van 1960.

Daarentegen nam de invoer van grondstoffen en industriële produkten nog toe. De stijgingen zijn zeer afgetekend voor de vloeibare brandstoffen, de bewerkte onedele metalen, de chemische produkten, de ongewassen wol en de textielspinsels. De verhoogde aankopen van machines evenals van kleding en autovoertuigen dienen eveneens vermeld.

Het handelsverkeer van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie breidde zich vooral uit met de landen van de Europese Economische Gemeenschap. In dat verband dient de aandacht gevestigd op de verlaging van de douanerechten binnen de Gemeenschap. Ten gevolge van de laatste tariefmaatregelen, die op 1 januari 1961 van kracht werden, daalden de invoerrechten voor industriële produkten sedert 1957 met 30 pct. Het aandeel van de landen van de Gemeenschap in de gezamenlijke Belgisch-Luxemburgse invoer steeg, voor de eerste negen maanden van het jaar, van 47,4 pct. in 1960 tot 51 pct. in 1961. Alle lidstaten werden bij die uitbreiding betrokken. Men stelt een gelijkaardige ontwikkeling vast in de geografische spreiding van de uitvoer : het aandeel van de landen der Gemeenschap steeg, voor dezelfde periode, van 49,7 pct. tot 53,3 pct. In de loop van de jongste maanden echter, vertoonde de uitvoer naar Duitsland evenwel een tendens tot stabilisatie, terwijl hij naar de andere landen, en meer in het bijzonder naar Nederland, bleef toenemen. Afgezien van het eerste kwartaal, was de handelsbalans met de Gemeenschap, zoals in de eerste negen maanden van 1960, in evenwicht.

Het geringe tekort op de handelsbalans met de Verenigde Staten kromp verder in. De uitvoer naar dat land herstelt zich, na zijn teruggang in het begin van het jaar. Wat de invoer uit de Verenigde Staten

Tabel VI.

Geografische spreiding van de buitenlandse handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

(Maandgemiddelden, miljarden franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek. Berekeningen door het Departement Studïën en Documentatie van de Nationale Bank van België.

Landen	Invoer					Uitvoer				
	1959 eerste negen maanden	1960 eerste negen maanden	1961			1959 eerste negen maanden	1960 eerste negen maanden	1961		
			1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal			1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal
Geïndustrialiseerde landen ¹	10,1	12,0	13,4	13,3	12,6	10,2	12,0	12,3	13,6	12,6
waarvan : Europese Economi-	6,4	7,7	9,0	9,0	8,4	6,0	7,7	8,3	9,1	8,3
sche Gemeenschap	1,2	1,2	1,3	1,2	1,3	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8
Verenigd-Koninkrijk										
Verenigde Staten en										
Canada	1,4	1,8	1,8	1,8	1,6	2,0	1,7	1,3	1,7	1,8
Landen van het Oostelijk blok ²	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,7	0,5	0,5	0,4
Andere landen, inzonderheid onder-	3,3	3,9	4,0	3,9	3,5	2,6	2,8	2,5	2,7	3,0
ontwikkelde	0,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,5	0,6	0,7
waarvan : Latijns-Amerika ...										
Kongo en Rwanda-										
Burundi	0,8	1,0	1,0	0,9	1,0	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2
Totaal ...	13,7	16,3	17,8	17,5	16,5	13,2	15,5	15,3	16,8	16,0

¹ Europese Economische Gemeenschap, Scandinavische landen, Verenigd-Koninkrijk, Ierland, Verenigde Staten, Canada, Zwitserland, Oostenrijk, Japan.
² Sovjetzone, Joegoslavië, China, Noord-Vietnam, Noord-Korea.

betreft, hij werd in 1961 sterk beïnvloed door een vermindering van de aankoop van vliegtuigen.

Blijkens de cijfers voor de eerste negen maanden van de laatste twee jaar, ondergaat het handelsverkeer met de minder ontwikkelde landen over het geheel weinig verandering.

7. Geldhoeveelheid en quasi monetaire liquiditeiten.

Uit de voorafgaande analyse blijkt dat, afgezien van een zeker gebrek aan arbeidskrachten in enkele bedrijfstakken, de gevorderde fase van hoogconjunctuur waarin België zich in 1961 bevindt, geen spanningen op het economische vlak veroorzaakte.

Deze toestand weerspiegelt zich eveneens in de binnenlandse kredietverlening en de betrekkingen met het buitenland.

De behoeften aan actieve kasmiddelen, noodzakelijk geworden door de waardestijging van de gezamenlijke transacties, werden bevredigd én door een uitbreiding van de geldhoeveelheid én door een actiever gebruik ervan. Tijdens de eerste drie kwartalen van 1961 steeg de geldhoeveelheid met F 8,1 miljard, d.i. gemiddeld F 0,9 miljard per maand. Gedurende de overeenkomstige periode van 1960 was zij daarentegen met F 2,2 miljard gedaald : de gebeurtenissen in Kongo hadden immers twijfel doen ontstaan over de positie van de Belgische frank, die

Tabel VII. **Veranderingen van de geldhoeveelheid en van de quasi monetaire liquiditeiten**
(Miljarden franken)

Periode	Geldhoeveelheid (1)	Quasi monetaire liquiditeiten				Totaal (6) = (1) + (5)
		Termijn- deposito's en deposito- boekjes (2)	Deviezen- deposito's van ingezetenen (3)	Schatkist- liquiditeiten (4)	Totaal (5) = (2) + (3) + (4)	
1959 Eerste 3 kwartalen	+ 0,1	+ 3,5	+ 0,6	- 0,1	+ 4,0	+ 4,1
1960 Eerste 3 kwartalen	- 2,2	+ 2,2	+ 3,7	- 0,2	+ 5,7	+ 4,4 ¹
1961 Eerste 3 kwartalen	+ 8,1	+ 6,4	+ 1,2	- 0,2	+ 7,4	+ 15,2 ¹

¹ Dit cijfer stemt niet juist overeen met het totaal van de cijfers van kolommen (1) en (5), vermits het geen rekening houdt met sommige boekingen beschreven in noot 1 van tabel XIII-3 in het statistisch gedeelte van het *Tijdschrift*.

tot uiting kwam in opvragingen van deposito's bij de banken. Deze werden nadien weer op peil gebracht.

Van het ene jaar tot het andere, stegen de quasi monetaire liquiditeiten, voor de eerste drie kwartalen, van F 5,7 tot 7,4 miljard. Terzelfder tijd wijzigde zich hun samenstelling : terwijl in 1960 de deviezen-deposito's snel waren toegenomen in verband met de speculatie tegen de frank, had de stijging van het quasi-geld in 1961 daarentegen hoofdzakelijk betrekking op de termijndeposito's in Belgische franken. Deze laatste hebben aldus in 1961 de fundamentele stijging weder voortgezet, die na de hervorming van

de geldmarkt in november 1957 begonnen was, doch die in 1960 onderbroken werd ten gevolge van het weinig gunstige klimaat ontstaan door de gebeurtenissen in Kongo.

De voorkeur voor termijndeposito's kan de expansie van de geldhoeveelheid geremd hebben. In ieder geval hield deze geen gelijke tred met de toenemende behoeften aan betaalmiddelen : de aanpassing geschiedde door een snellere aanwending van het geld.

Men beschikt over twee coëfficiënten om het gebruikstempo van de geldhoeveelheid te ramen. De ene meet de snelheid van omzetting van het geld in

Tabel VIII.

Omloopsnelheid der direct opeisbare bankdeposito's en der tegoeden in postrekening Gezamenlijke betalingen door middel van die tegoeden ¹

(Maandgemiddelde per typemaand van 25 dagen)

Periode	Coëfficiënt van omloopsnelheid der :		Gezamenlijke omzetten van :		
	direct opeisbare bankdeposito's	tegoeden in postrekening ²	direct opeisbare bankdeposito's	tegoeden in postrekening ²	Totaal
	(Miljarden franken)				
1959 Eerste 3 kwartalen	1,89	3,15	88,7	82,5	171,2
1960 Eerste 3 kwartalen	2,01	3,04	100,1	87,3	187,4
1961 Eerste 3 kwartalen	2,14	2,93	105,0	91,9	196,9

¹ Benaderende cijfers verkregen uit het totaal der debiteringen (incl. de rekeningen van vreemdelingen evenals de debiteringen uit hoofde van betalingen aan het buitenland).

² De brutogegevens werden verbeterd door uitschakeling van dubbelstellingen voortvloeiend uit de inrichting van de rijkscomptabiliteit voor zover zulks mogelijk was.

inkomen en drukt de verhouding uit tussen, enerzijds, de gezamenlijke waarde van de voortgebrachte goederen en diensten (vertegenwoordigd door het nationaal produkt waarvan de ontwikkeling als representatief voor de evolutie van die gezamenlijke waarde mag beschouwd worden) en de geldhoeveelheid, anderzijds. De andere coëfficiënt geeft de omloopsnelheid weer van het geld, d.w.z. het aantal keren dat de geldhoeveelheid gedurende een bepaalde periode gebruikt wordt. Vermits er geen statistieken bestaan over het volume van de betalingen verricht door middel van biljetten en muntstukken, beperkt zich de gewone analyse van de omloopsnelheid van het geld tot de betalingen gedaan door het debet van een bank- of postrekening.

De snelheid van omzetting van het geld in inkomens is in 1960 aanzienlijk gestegen. Voor 1961 beschikt men nog over geen nauwkeurige gegevens over deze verhouding; zij schijnt in ieder geval niet te zijn gedaald. De omloopsnelheid van de direct opeisbare bankdeposito's steeg van 1,89 tijdens de eerste negen maanden van 1959 tot resp. 2,01 en 2,14 gedurende de overeenkomstige periodes van 1960 en 1961.

Het gezamenlijke bedrag van de betalingen verricht door middel van de direct opeisbare bankdeposito's en van de tegoeden bij het Bestuur der Postchecks, lag voor de eerste drie kwartalen van 1960 9 pct. hoger dan dit van dezelfde periode van 1959.

Van 1960 tot 1961 bedroeg de overeenkomstige stijging 5 pct. Er zij evenwel in herinnering gebracht dat deze betalingen gedeeltelijk zuiver financiële verrichtingen bevatten. In hun geheel geven zij nochtans de tendentie van de reële transacties weer.

De analyse van de tegenposten van de geldhoeveelheid en van de quasi monetaire liquiditeiten geeft een inzicht in de oorzaken van deze stijging.

8. Oorzaken der veranderingen van de geldhoeveelheid en van de quasi monetaire liquiditeiten.

Voor de eerste negen maanden van 1961 in hun geheel bereikten de netto-overdrachten van deviezen aan het bankwezen, voortvloeiend uit de andere transacties met het buitenland ⁽¹⁾ dan de kapitaaltransacties van de overheid en de transfers van de Staat F 1,6 miljard. Oorzaak van dit batig saldo zijn de netto-ontvangsten uit hoofde van de particuliere overmakingen (schenkingen) en van het kapitaalverkeer van de parastatale bedrijven; deze ontvangsten wogen ruimschoots op tegen de aanvragen van deviezen om het tekort te dekken van de goederentransacties en de netto-uitvoer van particulier kapitaal.

(1) Zie eveneens « De betalingsbalans van de B.L.E.U. tijdens het eerste halfjaar van 1961 », *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting*, dl. 2, n° 4, oktober 1961, blz. 360-362.

Tabel IX.

Oorzaken van de veranderingen van de geldhoeveelheid en van de quasi monetaire liquiditeiten

(Miljarden franken)

Periode	Transacties met het buitenland (excl. de kapitaaltransacties en de transfers van de overheid) (1)	Uitstaande kredieten aan binnenlandse bedrijven en particulieren van de geldscheppende instellingen * (2)	Monetaire overheidsfinanciering (3)	Tegeldemaking van overheidspapier (4)	Diversen (5)	Totaal (6) = (6) van tabel VII
1959 Eerste 3 kwartalen	- 2,1	+ 1,3	- 0,1	+ 3,9	+ 1,1	+ 4,1
1960 Eerste 3 kwartalen	+ 0,6	+ 4,5	+ 2,0	- 2,7	+ 4,4
1961 Eerste 3 kwartalen	v + 1,6	+ 1,6	v + 7,6	v + 1,7	v + 2,7	+ 15,2

* De beweging van de totale kredieten aan de binnenlandse bedrijven en particulieren bedraagt voor ieder van de periodes : - 0,4 miljard, + 0,4 miljard en + 4,8 miljard.

Haast alle ontvangsten uit particuliere transfers houden verband met transacties tussen België en Kongo, en die uit het kapitaalverkeer der parastatale bedrijven met leningen geplaatst in het buitenland door de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen en de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening. Het tekort op de goederentransacties werd beïnvloed door de stakingen van einde 1960 en begin 1961 in België, die tijdens de eerste maanden van 1961 de stijging van de uitvoer van Belgische produkten hebben geremd.

De dienstentransacties van de B.L.E.U. met Kongo lieten voor de eerste drie kwartalen van 1961

een overschot dat ongeveer het tekort in het dienstenverkeer met de andere landen goedmaakte. Voor de eerste twaalf maanden van de Kongolese onafhankelijkheid, lieten de economische en financiële betrekkingen van de B.L.E.U. met dit land, incl. de kapitaaltransacties en de transfers van de Staat, een overschot dat ongeveer F 4 miljard of 40 pct. kleiner was dan dit van 1958, laatste jaar waarin deze betrekkingen niet door buitengewone factoren beïnvloed werden. Mede dank zij het gunstige conjunctuurverloop, konden de meeste Belgische industriële bedrijven die vóór 30 juni 1960 een deel van hun produktie naar Kongo uitvoerden, het in

dit land verloren afzetgebied door andere markten vervangen; afgezien van bijzondere gevallen, lijkt dus op het eerste gezicht de verzwakking van de economische banden tussen België en Kongo voor deze bedrijven tot dusver geen gevoelige weerslag te hebben gehad.

Evenals de hierboven besproken transacties met het buitenland, droegen de voorschotten, discontoen acceptkredieten, toegestaan aan de binnenlandse bedrijven en particulieren en gefinancierd door de geldscheppende instellingen, voor F 1,6 miljard bij tot de schepping van geld en quasi monetaire liquiditeiten tijdens de eerste negen maanden van het jaar. Het overeenkomstige bedrag voor de eerste drie kwartalen van 1960 beliep F 0,6 miljard.

De ontwikkeling van het uitstaande bedrag dezer kredieten vertoont in 1961 twee kenmerken. Eerst deed er zich een verschuiving voor in de indeling van de kredieten gefinancierd door de geldscheppende instellingen, vermits de depositobanken hun beroep op het herdisconto van de Nationale Bank verminderden. Een ander kenmerk is dat het uitstaande bedrag van de kredieten gefinancierd buiten de geldscheppende instellingen met F 2,7 miljard steeg.

De stijging van de kredietverlening aan de binnenlandse bedrijven en particulieren is toe te schrijven aan een toeneming van de kredieten aan de particulieren voor de financiering van hun aankopen op afbetaling en aan een groter beroep op de banken

Tabel X. **Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan bedrijven en particulieren**
(Miljarden franken)

Einde maand	Kredieten aan bedrijven en particulieren gevestigd in België					Kredieten aan bedrijven en particulieren gevestigd in het buitenland					Eind-totaal (11) = (6)+(10)	waar- van : kredie- ten aan- vankelijk door de deposito- banken verleend (12)
	gefinancierd door de geldscheppende instellingen en ondergebracht bij				gefinancierd door de niet geldscheppende instellingen (5)	Totaal (6) = (4) + (5)	waar- van : kredieten voor de financiering van verkoop op afbe- taling * (7)	gefinancierd door de geldscheppende instellingen (8)	gefinancierd door de niet geldscheppende instellingen (9)	Totaal (10) = (8) + (9)		
	Deposito- banken (1)	Nationale Bank van België (2)	Andere instel- lingen (3)	Totaal (4) = (1) + (2) + (3)								
1959 Maart	40,2	3,8	1,1	45,1	10,8	55,9		3,7	2,0	5,7	61,6	59,4
Juni	39,9	3,2	1,7	44,8	11,0	55,8	3,4	4,5	1,7	6,2	62,0	59,6
September .	40,3	3,6	1,2	45,1	10,8	55,9		4,5	1,9	6,4	62,3	60,5
December .	41,0	5,6	1,5	48,1	11,5	59,6	3,2	4,7	1,4	6,1	65,7	63,8
1960 Maart	44,5	2,5	1,5	48,5	11,6	60,1		4,3	2,4	6,7	66,8	65,0
Juni	43,9	2,8	2,5	49,2	12,0	61,2	3,3	4,3	2,3	6,6	67,8	65,8
September .	43,2	4,7	0,9	48,8	11,2	60,0		4,7	2,4	7,1	67,1	65,9
December .	47,8	4,4	0,9	53,1	12,3	65,4	3,4	6,2	1,1	7,3	72,7	70,8
1961 Maart	47,3	2,8	1,4	51,5	13,0	64,5		6,3	1,7	8,0	72,5	70,5
Juni	50,2	2,1	1,8	54,1	13,2	67,3	3,7	7,5	1,1	8,6	75,9	74,2
September .	51,6	1,7	1,3	54,6	15,1	69,7		6,8	2,2	9,0	78,7	77,2

* Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

door de gezamenlijke economische sectoren, met uitzondering van de steenkoolnijverheid, de elektriciteits- en de vervoersector.

De kredieten aan de buitenlandse bedrijven en particulieren ⁽¹⁾ namen sterk toe en lagen einde september 1961 op een nooit tevoren bereikt peil. Voor de eerste drie kwartalen van 1961 is de stijging grotendeels te verklaren door een verhoging met F 1 miljard van het uitstaande bedrag van de geviseerde uitvoeraccepten in Belgische franken. Herinneren wij eraan dat de wissels te mobiliseren bij de financieringspool die door tussenkomst van Credit-Export werd opgericht, het visum van de Nationale Bank moeten dragen.

De voornaamste factor van stijging van de geldhoeveelheid en van de quasi monetaire liquiditeiten,

die zich tussen december 1960 en september 1961 voordeed, was het beroep van de Staat op de kredietverlening van de geldscheppende instellingen.

Voor deze periode in haar geheel bereikte de monetaire overheidsfinanciering door afgifte van effecten van de schuld F 15,1 miljard. Het grootste gedeelte werd gefinancierd in de vorm van inschrijvingen door de banken op schatkistcertificaten in vreemde valuta, welke bijna uitsluitend betaald werden door middel van deviezen die aan de Belgische banken door hun buitenlandse correspondenten geleend werden. Bijkomstig haalde de Schatkist voordeel uit aankopen van schatkistcertificaten in Belgische franken en van obligaties door de geldscheppende instellingen. Ten slotte, heeft de Schatkist, ondanks het feit dat de eerste drie kwartalen van 1961 geheel in een periode van hoogconjunctuur gelegen waren, doorlopend een groot gedeelte aangewend van de kredietmarge van F 10 miljard die haar door de Bank werd toegestaan.

⁽¹⁾ Het deel van deze kredieten door de geldscheppende instellingen gefinancierd, is begrepen in de transacties met het buitenland, waarvan hierboven sprake.

Tabel XI.

Monetaire overheidsfinanciering

(Miljarden franken)

Periode	Monetaire financiering van de Staat			Monetaire financiering van de andere overheidsorganen (4)	Totaal (5) = (3) + (4)
	door afgifte van effecten van de schuld * (1)	door netto-afgifte van deviezen (2)	totaal (3)		
1959 Eerste 3 kwartalen	— 0,7	— 0,7	— 1,4	+ 1,3	— 0,1
1960 Eerste 3 kwartalen	+ 8,3	— 4,4	+ 3,9	+ 0,6	+ 4,5
1961 Eerste 3 kwartalen (v)	+ 15,1	— 7,0	+ 8,1	— 0,5	+ 7,6

* Kolom (1) bevat de certificaten in vreemde valuta waarop door de Belgische banken werd ingeschreven.

Het bedrag dat in tabel XI voorkomt onder de rubriek « Monetaire financiering van de Staat door netto-afgifte van deviezen », geeft het saldo aan van de transfers (schenkingen) en van de kapitaaltransacties van de Staat met het buitenland. Voor de eerste negen maanden van 1961 sloten deze transacties met een netto-uitgave van F 7,1 miljard. De terugbetalingen op de schuld in vreemde geldsoort en op de schuld in Belgische franken van de Belgische Staat, die in het buitenland werden geplaatst ⁽¹⁾, vertegenwoordigen in dit cijfer resp. F 6 en F 0,5 miljard. Bovendien betaalde de Belgische Staat tijdens dezelfde periode F 1 miljard aflossingen en interesten op de deviezenschuld die de Kongolese Schatkist vóór 30 juni 1960 onder waarborg van de Belgische Staat had afgesloten en verleende hij F 0,3 miljard voorschotten in Belgische franken aan Rwanda-Burundi. Deze gezamenlijke kapitaalafvloeiingen werden, van het standpunt van de monetaire financiering van de Staat, gedeeltelijk gecompenseerd door een ontvangst van ongeveer F 0,6 miljard door Duitsland; het gaat hier om een schadeloosstelling ten gunste van Belgische onderdanen die onder vervolgingen tijdens de oorlog hebben geleden.

In weerwil van de inkrimping van het schatkisttekort voortvloeiend uit de begrotingsverrichtingen, was de geldschepping ten behoeve van de Schatkist tijdens de eerste drie kwartalen van 1961 groter dan gedurende de overeenkomstige periode van 1960. Dit is toe te schrijven aan de verschillende wijzen van financiering van het schatkisttekort tijdens de twee periodes : in 1961 deed de Staat een minder beroep op de kapitaalmarkt, terwijl de geldschepende instellingen daarentegen meer werden aangesproken.

Voor de eerste negen maanden van 1961 bereikt het schatkisttekort voortvloeiend uit de begrotingsverrichtingen F 16,5 miljard tegen F 19,4 miljard voor de overeenstemmende periode van 1960, d.i. een vermindering met F 2,9 miljard. Van de ene periode tot de andere bedroeg de stijging van de belasting-

(1) De schuld in vreemde geldsoort van de Belgische Staat steeg van december 1960 tot september 1961, doch het in België geplaatste deel van deze schuld steeg nog meer, hetgeen de in de tekst vermelde daling uitlegt van het deel dat in het buitenland werd geplaatst.

ontvangsten F 5,5 miljard, waarvan ongeveer F 2 miljard toe te schrijven zijn aan de verzwaring van de fiscaliteit en het overige aan de conjunctuurexpansie. Indien men rekening houdt met het feit dat de uitgaven met F 3,4 miljard die van dezelfde periode van 1960 overtreffen, dan blijkt dat de verbetering van de schatkistoestand uitsluitend voortvloeit uit de stijging van de ontvangsten.

Tabel XII.

Stand van de Schatkist

(Miljarden franken)

Bron : Ministerie van Financiën.

Kalenderjaar	Begrotingsverrichtingen		Schatkisttekort 1	Directe staats-schuld 2
	Uitgaven	Ontvangsten		
1956	96,0	88,4	— 7,6	+ 5,6
1957	103,3	96,1	— 7,2	+ 4,5
1958	119,4	94,7	— 24,7	+ 21,4
1959	126,5	100,4	— 26,1	+ 21,7 ³
1960	134,9	108,4	— 26,5	+ 22,1
1959 Eerste 9 m. ...	93,7	74,4	— 19,3	+ 16,2
1960 Eerste 9 m. ...	101,5	82,1	— 19,4	+ 15,3
1961 Eerste 9 m. ...	104,9	88,4	— 16,5	+ 11,7 ⁴

1 Schatkisttekort voortvloeiend uit de begrotingsverrichtingen.
 2 Het verschil tussen deze cijfers en die van de vorige kolom wordt voornamelijk verklaard door de schuldaflossingen die het tekort verhogen, terwijl zij de aangroei van de directe schuld evenredig verminderen.
 3 Geen rekening gehouden met F 4,2 miljard schatkistcertificaten die bij de verhoging van de quota in oktober 1959, aan het Internationale Monetaire Fonds werden afgegeven.
 4 Geen rekening gehouden met de vermindering met F 3 miljard van de kortlopende schuld in Belgische franken ten gevolge van de afgifte, in augustus 1961, van BF 3 miljard aan het Internationale Monetaire Fonds tegen terugname van schatkistcertificaten door deze instelling aangehouden.

De beperking van het beroep op leningen, een der doelstellingen van de financiële saneringspolitiek nagestreefd door de Regering, blijkt te worden verwezenlijkt. Na in 1959 en in 1960 met F 22 miljard te zijn toegenomen, zou de directe staatsschuld in 1961 met ongeveer F 12 miljard en in 1962 met F 10 miljard stijgen.

Inzake de consolidatie van de schuld, rekent de Regering voor 1961 op de consolidatie of de terugbetaling van een totaal bedrag van F 10 miljard kortlopende deviezenschulden. Met dat doel werden reeds verscheidene belangrijke verrichtingen verwezenlijkt : in juli, uitgifte van een lening van f 150 miljoen,

waarvan f 75 miljoen op lange en f 75 miljoen op halflange termijn; in augustus, uitgifte van een lening van DM 200 miljoen op halflange termijn; in november, uitgifte van een lening van \$ 55 miljoen, waarvan \$ 25 miljoen op lange en \$ 30 miljoen op halflange termijn; ten slotte, dient erop gewezen te worden dat de opbrengst van de inschrijving door de Bank van Engeland in augustus 1961 op F 1,5 miljard schatkistcertificaten, werd aangewend tot terugbetaling van kortlopende deviezenschulden ⁽¹⁾. In totaal verminderde de kortlopende schuld in deviezen, van einde juni tot einde oktober 1961, met F 6,2 miljard. In vergelijking met het einde van 1960, bedraagt de daling F 0,3 miljard.

Van december 1960 tot september 1961 daalde de geldschepping ten behoeve van de lagere overheid met F 0,5 miljard. Die beweging stemt overeen met de vermindering van bepaalde vorderingen op de ondergeschikte besturen.

Over geheel de beschouwde periode gaf de tegeldemaking van overheidspapier, d.w.z. de netto-aankopen van vroeger uitgegeven papier, door de banken en het Rentenfonds met gelden van de banken, aanleiding tot een schepping van geld en quasi monetaire liquiditeiten ten belope van F 1,7 miljard tegen F 2 miljard gedurende de eerste drie kwartalen van 1960.

Tabel XIII.

Tegeldemaking van overheidspapier

(Miljarden franken)

Periode	Door tussenkomen van het Rentenfonds	Aankopen op de markt door geldscheppende instellingen	Tegeldemaking van overheidspapier * (3) = (1) + (2)
	(1)	(2)	
1959 Eerste 3 kwartalen .	+ 1,7	+ 2,2	+ 3,9
1960 Eerste 3 kwartalen .	+ 1,4	+ 0,6	+ 2,0
1961 Eerste 3 kwartalen .	- 0,1	+ 1,8	+ 1,7

* Tekens + : factor van geldschepping; tekens - : factor van geldvernietiging.

In 1960 vloeide de tegeldemaking hoofdzakelijk voort uit aankopen die het Rentenfonds had gedaan om de koersdalingen in het derde kwartaal te remmen. In 1961, daarentegen, waren het alleen de banken die netto-aankopen van overheidsfondsen op de markt deden. Dank zij de vastheid van de noterin-

⁽¹⁾ Op 8 augustus 1961 stelde het Internationale Monetaire Fonds BF 4,5 miljard ter beschikking van het Verenigd-Koninkrijk; het verkreeg F 1,5 miljard door verkoop van goud aan de Nationale Bank en F 3 miljard door incassering bij de Bank, handelend voor rekening van de Belgische Staat, van bij haar in het depot van het Fonds neergelegde schatkistcertificaten in Belgische franken.

In de maand oktober oefende Argentinië op het I.M.F. een trekking uit in Belgische franken ten belope van 0,6 miljard. Bij die gelegenheid betaalde de Nationale Bank, ter ontlasting van de Staat, F 0,6 miljard in het depot van het I.M.F. neergelegde schatkistcertificaten terug.

gen, kon het Rentenfonds inderdaad zijn portefeuille een weinig verminderen, behalve bij het naderen van de uitgifte van de staatslening van juni, toen op de markt een verkoopbeweging tot uiting kwam.

9. Evolutie van de rentepercentages.

De haussetendens van de rentetarieven die in 1959 een aanvang nam, bereikte haar maximum onmiddellijk na het verlenen van de onafhankelijkheid van Kongo. Toen besloot de Nationale Bank, onder de druk van de afnemende der valuta-reserves die het gevolg waren van kapitaalafvloeiingen, haar tarieven te verhogen. De ontspanning die tijdens het vierde kwartaal intrad, werd door een stakingsbeweging en een politieke crisis onderbroken. Vóór deze gebeurtenissen werd alleen op 10 november de discontovoet voor geviseerde uitvoeraccepten verlaagd.

In 1961 trad een geleidelijke verbetering in van het politiek en sociaal klimaat en werd de geldmarkt ruimer; op de valutamarkt deed zich een gunstige kentering voor. De Bank besloot dan ook haar verschillende disconto- en voorschottarieven met 0,25 pct. te verlagen; sinds 24 augustus 1961 bedraagt de officiële discontovoet voor in een bank gedomicilieerde, geaccepteerde wissels 4,75 pct.

Na de verhoging van 4 augustus 1960, verlaagde het Herdiscontering- en Waarborginstituut vanaf 10 november 1960 zijn discontotarieven met 0,75 pct. voor de geviseerde uitvoeraccepten. De verschillende tarieven van het Instituut werden tijdens de eerste negen maanden van 1961 verscheidene malen gewijzigd ⁽¹⁾. De percentages voor aankoop van papier met een looptijd van 120 dagen en minder lagen einde september 1961 0,75 pct. lager dan die van einde 1960. Gedurende de volgende twee maanden ondergingen de rentepercentages geen wijzigingen meer.

Ingevolge de beslissingen genomen bij de hervorming van de geldmarkt in november 1957, waardoor een reeks andere tarieven aan de bewegingen van de officiële discontovoet gebonden werden, verminderden de tarieven van de schatkistcertificaten op 4 maanden van de tranche « B » en die van de certificaten op 4 maanden uitgegeven door het Rentenfonds op 24 augustus van 4,75 pct. tot 4,50 pct. Terzelfder tijd werd het tarief van de creditpercentages die de banken op deposito's op termijn en met opzegging verlenen, verlaagd; voor de deposito's op drie maanden bracht men het percentage van 3,45 op 3,30.

De spanningen volgend op de gebeurtenissen in Kongo, die de markt van het daggeld tijdens de zomer van 1960 hadden beïnvloed, waren slechts van korte duur; vanaf de maand oktober 1960 begon het gewogen gemiddelde van de daggemiddelden te

⁽¹⁾ Sedert 9 februari 1961 hangen de tarieven van het Instituut niet alleen af van de kosten die het betaalt wanneer het op de Nationale Bank een beroep doet, zoals voordien het geval was, doch tevens van de rentevoet waartegen het daggeld opneemt.

Tabel XIV.

Rente- en rendementspercentages

Periode	Daggeld ¹	Schatkistcertificaten op zeer korte termijn (4 maanden) ²	Schatkistcertificaten uitgegeven bij gunning (12 maanden) ³	Staatleningen van 5 tot 20 jaar ⁴
1959 December	2,166	3,50	4,354	5,21
1960 Januari	2,193	3,75	4,393	5,32
Februari	2,076	3,75	4,400	5,31
Maart	1,951	3,75	4,397	5,23
April	1,745	3,75	—	5,26
Mei	2,193	3,75	4,446	5,28
Juni	2,580	3,75	4,437	5,29
Juli	3,232	3,75	—	5,79
Augustus	4,027	4,75	—	5,74
September	4,136	4,75	4,950	5,71
Oktober	3,918	4,75	—	5,73
November	2,807	4,75	—	5,85
December	2,671	4,75	4,956	6,07
1961 Januari	2,681	4,75	4,993	6,00
Februari	2,467	4,75	—	6,00
Maart	2,380	4,75	4,960	5,90
April	2,326	4,75	—	5,94
Mei	2,786	4,75	—	5,90
Juni	2,847	4,75	4,998	5,93
Juli	2,896	4,75	5,000	5,89
Augustus	2,533	4,50	4,900	5,85
September	2,498	4,50	4,900	5,81
Oktober	2,541	4,50	4,900	5,79
November	2,437	4,50	4,900	5,71

¹ Gewogen gemiddelde van de daggemiddelden.

² Einde maand.

³ Gunning van de volgende maand.

⁴ Begin van de volgende maand.

dalen, om in april 1961 een minimum van 2,33 pct. te bereiken; sedertdien was het verloop van de percentages onregelmatiger; na de stijgingen van mei, juni en juli, waaraan de staatslening op de binnenlandse markt en seizoenfactoren waarschijnlijk niet vreemd zijn, deed zich in augustus en september een nieuwe daling voor, gevolgd door een nieuwe stijging in oktober: voor deze laatste maand bedroeg het gewogen gemiddelde van de gemiddelde dagnoteringen 2,54 pct. De tussenkomsten op de daggeldmarkt waartoe het Rentenfonds in de periode januari-oktober 1961 diende over te gaan, vergden niet al de middelen die de banken door het opnemen van certificaten aan het Fonds verschaft hadden. Daar, anderzijds, de evolutie van de markt der overheidsfondsen niet vereiste dat het Fonds zich koper stelde van permanente aanbiedingen van effecten, kon het een betrekkelijk belangrijk tegoed in rekening-courant bij de Nationale Bank aanhouden.

Van het minimum in april 1959 tot het maximum van 3 augustus 1961 steeg de rentevoet van de bij gunning uitgegeven schatkistcertificaten met respectievelijk 1,6 pct., 1,5 pct. en 1,3 pct. voor de certificaten op zes, negen en twaalf maanden. De gunning volgend op de jongste verlaging van de officiële discontovoet had plaats op 5 september 1961; men noteerde, in vergelijking met de percentages van de gunningen van 3 augustus 1961, rentedalingen gaande van 0,14 tot 0,10 pct. naargelang de looptijd van de certificaten. Sedertdien veranderde de rentevoet van de bij gunning uitgegeven certificaten vrijwel niet meer.

Het gemiddelde rendement van de staatsleningen met 5 tot 20 jaar looptijd bereikte begin januari 1961 een maximum van 6,07 pct.; de daarna ingetreden daling bracht het gemiddeld rendementspercentage van die leningen begin november tot 5,79 pct. terug.

10. Besluiten.

Vergeleken met de in de lente opgemaakte diagnose, vertoont het conjunctuurverloop van de Belgische economie in de herfst geen essentiële veranderingen. De verschillende verschijnselen treden nochtans niet meer op met dezelfde intensiteit als enkele maanden geleden.

Zo is de vraag in sommige landen, zoals in Duitsland, en voor bepaalde produkten, zoals voor staal en enkele textielprodukten, meer weifelend geworden. Men neemt echter geen werkelijke tendenswijziging waar; tekenen van versteviging, die men moeilijk van de seizoenbewegingen kan losmaken, traden zelfs sedert het begin van het derde kwartaal van 1961 weer aan het licht.

Blijkens de beschikbare aanwijzingen, breidt de binnenlandse vraag zich nog verder uit, doch tegen een enigszins trager tempo dan in 1960. Op geen enkel ogenblik vertoonde zij de karakteristieke overspanning van de « Koreaboorn » en van de periode volgend op de Suezcrisis.

Ook het prijzenstelsel geeft een geordend conjunctuurverloop te zien; geen enkele afgetekende ten-

dentie komt uit de jongste prijsbewegingen naar voren. De loonsverhogingen gaan de produktiviteitsstijging niet te boven, in weerwil van de groeiende spanningen op de arbeidsmarkt.

Ten aanzien van de buitenlandse betrekkingen, komt de evenwichtige ontwikkeling van de Belgische economie tot uiting in een verbetering van de handelsbalans na de moeilijke stakingsperiode en in een versteviging van de positie van de frank op de valutamarkten.

De monetaire en quasi-monetaire liquiditeiten bleven overvloedig. De depositobanken hebben zonder moeite gevolg gegeven aan de stijgende kredietvraag, terwijl hun beroep op de Nationale Bank verminderde. Het aanbod van middelen door de niet geldscheppende instellingen werd nog ruimer.

De liquiditeitsschepping in de eerste drie kwartalen van 1961 is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de financiering van de Schatkist door de geldscheppende instellingen. Het begrotingstekort ligt niette-

min lager dan de vorige drie jaar, dank zij de hogere belastingontvangsten.

De ruimte op de geld- en kapitaalmarkt gaf aanleiding tot een gematigde daling van de rentetarieven, in tegenstelling met de spanningen tijdens de beide voorgaande periodes van hoogconjunctuur.

Ondanks een zekere verzwakking van de conjunctuurexpansie, neemt men, zoals in de lente, geen enkel teken waar van een naderende teruggang. Daar sterke speculatieve golven achterwege bleven, zal de economie niet door een omgekeerde reactie getroffen worden.

Een enigszins afgetekende achteruitgang van de vraag zou in de landen van de Europese Economische Gemeenschap trouwens snel stuiten op een politiek ter bevordering van de bestedingen en de produktie. In tegenstelling met de toestand in 1951 en in 1957 laat in deze landen het peil van de valutareserves inderdaad voldoende armslag voor een expansiepolitiek.

LITERATUUR IN VERBAND MET DE ECONOMISCHE EN FINANCIËLE PROBLEMEN VAN BELGIË

Onderstaande literatuuropgave sluit aan bij diegene die wij gepubliceerd hebben in ons Novembernummer 1961 van het *Tijdschrift*. Er weze opgemerkt dat in deze literatuuropgave noch de verslagen van de verschillende instellingen, noch de statistische bronnen zijn overgenomen.

1. GELD- EN BANKWEZEN

BAUDEWYNS J., Le contrôle des liquidités en Belgique. (*Moneta e Credito*, Rome, XIV, n° 55, september 1961, blz. 305-338.)

PRIEM A., Le crédit professionnel aux classes moyennes. (*Bulletin officiel de la Chambre de Commerce de Bruxelles*, Brussel, LXXVIII, n° 39, 10 november 1961, blz. 871-878.)

SERMON L., Rôle et importance des holdings en Belgique. (*Revue de la Société d'Etudes et d'Expansion*, Luik, n° 197, augustus-september-oktober 1961, blz. 440-445.)

Vingt-cinq années de présence de la Banque Nationale de Belgique à Luxembourg. (*Bulletin de Documentation du Ministère d'Etat du Grand-Duché de Luxembourg*, Luxemburg, XVII, n° 13, 30 oktober 1961, blz. 1-10.)

2. NATIONAAL INKOMEN - SPAARWEZEN - INVESTERINGEN

LAMBERT P., Problèmes de financement de l'expansion économique en Belgique. (*Les Annales de l'Economie collective*, Luik, XLIX, n°s 3-4 juli-december 1961, blz. 433-442.)

4. BEGROTING EN OPENBARE FINANCIËN

De algemene perequatie der kadastrale inkomens. (*Bulletin der Belastingen*, Brussel, XXXVII, n° 380, november 1961, blz. 1.896-1.902.)

Le précompte. (*Bulletin de la Banque Commerciale de Liège*, Luik, II, n° 5, september-oktober 1961, blz. 1-8.)

VAN DEN EYNDE F., De statistiek inzake inkomstenbelastingen. (*Bulletin der Belastingen*, Brussel, XXXVII, n° 380, november 1961, blz. 1.911-1.940.)

7. INTERNATIONALE FINANCIËLE VERRICHTINGEN

CHAKRAVARTY S., A Structural Study of International Capital Movement. (*Economia Internazionale*, Genua, XIV, n° 3, augustus 1961, blz. 377-404.)

Comparaison du marché des émissions dans différents pays. (*Epargner et Investir*, Brussel, n° 96, november 1961, blz. 6-13.)

CUTILLI B., Liquidità internazionale e proposte di riforma del Fondo Monetario Internazionale. (*Economia Internazionale*, Genua, XLV, n° 3, augustus 1961, blz. 405-431.)

In Search of a Centre. (*Nederlandsche Handel-Maatschappij Quarterly Review*, Amsterdam, n° 2, 1961, blz. 2-8.)

Reinforcing the Fund. (*Barclays Bank Review*, Londen, XXXVI, n° 4, november 1961, blz. 72-74.)

SPRAOS J., Projets de réforme monétaire internationale. (*Revue de la Société d'Etudes et d'Expansion*, Luik, n° 197, augustus-september-oktober 1961, blz. 537-540.)

9. EUROPESE INTEGRATIE

ABRAHAM J.P. & VAN GINDERACHTER J., Naar een groter economisch Europa. (*Tijdschrift voor Economie*, Leuven, VI, n° 3, 1961, blz. 339-373.)

BERNHEIM E., Les responsabilités des grandes entreprises de distribution dans l'Europe nouvelle. (*Revue de la Société d'Etudes et d'Expansion*, Luik, n° 197, augustus-september-oktober 1961, blz. 501-507.)

DOMINIQUE A., Requiem pour l'O.E.C.E. (*Industrie*, Brussel, XV, n° 11, november 1961, blz. 702-709.)

GOOLD-ADAMS R., Europe and Ourselves. (*National Provincial Bank Review*, Londen, n° 56, november 1961, blz. 1-7.)

Le Marché Commun et le Commerce International. (*Bulletin mensuel de la First National City Bank*, New York, oktober 1961, blz. 12-15.)

NIVEAU M., La Grande-Bretagne devant le Marché Commun. (*Banque*, Parijs, XXXVI, n° 185, november 1961, blz. 719-723.)

The Common Market and the United Kingdom. A Guide to the European Economic Community and the Possible Effects on Britain of Membership. (*Westminster Bank*, Londen, 1961, 30 blz.)

VITO F., La nuova fase dei rapporti fra mercato comune ed associazione europea di libero scambio. (*Moneta e Credito*, Rome, XIV, n° 55, september 1961, blz. 267-280.)

10. ALGEMEEN

AERTS L., Huurbeheersing en bevordering van de woningbouw in België. (*Benelux Publikatieblad*, Brussel, n° 4, 1961, blz. 28-36.)

BAUDHUIN F., Belgique 1900-1960 : explication économique de notre temps. (*Institut de Recherches économiques et sociales*, Leuven, 1961, 318 blz.)

De resultaten van de Belgische ondernemingen. (*Weekberichten van de Kredietbank*, Brussel, XVI, n° 44, 18 november 1961, blz. 409-412.)

FALISE M., Entreprises et fabrications nouvelles dans l'industrie manufacturière du Marché commun. (*Recherches économiques de Louvain*, Leuven, XXVII, n° 6, september 1961, blz. 573-598.)

La situation économique du Hainaut en 1960. (*Le Hainaut économique*, Bergen, n° 2, juni 1961, blz. 41-105.)

Résultats du relevé de la population de la province de Hainaut au 31 décembre 1959. (*Le Hainaut économique*, Bergen, n° 2, juni 1961, blz. 7-39.)

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publikatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan ervan te vergemakkelijken, hebben wij bovenbedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — *Algemene economische wetgeving*
- II. — *Overheidsfinanciën (incl. begrotingswetten), munt-, bank- en financiële wetgeving*
- III. — *Landbouw*
- IV. — *Nijverheid*
- V. — *Arbeid*
- VI. — *Binnenlandse handel*
- VII. — *Buitenlandse handel*
- VIII. — *Verkeerswezen*
- IX. — *Prijzen en lonen*
- X. — *Sociale wetgeving (pensioenen, sociale verzekeringen en diverse sociale voordelen)*
- XI. — *Oorlogsschade*

I. — ALGEMENE ECONOMISCHE WETGEVING

Koninklijk besluit van 3 november 1961

betreffende de algemene volkstelling en de nijverheids- en handelstelling op 31 december 1961 (Staatsblad, 18 november 1961, blz. 8.460).

Koninklijk besluit van 3 november 1961

waarbij op 31 december 1961 een statistiek over de omzet, de investeringen, de wedden en lonen en andere elementen in verband met de kostprijs der arbeidskrachten in de nijverheids- en handelsinrichtingen, voorgeschreven wordt (Staatsblad, 18 november 1961, blz. 8.516).

Ministerieel besluit van 14 november 1961

tot opvoeding van de sectoren der nijverheidsmaanderij en der broodbakkerij ter bevoorrading van het land (Staatsblad, 15 november 1961, blz. 8.410).

II. — OVERHEIDSFINANCIËN (INCL. BEGROTINGSWETTEN), MUNT-, BANK- EN FINANCIËLE WETGEVING

Koninklijk besluit van 18 oktober 1961

tot wijziging van het besluit van de Regent van 7 juni 1949, betreffende de indeling van de gemeenten inzake inkomstenbelastingen (Staatsblad, 2-3-4 november 1961, blz. 8.244).

Ministerieel besluit van 3 november 1961

betreffende een lening, groot F 2.650 miljoen, aan te gaan, onder 's Rijks waarborg, door de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid (Staatsblad, 7 november 1961, blz. 8.293).

Artikel 1. — De Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid is gemachtigd tot het emitteren, onder 's Rijks waarborg, van een lening met twintig jaar looptijd, nominaal groot twee miljard zeshonderd vijftig miljoen frank, (F 2.650.000.000).

Art. 2. — De lening wordt vertegenwoordigd door toonderobligaties (...) rentend tegen de hierna vermelde rentevoeten :

5,25 pct. 's jaars, vanaf 27 november 1961 tot 26 november 1966;

5,50 pct. 's jaars, vanaf 27 november 1966 tot 26 november 1971;

5,75 pct. 's jaars, vanaf 27 november 1971 tot 26 november 1981.

Art. 4. — De uitgifteprijs is vastgesteld op F 985 netto per F 1.000 nominaal kapitaal; hij is betaalbaar hetzij in specie, hetzij in bij de trekkingen niet uitgelote obligaties 4 ½ pct. met 10 jaar looptijd, 1952-1962, uitgegeven door de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, teruggenomen tegen 105 pct. van hun nominale waarde.

Art. 6. — De obligaties 4 ½ pct. met 10 jaar looptijd en met vervaldag op 22 januari 1962, ingeleverd ter betaling van inschrijvingen (...) geven recht op :

1° een zelfde nominaal kapitaal in obligaties van de nieuwe lening;

2° de betaling in specie per neergelegde obligatie van F 1.000 :

a) van een soultte van F 65, zijnde het verschil tussen de waarde van terugneming van deze obligaties en de uitgifteprijs van de obligaties van de nieuwe lening;

b) van een bedrag van F 40, zijnde het bedrag van de coupon n° 10, normaal vervallend per 22 januari 1962.

Art. 7. — De obligaties van de lening kunnen eveneens vast afgestaan of in optie gegeven worden.

Art. 8. — De lening is op 27 november 1981 terugbetaalbaar tegen 109 pct. van de nominale waarde.

De houders hebben niettemin het recht de vervroegde terugbetaling van hun obligaties te bekomen :

op 27 november 1966, à pari van de nominale waarde;

op 27 november 1971, tegen 103 pct. van de nominale waarde;

op 27 november 1976, tegen 106 pct. van de nominale waarde.

Art. 9. — De uitkering van de rente en de terugbetaling van de obligaties worden door de Staat gewaarborgd.

Art. 10. — De rente en de terugbetalingspremie zijn vrijgesteld van de mobilienbelasting.

Art. 13. — De voor de leningsuitgifte verschuldigde taks op de beursverrichtingen wordt rechtstreeks door de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid vereffend en door haar gedragen.

Ministerieel besluit van 14 november 1961

betreffende de uitgifte in de Verenigde Staten van Amerika van een lening groot \$ 30 miljoen (Staatsblad, 15 november 1961, blz. 8.406).

Artikel 1. — De voorwaarden van de kredietopening van dertig miljoen dollar der Verenigde Staten van Amerika, door een groep Amerikaanse banken op 16 november 1961 aan de Belgische Staat toe te staan, worden hierna bepaald.

Art. 3. — Het krediet zal van 7 december 1961 af tot ten laatste 29 december 1961 mogen opgenomen worden (...).

Art. 4. — Bij opname van het krediet wordt aan elke bank een schatkistpromesse uitgereikt van een bedrag gelijk aan haar aandeel in het krediet en gedateerd van de dag van de opname.

Deze promessen worden uitgedrukt in dollars der Verenigde Staten van Amerika en luiden aan order van de betrokken banken; zij zijn terugbetaalbaar drie jaar na dato.

Art. 5. — De promessen renten tegen 5 ½ pct. 's jaars, te rekenen van hun uitgiftedatum. De interesten zijn kwartaalsgewijze betaalbaar op 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober van ieder jaar (...).

Art. 6. — Een kredietopeningscommissie van een half procent (0,50 pct.) 's jaars wordt aan de banken toegekend gedurende de periode van 7 december 1961 af tot de datum van de kredietopname.

Art. 7. — Met uitzondering van de lening groot \$ 25.000.000, die het voorwerp van een « Registration Statement » uitmaakt, neergelegd bij de « United States Securities and Exchange Commission », en van de leningen eventueel aangegaan bij de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling, bij het Internationaal Muntfonds of bij de « Export-Import Bank of Washington », zou de opbrengst van de eventueel door de Belgische Staat in de Verenigde Staten van Amerika in dollars uitgegeven leningen met een looptijd van meer dan één jaar, aangewend worden tot de vermindering van het krediet met een overeenstemmend bedrag en, in voorkomend geval, van het bedrag van de voor dit krediet geëmitteerde promessen.

Art. 10. — De hoofdsom en de interesten van de promessen alsmede de kredietopeningscommissie zijn vrijgesteld van alle huidige en toekomstige belastingen en taksen ten bate van de Belgische Staat, de provincies of de gemeenten of van alle Belgische overheden welke de macht hebben om belastingen te heffen.

Art. 11. — Ingeval de Belgische Staat, in de toekomst, zekere bepaalde inkomsten of activa als pand ten voordele van buitenlandse leningen zou aanwenden, gaat de Belgische Staat de verbintenissen aan dezelfde voorrechten op dezelfde in waarborg gegeven inkomsten of activa toe te kennen aan de krachtens huidig besluit uit te geven promessen.

Koninklijk besluit van 22 november 1961

tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 maart 1953 houdende verhoging van de overdrachtaks bij de invoer (Staatsblad, 28 november 1961, blz. 8.846).

Koninklijk besluit van 28 november 1961

betreffende de uitgifte in de Verenigde Staten van Amerika van een lening groot \$ 25 miljoen (Staatsblad, 29 november 1961, blz. 8.869).

Artikel 1. — Onze Minister van Financiën wordt ertoe gemachtigd onder de hierna bepaalde voorwaarden en volgens overeen te komen modaliteiten, een lening aan te gaan nominaal groot vijftientwintig miljoen dollar der Verenigde Staten van Amerika.

Art. 2. — Het bedrag van \$ 25.000.000 wordt vast afgestaan aan sommige banken van de Verenigde Staten van Amerika, tegen de voorwaarden van een met dat doel door de Belgische Staat te sluiten overeenkomst en zal door de nemers in openbare inschrijving worden gesteld.

De obligaties renten tegen 5 ½ pct. 's jaars en worden afgelost met ingang van 1 december 1964 (...).

Art. 4. — De overdrachtprijs is vastgesteld op 95,5 pct. van de nominale waarde, vermeerderd met de interesten tegen 5 ½ pct. 's jaars gelopen van 1 december 1961 af tot de datum van de betaling van de aldus gekochte obligaties.

Art. 5. — De obligaties zijn voorzien van dertig halfjaarlijkse rentecoupons betaalbaar op 1 juni en op 1 december van elk der jaren 1962 tot en met 1976.

Art. 8. — De Belgische Staat behoudt zich het recht voor op ieder ogenblik, van 1 december 1971 af, al de nog in omloop zijnde obligaties, of een door loting aan te wijzen gedeelte ervan, vervroegd terug te betalen.

De vervroegd terug te betalen obligaties zijn betaalbaar tegen de volgende terugbetalingspercentages die toepasselijk zijn indien de terugbetaling gebeurt binnen een periode van twaalf maanden beginnende op 1 december van elk der volgende jaren :

Jaar.	Terugbetalingspercentage.
1971	102
1972	101 ½
1973	101
1974	100 ½
1975	100

benevens de betaling van de interesten gelopen sinds de laatste vervaldag tot de voor de vervroegde terugbetaling vastgestelde datum.

Art. 12. — De hoofdsom, de interesten en de terugbetalingspremie zijn vrijgesteld van alle huidige en toekomstige belastingen en rechten geheven ten bate van de Belgische Staat, de provincies of de gemeenten of van alle andere Belgische overheden welke de macht hebben om belastingen te heffen, behalve wanneer een obligatie in volle eigendom zou toebehoren aan een persoon die in België gedomicilleerd is of die in België zijn gewone verblijfplaats heeft : in dat geval is bewuste obligatie slechts vrijgesteld van thans bestaande of toekomstige zakelijke belastingen en taksen ten bate van de Belgische Staat, de provincies of de gemeenten.

Art. 13. — Ingeval de Belgische Staat in de toekomst obligaties of leningen welke voor België een buitenlandse schuld zouden uitmaken in openbare inschrijving zou aanbieden of in om het even welke vorm zou uitgeven, en zekere bepaalde inkomsten of activa als pand voor deze obligaties of leningen zou aanwenden, gaat de Belgische Staat de verbintenis aan dezelfde voorrechten op dezelfde in waarborg gegeven inkomsten of activa aan de obligaties van de huidige lening toe te kennen.

Art. 16. — Het leencontract (...) moet onder meer behelzen :

1° de nodige bepalingen voor de betaling van de obligaties in New York City;

2° de clausule dat het contract slechts uitwerking zal hebben nadat de te Washington D. C. neer te leggen « Registration Statement » zelf uitwerking zal hebben;

3° de volgende voorwaarden :

a) geen enkele nadelige materiële verandering zal zich mogen voorgedaan hebben in de financiële, economische of politieke toestand in België ten opzichte van de toestand uiteengezet in de « Registration Statement » en in het Prospectus;

b) geen enkel verbod deze emissie te doen, mag door de « Securities and Exchange Commission » te Washington worden bevolen of overwogen;

c) België moet een regelmatig lid van het Internationaal Muntfonds en van de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling zijn;

d) de afgifte aan de inschrijvers van attesten waaruit blijkt dat de voorwaarden a, b en c vervuld zijn;

4° de voorwaarde dat de intekenaars een gunstig advies zullen ingewonnen hebben van de door hen geraadpleegde juristen.

III. — LANDBOUW

Ministerieel besluit van 31 oktober 1961

betreffende de tussenkoms van het Landbouwfonds inzake de in de mouterij gebruikte mout en gerst (Staatsblad, 25 november 1961, blz. 8.776).

Ministerieel besluit van 3 november 1961

houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 10 november 1961, blz. 8.333).

Ministerieel besluit van 14 november 1961

tot wijziging van het ministerieel besluit van 20 december 1957, betreffende de vergoedingen door de uitvoerders van land- en tuinbouwprodukten verschuldigd aan de Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwprodukten (Staatsblad, 25 november 1961, blz. 8.776).

IV. — NIJVERHEID

Wet van 16 november 1961

tot instelling van een Directorium voor de kolennijverheid (Staatsblad, 23 november 1961, blz. 8.678).

Artikel 1. — Er wordt onder de benaming « Directorium voor de kolennijverheid » een openbare instelling met rechts-persoonlijkheid opgericht, welke hierna « het Directorium » zal genoemd worden. De zetel van het Directorium is gelegen te Brussel.

Het Directorium wordt ingesteld voor een periode van vijf jaar. De Koning kan deze duur met opeenvolgende perioden van ten hoogste vijf jaar verlengen, bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, ten laatste twaalf maanden vóór het verstrijken der lopende periode genomen.

Art. 2. § 1. — Het Directorium bestaat uit :

1° twee leden te kiezen wegens hun bevoegdheid inzake steenkolenontginning of -economie.

2° twee leden te kiezen wegens hun bevoegdheid inzake arbeidsvraagstukken;

3° een voorzitter te kiezen wegens zijn bevoegdheid inzake de economie op het gebied der energie.

Art. 4. — In het raam van het door de Regering uitgestippelde energiebeleid, heeft het Directorium, in de mate dat zulks met de toepassing van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal strookt, tot opdracht :

1° prijseschalen en verkoopvoorwaarden te registreren, goed te keuren en zo nodig vast te stellen voor de kolen en de produkten en afval van de reiniging of van de conditionering daarvan, alsmede de bij toepassing van hoofdstuk V van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal toegelaten aanpassingen; het voorziet in de registratie der contracten op lange termijn;

2° produktieprogramma's, zowel wat de kwantiteit als kwaliteit betreft, voor de gehele kolenindustrie op te maken; zo nodig, de verdeling van de produktie en de afzet onder de bedrijven te voorzien; verkoop en gebruik van de koolachtige produkten die van de zuivering der kolen en van de ontginning van de steenstorten voortkomen, te reglementeren;

3° bij te dragen tot het uitstippelen van de in- en uitvoerpolitiek inzake vaste minerale brandstoffen en aan de Regering op dit gebied te nemen maatregelen voor te stellen;

4° de door de kolennijverheid te verwezenlijken investeringsprogramma's te coördineren; de door de bedrijven aan de financieringsinstellingen gerichte financieringsaanvragen te onderzoeken en te hergroeperen en deze instellingen de verdeling der beschikbare gelden aan te bevelen; tot de oprichting van een of meer gemeenschappelijke instellingen of diensten voor verscheidene kolenbedrijven te besluiten;

5° de kostprijzen der kolenmijnen op te nemen en te controleren, de factoren ervan te onderzoeken en de ontwikkeling ervan te volgen, de invloed van het verkoopprijsniveau op de omvang der mogelijke produktie vast te stellen;

6° de omvang der ter verwezenlijking der produktieprogramma's aan te wenden financiële middelen te ramen en ter kennis van de Regering te brengen;

7° het sluiten van de zetels te bevelen, waarvan de produktie het marktevenwicht blijvend verstoort of waarvan de kosten hoger blijven liggen dan diegene, welke met een bevredigend prijzenpeil verenigbaar zijn;

8° aan de Staat voor te stellen participaties te nemen in de bestaande of in de mijngebieden te stichten ondernemingen, welke het ontginnen, de valorisatie of het bijdragen tot de valorisatie van de steenkool en haar bijprodukten, ten doel hebben;

9° de tot verbetering van de rendementen en tot vermindering van de kosten nodig geachte verpachtingen, overdrachten en samensmeltingen van steenkolenmijnconcessies te gelasten en de modaliteiten daarvan te bepalen;

10° de oprichting van een of meer gemeenschappelijke verkoopbureaus voor verscheidene kolenbedrijven te bevorderen of, zo nodig, zelf genoemde bureaus te organiseren;

11° de Nationale Gemengde Mijncommissie alle inlichtingen te verstrekken betreffende de verbetering van het statuut en de arbeidsvoorwaarden der mijnwerkers, alsmede de verhoging van hun levensstandaard;

12° in overleg met de bevoegde Departementen de door de bedrijven te volgen sociale politiek te bepalen op het gebied van werving, scholing, huisvesting, gezondheid, vervoer van het personeel en, in het algemeen, alle sociale problemen buiten die welke onder de bevoegdheid van de paritaire comités vallen;

13° de bij titel II van onderhavige wet bepaalde Adviserende Raad voor de Kolennijverheid en provinciale adviseerende raden de tot de uitoefening van hun taak vereiste inlichtingen te verstrekken;

14° eenvormige regels voor de boekhouding op te stellen en met name de regels ter vaststelling van het boekhoudkundig plan, van de afschrijvingspercentages, van de balans, van de winst- en verliesrekening, en toezicht te houden op de toepassing van deze regels door alle aan zijn gezag onderworpen ondernemingen;

15° het onderzoek van methodes te bevorderen, die geschikt zijn om de handelswaarde van de steenkolen op te voeren of er de bijprodukten en derivaten uit te halen en bepaalde taken aan de opzoekingscentra toe te vertrouwen;

16° de bedrijvigheid der kolennijnen te controleren en de Regering op de hoogte te brengen van alle toestanden welke, indien ze mochten voortduren of zich ontwikkelen, het algemeen belang zouden schaden.

Art. 5. § 1. — Het Directorium kan voor de uitvoering van zijn in artikel 4 toegewezen opdracht ten opzichte van alle kolenbedrijven of ten opzichte van sommige hiervan, beslissingen nemen, aanbevelingen verstrekken of adviezen uitbrengen.

De beslissingen, aanbevelingen en adviezen moeten met redenen worden omkleed.

Art. 6. § 1. — Het Directorium is aan het recht van toezicht van de Minister van Economische Zaken en Energie en van de Minister van Financiën onderworpen.

Bewust toezicht wordt door bemiddeling van twee Regeringscommissarissen uitgeoefend, van wie de ene door de Minister van Economische Zaken en Energie en de andere door de Minister van Financiën benoemd wordt.

Art. 12. — Er wordt bij het Directorium een Nationale Adviserende Raad voor de Kolennijverheid opgericht (...).

Art. 14. § 1. — De Raad brengt (...) gemotiveerde adviezen uit ten behoeve van het Directorium over alle aanlegenheden welke de kolenpolitiek betreffen (...).

V. — ARBEID

Koninklijk besluit van 10 november 1961

tot wijziging van het organiek besluit van de Regent van 26 mei 1945 betreffende de inrichting van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (Staatsblad, 22 november 1961, blz. 8.627).

Koninklijk besluit van 10 november 1961

tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 juni 1960, houdende het statuut van de ambtenaren van het Bestuur in Afrika, van de kaders van het Onderwijs, van de rechterlijke Orde en van de Gerechtelijke Politie der Parketten en van de aanvullingsambtenaren in dienst op 30 juni 1960 (Staatsblad, 27 november 1961, blz. 8.830).

VII. — BUITENLANDSE HANDEL

Ministerieel besluit van 9 november 1961

houdende instelling van een bijzonder recht op de invoer van sommige landbouw- en voedingsprodukten (Staatsblad, 13-14 november 1961, blz. 8.382).

Ministerieel besluit van 14 november 1961

tot wijziging van het ministerieel besluit van 28 december 1960 en het ministerieel besluit van 29 september 1961, houdende instelling van een bijzonder recht bij de invoer van sommige landbouw- en voedingsprodukten (Staatsblad, 15 november 1961, blz. 8.409).

Ministerieel besluit van 14 november 1961

waarbij de bijlage 2 tot het ministerieel besluit van 24 februari 1960, houdende schorsing van de verplichting tot overlegging van een vergunning bij de uitvoer van bepaalde goederen wordt vervangen (Staatsblad, 22 november 1961, blz. 8.630).

Bericht betreffende het ministerieel besluit van 14 november 1961

waarbij de bijlage 2 tot het ministerieel besluit van 24 februari 1960, houdende schorsing van de verplichting tot overlegging van een vergunning bij de uitvoer van bepaalde goederen, wordt vervangen (Staatsblad, 22 november 1961, blz. 8.660).

Ministerieel besluit van 14 november 1961

tot vervanging van de lijst gevoegd bij het ministerieel besluit van 24 februari 1960 nopens de uitvoer van sommige goederen (Staatsblad, 22 november 1961, blz. 8.658).

Koninklijk en ministerieel besluit van 16 en 17 november 1961

tot instelling van een bijzonder recht op de uitvoer van mout en houdende bepaling van het bedrag ervan (Staatsblad, 23 november 1961, blz. 8.687).

IX. — PRIJZEN EN LONEN

Koninklijk besluit van 24 oktober 1961

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 18 mei 1961 van het Nationaal Paritair Comité voor de papier- en kartonbewerking, tot vaststelling van de minimumlonen in de papier- en kartonbewerking en koppeling van deze lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Rijk (Staatsblad, 18 november 1961, blz. 8.522).

Koninklijk besluit van 8 november 1961

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 7 september 1961 van het Gewestelijk Paritair Comité voor het bedrijf der hardsteengroeven te Ecaussinnes-d'Enghien, te Ecaussinnes-Lalaing, te Marche-les-Ecaussinnes, te Feluy en te Arquennes, tot regeling van de loonvoorwaarden van de werknemers tewerkgesteld in de ondernemingen welke onder zijn bevoegdheid vallen (Staatsblad, 24 november 1961, blz. 8.753).

XI. — OORLOGSSCHADE

Koninklijk besluit van 17 november 1961

betreffende de vaststelling, inzake oorlogsschade aan boten, van de integrale vergoedingscoëfficiënt toepasselijk op heel het Rijk voor de periode van 1 oktober 1961 tot 31 maart 1962 (besluit n° 45) (Staatsblad, 30 november 1961, blz. 8.895).

Koninklijk besluit van 23 november 1961

betreffende de verdeling van een bedrag van DM 80 miljoen, door de Bondsrepubliek Duitsland te betalen ter uitvoering van de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland inzake vergoedingen ten gunste van Belgische onderdanen die het slachtoffer zijn geweest van nationaal-socialistische vervolgingsmaatregelen, ondertekend op 28 september 1960, te Bonn (Staatsblad, 25 november 1961, blz. 8.791).

STATISTIEKEN

(De inhoudsopgave en de lijst van de gebruikte afkortingen komen voor op het einde van het Tijdschrift)

Na ieder hoofdstuk vindt de lezer bibliografische referenties; zij vermelden enkele statistische publikaties die meer omstandige gegevens over het onderwerp van het hoofdstuk of overeenstemmende gegevens voor het buitenland bevatten

I. — BEVOLKING EN NATIONALE REKENINGEN

1. — BEVOLKING

Bronnen : Nationaal Instituut voor de Statistiek en Ministerie van Arbeid.

	Bron	1947	1958	1959 ²	1960 ²
		(duizenden. per einde jaar)			
Totale bevolking	N.I.S.	8.512	9.079	9.129	9.178
Bevolking op werkbekwame leeftijd (15 tot 65 jaar)	»	5.850	5.904	5.902	5.906
waarvan : Mannen	»	2.902	2.929	2.927	2.928
Vrouwen	»	2.948	2.975	2.975	2.978
Actieve bevolking ¹ :	Arbeidsblad	3.481	3.512	3.501	3.504
waarvan : Landbouw	»	423	276	264	257
Extractienijverheid	»	191	168	161	131
Fabrieksnijverheid	»	1.311	1.194	1.174	1.203
Bouwbedrijf	»	197	240	242	241
Vervoer	»	243	248	244	240
Handel, banken, verzekeringen en diensten	»	1.024	1.266	1.284	1.312
Volledige werklozen	»	92	120	142	120

¹ Incl. de werklozen en excl. de gewapende macht.

² Cijfers voor de actieve bevolking : voorlopig.

**I - 2. — NETTO NATIONAAL INKOMEN TEGEN VERGOEDINGSWAARDE
VAN DE PRODUKTIEFACTOREN**

(miljarden franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	1948	1950	1951	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
1. Bezoldiging van de loon- en weddetrekken- den (vóór belastinghef- fing :										
a) Lonen en wedden	112,50	121,99	139,39	151,90	160,86	173,30	187,52	192,99	195,01	207,22
b) Bezoldiging van de gewapende macht	4,35	5,22	6,59	9,04	9,61	9,36	9,90	10,63	11,16	12,10
c) Werkgevers- bijdrage voor de maatschappelijke zekerheid	16,28	16,19	18,29	22,10	24,08	26,35	29,97	30,74	29,89	32,90
Totaal ...	133,13	143,40	164,27	183,04	194,55	209,01	227,39	234,36	236,06	252,22
2. Inkomen der zelfstan- dige arbeiders (vóór belastingheffing) :										
a) Land-, tuin- en bosbouw	22,06	19,41	21,58	21,43	21,61	20,83	23,27	22,26	23,72	22,62
b) Vrije beroepen ...	6,26	6,78	7,90	9,29	9,52	9,95	10,19	11,20	11,86	12,52
c) Handel en ambachtswezen .	62,60	62,10	64,60	69,30	71,60	73,90	74,10	73,80	74,60	77,00
Totaal ...	90,92	88,29	94,08	100,02	102,73	104,68	107,56	107,26	110,18	112,14
3. Ondernemersinkomen voortvloeiend uit de ac- tiviteit der personenven- nootschappen (na belas- tingheffing)	3,75	4,46	5,22	5,31	5,99	6,45	6,20	5,58	5,96	6,33
4. Interesten, huur en dividenden uitgekeerd aan particulieren en private verenigingen zonder winstoogmerk (vóór belastingheffing) :										
a) Interesten	6,16	7,25	7,79	10,68	11,87	12,78	13,56	14,70	15,70	16,95
b) Huur	14,10	16,80	18,00	26,90	28,00	30,00	31,70	33,40	35,60	37,00
c) Dividenden en tantièmes	5,68	6,73	8,59	8,94	10,32	11,93	12,93	11,88	11,07	12,91
Totaal ...	25,94	30,78	34,38	46,52	50,19	54,71	57,59	59,98	62,37	66,86
5. Giften der vennoot- schappen	0,21	0,31	0,40	0,39	0,48	0,53	0,49	0,40	0,40	0,50
6. Niet uitgekeerde winst der vennootschappen op aandelen (na belasting- heffing)	4,11	7,31	9,81	8,80	11,38	12,51	9,40	6,28	9,74	9,92
7. Directe belastingen der vennootschappen in wel- ke juridische vorm ook	4,30	4,64	8,22	6,87	6,74	8,26	8,66	7,79	7,52	8,98
8. Inkomen uit vermogen en ondernemersinkomen toevloeiend aan de over- heid	0,08	0,88	0,91	1,67	1,56	1,43	1,43	0,10	1,56	2,00
9. Niet uitgekeerde winst der autonome openbare instellingen	0,23	0,44	0,51	0,72	0,97	0,82	0,84	0,89	0,89	0,82
10. Min : interest der over- heidsschuld	-6,70	-7,17	-7,30	-8,98	-10,09	-10,62	-11,04	-11,89	-13,20	-14,93
Netto nationaal inkomen tegen vergoedingswaarde van de produktiefactoren	255,97	273,34	310,50	344,36	364,50	387,78	408,52	410,75	421,48	444,84

I - 3. — BRUTO NATIONAAL PRODUKT

(Systeem van de Groupe d'Etudes de la Comptabilité Nationale de Dulbea)

**I - 3a. — B.N.P. BEREKEND DOOR ONTLEDING VAN DE VOORTBRENGING,
TEGEN COURANTE PRIJZEN**

(miljarden franken)

Bron : Département d'Economie Appliquée de l'Université Libre de Bruxelles (Dulbea).

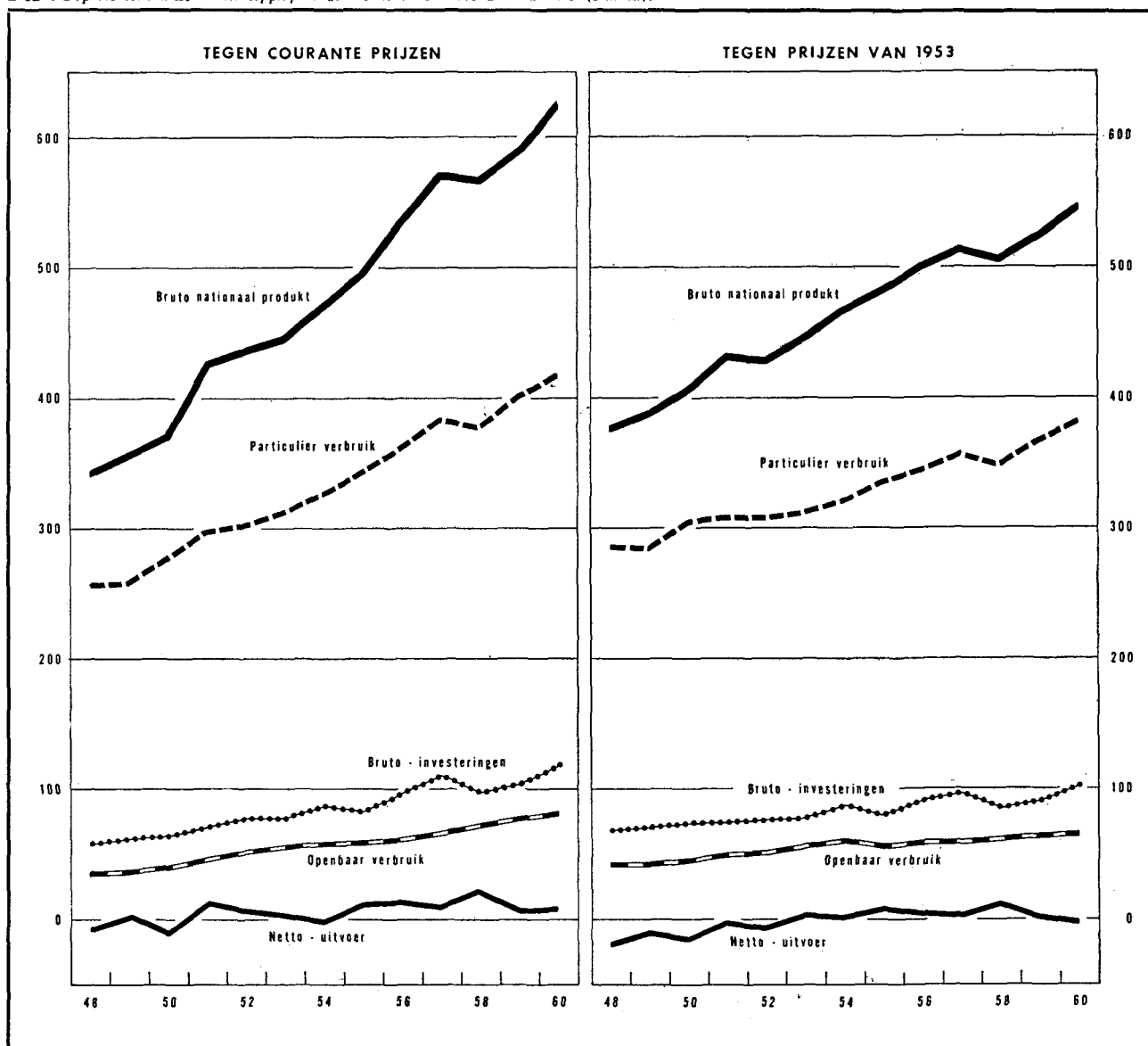
	1948	1950	1951	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
A. Land- en bosbouw, visserij	32,2	30,6	33,4	35,6	34,9	34,6	36,1	35,4	36,9	36,2
B. Energie	19,1	23,6	26,7	28,8	30,7	33,0	35,2	33,5	29,7	30,8
C. Voedings- en tabaksnijverheid	25,9	25,9	30,4	32,8	33,4	37,4	39,3	40,2	41,3	44,4
D. Textiel- en kledingnijverheid	17,0	18,2	20,3	18,1	17,2	19,3	20,6	16,7	18,3	20,4
H. Bouwmaterialen	8,0	7,9	9,8	10,6	12,2	13,7	13,1	13,1	13,7	15,0
I. Nijverheid der basismetalen	11,5	10,0	17,0	12,6	17,5	20,3	22,2	21,0	21,8	26,3
J. Metaalverwerkende nijverheid	22,6	22,0	25,2	29,6	29,9	32,9	33,6	31,7	34,5	37,4
E. F. G. K. andere nijverheden ...	22,9	27,6	34,6	36,8	41,0	44,8	46,4	46,2	50,1	53,9
<i>Gezamenlijke nijverheid (B tot K) ¹</i>	126,9	135,3	164,2	169,2	182,1	201,4	210,5	202,4	209,5	228,2
L. Bouwbedrijf	20,7	25,7	25,7	29,6	29,3	32,4	37,9	36,0	38,2	40,9
M. Vervoer en verkeer	22,0	25,9	30,1	32,8	35,3	39,0	41,1	41,7	43,9	47,1
N. Groot- en kleinhandel	23,4	25,6	27,7	28,7	30,1	31,8	35,3	32,5	34,3	35,9
O. Banken, financiële maatschappijen en verzekeringen	6,3	7,2	8,3	9,9	10,5	11,6	12,4	12,5	13,1	13,9
P. Woonhuizen	16,0	19,8	21,4	31,0	31,8	32,2	32,6	32,6	33,3	33,9
S. Burgerlijke administratie en landsverdediging	28,4 ¹	25,4	30,0	36,8	38,0	40,4	43,2	47,0	47,9	49,5
Q. R. T. Diverse diensten	38,7	47,3	51,2	56,3	59,1	62,0	65,7	71,3	73,9	79,3
U. Andere bijdragen	5,7	4,9	5,7	5,5	6,3	8,6	8,8	8,9	7,7	9,9
V. Bruto nationaal produkt berekend tegen vergoedingswaarde van de produktiefactoren (A tot U)	320,4	347,7	397,7	435,5	457,5	494,1	523,5	520,2	538,7	574,8
W. Indirecte belastingen min de overheidstoelagen	24,5	28,6	31,3	35,8	39,4	41,7	44,2	41,8	47,6	51,9
<i>Indirecte belastingen</i>	32,6	32,6	36,6	40,7	44,8	49,2	51,5	52,4	n.b.	n.b.
<i>Min overheidstoelagen</i>	- 8,1	- 4,0	- 5,2	- 4,8	- 5,4	- 7,5	- 7,3	- 10,6	n.b.	n.b.
X. Bruto nationaal produkt tegen marktprijzen (V + W)	345,0	376,3	429,1	471,3	496,9	535,8	567,7	562,0	586,3	626,8
Y. Statistische aanpassing	- 0,7	- 4,4	- 0,2	- 0,1	- 1,2	- 1,1	+ 3,3	+ 6,5	+ 3,8	- 0,9
Z. Bruto nationaal produkt tegen marktprijzen (X + Y)	344,3	371,9	428,9	471,2	495,7	534,7	571,0	568,5	590,1	625,9

¹ Daar de uitgaven voor het openbare onderwijs voor 1948 niet konden gescheiden worden van de andere Staatsuitgaven, werd de overeenkomstige bijgevoegde waarde opgenomen onder de rubriek « Burgerlijke administratie en landsverdediging ».

I - 3b en 3c. — **B.N.P. BEREKEND DOOR ONTLEDING VAN DE BESTEDINGEN**

(Systeem van de Groupe d'Etudes de la Comptabilité Nationale de Dulbea)
(miljarden franken)

Bron . Département d'Economie Appliquée de l'Université Libre de Bruxelles (Dulbea).

I - 3b. — **BESTEDINGEN TEGEN COURANTE PRIJZEN**

	1948	1950	1951	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
1. Particulier verbruik	257,1	277,5	299,3	327,8	343,3	360,6	383,8	377,1	400,9	416,6
2. Openbaar verbruik	35,8	40,6	47,4	58,7	59,5	63,4	67,1	73,6	78,6	83,4
3. Brutovorming van vast-kapitaal	53,0	63,3	64,9	81,2	82,1	93,2	102,0	96,5	104,0	113,8
<i>Bedrijven</i>	48,3	54,7	53,1	67,4	70,3	79,8	87,7	84,6	91,3	100,4
<i>Staat</i>	4,7	8,6	11,8	13,8	11,8	13,4	14,3	11,9	12,7	13,4
4. Voorraadvorming	5,3	0,4	5,4	4,4	-0,1	4,7	8,1	0,7	-0,6	4,0
5. Binnenlandse bestedingen van de economie	351,2	381,8	417,0	472,1	484,8	521,9	561,0	547,9	582,9	617,8
6. Netto-uitvoer :										
<i>Uitvoer</i>	-6,9	-9,9	11,9	-0,9	10,9	12,8	10,0	20,6	7,2	8,1
<i>Min invoer</i>	85,0	97,1	146,8	136,9	162,6	188,7	195,8	191,6	194,7	221,8
<i>Min invoer</i>	91,9	107,0	134,9	137,8	151,7	175,9	185,8	171,0	187,5	213,7
7. Bruto nationaal produkt	344,3	371,9	428,9	471,2	495,7	534,7	571,0	568,5	590,1	625,9

I - 3c. — BESTEDINGEN TEGEN PRIJZEN VAN 1953
(Systeem van de Groupe d'Etudes de la Comptabilité Nationale de Dulbea)
(miljarden franken)

Bron : Département d'Economie Appliquée de l'Université Libre de Bruxelles (Dulbea).

	1948	1950	1951	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
1. Particulier verbruik ...	286,0	304,5	308,5	320,5	337,4	346,4	356,6	349,6	368,4	381,8
2. Openbaar verbruik	43,7	46,0	51,0	60,8	58,0	59,6	59,9	62,0	65,4	65,6
3. Brutovorming van vast-kapitaal :	61,3	73,5	69,5	82,4	80,2	86,9	88,8	83,6	90,3	96,9
<i>Bedrijven</i>	55,2	63,1	57,6	68,0	69,5	75,3	77,4	73,4	79,6	86,0
<i>Staat</i>	6,1	10,4	11,9	14,4	10,7	11,6	11,4	10,2	10,7	10,9
4. Voorraadvorming	5,8	0,1	4,7	4,4	...	4,3	7,4	0,4	- 0,2	3,8
5. Binnenlandse bestedingen van de economie	396,8	424,1	433,7	468,1	475,6	497,2	512,7	495,6	523,9	548,1
6. Netto-uitvoer :	- 18,9	- 15,0	- 0,7	1,2	8,5	4,9	2,7	11,3	1,4	- 1,2
<i>Uitvoer</i>	90,8	108,1	123,9	144,2	165,6	182,0	184,4	190,1	203,2	226,5
<i>Min invoer</i>	109,7	123,1	124,6	143,0	157,1	177,1	181,7	178,8	201,8	227,7
7. Bruto nationaal produkt	377,9	409,1	433,0	469,3	484,1	502,1	515,4	506,9	525,3	546,9

I - 4. — BRUTOINVESTERINGEN IN DE GEZAMENLIJKE ECONOMIE
(miljarden franken)

Bron : Ministerie van Economische Zaken en Energie, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Jaar	Particuliere sector								Overheidssector 1				Eind-totaal (Particuliere en overheidssector)
	Woonhuizen	Beroepslokalen	Industriële bedrijfsuitrusting	Andere bedrijfsuitrusting 2	Bedrijfsvoertuigen	Andere voertuigen	Diversen 3	Totaal	Gebouwen en burgerlijke bouw-kunde	Bedrijfsuitrusting	Landsverdediging	Totaal	
1950	17,1	6,5	n.b.	n.b.	2,5	2,5	n.b.	47,7	n.b.	n.b.	1,7	16,8	64,5
1951	14,0	7,1	n.b.	n.b.	2,0	2,8	n.b.	46,5	n.b.	n.b.	4,4	19,1	65,6
1952	14,3	6,4	n.b.	n.b.	2,4	3,0	n.b.	50,1	n.b.	n.b.	9,2	23,1	73,2
1953	15,6	7,5	19,3	5,1	2,1	3,3	0,8	53,7	9,9	4,1	8,5	22,5	76,2
1954	18,1	8,1	18,9	5,5	2,6	4,1	0,7	58,0	10,2	3,8	6,4	20,4	78,4
1955	18,0	8,9	20,2	5,8	2,4	4,6	0,4	60,3	11,7	5,8	5,0	22,5	82,8
1956	19,0	9,8	25,6	7,7	2,3	4,6	0,5	69,5	13,3	4,3	4,3	21,9	91,4
1957	28,0	10,9	25,4	7,8	2,4	4,8	1,2	80,5	13,2	4,7	5,0	22,9	103,4
1958	24,3	10,4	24,6	8,4	2,3	4,8	0,9	75,7	13,6	4,7	4,1	22,4	98,1
1959	25,5	9,0	25,2	7,2	2,1	5,0	1,3	75,3	17,1	5,5	2,8	25,4	100,7
1960	27,0	9,0	27,9	9,9	2,7	5,5	0,4	82,4	14,1	4,5	3,4	22,0	104,4

1 Staat, ondergeschikte openbare besturen, N.M.B.S., N.B.V., N.M.B., R.L.W., Posterijen en Bestuur der Postchecks, R.T.T., B.R.T., N.M.W.V., Waterwegen, zeehavens en binnenhavens.

2 Vliegtuigen, schepen en vaartuigen, landbouwuitrusting, spoor- en tramwegen, materieel bestemd voor andere bedrijfstakken.

3 Landbouwwerken en beweging van de veestapel.

Bibliografische referenties :

Bevolking : *Statistisch Tijdschrift van het N.I.S.* — *Publikaties van het Nationaal Centrum voor mechanische berekeningen.* — *Statistisch Jaarboek voor België.* — *Algemene telling van de bevolking, de nijverheid en de handel op 31 december 1947.* — *Bulletin de l'I.R.E.S.P.* — *Annuaire démographique (O.V.N.).* — *Revue Internationale du Travail (I.A.B.).* — *Annuaire des statistiques du Travail (I.A.B.).*

Nationaal Inkomens en B.N.P. : *Cahiers Economiques de Bruxelles (D.U.L.B.E.A.).* — *Statistisch Jaarboek voor België.* — *Statistisch Tijdschrift van het N.I.S.* — *Recherches économiques de Louvain (I.R.E.S.P.).* — *International Financial Statistics (I.M.F.).* — *Bulletin statistique (E.O.E.S.).* — *Données statistiques (Raad van Europa).* — *Yearbook of International Accounts Statistics (O.V.N.).*

Investerings : *De Belgische Economie* (Ministerie van Economische Zaken).

II. — TEWERKSTELLING EN WERKLOOSHEID

1. — INDEXCIJFERS VAN DE TEWERKSTELLING IN DE NIJVERHEID (arbeiders)

Basis 1958 = 100

Bron : Ministerie van Arbeid.

Maandgemiddelden of maanden	Algemeen Ind. cijfer	Extractie-bedrijven	Fabrieksbedrijven							Bouw-nijverheid
			Totaal	Nijverheid der basis-metalen	Metaalverwerkende nijverheid				Textiel (excl. confectie)	
					Fabricage van metaal-producten (exclusief machines en transport-materieel)	Machine-bouw (exclusief elektrische machines)	Bouw van elektrische machines, apparaten en toebehoren	Bouw van transport-materieel		
1959	96,4	89,3	97,2	99,6	92,4	97,7	94,6	88,3	98,7	97,8
1960	97,6	76,9	100,7	103,4	98,8	108,8	100,3	89,5	99,5	99,7
1959 4 ^e kwartaal ...	97,9	84,6	99,0	102,2	94,5	101,4	96,8	88,2	100,9	103,4
1960 1 ^e kwartaal ...	95,9	82,4	98,5	101,8	97,8	104,5	94,7	86,0	99,9	95,0
2 ^e kwartaal ...	97,5	78,7	100,0	102,8	96,6	107,1	97,8	90,6	99,1	100,6
3 ^e kwartaal ...	98,3	73,9	101,6	103,8	99,1	110,8	101,7	92,9	98,6	102,4
4 ^e kwartaal ...	98,6	72,7	102,6	105,1	101,8	112,9	106,8	88,5	100,3	100,7
1961 1 ^e kwartaal ...	97,1	71,0	101,9	106,2	103,0	113,2	110,6	86,2	99,9	93,0
2 ^e kwartaal ...	99,6	68,6	103,6	106,7	106,3	116,3	111,4	88,9	99,7	101,8
1960 Juni	97,8	77,2	100,5	103,2	97,2	108,0	98,9	91,2	99,1	101,5
Juli	97,5	74,9	100,5	102,9	97,1	109,6	99,5	92,3	97,5	101,4
Augustus	98,3	73,3	101,7	103,6	99,7	110,9	101,9	93,8	99,0	102,5
September	99,1	73,4	102,6	104,9	100,5	111,8	103,8	92,5	99,4	103,4
Oktober	99,0	72,9	102,7	103,2	100,7	113,4	105,4	88,8	100,0	102,5
November ...	98,9	72,7	102,8	105,7	101,0	113,0	106,2	89,8	100,8	101,6
December	97,8	72,4	102,2	106,3	103,6	112,4	108,8	86,9	100,0	97,9
1961 Januari	94,8	71,6	100,1	105,9	102,6	109,6	111,5	83,7	99,0	86,4
Februari	97,5	71,1	102,1	105,5	103,2	114,4	110,3	86,1	99,9	94,0
Maart	99,1	70,2	103,4	107,1	103,3	115,6	110,1	88,7	100,9	98,6
April	99,2	69,4	103,3	106,4	105,2	115,3	110,7	88,9	99,7	100,1
Mei	99,6	68,6	103,7	106,7	107,5	115,2	111,7	89,0	99,9	101,6
Juni	100,0	67,8	103,9	107,0	106,2	118,5	111,8	88,7	99,4	103,6

II - 2. — WERKLOOSHEID

Algemene gegevens

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsvoorziening.

	Aantal werkdagen per periode 1	Aantal gecontroleerde werklozen (duizenden) 2			Maand-gemiddelde van het aantal verloren werkdagen (duizenden)	Gemiddeld aantal werkloosheidsdagen per maand 3		Door de openbare besturen tewerkgestelde werklozen (duizenden) 2
		Totaal	Volledige	Gedeeltelijke en toevallige		Werklozen		
						Volledige	Gedeeltelijke en toevallige	
1952	302	246,5	173,6	72,9	6.204	20,4	8,7	9,2
1953	303	245,8	183,6	62,2	6.207	20,8	8,7	8,7
1954	303	224,8	167,0	57,8	5.677	20,7	7,9	14,0
1955	304	172,4	116,5	55,9	4.366	20,2	8,9	22,7
1956	308	144,8	91,0	53,8	3.717	20,5	8,5	9,8
1957	302	116,8	77,9	38,9	2.942	19,9	7,6	5,3
1958	302	180,9	109,7	71,2	4.556	20,0	7,0	10,5
1959	302	199,2	125,0	74,2	5.014	20,7	8,2	17,3
1960	304	158,1	110,1	48,0	4.005	20,9	6,8	9,8
1960 1 ^e kwartaal	78	221,5	138,0	83,5	5.758	22,0	8,4	6,6
2 ^e kwartaal	74	148,6	105,1	43,5	3.664	20,2	6,9	12,9
3 ^e kwartaal	76	123,0	92,3	30,7	3.117	20,2	5,0	13,2
4 ^e kwartaal	76	137,4	104,0	33,4	3.481	20,6	5,6	6,5
1961 1 ^e kwartaal	78	177,4	119,2	58,2	4.614	22,0	8,2	4,3
2 ^e kwartaal	74	111,2	85,0	26,2	2.408	20,4	6,5	8,5
3 ^e kwartaal	76	90,3	70,6	19,7	2.288	20,9	6,3	8,5
1960 November	23	132,2	105,0	27,2	3.040	19,1	6,0	6,6
December	24	162,0	114,7	47,3	3.889	20,3	5,2	4,4
1961 Januari	30	225,5	128,1	97,4	6.766	25,2	9,5	3,0
Februari	24	159,8	121,6	38,2	3.835	20,4	7,0	4,3
Maart	24	135,0	105,7	29,3	3.240	20,1	6,0	5,7
April	28	120,4	92,8	27,6	3.371	22,5	6,9	7,7
Mei	22	108,9	83,1	25,8	2.396	18,4	6,0	8,7
Juni	24	102,4	77,6	24,3	2.458	19,9	6,6	9,2
Juli	29	92,5	72,1	20,4	2.683	23,7	6,6	8,2
Augustus	23	89,4	69,9	19,5	2.057	19,2	5,6	8,7
September	24	88,4	69,3	19,1	2.122	19,6	6,7	8,7
Oktober	29	92,6	69,2	23,4	2.687	22,3	6,8	8,0
November	23	101,8	75,6	26,2				

1 De werkloosheidsmaand omvat 4 of 5 weken.

2 Daggemiddelde per werkloosheidsmaand.

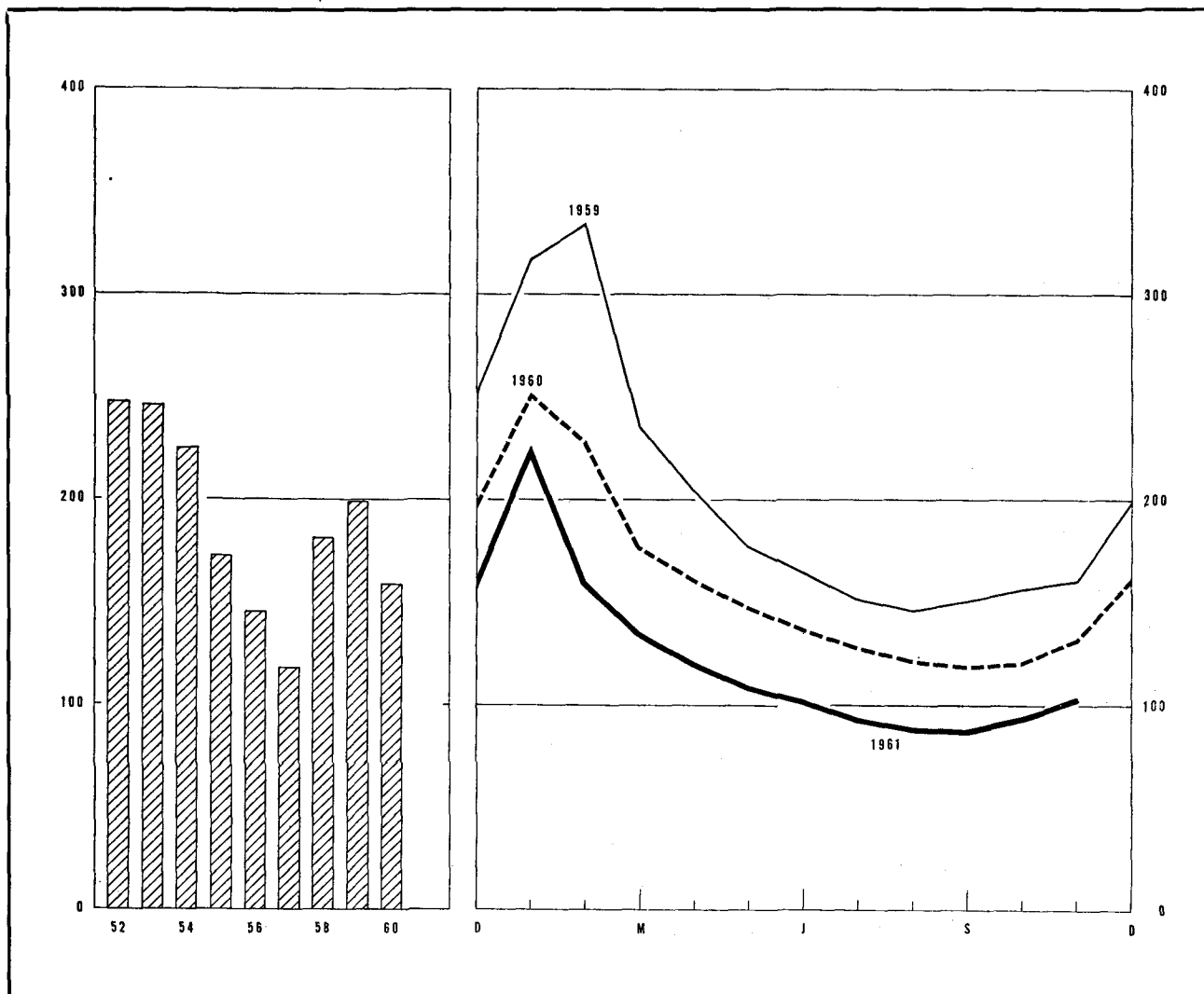
3 Gemiddelde duur van de werkloosheid = $\frac{\text{Aantal verloren werkdagen per maand}}{\text{Aantal werklozen ingeschreven in de gemeentelijke stempellokalen, per maand}}$

II - 3. — WERKLOOSHEID

Daggemiddelden van het aantal gecontroleerde werklozen

Volledig + gedeeltelijk werklozen
(duizenden)

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

	Jaar	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal		1958	1959	1960	1961
1952	247	289	239	206	251	Januari	204	317	252	226
1953	246	296	230	212	243	Februari	204	335	229	160
1954	225	319	219	179	179	Maart	204	236	177	135
1955	172	280	152	116	137	April	175	205	161	120
1956	145	247	122	95	115	Mei	167	177	148	109
1957	117	144	96	88	138	Juni	159	165	137	102
1958	181	204	166	149	204	Juli	150	152	128	93
1959	199	292	182	150	171	Augustus	146	146	122	89
1960	158	221	149	123	137	September	153	151	119	88
1961		177	111	90		Oktober	168	157	121	93
						November	195	161	132	102
						December	253	199	162	

Bibliografische referenties : Maandelijks berichten van de R.V.A. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Statistisch Jaarboek voor België. — Arbeidsblad. — Recherches économiques de Louvain (I.R.E.S.P.), — Industrie, tijdschrift van het V.B.N. — Informations Statistiques (E.G.K.S.). — Annuaire des Statistiques du Travail (I.A.B.).

III. — LANDBOUW EN VISSERIJ

1. — LANDBOUWPRODUKTIE

Bronnen : Ministerie van Landbouw (plantaardige produktie) — Nationaal Instituut voor de Statistiek (aantal dieren, dierlijke produktie en beteeld areaal).

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961 (r)
Beteeld areaal ¹ (duizenden hectaren)									
Broodgranen	259	274	272	260	280	296	275	273	258
waarvan : tarwe	170	184	191	188	208	219	201	203	205
rogge	82	82	74	68	66	69	66	63	46
Andere granen	258	233	234	254	238	240	256	252	261
Nijverheidsgewassen	96	95	98	99	92	94	89	96	92
Wortel- en knolgewassen	161	163	152	151	145	141	143	131	118
Groenten geteeld voor het zaad	12	13	13	14	13	12	12	11	10
Hooi- en weiland	821	815	815	818	814	811	827	819	819
Diversen	148	149	147	132	137	128	133	134	157
Totaal ...	1.755	1.742	1.731	1.728	1.719	1.722	1.735	1.716	1.715
Plantaardige produktie (duizenden tonnen)									
Tarwe	560	575	714	597	751	779	793	773	
Andere graangewassen	997	972	1.008	985	961	983	1.046	1.034	
Suikerbieten	2.389	2.132	2.246	2.203	2.486	2.832	1.485	3.063	
Vlas (zaad en stro)	193	236	272	235	182	170	125	214	
Cichorei	34	109	95	54	51	56	44	55	
Aardappelen	1.919	2.634	2.184	2.034	2.044	1.914	1.466	1.894	
Aantal dieren ¹ (duizenden stuks)									
Landbouwpaarden	219	208	195	189	182	178	170	159	147
Totaal der runderen	2.291	2.373	2.393	2.413	2.485	2.596	2.630	2.690	2.700
waarvan : melk- en trekkoeien ...	930	971	985	973	976	995	1.012	1.022	1.020
Varkens	1.156	1.310	1.419	1.471	1.366	1.423	1.447	1.726	1.760
Dierlijke produktie									
Melkleveringen aan de melkerijen (miljoenen liters)	1.091	1.153	1.168	1.198	1.277	1.319	1.303	1.420	
Slachtingen (nettogewicht van het vlees - duizenden tonnen)	370	381	392	400	391	412	424	441	

¹ Telling op 15 mei van ieder jaar.

III - 2. — ZEEVISSERIJ

Voornaamste vissoorten aangevoerd in de Belgische havens

(maandgemiddelden in tonnen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
Schelvis	387	383	448	546	519	445	374	232	262
Kabeljauw	678	852	715	870	764	662	834	653	689
Pladijs	337	421	378	392	379	427	451	381	390
Tong	453	502	465	323	299	289	315	257	350
Rog	306	277	241	312	314	356	337	342	323
Haring	1.168	1.370	1.400	1.650	716	254	201	260	528
Garnaal	217	164	122	178	266	84	64	89	39

Bibliografische referenties : Landbouwtijdschrift (Ministerie van Landbouw). — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Statistisch Jaarboek voor België. — Données statistiques (Raad van Europa). — Bulletin mensuel : Economie et statistique agricoles (F.A.O.).

IV. — NIJVERHEID

1. — ALGEMENE INDEXCIJFERS VAN DE INDUSTRIELE PRODUKTIE

Basis 1953 = 100

Maandgemiddelden of maanden	Bron : N.I.S.		Bron : I.R.E.S.P. 1		Bron : Agefi	Bron : V.B.N.
	Algemeen indexcijfer	waarvan : fabrieksnijverheid alleen	Algemeen indexcijfer	waarvan : fabrieksnijverheid alleen	Algemeen indexcijfer 2	Algemeen indexcijfer
1954	104	106	106	108	105	104
1955	112	116	116	120	111	111
1956	119	125	123	128	120	118
1957	120	126	124	129	123	121
1958	114	121	116	122	116	110
1959	115	126	122	131	121	111
1960	125	139	v 129	v 140	132	v 121
1960 1 ^e kwartaal	124	138	129	140	131	122
2 ^e kwartaal	127	141	133	144	134	122
3 ^e kwartaal	120	134	124	135	129	v 117
4 ^e kwartaal	129	144	v 131	v 142	132	v 122
1961 1 ^e kwartaal	v 122	v 137	v 126	v 137	130	
2 ^e kwartaal	v 134	v 150	v 142	v 155	145	
3 ^e kwartaal					v 138	
1960 November	132	146	v 138	v 149	135	v 125
December	121	134	v 119	v 129	124	v 121
1961 Januari	v 98	v 111	v 98	v 107	104	
Februari	v 125	v 140	v 138	v 149	134	
Maart	v 144	v 161	v 141	v 154	152	
April	v 130	v 146	v 141	v 153	142	
Mei	v 133	v 148	v 144	v 156	145	
Juni	v 139	v 156	v 142	v 156	147	
Juli	v 112	v 127	v 118	v 130	v 126	
Augustus			v 132	v 144	v 142	
September			140 ³		v 147	
Oktober					v 146	
November					143 ³	

1 Vanaf 1954 werd het indexcijfer berekend op basis van een hoger aantal ondernemingen (cfr. *Recherches économiques de Louvain* van 2 november 1961).
 2 De weging van het indexcijfer werd gewijzigd van januari 1960 af.
 3 Programma.

IV - 2. — INDEXCIJFERS VAN DE INDUSTRIELE PRODUKTIE (Voornaamste sectoren) ¹

Basis 1953 = 100

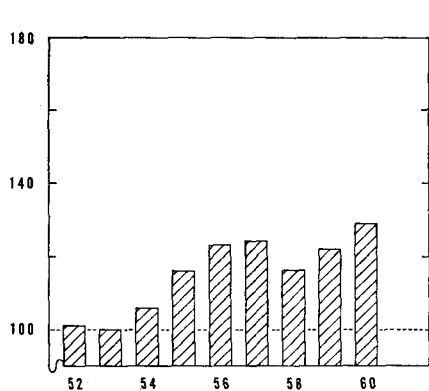
Bron : Institut de Recherches Economiques, Sociales et Politiques (Centre de Recherches Economiques).

Maandgemiddelden of maanden	Algemeen indexcijfer	waarvan :													
		Brandstof en energie	Bouwmaterialen					Voedingsnijverheid	Textielnijverheid						
			Totaal	waarvan : vlakglas	Ijzer- en staalnijverheid en non ferrometalen	Metaalverwerkende nijverheid	Totaal		Spinnerijen			Weverijen			Brei goed nijverheid
									Totaal	Katoen	Wol	Totaal	Katoen	Wol	
1952	101	97	92	66	110	105	98	90	88	91	77	93	92	93	89
1953	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1954	106	99	106	108	109	107	104	106	110	111	102	108	112	106	107
1955	116	103	119	136	127	126	109	110	109	105	110	108	108	112	120
1956	123	105	124	151	137	135	112	118	115	109	120	115	116	121	137
1957	124	104	121	130	131	135	113	122	121	113	126	119	125	118	139
1958	116	99	117	148	126	127	115	101	99	89	102	96	99	93	128
1959	122	88	131	186	136	132	116	113	115	102	126	108	110	108	139
1960	v 129	89	143	212	148	v 140	122	121	125	108	138	118	126	110	149
1959 4 ^e kwartaal	131	94	144	196	148	142	120	127	138	106	146	121	124	117	158
1960 1 ^e kwartaal	129	93	133	214	152	144	111	120	129	113	142	115	124	104	141
2 ^e kwartaal	133	88	155	225	152	147	125	122	126	105	142	119	126	112	145
3 ^e kwartaal	124	84	146	211	148	131	129	110	112	97	120	108	115	103	143
4 ^e kwartaal	v 131	89	139	198	142	v 141	124	133	134	116	149	127	137	122	168
1961 1 ^e kwartaal	v 126	86	124	180	126	v 140	115	129	134	117	152	120	127	122	160
2 ^e kwartaal	v 142	91	155	169	162	v 161	v 128	v 133	136	117	153	126	127	130	v 159
1960 September	137	91	149	203	159	149	132	127	128	109	141	126	132	125	174
Oktober	135	91	148	201	156	143	129	137	141	138	148	129	142	121	172
November	v 138	94	146	203	155	v 147	132	137	138	116	155	130	142	126	182
December	v 119	82	124	191	115	v 133	112	124	123	94	145	121	128	119	151
1961 Januari	v 98	66	105	182	52	v 107	110	119	127	108	144	112	120	113	140
Februari	v 138	96	128	181	159	v 155	115	132	138	124	155	125	131	126	167
Maart	v 141	95	138	176	168	v 156	119	135	137	119	156	125	131	127	172
April	v 141	92	145	168	161	v 161	120	v 132	136	120	152	123	127	129	v 160
Mei	v 144	91	155	171	161	v 163	124	v 135	138	119	156	126	127	132	v 161
Juni	v 142	89	155	170	166	v 160	v 139	v 132	134	113	151	129	127	129	v 155
Juli	v 118	73	v 142	179	137	v 130	v 136	v 102	v 103	102	91	v 99			v 118
Augustus	v 132	83	v 150	v 180	v 148	v 145	v 133	v 122	v 123			v 109			v 163
September	v 140	v 89	v 149	v 169	v 160										v 172

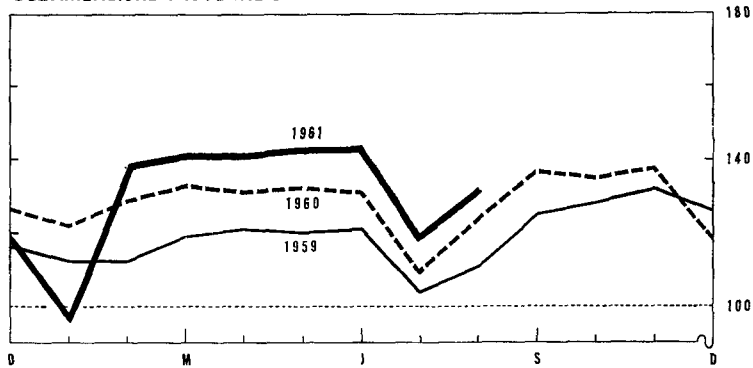
1 Vanaf 1954 werden het algemeen indexcijfer, het indexcijfer van de brandstoffen en energie, het indexcijfer van de bouwmaterialen en van de voedingsnijverheid berekend op basis van een hoger aantal ondernemingen (cfr. *Recherches économiques de Louvain* van 2 november 1961).

IV - 2. — INDEXCIJFERS VAN DE INDUSTRIELE PRODUKTIE (I.R.E.S.P.)

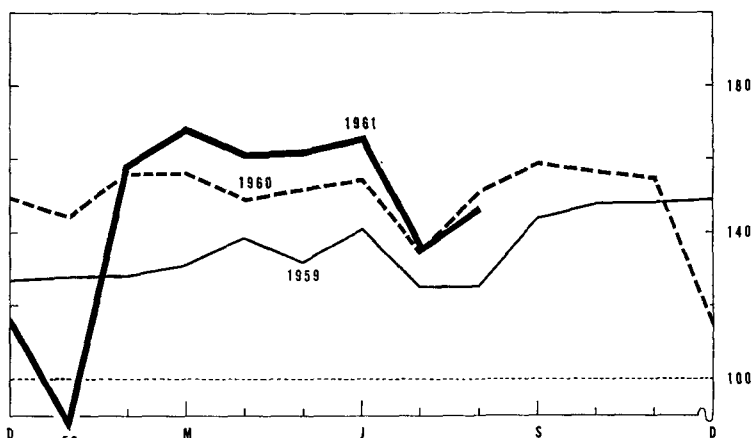
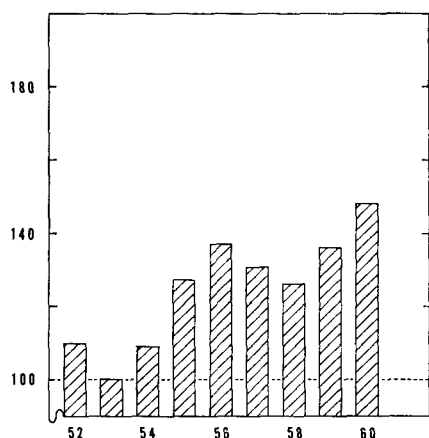
Basis 1953 = 100

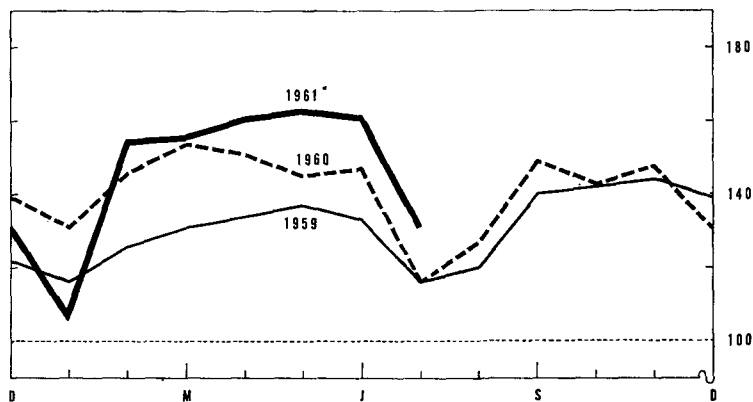
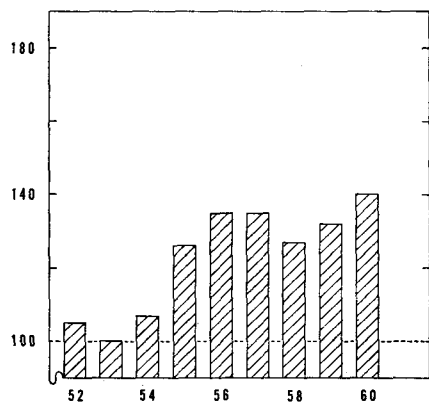
GEZAMENLIJKE NIJVERHEID

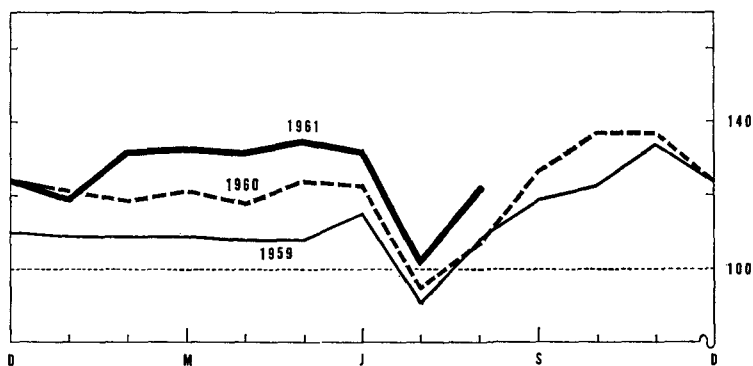
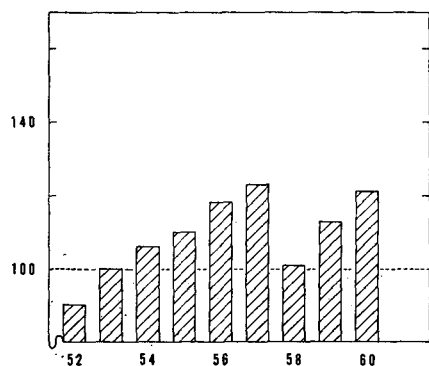
IJZER - EN STAALNIJVERHEID EN NON FERROMETALEN

METAALVERWERKENDE NIJVERHEID

TEXTIELNIJVERHEID

IV - 3. — ENERGIE

Bronnen : *Algemene Directie van het Mijnwesen* [kol. (1), (2) en (5)] — *Administratie van de Nijverheid* [kol. (8) en (9)] — *Berekeningen door de N.B.B.* [kol. (4)] — *N.I.S.* [kol. (3), (6) en (7)].

Maandgemiddelden of maanden	Steenkool					Elektriciteit	Ruwe petroleum	Gas									
	Totale produktie	Voorraden per einde periode op de mijn-terreinen	Netto-invoer	Waarneembaar verbruik van steenkool 1	Dagelijks rendement per onder- en bovengrondse arbeider	Totale produktie	Verwerking	Produktie der cokesfabrieken voor rechtstreekse leveringen aan de nijverheid	Totaal beschikbaar gas								
										(duizenden tonnen)					(miljoenen kWh)	(miljoenen l)	(miljoenen m ³)
										(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1952	2.532	1.673	— 35	2.621	739	772	255	77	146								
1953	2.505	3.074	— 133	2.479	766	799	308	75	145								
1954	2.437	2.815	— 125	2.563	784	862	365	84	159								
1955	2.498	371	— 287	2.702	826	912	453	92	168								
1956	2.463	179	35	2.777	841	987	522	99	182								
1957	2.424	1.413	126	2.738	838	1.051	520	97	180								
1958	2.255	6.928	221	2.319	841	1.043	630	100	182								
1959	1.896	7.496	233	2.410	907	1.097	643	103	188								
1960	1.872	6.565	159	2.472	1.019	1.177	669	109	200								
1960 1 ^e kwartaal	1.961	7.440	152	2.505	980	1.211	694	111	210								
2 ^e kwartaal	1.873	7.417	185	2.408	1.004	1.122	652	111	196								
3 ^e kwartaal	1.757	6.979	135	2.419	1.021	1.132	725	113	197								
4 ^e kwartaal	1.897	6.565	150	2.539	1.072	1.238	605	101	198								
1961 1 ^e kwartaal	1.761	6.505	162	2.326	1.071	1.194	712	88	187								
2 ^e kwartaal	1.914	6.203	116	2.530	1.104	1.199	768	115	201								
3 ^e kwartaal	v 1.654	v 5.366			v 1.077	1.188	836	106	187								
1960 November	2.015	6.678	139	2.551	1.077	1.234	693	109	203								
December	1.731	6.565	228	2.535	1.087	1.218	586	79	183								
1961 Januari	1.338	6.491	121	1.913	1.041	1.080	629	38	136								
Februari	1.863	6.357	221	2.589	1.079	1.196	698	105	202								
Maart	2.082	6.505	145	2.476	1.094	1.306	810	121	224								
April	1.864	6.440	137	2.463	1.095	1.182	802	118	206								
Mei	1.980	6.361	147	2.572	1.111	1.196	827	115	205								
Juni	1.947	6.203	65	2.556	1.106	1.219	676	110	194								
Juli	1.386	5.957	134	2.128	1.054	1.072	818	102	175								
Augustus	1.770	5.701	98	2.522	1.081	1.198	851	105	190								
September	v 1.807	v 5.366			v 1.095	1.295	838	112	195								
Oktober	v 1.861	v 5.086				1.412											
November	v 1.888	v 4.762															

1 Steenkolenproduktie + netto-invoer van steenkolen, cokes en agglomeraten + voorraadbeweging (1,3 ton cokes en 0,9 ton agglomeraten = 1 ton ruwe steenkolen).

IV - 4. — METAALPRODUKTIE

Bronnen : *N.I.S.* [kol. (1) en (2)] — *Fabrimetal* [kol. (8) tot (6)].

Maandgemiddelden of maanden	Ijzer- en staalnijverheid (duizenden tonnen)		Metaalverwerkende nijverheid (miljarden franken)			
	Produktie van ruwstaal	Produktie van afgewerkt staal	Binnengekomen bestellingen			Totaal der verzendingen
			voor de binnenlandse markt	voor de uitvoer	Totaal	
			(3)	(4)	(5)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	
1952	417	314	2,43	1,58	4,01	4,11
1953	369	280	2,93	1,26	4,19	4,69
1954	413	302	3,12	1,67	4,79	4,86
1955	492	366	3,49	1,96	5,45	5,54
1956	532	397	4,34	2,78	7,12	6,32
1957	523	371	3,87	2,27	6,14	6,63
1958	501	350	3,44	1,99	5,43	6,62
1959	536	386	3,98	2,55	6,53	6,69
1960	599	407	4,40	2,93	7,33	7,26
1960 1 ^e kwartaal	607	433	4,30	2,72	7,02	7,15
2 ^e kwartaal	610	409	4,33	2,82	7,15	7,61
3 ^e kwartaal	620	403	4,35	2,75	7,10	6,68
4 ^e kwartaal	560	382	4,63	3,42	8,05	7,58
1961 1 ^e kwartaal	480	339	v 4,97	v 3,26	v 8,23	v 7,47
2 ^e kwartaal	649	440	v 5,82	v 3,93	v 9,75	v 8,19
3 ^e kwartaal	v 614					
1960 November	606	411	4,61	3,31	7,92	7,27
December	436	299	4,58	4,16	8,74	7,99
1961 Januari	130	118	v 4,46	v 2,72	v 7,17	v 5,58
Februari	600	414	v 4,94	v 3,29	v 8,23	v 7,45
Maart	709	484	v 5,53	v 3,77	v 9,30	v 9,37
April	638	424	v 5,65	v 4,82	v 10,47	v 8,19
Mei	653	436	v 6,47	v 3,43	v 9,90	v 7,75
Juni	656	461	v 5,35	v 3,53	v 8,88	v 8,63
Juli	563	350	v 4,97	v 2,98	v 7,95	v 7,84
Augustus	633	409	v 5,07	v 3,15	v 8,22	v 7,16
September	646 ¹					
Oktober	629 ¹					
November	575 ¹					

¹ Raming op basis Agati-cijfer.

IV - 5. — BOUWNIJVERHEID : jaarcijfers

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Jaar	Gebouwen hoofdzakelijk of uitsluitend voor huisvesting bestemd					Gebouwen die niet hoofdzakelijk voor huisvesting bestemd zijn				
	Toegestane bouwvergunningen				Begonnen gebouwen	Toegestane bouwvergunningen				Begonnen gebouwen
	Nieuwbouw of volledige herbouw		Verbouwingen, vergrotingen of gedeeltelijke herbouw		Nieuwbouw en volledige herbouw	Nieuwbouw of volledige herbouw		Verbouwingen, vergrotingen of gedeeltelijke herbouw		Nieuwbouw en verbouwingen
	Aantal	Te bouwen volume (duizenden m ³)	Aantal	Te bouwen volume (duizenden m ³)		Aantal	Te bouwen volume (duizenden m ³)	Aantal	Te bouwen volume (duizenden m ³)	
1952	28.622	18.584	8.080	1.110	—	2.566	5.204	1.624	2.027	—
1953	35.536	22.764	9.028	1.153	—	3.082	7.519	2.202	2.633	—
1954	38.600	25.220	8.752	1.114	32.783	3.288	7.450	2.318	2.791	5.029
1955	36.615	23.564	9.468	1.220	31.698	3.588	8.561	2.569	3.731	5.422
1956	33.742	22.793	9.266	1.226	32.604	3.921	10.997	3.123	4.482	5.982
1957	34.904	24.063	9.407	1.318	31.724	3.618	9.255	3.009	3.772	6.090
1958	32.329	21.732	9.368	1.192	30.605	2.636	6.059	2.619	2.843	4.809
1959	38.989	26.683	9.724	1.368	35.333	3.036	8.661	3.135	4.951	5.209
1960	41.102	28.881	9.645	1.230	34.800	3.151	11.805	3.567	6.360	5.530

IV - 6. — BOUWNIJVERHEID : maandcijfers

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden of maanden	Gebouwen hoofdzakelijk of uitsluitend voor huisvesting bestemd ¹		Gebouwen die niet hoofdzakelijk voor huisvesting bestemd zijn ²	
	Toegestane bouwvergunningen	Begonnen gebouwen	Toegestane bouwvergunningen	Begonnen gebouwen
1960 1 ^o kwartaal	3.227	2.395	492	356
2 ^o kwartaal	4.093	3.568	661	521
3 ^o kwartaal	3.370	3.131	618	531
4 ^o kwartaal	3.096	2.506	529	436
1961 1 ^o kwartaal	3.824	2.780	575	440
2 ^o kwartaal	4.262	3.922	731	602
3 ^o kwartaal	3.547	3.454	665	578
1960 September	3.554	3.269	655	492
Oktober	3.499	2.879	500	478
November	2.705	2.596	518	427
December	3.083	2.044	570	403
1961 Januari	3.265	1.674	447	317
Februari	3.646	2.718	549	458
Maart	4.560	3.947	730	546
April	4.018	3.901	675	585
Mei	4.270	4.157	695	572
Juni	4.497	3.707	824	648
Juli	3.693	3.450	724	546
Augustus	3.708	3.395	668	620
September	3.239	3.516	604	568

¹ Nieuwbouw of volledige wederopbouw waarvoor een bouwvergunning werd afgeleverd.

² Nieuwbouw, herbouw, verbouwingen en uitbreidingen, waarvoor een bouwvergunning werd afgeleverd.

Bibliografische referenties : Statistisch Jaarboek voor België. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Annalen der Mijnen van België. — Arbeidsblad. — Recherches économiques de Louvain (I.R.E.S.P.). — Industrie, tijdschrift van het V.B.N. — Bulletin van Fabrimetal. — Maandelijks statistisch tijdschrift van Fédéchar. — Maandelijks tijdschrift van het M.E.Z. (Administratie van de Nijverheid - Dienst : Elektrische energie). — Energie. — Figas, informatieblad van het Verbond der Gasnijverheid. — Agence économique et financière. — Het Bouwbedrijf.

V. — DIENSTEN

1. — VERVOER

a). — Bedrijvigheid van de N.M.B.S., de N.M.B. en de SABENA

Bronnen : N.M.B.S., N.M.B. en SABENA.

Maandgemiddelden of maanden	N.M.B.S.					N.M.B. Vervoerde ton-km 2	SABENA		
	Reizigers- vervoer	Goederenvervoer (volledige wagonladingen)					Geregeld en betalend luchtverkeer		
		Aantal reizigers-km	Aantal productieve t-km 1	Totale tonnenmaat	waarvan		(miljoenen passagiers- km)	(miljoenen ton-km)	
					brandstoffen en minerale oliën				ertsen
(miljoenen)	(duizenden tonnen)	(duizenden)							
1952	629	506	5.501	2.153	661	2.608	28,7	4,2	
1953	627	477	5.150	2.154	802	2.019	37,3	5,4	
1954	630	470	5.104	2.239	794	1.423	40,8	6,0	
1955	654	547	5.745	2.504	946	1.201	48,2	7,0	
1956	694	577	5.874	2.389	980	965	56,7	8,2	
1957	713	548	5.558	2.321	966	797	77,4	10,0	
1958	755	486	4.818	1.876	959	618	99,7	12,2	
1959	710	505	4.874	1.866	1.043	364	88,7	11,3	
1960	715	525	5.070	1.935	1.155	294	108,7	13,8	
1960 1 ^e kwartaal	695	545	5.189	2.001	1.170	182	66,3	9,7	
2 ^e kwartaal	717	521	5.053	1.913	1.156	216	141,3	16,6	
3 ^e kwartaal	736	516	4.972	1.871	1.206	198	123,7	14,2	
4 ^e kwartaal	711	518	5.065	1.957	1.090	581	103,5	14,6	
1961 1 ^e kwartaal	v 668	468	4.415	1.733	930	117	76,9	11,2	
2 ^e kwartaal	v 737	557	5.360	2.031	1.251	154	98,1	15,2	
3 ^e kwartaal	v 759	543	5.153	1.913	1.270	196			
1960 September	745	541	5.209	1.942	1.268	218	134,3	16,3	
Oktober	765	578	5.623	2.052	1.267	703	119,6	17,8	
November	725	567	5.587	2.172	1.209	753	87,2	12,0	
December	644	410	3.985	1.646	794	286	103,8	14,0	
1961 Januari	v 577	282	2.624	1.200	355	68	85,2	11,8	
Februari	v 675	552	5.158	2.076	1.122	132	65,8	10,0	
Maart	v 752	570	5.462	1.924	1.314	150	79,7	11,8	
April	v 712	536	5.143	1.952	1.210	132	87,6	12,0	
Mei	v 760	553	5.304	2.039	1.193	138	92,6	12,6	
Juni	v 739	582	5.632	2.103	1.351	193	114,1	14,6	
Juli	v 749	526	4.828	1.767	1.243	147	153,4	18,4	
Augustus	v 769	539	5.199	1.928	1.264	218			
September	v 759	563	5.433	2.045	1.304	223			

1 De productieve ton-km hebben betrekking op het commercieel vervoer (met uitsluiting van de dienstvervoer) : het is de som van de vermenigvuldigingen van het gewicht van elke verzending met de afstand van het traject.

2 De vervoerde ton-km worden berekend door optelling van de resultaten bekomen door vermenigvuldiging van de vervoerde tonnages met het aantal kilometers van het vervoer.

V - 1 b). — Zeevaart

Bronnen : Havenbestuur te Antwerpen [kol. (1)], te Gent [kol. (4)], N.I.S. (overige kolommen).

Maandgemiddelden of maanden	Haven van Antwerpen			Haven van Gent		
	Laadvermogen van de binnen- gekomen schepen (duizenden register- tonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen)		Laadvermogen van de binnen- gekomen schepen (duizenden register- tonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen)	
		Binnen- gekomen	Vertrokken		Binnen- gekomen	Vertrokken
1952	2.335	1.304	986	126	130	78
1953	2.538	1.201	1.147	116	117	76
1954	2.634	1.276	1.091	119	113	85
1955	2.830	1.439	1.234	154	155	118
1956	3.172	1.865	1.279	178	216	82
1957	3.296	1.828	1.227	171	209	79
1958	3.545	1.723	1.210	163	169	82
1959	3.622	1.668	1.266	145	152	83
1960	3.774	1.816	1.288	150	166	75
1960 1 ^e kwartaal	3.981	1.993	1.468	146	125	91
2 ^e kwartaal	3.764	1.698	1.266	146	163	89
3 ^e kwartaal	3.864	1.856	1.187	168	202	62
4 ^e kwartaal	3.487	1.718	1.232	140	173	58
1961 1 ^e kwartaal	3.567	1.674	1.160	121	154	51
2 ^e kwartaal	3.872	1.960	1.275	146	153	67
3 ^e kwartaal	3.935			161		
1960 Oktober	4.167	1.798	1.254	165	207	64
November	3.642	1.923	1.280	156	103	47
December	2.653	1.434	1.163	99	208	63
1961 Januari	2.816	1.425	768	109	190	33
Februari	3.875	1.887	1.226	131	124	61
Maart	4.011	1.709	1.486	124	147	60
April	3.788	1.893	1.328	115	163	60
Mei	3.916	2.156	1.221	148	164	53
Juni	3.911	1.831	1.276	175	132	87
Juli	3.868	2.036	1.316	151	200	48
Augustus	4.021	2.066	1.252	170	123	55
September	3.917			161		
Oktober	3.905			137		

1 Binnenlands vervoer + invoer + uitvoer + doorvoer.

V - 1 c). — Binnen- scheepvaart

Bron : N.I.S.

Totaal verkeer 1	
(duizenden metrieke tonnen)	(miljoenen ton-km.)
(1)	(2)
3.295	282
3.912	327
4.258	343
4.737	385
4.659	374
4.642	383
4.269	361
4.534	402
5.097	436
4.780	404
5.223	449
5.327	458
5.056	431
4.645	393
5.702	491
5.537	492
5.149	425
4.483	376
3.899	320
4.327	364
5.710	494
5.445	475
5.691	484
5.971	514
5.860	489

V - 2. — TOERISME

(duizenden overnachtingen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden of maanden	Totaal	waarvan land van gewone verblijfplaats					
		België	Frankrijk	Nederland	Verenigd Koninkrijk	West-Duitsland	U.S.A.
1952	670	516	30	25	37	8	15
1953	761	577	41	28	45	14	16
1954	911	692	50	31	57	19	17
1955	1.019	766	60	33	68	22	19
1956	1.084	815	66	35	71	23	19
1957	1.186	898	71	33	81	25	19
1958	1.341	877	84	37	102	69	51
1959	1.249	979	55	30	82	27	20
1960	1.307	982	69	33	99	33	25
1959 4 ^e kwartaal	343	216	22	18	14	17	15
1960 1 ^e kwartaal	302	170	19	16	11	15	10
2 ^e kwartaal	1.193	862	57	32	107	36	32
3 ^e kwartaal	3.334	2.618	176	64	261	62	41
4 ^e kwartaal	373	235	23	19	15	18	15
1961 1 ^e kwartaal	347	226	23	16	13	16	9
2 ^e kwartaal	1.187	874	50	32	93	39	26
1960 Juli	4.477	3.732	132	68	318	63	51
Augustus	4.517	3.479	321	88	351	90	43
September	1.009	643	74	35	113	32	30
Oktober	422	249	27	23	22	24	24
November	351	224	24	17	12	17	13
December	346	231	19	17	12	12	9
1961 Januari	278	189	14	12	7	10	7
Februari	303	193	19	16	10	14	9
Maart	461	296	37	19	22	23	12
April	971	707	54	26	63	35	20
Mei	897	598	45	34	81	38	28
Juni	1.692	1.316	51	37	136	45	30
Juli	4.574	3.864	197	64	238	63	42

V - 3. — BINNENLANDSE HANDEL

a). — Verkoopindexcijfers

(Basis 1953 = 100)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden of maanden	Warenhuizen met veelvuldige afdelingen					Coöperatieven	Grote ondernemingen gespecialiseerd in kleding		Groot-handel	Onder-nemingen met bij-huizen	Verkoopindexcijfers na uitschakeling van de prijs- en seizoenbewegingen (berekeningen door de N.B.B.)		
	Algemeen indexcijfer	Voeding	Kleding	Meubilering	Huishouden 1		Heren 2	Onder-goed en bijkomstige kledingstukken 3			Algemeene voedings-waren	Voeding	Waren-huizen
1952	99	97	103	99	97	97	103	104	95	98	98	96	96
1953	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1954	106	113	102	105	105	109	104	80	107	103	104	107	104
1955	114	120	111	108	114	115	113	88	111	107	113	114	109
1956	124	133	120	114	127	125	123	97	132	120	119	121	126
1957	129	132	126	124	139	125	125	105	131	123	121	117	122
1958	139	140	138	129	149	131	132	105	139	131	128	121	129
1959	144	145	149	126	150	132	136	104	145	138	131	120	132
1960	156	159	159	141	162	138	144	106	155	144	143	125	142
1960 1 ^e kwartaal	139	158	134	139	149	135	124	94	143	139	139	123	137
2 ^e kwartaal	153	152	168	141	155	135	174	109	153	140	145	126	141
3 ^e kwartaal	154	152	153	152	172	136	122	105	166	141	148	127	146
4 ^e kwartaal	179	173	180	133	172	144	157	118	159	157	140	124	143
1961 1 ^e kwartaal	146	155	148	152	156	v 142	146	120	v 154	v 144	145	v 129	v 148
2 ^e kwartaal	156	154	169	144	162	v 142	212	109	v 159	v 151	146	v 132	v 145
3 ^e kwartaal	154	152	151	147	169						144		
1960 September	156	152	157	168	177	136	127	83	156	136	150	122	138
Oktober	168	165	189	140	168	140	173	117	147	140	146	122	135
November	179	164	168	132	154	132	148	109	158	149	144	124	156
December	191	191	184	126	193	161	149	128	173	183	129	127	138
1961 Januari	129	136	139	132	126	v 143	131	168	v 154	v 142	125	v 128	v 147
Februari	142	154	131	157	167	v 134	126	72	v 147	v 144	153	v 128	v 148
Maart	168	175	174	168	175	v 148	181	121	v 162	v 147	158	v 131	v 150
April	153	159	162	141	156	v 136	232	112	v 147	v 147	139	v 126	v 136
Mei	154	156	162	145	164	v 146	231	97	v 163	v 156	143	v 134	v 150
Juni	161	148	182	147	165	v 144	173	119	v 167	v 151	157	v 135	v 150
Juli	165	149	179	154	179	v 134	161	194	v 158	v 146	144	v 124	v 138
Augustus	143	149	128	134	163	v 141	110	71	v 180	v 145	144	v 133	v 151
September	153	158	145	152	166						145		

1 Huishoudartikelen en huishoudtoestellen. — 2 Omvat hoofdzakelijk bovenkleding. — 3 Onderkleding : heren en/of dames.

V - 3 b). — Verkoop op afbetaling

1° — Algemene resultaten

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	Aantal lopende contracten op einde halfjaar (duizenden)				Uitstaande kredieten op einde halfjaar (miljarden franken)				Krediet verleend in de loop van het halfjaar (miljarden franken)			
	Totaal	Financiering door			Totaal	Financiering door			Totaal	Financiering door		
		verkopers	banken	financie. ringsorganismen of particulieren		verkopers	banken	financie. ringsorganismen of particulieren		verkopers	banken	financie. ringsorganismen of particulieren
1959 1° halfjaar ...	1.179	524	130	525	8,31	1,55	3,37	3,39	3,96	1,10	1,36	1,50
2° halfjaar ...	1.205	532	133	540	8,60	1,82	3,18	3,60	4,23	1,29	1,27	1,67
1960 1° halfjaar ...	1.208	534	144	530	9,48	2,19	3,34	3,95	4,71	1,48	1,53	1,70
2° halfjaar ...	1.339	620	153	566	10,20	2,54	3,44	4,22	4,90	1,57	1,50	1,83
1961 1° halfjaar ...	1.418	643	159	616	11,36	2,82	3,72	4,82	5,14	1,68	1,58	1,88

2° — Achterstallige betalingen

	Aantal schuldenaars welke in gebreke gebleven zijn met het betalen van drie of meer vervallen termijnen in de loop van het halfjaar (duizenden)				Totaal der bedragen van drie termijnen welke door de schuldenaars, bedoeld in voorgaande kolommen, niet werden betaald (miljoenen franken)			
	Totaal	Financiering door			Totaal	Financiering door		
		verkopers	banken	financieringsorganismen of particulieren		verkopers	banken	financieringsorganismen of particulieren
1959 1° halfjaar	58	25	1	32	72,6	29,2	7,0	36,4
2° halfjaar	50	24	1	25	72,2	28,1	6,4	37,7
1960 1° halfjaar	46	22	1	23	72,3	27,2	6,1	39,0
2° halfjaar	51	24	1	26	81,1	27,8	6,8	46,5
1961 1° halfjaar	55	27	1	27	87,1	31,4	6,3	49,4

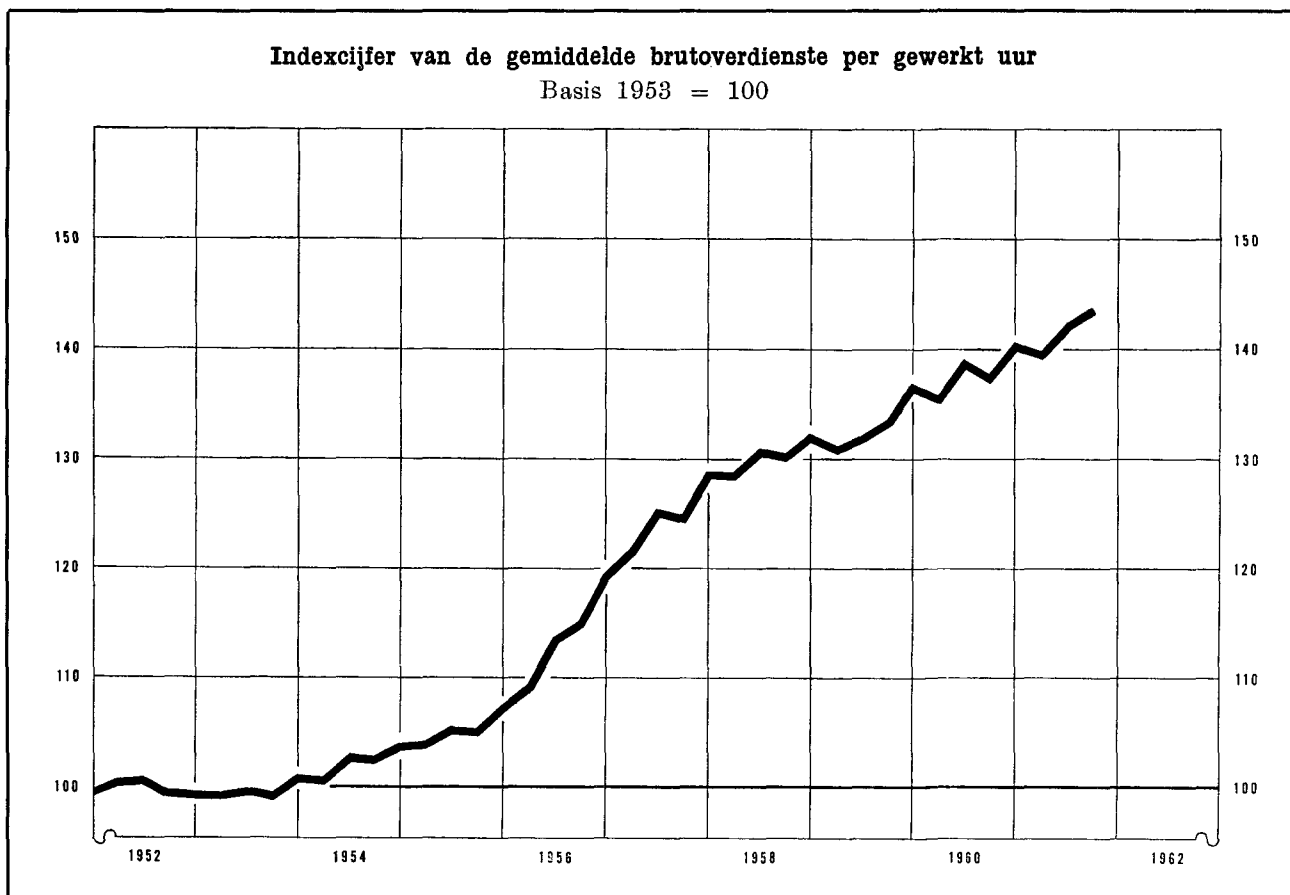
3° — Indeling van de kredieten verleend tijdens het halfjaar, volgens de aard der goederen

	Totaal	Vrachtwagens, bestelwagens, autobussen, zwaar vervoermaterieel		Landbouw-materieel, landbouwtractoren, vee	Wagens voor personenvervoer behalve autobussen		Moto's scooters, bromfietsen, rijwielen	Textiel-waren, bont-artikelen, kleding	Boeken	Bedrijfsuitrusting anders dan de artikelen vermeld in de voorgaande rubrieken (huishoud-, ambachtswaaren, nijverheid, vrije beroepen)	Huishoud-artikelen en voorwerpen voor persoonlijk gebruik, niet elders vermeld	Diensten (reizen, herstellen van motorrijtuigen)
		nieuw	reeds gebruikt		nieuw	reeds gebruikt						
		Aantal contracten (duizenden)										
1959 1° halfjaar ...	552	3,8	1,1	2,5	19,7	11,9	16,4	239,2	18,2	8,6	227,6	3,2
2° halfjaar ...	633	3,5	1,2	2,2	19,3	11,6	18,3	270,2	22,3	8,4	268,9	7,2
1960 1° halfjaar ...	603	4,0	1,1	2,3	25,7	13,6	20,1	243,9	19,2	10,7	254,8	7,5
2° halfjaar ...	722	3,4	1,0	2,8	24,3	12,6	18,1	324,0	22,3	8,5	298,6	6,4
1961 1° halfjaar ...	754	4,1	1,1	3,2	28,6	15,1	18,8	368,0	25,4	8,9	274,3	6,6
Verleend krediet (miljoenen franken)												
1959 1° halfjaar ...	3.956	367	53	93	1.016	292	144	276	34	381	1.326	24
2° halfjaar ...	4.230	364	55	110	952	280	139	345	38	317	1.593	37
1960 1° halfjaar ...	4.708	453	56	84	1.379	339	160	322	35	328	1.502	50
2° halfjaar ...	4.899	386	51	128	1.300	313	129	358	41	337	1.810	46
1961 1° halfjaar ...	5.141	488	69	104	1.496	390	147	297	38	388	1.666	58
Verleend krediet — Percentagewijze verdeling t.o.v. het totaal												
1959 1° halfjaar ...	100,0	9,3	1,3	2,3	25,7	7,4	3,6	7,0	0,9	8,4	33,5	0,6
2° halfjaar ...	100,0	8,6	1,3	2,6	22,5	6,6	3,3	8,1	0,9	7,5	37,7	0,9
1960 1° halfjaar ...	100,0	9,6	1,2	1,8	29,3	7,2	3,4	6,8	0,7	7,0	31,9	1,1
2° halfjaar ...	100,0	7,9	1,1	2,6	26,5	6,4	2,6	7,3	0,8	6,9	37,0	0,9
1961 1° halfjaar ...	100,0	9,5	1,4	2,0	29,1	7,6	2,9	5,8	0,7	7,5	32,4	1,1

Bibliografische referenties : Statistisch Jaarboek voor België. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Bulletin van de Kamer van Koophandel van Antwerpen. — Recherches économiques de Louvain (I.R.E.S.P.). — Maandstatistiek over de internationale trafiek der havens (N.I.S.). — Vervoerkroniek (tweemasdelijks). — Les transports maritimes, Etude Annuelle (E.O.E.S.). — Bulletin général de Statistiques (Office statistique des Communautés Européennes).

VI. — INKOMENS

1. — BEZOLDIGINGEN VAN DE ARBEIDERS (mannen + vrouwen)

Indexcijfer van de bezoldigingen in de nijverheid

Basis 1953 = 100

Bronnen : kol. (1) - (2) - (3) : N.B.B. (wijze van opstelling, zie Novembernummer 1957, blz. 415). — kol. (4) : R.M.Z. - berekeningen N.B.B. (zie noot). — kol. (5) : I.R.E.S.P.

	Gemiddelde brutoverdienste per gewerkt uur (1)	Type-uurloon 1		Indexcijfer van de loonmassa 2	Indexcijfer der arbeidskosten 3
		Geschoold arbeider (2)	Ongeschoold arbeider (3)		
1952	100	100	100	100	98
1953	100	100	100	100	100
1954	103	103	102	102	103
1955	106	105	106	108	106
1956	115	114	114	118	114
1957	125	125	125	129	125
1958	131	129	129	125	132
1959	133	131	132	121	135
1960	138	135	137	128	v 141
1960 Maart	136	133	135		v 138
1960 Juni	139	135	137		v 143
1960 September	138	135	136		v 141
1960 December	141	136	138		v 144
1961 Maart	v140	v137	v139		v 144
1961 Juni	v142	v139	v140		v 147
1961 September	v144	v141	v142		

Algemene gemiddelden van de uurlonen der arbeiders

(sociale lasten inbegrepen)

Bron : Verbond der Belgische Nijverheid.

4	België (BF)	West-Duitsland	Groot-Brittannië	Nederland
		percentage in verhouding tot de Belgische lonen 5		
1952	28,11	83,5	86,7	59,0
1953	28,25	85,8	91,0	61,2
1954	28,74	86,2	94,3	67,5
1955	29,91	90,6	98,4	69,2
1956	32,68	90,2	97,6	69,6
1957	35,67	90,6	93,7	70,1
1958	37,03	94,0	95,0	69,2
1959	38,30	95,9	95,0	68,8
1960	39,70	101,3	98,4	73,0
1958 Februari-April	36,54	93,7	95,4	70,1
1958 August.-Oktob.	37,53	94,2	94,6	68,2
1959 Februari-April	37,80	95,1	95,4	69,1
1959 August.-Oktob.	38,80	96,7	94,6	68,6
1960 Februari-April	39,48	97,5	97,3	73,5
1960 August.-Okt.	39,93	105,0	99,5	72,6
1961 Febr.-April	40,97	106,3		

1 Excl. de transportarbeiders.

2 Het betreft het eenvoudig indexcijfer van de totale bezoldigingen betaald aan de arbeiders die onderworpen zijn aan de maatschappelijke zekerheid en behoren tot de extractiebedrijven, de fabrieksnijverheid, het bouwbedrijf, het vervoer en het verkeer. (Voor de bepaling van de totale bezoldigingen, zie XVe Jaarverslag R.M.Z., blz. 141.)

3 Dit indexcijfer, waarin de steenkolenmijnen niet werden opgenomen, geeft de arbeidskosten per uur en niet de kosten per geproduceerde eenheid.

4 De jaarcijfers zijn gemiddelden van de uurlonen van februari-april en augustus-oktober.

5 Het V.B.N. publiceert de buitenlandse uurlonen uitgedrukt in Belgische franken op basis van de wisselkoersen. Daar de bekomen percentages niet werden gewogen aan de hand van de indexcijfers van de kosten van levensonderhoud, geven zij niet de verhouding van de reële lonen weer.

Bibliografische referenties : *Statistisch Jaarboek voor België.* — *Statistisch Tijdschrift van het N.I.S.* — *Recherches économiques de Louvain* (I.R.E.S.P.). — *Jaarverslagen van de R.M.Z.* — *Arbeidsblad.* — *Industrie*, tijdschrift van het V.B.N. — *Le Coût de la main-d'œuvre dans l'industrie européenne, Etudes et Documents*, nouvelle série, nr 52, 1959 (I.A.B.). — *Annuaire des statistiques du Travail* (I.A.B.).

VII. — PRIJZEN EN PRIJSINDEXCIJFERS

1. — GROOTHANDELSPRIJZEN OP DE WERELDMARKTEN

Daggemiddelden	Tarwe te New-York	Koffie te New-York Santos IV	Mérimo 645 wol in Verenigd- Koninkrijk	Katoen 15/16 middling (New-York - Spot)	Rubber te Londen « Spot » price n° 1	Koper te Londen	Tin te Londen slotkoers	Oudijzer in de Verenigde Staten	Ruwe petroleum te West-Texas
	cents per 60 lbs	cents per lb	d per lb	cents per lb	d per lb	£ per long ton	\$ per long ton	\$ per barrel	
1952	284	54,0	126	39,7	28	259	964	44,0	2,40
1953	271	57,9	147	33,8	20	256	732	41,1	2,54
1954	278	78,1	128	35,1	20	249	719	29,8	2,65
1955	271	56,8	107	34,6	34	352	740	40,5	2,65
1956	270	57,9	113	35,5	29	329	788	53,5	2,65
1957	272	56,4	125	36,4	26	219	755	47,7	2,90
1958	256	48,2	89	36,2	23	197	735	37,8	2,90
1959	251	36,8	91	34,6	30	238	785	40,3	2,78
1960	252	36,5	89	33,2	32	246	797	33,0	2,77
1960 1 ^e kwartaal	259	36,7	93	30,3	34	259	791	40,7	2,77
2 ^e kwartaal	252	37,1	95	30,5	38	254	789	33,2	2,77
3 ^e kwartaal	244	36,1	84	34,0	30	245	807	30,5	2,77
4 ^e kwartaal	252	36,1	83	32,3	26	226	800	27,2	2,77
1961 1 ^e kwartaal	255	37,2	85	32,7	25	223	797	32,3	2,78
2 ^e kwartaal	247	37,5	95	34,1	25	236	865	36,3	2,89
3 ^e kwartaal	254	35,3		35,1	25	230	937	36,7	2,89
1960 November	253	36,0	84	32,3	26	226	801	27,0	2,77
December	253	36,0	83	32,3	25	231	795	27,0	2,77
1961 Januari	257	36,5	82	32,3	25	220	784	30,0	2,77
Februari	256	37,3	86	32,4	24	223	793	32,0	2,77
Maart	252	37,7	87	33,3	25	226	815	35,0	2,79
April	250	37,0	93	33,7	26	229	837	37,0	2,89
Mei	246	37,6	96	34,1	26	242	862	35,0	2,89
Juni	246	37,8	95	34,5	25	236	894	37,0	2,89
Juli	249	37,2	93	34,8	25	230	914	36,0	2,89
Augustus	255	36,1	94	35,2	25	231	945	36,0	2,89
September	257	32,7	91	35,4	25	229	951	38,0	2,89
Oktober	v 257	v 33,1		v 35,6	v 24	v 228	v 945	38,0	
November		v 34,1		v 35,6	v 23	v 228	v 964		

VII - 2. — INDEXCIJFERS VAN DE GROOTHANDELSPRIJZEN OP DE WERELDMARKTEN

Basis 1953 = 100

Bronnen : Comtel Reuter — Moody's Investors Service — Der Volkswirt — Chamber of Shipping.

Maandgemiddelden of maanden	Reuter-indexcijfer	Moody-indexcijfer	Volkswirt-indexcijfers (oude Schulze-indexcijfers)			Vrachtprijzen Groot-Brittannië (bevrachting per reis) 1 2
			Algemeen	Nijverheid	Voeding	
1952	110	105	103	104	102	129
1953	100	100	100	100	100	100
1954	99	103	102	101	104	111
1955	100	98	103	105	99	165
1956	98	102	105	108	100	203
1957	93	100	104	107	98	145
1958	84	96	98	100	96	87
1959	84	93	100	103	94	93
1960	85	90	99	104	90	95
1960 1 ^e kwartaal	87	91	101	105	92	100
2 ^e kwartaal	87	92	100	105	90	95
3 ^e kwartaal	85	89	98	103	90	89
4 ^e kwartaal	82	86	98	103	90	96
1961 1 ^e kwartaal	83	88	99	103	91	100
2 ^e kwartaal	85	89	100	104	90	104
3 ^e kwartaal	84	91	99	104	90	103
1960 November	82	86	98	103	90	95
December	82	86	98	103	90	101
1961 Januari	82	87	98	102	91	99
Februari	83	88	99	103	91	101
Maart	84	90	99	104	91	99
April	85	89	100	104	91	102
Mei	86	89	100	105	91	106
Juni	85	90	99	104	89	104
Juli	85	90	99	104	90	101
Augustus	84	91	100	104	91	103
September	84	92	99	104	90	106
Oktober	83	90	99	103	90	104
November	83	89				

1 Bevrachting per reis voor droge ladingen.

2 Gezien de uitbreiding van de statistiek, zijn de gegevens, vanaf 1960, niet meer volledig vergelijkbaar met de cijfers der vorige periodes.

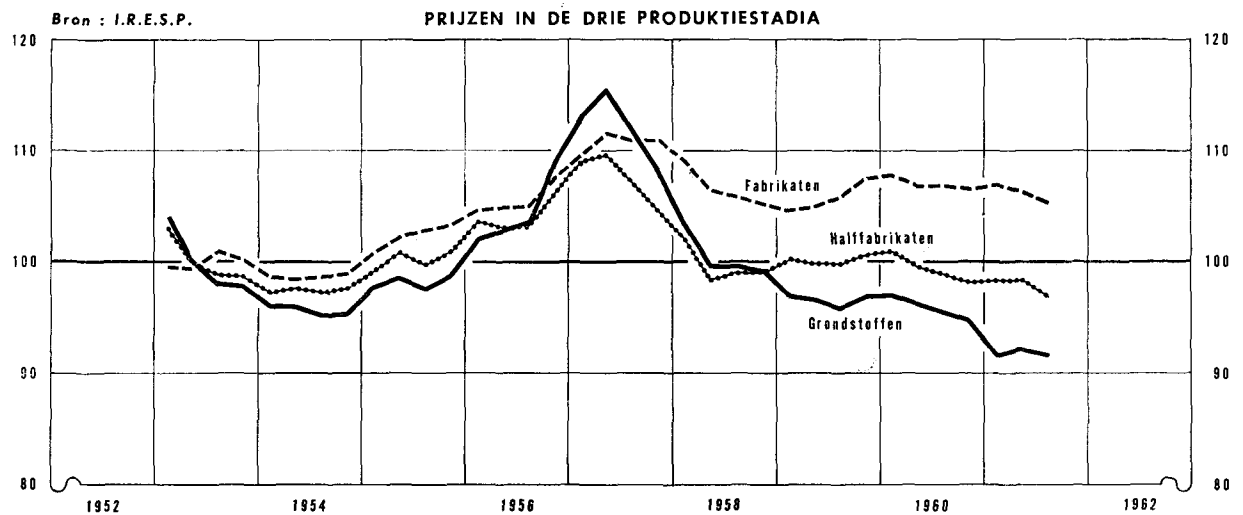
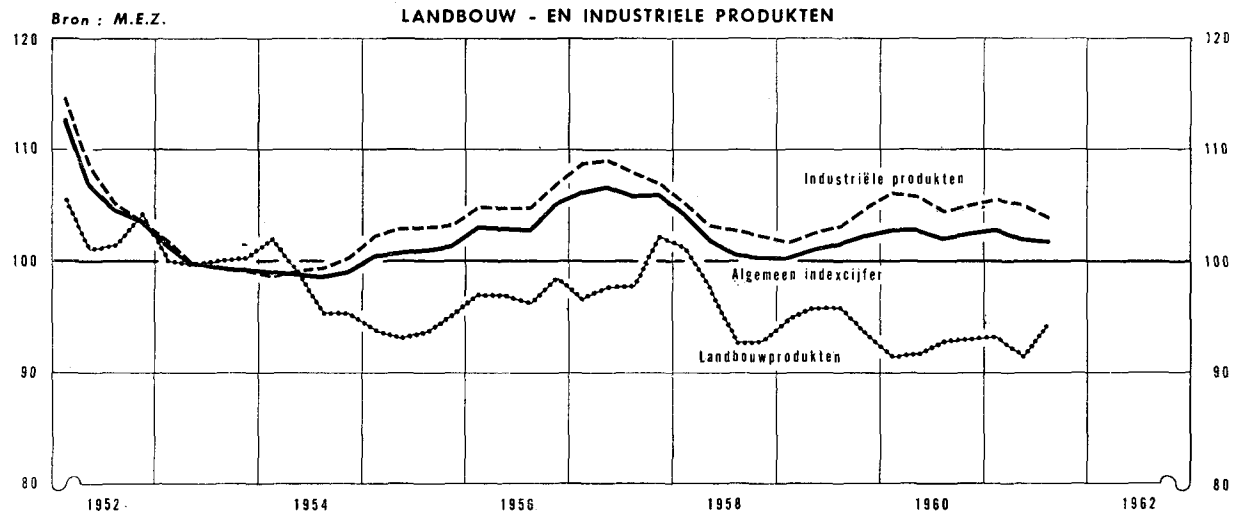
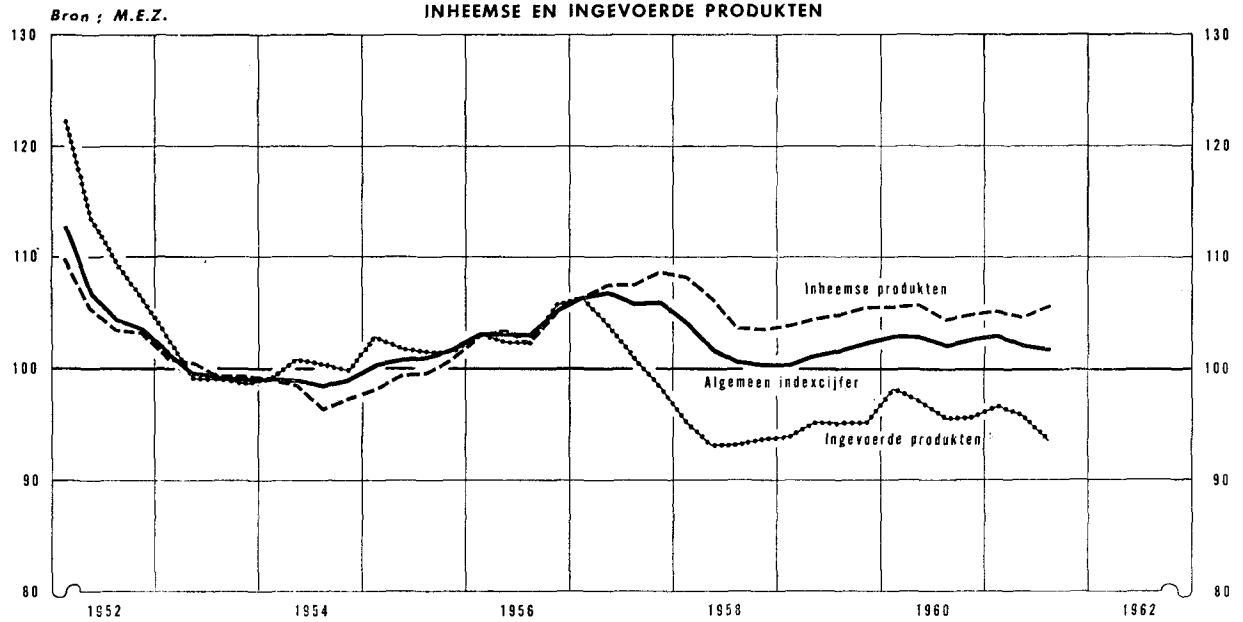
VII - 3. — INDEXCIJFERS VAN DE GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basis 1953 = 100

Maandgemiddelden of maanden	Bron : Ministerie van Economische Zaken											Bron : I.R.E.S.P.			
	Algemeen indexcijfer	Produkten		Landbouwprodukten			Industriële produkten					Gezamenlijke industriële produkten in de drie produktiestadia			
		Inheemse	Ingevoerde	Algemeen indexcijfer	Dierlijke	Plantaardige	Algemeen indexcijfer	Delinstoffen	Metalen en metaalprodukten	Textiel- produkten	Scheikundige produkten	Bouw- materialen	Grondstoffen	Halfabrikaten	Fabrikaten
1952	107,0	105,5	113,0	103,1	103,9	102,1	108,0	110,0	108,9	107,3	114,2	98,9	113,2	110,6	104,7
1953	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1954	98,8	97,8	100,0	97,8	99,2	96,4	99,2	98,1	97,5	98,7	100,3	103,8	95,6	97,4	98,6
1955	101,0	99,4	101,8	94,0	97,7	90,3	102,9	100,7	105,0	97,7	104,6	105,4	98,1	100,1	102,2
1956	103,5	103,5	103,3	97,2	101,0	93,5	105,4	105,8	111,6	95,8	105,6	106,9	104,3	103,9	105,4
1957	106,1	107,4	102,2	98,7	103,1	94,5	108,3	112,1	114,4	98,2	108,9	111,9	112,2	107,5	110,6
1958	101,7	105,4	93,9	96,0	92,8	98,9	103,2	105,8	109,6	87,5	107,9	115,0	100,3	99,6	106,6
1959	101,3	104,7	95,2	95,0	95,9	94,1	103,0	103,7	109,8	84,9	107,6	115,4	95,7	99,3	105,5
1960	102,5	105,0	96,5	92,2	98,2	86,8	105,4	101,4	110,2	92,2	107,0	121,4	94,5	99,3	107,1
1960 1 ^e kwartaal ...	102,9	105,4	98,1	91,3	94,0	88,5	106,1	102,3	110,5	92,3	109,5	121,3	96,1	100,6	107,9
2 ^e kwartaal ...	102,7	105,7	97,1	91,7	91,9	91,3	105,7	100,8	110,1	93,4	107,6	121,3	95,2	99,5	106,8
3 ^e kwartaal ...	102,0	104,3	95,4	92,8	100,4	85,9	104,6	101,2	110,7	90,0	105,5	121,4	94,1	98,9	107,0
4 ^e kwartaal ...	102,4	104,7	95,5	93,0	106,7	81,4	103,0	101,5	109,7	93,1	105,4	121,7	92,8	98,1	106,7
1961 1 ^e kwartaal ...	102,8	105,0	96,5	93,2	109,8	79,9	105,4	101,2	109,4	95,1	106,1	121,6	91,5	98,2	106,9
2 ^e kwartaal ...	102,0	104,5	95,8	91,4	110,1	76,8	105,0	99,7	109,6	94,5	104,6	121,7	92,1	98,2	106,3
3 ^e kwartaal ...	101,8	105,5	93,5	94,3	111,3	80,9	103,9	98,4	109,0	92,3	103,2	121,8	91,5	96,7	105,2
1960 Oktober	102,4	104,7	95,5	93,3	105,4	82,9	104,9	101,6	109,6	92,7	104,9	121,7	92,6	98,3	106,4
November ...	102,5	104,8	95,7	93,2	108,0	80,8	105,1	101,6	109,8	93,5	105,6	121,7	92,7	97,9	106,8
December ...	102,2	104,5	95,3	92,4	106,7	80,6	105,0	101,4	109,6	93,2	105,6	121,7	93,2	98,2	107,0
1961 Januari	102,4	105,0	95,6	93,4	106,5	82,5	104,9	100,9	109,1	94,0	105,3	121,7	91,1	97,8	106,8
Februari	102,8	105,0	96,9	92,9	109,3	79,6	105,6	101,6	109,4	95,6	106,3	121,5	91,3	98,1	106,9
Maart	103,1	105,1	97,1	93,3	113,7	77,5	105,7	101,2	109,6	95,6	106,6	121,5	92,1	98,6	107,0
April	102,2	104,0	97,0	90,7	110,1	75,6	105,4	100,0	109,8	95,3	105,6	121,7	91,8	98,4	106,1
Mei	101,9	104,0	95,8	90,8	111,4	74,9	105,0	99,8	109,6	94,8	104,3	121,7	92,3	98,3	106,2
Juni	101,9	105,4	94,5	92,8	108,8	79,8	104,5	99,3	109,4	93,5	104,0	121,7	92,3	97,8	106,6
Juli	102,2	105,7	94,2	94,3	113,4	79,4	104,2	98,4	109,1	93,5	104,0	121,7	91,8	96,9	105,5
Augustus	101,4	105,0	93,2	93,0	112,7	77,7	103,7	98,4	109,1	91,7	102,3	121,7	91,9	96,7	105,2
September ...	101,9	105,8	93,2	95,7	107,8	85,5	103,7	98,4	108,7	91,7	103,3	121,9	90,9	96,5	104,8
Oktober	102,2	106,4	93,1	97,2	108,3	87,6	103,7	98,1	108,4	91,7	103,6	121,9	90,7	96,3	104,8

VII - 3. — INDEXCIJFERS VAN DE GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

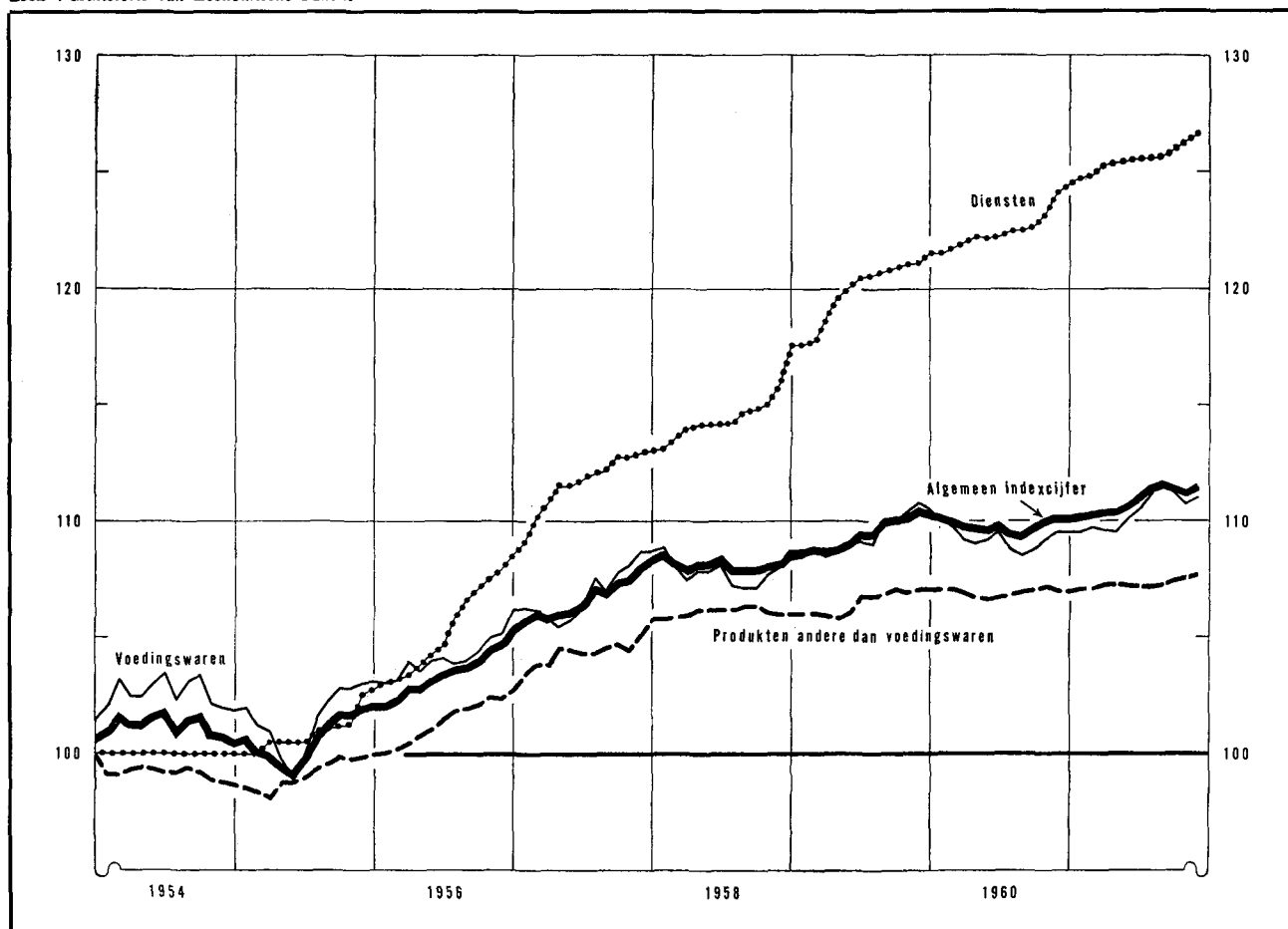
Basis 1953 = 100

VII - 4. — INDEXCIJFERS VAN DE KLEINHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basis 1953 = 100

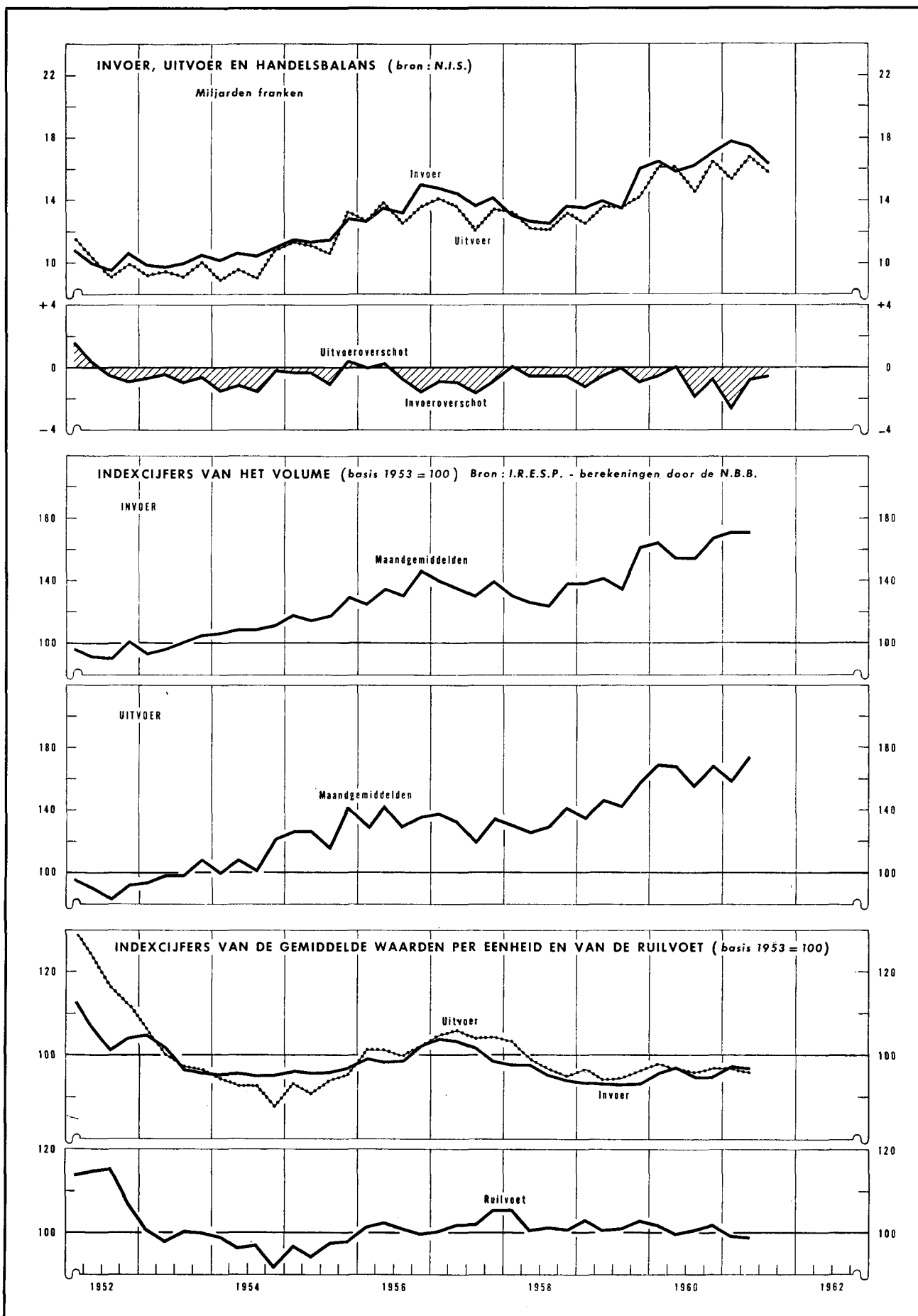
Bron : Ministerie van Economische Zaken.

Maandgemiddelden of maanden	Algemeen indexcijfer 65 produkten		Voedingswaren 35 produkten		Produkten andere dan voedingswaren 25 produkten		Diensten 5 produkten	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961
1953	100,00		100,0		100,0		100,0	
1954	101,30		102,7		99,2		100,0	
1955	100,80		101,6		99,2		101,0	
1956	103,65		104,2		101,5		105,5	
1957	106,93		107,0		104,5		111,7	
1958	108,31		107,9		106,2		114,6	
1959	109,64		109,5		106,6		120,0	
1960	109,97		109,3		107,0		122,6	
1° kwartaal	110,11	110,48	109,7	109,7	107,1	107,2	121,7	125,0
2° kwartaal	109,84	110,81	109,3	110,0	106,8	107,2	122,3	125,5
3° kwartaal	109,66	111,54	108,7	111,4	107,0	107,3	122,6	125,8
4° kwartaal	110,27		109,5		107,2		124,0	
Januari	110,28	110,43	110,1	109,6	107,1	107,2	121,5	124,8
Februari	110,17	110,49	109,8	109,8	107,1	107,2	121,7	124,9
Maart	109,89	110,53	109,3	109,6	107,0	107,3	122,0	125,3
April	109,79	110,55	109,1	109,5	106,8	107,3	122,3	125,4
Mei	109,76	110,83	109,3	110,1	106,7	107,2	122,2	125,5
Juni	109,96	111,06	109,6	110,5	106,8	107,2	122,3	125,6
Juli	109,67	111,45	108,8	111,3	106,9	107,2	122,5	125,6
Augustus	109,56	111,68	108,6	111,7	107,0	107,3	122,5	125,7
September	109,76	111,48	108,8	111,3	107,1	107,5	122,7	126,0
Oktober	110,14	111,32	109,3	110,8	107,3	107,6	123,3	126,3
November	110,34	111,49	109,6	111,0	107,1	107,8	124,2	126,6
December	110,34		109,6		107,1		124,5	

Bibliografische referenties : Statistisch Jaarboek voor België. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Arbeidsblad. — Industrie, tijdschrift van het V.B.N. — Recherches économiques de Louvain (I.R.E.S.P.). — De Belgische Textielnijverheid, tijdschrift van Febeltex. — Der Volkswirt. — Wirtschaft und Statistik. — Bulletin mensuel de statistique (O.V.N.). — Monthly Digest of Statistics. — Bulletin statistique de l'I.N.S.E.E. — Bulletins statistiques : statistiques générales (O.E.S.O.). — Données statistiques (Raad van Europa). — Financiële dagbladen : Agefi, Het Financieele Dagblad, The Financial Times, L'Information.

VIII. — BUITENLANDSE HANDEL VAN DE B.L.E.U.

VIII - 1. — BUITENLANDSE HANDEL VAN DE B.L.E.U. — ALGEMENE TABEL

Maandgemiddelden of maanden	Bron : N.I.S.				Bron : I.R.E.S.P.				
	Waarde (miljarden franken)			Percentage uitvoer invoer	Indexcijfers basis 1958 = 100				ruilvoet 1
	Invoer	Uitvoer	Handelsbalans		hoeveelheid		prijzen		
				invoer	uitvoer	bij invoer	bij uitvoer		
1952	10,3	10,2	- 0,1	100	96	92	107	120	113
1953	10,1	9,4	- 0,7	93	100	100	100	100	100
1954	10,6	9,6	- 1,0	90	110	108	95	92	96
1955	11,8	11,6	- 0,2	98	120	128	96	93	97
1956	13,6	13,2	- 0,4	97	135	135	100	101	101
1957	14,3	13,3	- 1,0	93	137	132	102	105	103
1958	13,0	12,7	- 0,3	97	131	133	96	98	102
1959	14,3	13,7	- 0,6	96	145	146	93	95	102
1960	16,5	15,7	- 0,8	95	161	166	96	97	101
1960 1 ^e kwartaal	16,6	16,1	- 0,5	97	165	170	96	98	102
2 ^e kwartaal	15,9	16,0	+ 0,1	100	155	169	97	97	100
3 ^e kwartaal	16,3	14,5	- 1,8	89	155	157	95	96	101
4 ^e kwartaal	17,1	16,4	- 0,7	96	168	169	95	97	102
1961 1 ^e kwartaal	17,8	15,3	- 2,5	86	171	160	98	97	99
2 ^e kwartaal	17,5	16,8	- 0,7	96	171	175	97	96	99
3 ^e kwartaal	v 16,3	16,0	- 0,3	93					
1960 November	16,9	15,7	- 1,2	93	170	173	95	97	103
December	16,5	15,8	- 0,7	96	167	157	95	97	103
1961 Januari	16,5	12,0	- 4,5	73					
Februari	18,1	15,8	- 2,3	87	171	160	98	97	99
Maart	18,8	18,2	- 0,6	97					
April	17,0	16,9	- 0,1	100					
Mei	17,7	16,5	- 1,2	93	171	175	97	96	99
Juni	17,7	17,0	- 0,7	96					
Juli	16,3	15,7	- 0,6	96					
Augustus	16,1	14,4	- 1,7	90					
September	v 16,7	17,7	+ 1,0	106					
Oktober	v 18,6	17,8	- 0,8	96					
November	v	17,4							

1 Ruilvoet = $\frac{\text{indexcijfer van de uitvoerprijzen}}{\text{indexcijfer van de invoerprijzen}}$

N. B. — Wegens de verbeteringen van de cumulatieve cijfers, stemt het kwartaalcijfer niet noodzakelijk overeen met het gemiddelde van die maandcijfers.

VIII - 2. — UITVOER VAN DE B.L.E.U. VOLGENS GOEDERENGROEPEN

(miljarden franken)

Bron : N.I.S. (indeling van de N.B.B. volgens de Type-classificatie voor de internationale handel van de O.V.N.)

Maandgemiddelden of maanden	IJzer- en staal-producten	Metaalverwerking	Non-ferro metalen	Textiel	Scheikundige producten	Steenkolenrijverheid	Petroleumrijverheid	Glas- en spiegelglas	Parels en edelgesteenten	Landbouwproducten	Diversen	Totaal
<i>Oude reeks</i>												
1952	2,7	1,9	1,1	1,6	0,8	0,3	0,3	0,1	0,2	0,2	1,0	10,2
1953	1,9	1,7	0,9	1,8	0,7	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	1,1	9,4
1954	1,8	1,7	0,9	1,9	0,8	0,4	0,2	0,2	0,4	0,2	1,1	9,6
1955	2,5	2,1	1,1	1,9	0,9	0,5	0,3	0,3	0,5	0,3	1,2	11,6
1956	3,0	2,3	1,2	2,1	1,0	0,5	0,4	0,3	0,6	0,3	1,5	13,2
1957	3,1	2,5	1,0	2,2	1,0	0,5	0,4	0,3	0,5	0,3	1,5	13,3
1958	2,8	2,6	0,9	1,8	1,0	0,3	0,5	0,3	0,5	0,4	1,6	12,7
1959	2,8	2,7	1,1	2,1	1,2	0,2	0,5	0,4	0,7	0,4	1,6	13,7
1960	3,5	3,2	1,3	2,4	1,2	0,2	0,5	0,5	0,7	0,4	1,8	15,7
1960 1 ^e kwartaal	3,6	3,2	1,7	2,4	1,3	0,2	0,5	0,5	0,6	0,4	1,7	16,1
2 ^e kwartaal	3,6	3,5	1,3	2,3	1,2	0,2	0,5	0,5	0,6	0,3	2,0	16,0
3 ^e kwartaal	3,4	2,7	1,2	2,2	1,1	0,2	0,5	0,4	0,6	0,4	1,8	14,5
4 ^e kwartaal	3,5	3,4	1,3	2,5	1,0	0,3	0,4	0,5	0,9	0,6	2,0	16,4
1960 September	3,6	2,7	1,1	2,3	1,2	0,2	0,4	0,5	0,4	0,5	1,9	14,8
Oktober	3,5	3,2	1,5	2,6	1,1	0,3	0,4	0,5	0,6	0,6	2,1	16,4
November	3,6	3,0	1,3	2,5	1,1	0,3	0,5	0,4	0,4	0,5	2,1	15,7
December	3,1	3,4	1,2	2,4	1,0	0,2	0,3	0,4	1,3	0,5	2,0	15,8
<i>Nieuwe reeks</i>												
1960	3,5	3,3	1,3	2,4	1,2	0,2	0,5	0,5	0,7	0,4	1,7	15,7
1961 1 ^e kwartaal	2,78	3,44	1,43	2,50	1,23	0,19	0,37	0,42	0,62	0,52	1,82	15,32
2 ^e kwartaal	3,37	4,07	1,32	2,54	1,24	0,22	0,43	0,45	0,81	0,42	1,93	16,80
3 ^e kwartaal	3,15	3,62	1,22	2,42	1,20	0,24	0,49	0,45	0,78	0,45	1,93	15,95
1961 Januari	1,57	2,55	1,24	2,30	1,00	0,15	0,25	0,27	0,60	0,50	1,56	11,99
Februari	2,99	3,43	1,46	2,48	1,24	0,22	0,40	0,48	0,67	0,52	1,88	15,77
Maart	3,76	4,34	1,60	2,72	1,46	0,19	0,45	0,50	0,59	0,55	2,05	18,21
April	3,38	4,53	1,29	2,42	1,30	0,16	0,38	0,46	0,59	0,48	1,91	16,90
Mei	3,29	3,69	1,31	2,61	1,15	0,22	0,48	0,46	1,03	0,42	1,86	16,52
Juni	3,43	3,97	1,40	2,58	1,28	0,27	0,44	0,44	0,79	0,37	2,04	17,01
Juli	3,09	3,77	1,18	2,38	1,19	0,22	0,42	0,42	0,69	0,41	1,92	15,69
Augustus	2,91	2,79	1,20	2,14	1,17	0,24	0,56	0,43	0,73	0,46	1,80	14,43
September	3,46	4,31	1,28	2,75	1,23	0,27	0,49	0,49	0,92	0,48	2,05	17,73

N. B. — De inhoud van elke rubriek stemt met de benaming overeen, zelfs indien de producten worden vervaardigd door een nijverheidstak die een andere hoofdactiviteit heeft.

— Voor een overzicht van de buitenlandse handel van 1948 tot 1957 : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting, XXXIVe Jaargang, Deel II, nr 1, juli 1959. Voor de analyse van 1959 : XXXVe Jaargang, Deel II, nr 1, juli 1960; van 1960 : XXXVIe Jaargang, Deel II, nr 1, juli 1961.

VIII - 3. — INVOER VAN DE B.L.E.U. VOLGENS GOEDERENGROEPEN

(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek. — Berekeningen van de N.B.B.

Maandgemiddelden	Produktiegoederen bestemd voor														Verbruiksgoederen				Ultras- tings- goede- ren	Algemeen totaal	
	Totaal	de metaal- nijver- heid 1	de textiel- bedrij- ven	de land- bouw- en de voe- dings- bedrij- ven 2	de dia- mant- nijver- heid	de hout- nijver- heid	de leder- nijver- heid	de papier en gra- fische nijver- heid	de tabaks- nijver- heid	de bouw- be- drijven 3	diverse produktiesectoren				Totaal	niet duurzame					duur- zame
											mine- rale oliën	vaste brand- stoffen	schei- kundige pro- dukten	andere pro- dukten		voedingmiddelen		andere 4			
																dier- lijke pro- dukten	plant- aardige pro- dukten				
1952	6.876	2.153	1.035	1.043	234	142	106	109	73		478	329	208	966	2.316	478	599		1.239	1.060	10.252
1953	6.652	1.864	1.236	958	279	159	114	84	76		484	340	202	856	2.311	390	608		1.313	1.131	10.094
1954	7.197	1.957	1.212	1.033	293	194	118	103	74		541	439	250	983	2.263	349	643		1.271	1.164	10.624
1955	8.238	2.540	1.211	912	417	240	116	127	74		649	474	306	1.172	2.367	369	637		1.361	1.245	11.850
1956	9.434	3.065	1.277	1.089	507	196	124	132	78		809	612	367	1.178	2.554	385	735		1.434	1.647	13.635
1957	9.814	2.827	1.427	1.045	532	227	124	147	88		1.022	717	401	1.257	2.844	404	767		1.673	1.644	14.302
1958	8.596	2.437	935	1.059	451	193	106	121	94		957	700	410	1.133	2.758	351	742		1.665	1.683	13.037
1959	9.682	2.858	1.088	1.170	675	206	142	244 ⁵	98	111	897	677	445	1.071	2.969	376	751	275	1.567	1.690	14.341
1960	11.453	3.808	1.270	1.278	773	271	172	244 ⁵	105	227	946	652	666	1.041	3.085	359	804	313	1.609	1.950	16.488
1953 1 ^e halfjaar	6.407	1.831	1.261	874	264	114	130	71	74		487	295	194	812	2.364	392	647		1.325	1.089	9.860
2 ^e halfjaar	6.897	1.897	1.210	1.043	294	204	99	98	77		480	386	209	900	2.259	389	570		1.300	1.172	10.328
1954 1 ^e halfjaar	6.978	1.915	1.236	1.016	286	135	121	103	73		528	409	237	919	2.331	350	727		1.254	1.167	10.476
2 ^e halfjaar	7.417	2.000	1.187	1.050	300	253	115	103	76		554	470	263	1.046	2.194	347	561		1.286	1.161	10.772
1955 1 ^e halfjaar	7.830	2.351	1.255	847	408	169	123	119	71		622	451	291	1.123	2.346	348	664		1.334	1.282	11.458
2 ^e halfjaar	8.499	2.585	1.167	977	426	312	109	133	75		676	498	320	1.221	2.387	390	610		1.387	1.356	12.242
1956 1 ^e halfjaar	9.043	3.000	1.297	1.004	485	138	135	112	77		810	486	353	1.146	2.445	344	715		1.386	1.638	13.126
2 ^e halfjaar	9.643	2.946	1.257	1.175	529	255	114	150	80		808	737	382	1.210	2.662	427	754		1.481	1.840	14.145
1957 1 ^e halfjaar	10.189	2.937	1.613	1.048	568	188	138	143	87		1.009	757	407	1.294	2.819	395	782		1.642	1.650	14.658
2 ^e halfjaar	9.440	2.717	1.241	1.042	496	265	111	152	89		1.035	677	395	1.220	2.869	412	752		1.705	1.636	13.945
1958 1 ^e halfjaar	8.412	2.420	975	1.033	378	137	112	112	91		955	648	416	1.135	2.827	335	813		1.679	1.686	12.925
2 ^e halfjaar	8.781	2.455	894	1.086	524	249	100	131	97		958	753	405	1.129	2.689	369	670		1.650	1.680	13.150
1959 1 ^e kwartaal	9.239	2.623	1.025	1.243	656	114	134	206 ⁵	95	84	1.013	728	390	928	2.802	354	717	257	1.474	1.557	13.598
2 ^e kwartaal	9.366	2.777	1.033	957	664	190	164	240 ⁵	102	117	911	700	464	1.047	2.905	314	801	269	1.521	1.739	14.010
3 ^e kwartaal	9.236	2.771	1.026	1.024	672	280	129	256 ⁵	96	119	713	621	433	1.096	2.841	335	690	286	1.530	1.559	13.636
4 ^e kwartaal	10.886	3.260	1.268	1.455	708	240	140	275 ⁵	97	124	950	660	494	1.215	3.328	500	794	290	1.744	1.905	16.119
1960 1 ^e kwartaal	11.464	3.598	1.444	1.505	633	163	191	210 ⁵	96	225	1.102	635	631	1.031	3.042	352	822	309	1.559	2.123	16.629
2 ^e kwartaal	10.931	3.770	1.207	1.173	635	238	159	183 ⁵	109	219	893	629	639	1.077	3.083	325	874	311	1.573	1.883	15.897
3 ^e kwartaal	11.549	3.813	1.126	1.181	981	367	158	290 ⁵	104	236	932	675	660	976	3.040	359	756	309	1.616	1.736	16.325
4 ^e kwartaal	11.864	4.049	1.302	1.252	842	316	181	296 ⁵	111	227	806	670	732	1.080	3.178	401	767	321	1.689	2.059	17.101

1 Incl. de onderdelen van wagens.

2 Incl. de gruingewassen.

3 Vanaf 1959, nieuwe rubriek waarvan de inhoud voordien hoofdzakelijk voorkwam onder het hoofd : « Produktiegoederen bestemd voor diverse produktiesectoren : andere produkten ».

4 Vanaf 1959, nieuwe rubriek waarvan de inhoud voordien hoofdzakelijk voorkwam onder het hoofd : « Duurzame verbruiksgoederen ».

5 Vanaf 1959, rubriek gewijzigd wegens opnemng van produkten voordien gerangschikt onder het hoofd : « Produktiegoederen bestemd voor diverse produktiesectoren : andere produkten ».

VIII - 4. — INDEXCIJFERS VAN HET VOLUME EN VAN DE GEMIDDELDE WAARDEN PER EENHEID

Basis 1953 = 100

Bron : N.I.S. — Berekeningen door de N.B.B.

	INDEXCIJFERS VAN HET VOLUME								INDEXCIJFERS VAN DE GEMIDDELDE WAARDEN PER EENHEID							
	1952	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1952	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
INVOER (C.I.F.)																
Produktiegoederen	96,6	113,6	124,5	136,7	137,4	131,6	146,5	163,8	108,7	94,5	96,8	101,3	104,7	95,7	94,4	96,5
Verbruiksgoederen	98,4	101,2	108,4	118,7	129,1	129,2	143,3	157,1	103,3	98,4	96,7	95,7	97,3	94,1	91,2	91,3
Uitrustingsgoederen	94,6	110,5	114,4	142,8	137,4	141,7	159,4	174,2	100,4	93,6	95,9	94,3	102,3	101,6	93,6	99,1
Totaal ...	96,8	110,6	119,7	133,8	135,7	132,4	147,5	163,9	106,2	95,1	96,7	99,1	102,8	96,1	93,6	95,6
UITVOER (F.O.B.)																
IJzer- en staalnijverheid ...	105,7	107,0	131,2	143,3	140,1	140,8	156,0	179,4	133,2	88,5	98,9	110,2	118,0	104,0	96,9	107,1
Metaalverwerkende bedrijv.	111,5	114,9	131,6	137,8	137,4	149,1	162,7	194,6	99,7	90,1	94,0	97,3	107,5	104,1	99,1	96,8
Non-ferro metalen	101,3	107,2	110,3	118,8	110,5	122,0	135,8	151,7	123,0	95,7	110,7	121,1	99,2	83,6	93,1	97,5
Textiel	81,0	110,2	119,8	133,2	134,9	122,6	146,6	158,8	109,8	94,5	90,0	88,2	90,8	82,0	77,7	82,1
Scheikundige produkten ...	85,9	115,7	125,2	137,6	152,5	161,2	186,3	185,7	117,6	96,9	99,0	97,9	93,4	90,9	89,6	89,2
Brandstoffen	72,7	130,0	163,7	121,0	108,7	78,9	62,2	65,0	128,5	90,5	92,6	112,0	130,5	127,1	104,0	94,8
Petroleumnijverheid	97,0	104,8	128,0	160,3	140,3	171,3	171,5	177,8	104,8	93,2	94,8	170,6	210,3	202,5	190,1	172,4
Glas en spiegelglas	70,7	117,0	153,9	163,6	145,6	159,6	207,8	229,4	100,0	97,9	101,2	108,2	110,1	111,3	111,4	110,7
Landbouwprodukten	82,4	112,9	131,1	151,7	137,1	191,1	185,2	191,3	108,7	105,4	101,9	113,2	108,0	106,6	105,9	104,7
Cement	78,3	91,4	103,7	89,4	94,3	66,1	75,7	71,5	104,5	100,1	96,9	102,0	101,6	102,6	100,1	97,0
Steengroeven	92,8	103,1	114,8	126,4	125,8	116,1	129,3	136,5	102,9	99,9	105,1	111,7	120,3	118,4	113,8	120,3
Ceramiek	107,4	119,5	135,8	147,6	124,9	112,9	136,3	195,0	104,4	96,4	102,9	110,1	114,5	113,8	111,3	100,5
Hout en meubelen	87,2	110,5	162,0	187,1	179,6	158,4	205,0	257,1	105,5	97,0	103,7	105,7	108,7	103,2	99,6	101,5
Huiden en leder	76,0	107,6	123,8	128,0	113,9	115,6	139,8	143,9	105,9	89,4	82,5	83,2	89,2	86,0	93,7	95,1
Papier en boeken	84,6	125,9	146,8	180,4	202,8	206,0	234,8	274,7	118,2	98,4	98,9	96,7	95,8	96,7	89,5	91,3
Tabak	93,1	89,0	131,5	172,0	244,2	295,2	372,5	436,6	108,9	92,8	94,5	93,0	94,7	93,3	88,9	89,3
Rubber	83,9	121,9	148,4	181,2	167,4	167,7	196,2	209,3	122,0	93,0	96,7	96,6	92,7	88,6	86,3	82,1
Voedingsbedrijven	75,6	74,3	96,0	97,2	92,7	100,3	113,1	130,9	125,5	101,4	96,7	94,0	100,5	91,7	83,5	83,5
Diversen	86,1	85,6	94,8	110,8	85,9	86,8	101,9	120,2	112,7	84,2	85,1	87,6	106,5	102,5	101,6	97,7
Totaal ...	94,4	109,4	125,7	135,3	131,8	134,7	150,3	168,3	115,7	92,8	96,6	101,5	105,8	98,3	94,8	97,1
									INDEXCIJFERS VAN DE RUILVOET ¹							
Totaal ...									108,9	97,6	99,9	102,4	102,9	102,3	101,3	101,6

¹ Indexcijfers van de ruilvoet : $\frac{\text{indexcijfer van de gemiddelde waarden per eenheid bij de uitvoer (f.o.b.)}}{\text{indexcijfer van de gemiddelde waarden per eenheid bij de invoer (c.i.f.)}}$

VIII - 5. — GEOGRAFISCHE SPREIDING VAN DE BUITENLANDSE HANDEL
VAN DE B.L.E.U.

(miljarden franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden of maanden	West-Duitsland 1			Frankrijk 1			Nederland		
	invoer	uitvoer	handels-balans	invoer	uitvoer	handels-balans	invoer	uitvoer	handels-balans
1952	1,11	0,98	- 0,13	1,04	0,76	- 0,28	1,35	1,56	+ 0,21
1953	1,24	0,88	- 0,36	1,12	0,75	- 0,37	1,38	1,68	+ 0,30
1954	1,45	0,93	- 0,52	1,27	0,92	- 0,35	1,42	2,01	+ 0,59
1955	1,64	1,36	- 0,28	1,47	1,16	- 0,31	1,56	2,40	+ 0,83
1956	2,03	1,34	- 0,69	1,62	1,41	- 0,21	1,78	2,89	+ 1,11
1957	2,23	1,36	- 0,87	1,70	1,46	- 0,24	2,02	3,02	+ 1,00
1958	2,23	1,46	- 0,77	1,51	1,34	- 0,17	2,05	2,63	+ 0,58
1959	2,34	1,82	- 0,52	1,80	1,25	- 0,55	2,26	2,92	+ 0,66
1960	2,81	2,48	- 0,33	2,24	1,64	- 0,60	2,45	3,35	+ 0,90
1960 1 ^e kwartaal	2,71	2,40	- 0,31	2,19	1,50	- 0,69	2,38	3,30	+ 0,92
2 ^e kwartaal	2,60	2,53	- 0,07	2,30	1,62	- 0,68	2,30	3,31	+ 1,01
3 ^e kwartaal	2,91	2,44	- 0,47	2,11	1,53	- 0,57	2,48	3,11	+ 0,63
4 ^e kwartaal	3,00	2,57	- 0,43	2,37	1,88	- 0,49	2,63	3,66	+ 1,03
1961 1 ^e kwartaal	3,10	2,41	- 0,69	2,76	1,78	- 0,98	2,72	3,67	+ 0,95
2 ^e kwartaal	3,15	2,45	- 0,70	2,69	1,98	- 0,71	2,65	4,12	+ 1,47
3 ^e kwartaal	3,04	2,52	- 0,52	2,33	1,64	- 0,69	2,58	3,59	+ 1,01
1960 September	3,12	2,53	- 0,59	2,27	1,55	- 0,72	2,86	3,33	+ 0,47
Oktober	2,98	2,59	- 0,39	2,45	2,05	- 0,40	2,61	3,67	+ 1,06
November	2,66	2,64	- 0,02	2,32	1,84	- 0,48	2,67	3,56	+ 0,89
December	3,04	2,35	- 0,69	2,29	1,66	- 0,63	2,58	3,65	+ 1,07
1961 Januari	2,57	2,19	- 0,38	2,09	1,46	- 0,63	2,48	3,29	+ 0,81
Februari	3,41	2,50	- 0,91	2,95	1,83	- 1,12	2,65	3,59	+ 0,94
Maart	3,33	2,56	- 0,77	3,20	2,04	- 1,16	3,04	4,12	+ 1,08
April	3,00	2,46	- 0,54	2,53	1,97	- 0,56	2,60	4,48	+ 1,88
Mei	3,26	2,45	- 0,81	2,79	1,93	- 0,86	2,67	3,80	+ 1,13
Juni	3,18	2,45	- 0,73	2,75	2,04	- 0,71	2,70	4,10	+ 1,40
Juli	3,01	2,56	- 0,45	2,38	1,77	- 0,61	2,27	3,64	+ 1,37
Augustus	3,00	2,31	- 0,69	2,24	1,43	- 0,81	2,62	3,15	+ 0,53
September	3,05	2,68	- 0,37	2,31	1,74	- 0,57	2,78	4,00	+ 1,22
Maandgemiddelden of maanden	Italië			Europese Economische Gemeenschap			Totaal O.E.S.O.-landen (moederlanden) 2		
	invoer	uitvoer	handels-balans	invoer	uitvoer	handels-balans	invoer	uitvoer	handels-balans
1952	0,14	0,28	+ 0,14	3,64	3,58	- 0,06	5,35	6,35	+ 1,00
1953	0,15	0,31	+ 0,16	3,89	3,62	- 0,27	5,67	5,72	+ 0,05
1954	0,16	0,27	+ 0,11	4,30	4,13	- 0,17	6,07	6,05	- 0,02
1955	0,18	0,25	+ 0,07	4,87	5,17	+ 0,30	6,78	7,44	+ 0,66
1956	0,20	0,26	+ 0,07	5,63	5,90	+ 0,27	7,75	8,26	+ 0,51
1957	0,27	0,28	+ 0,01	6,22	6,12	- 0,10	8,47	8,42	- 0,05
1958	0,28	0,29	+ 0,01	6,01	5,72	- 0,29	8,03	7,92	- 0,11
1959	0,34	0,36	+ 0,02	6,74	6,35	- 0,39	8,94	8,71	- 0,23
1960	0,39	0,48	+ 0,09	7,89	7,95	+ 0,06	10,35	10,78	+ 0,43
1960 1 ^e kwartaal	0,38	0,43	+ 0,05	7,66	7,63	- 0,03	10,26	10,48	+ 0,22
2 ^e kwartaal	0,42	0,47	+ 0,05	7,62	7,93	+ 0,31	9,95	10,72	+ 0,77
3 ^e kwartaal	0,38	0,49	+ 0,11	7,88	7,57	- 0,31	10,18	10,16	- 0,02
4 ^e kwartaal	0,39	0,55	+ 0,16	8,39	8,66	+ 0,27	11,02	11,76	+ 0,74
1961 1 ^e kwartaal	0,46	0,45	- 0,01	9,04	8,30	- 0,74	11,58	11,10	- 0,48
2 ^e kwartaal	0,49	0,52	+ 0,03	8,98	9,07	+ 0,09	11,46	12,00	+ 0,54
3 ^e kwartaal	0,47	0,50	+ 0,03	8,42	8,25	- 0,17	10,87	11,29	+ 0,42
1960 September	0,37	0,57	+ 0,20	8,62	8,00	- 0,62	11,08	10,48	- 0,60
Oktober	0,41	0,54	+ 0,13	8,47	8,85	+ 0,38	10,97	11,70	+ 0,73
November	0,37	0,54	+ 0,17	8,02	8,58	+ 0,56	10,68	11,37	+ 0,69
December	0,36	0,49	+ 0,13	8,27	8,15	- 0,12	10,84	11,28	+ 0,44
1961 Januari	0,38	0,35	- 0,03	7,52	7,30	- 0,22	9,64	9,38	- 0,26
Februari	0,44	0,49	+ 0,05	9,46	8,40	- 1,06	11,99	11,23	- 0,76
Maart	0,56	0,49	- 0,07	10,12	9,20	- 0,92	13,12	12,67	- 0,45
April	0,50	0,50	...	8,63	9,41	+ 0,78	11,14	12,14	+ 1,00
Mei	0,48	0,51	+ 0,03	9,20	8,69	- 0,51	11,72	11,67	- 0,05
Juni	0,48	0,55	+ 0,07	9,11	9,14	+ 0,03	11,52	12,22	+ 0,70
Juli	0,45	0,47	+ 0,02	8,11	8,44	+ 0,33	10,65	11,14	+ 0,49
Augustus	0,51	0,41	- 0,10	8,37	7,30	- 1,07	10,67	10,11	- 0,56
September	0,45	0,60	+ 0,15	8,59	9,02	+ 0,43	10,99	12,61	+ 1,62

1 Het Saargebiet wordt gerekend bij Frankrijk tot op het einde van het 1^e halfjaar 1959 en bij West-Duitsland vanaf het 2^e halfjaar 1959.
2 Incl. Spanje vanaf 1960.

VIII - 5. — GEOGRAFISCHE SPREIDING VAN DE BUITENLANDSE HANDEL VAN DE B.L.E.U.

(miljarden franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maandgemiddelden of maanden	Verenigde Staten van Amerika			Verenigd-Koninkrijk			Landen van het sterlinggebied exclusief het Verenigd-Koninkrijk		
	invoer	uitvoer	handels- balans	invoer	uitvoer	handels- balans	invoer	uitvoer	handels- balans
1952	1,50	0,77	- 0,73	0,84	1,13	+ 0,29	0,95	0,62	- 0,33
1953	1,04	0,96	- 0,08	0,91	0,73	- 0,18	1,00	0,56	- 0,44
1954	1,09	0,77	- 0,32	0,89	0,60	- 0,29	0,93	0,69	- 0,24
1955	1,31	1,01	- 0,30	1,00	0,74	- 0,26	1,12	0,80	- 0,32
1956	1,70	1,26	- 0,44	1,10	0,84	- 0,26	1,14	0,94	- 0,20
1957	1,77	1,09	- 0,68	1,17	0,74	- 0,43	1,18	0,87	- 0,31
1958	1,29	1,17	- 0,12	0,98	0,72	- 0,26	0,95	0,80	- 0,15
1959	1,35	1,81	+ 0,46	1,19	0,81	- 0,38	1,11	0,68	- 0,43
1960	1,63	1,49	- 0,14	1,21	0,87	- 0,34	0,95	0,83	- 0,12
1960 1 ^e kwartaal	1,78	1,92	+ 0,14	1,23	0,85	- 0,38	1,13	0,85	- 0,28
2 ^e kwartaal	1,64	1,44	- 0,20	1,20	0,85	- 0,35	0,90	0,83	- 0,07
3 ^e kwartaal	1,48	1,29	- 0,19	1,14	0,76	- 0,38	0,92	0,73	- 0,19
4 ^e kwartaal	1,61	1,31	- 0,30	1,29	1,02	- 0,27	0,86	0,91	+ 0,05
1961 1 ^e kwartaal	1,64	1,23	- 0,41	1,32	0,86	- 0,46	1,01	0,90	- 0,11
2 ^e kwartaal	1,55	1,56	+ 0,01	1,24	0,87	- 0,37	0,87	0,85	- 0,02
3 ^e kwartaal	1,33	1,57	+ 0,24	1,25	0,79	- 0,46	0,87	0,69	- 0,18
1960 September	1,35	1,33	- 0,02	1,28	0,68	- 0,60	0,92	0,74	- 0,18
Oktober	1,45	1,44	- 0,01	1,25	0,86	- 0,39	0,84	0,92	+ 0,08
November	1,59	1,05	- 0,54	1,29	0,95	- 0,34	0,95	0,85	- 0,10
December	1,75	1,38	- 0,37	1,29	0,98	- 0,31	0,79	0,92	+ 0,13
1961 Januari	1,73	1,05	- 0,68	1,09	0,67	- 0,42	1,13	0,42	- 0,71
Februari	1,57	1,11	- 0,46	1,27	0,83	- 0,44	0,98	1,06	+ 0,08
Maart	1,61	1,55	- 0,06	1,58	1,09	- 0,49	0,93	1,22	+ 0,29
April	1,58	1,50	- 0,08	1,31	0,82	- 0,49	0,87	0,90	+ 0,03
Mei	1,40	1,66	+ 0,26	1,22	0,86	- 0,36	0,88	0,86	- 0,02
Juni	1,66	1,51	- 0,15	1,20	0,92	- 0,28	0,86	0,79	- 0,07
Juli	1,18	1,56	+ 0,38	1,44	0,89	- 0,55	0,93	0,74	- 0,19
Augustus	1,37	1,38	+ 0,01	1,07	0,71	- 0,36	0,99	0,65	- 0,34
September	1,35	1,79	+ 0,44	1,21	0,79	- 0,42	0,69	0,69	...
Maandgemiddelden of maanden	Latijns-Amerika 1			Kongo en Ruanda-Urundi			Oost-Europa		
	invoer	uitvoer	handels- balans	invoer	uitvoer	handels- balans	invoer	uitvoer	handels- balans
1952	0,68	0,63	- 0,05	0,82	0,60	- 0,22	0,24	0,42	+ 0,18
1953	0,78	0,38	- 0,40	0,75	0,55	- 0,20	0,24	0,38	+ 0,14
1954	0,75	0,50	- 0,25	0,82	0,52	- 0,30	0,31	0,38	+ 0,07
1955	0,60	0,55	- 0,05	0,97	0,55	- 0,42	0,36	0,41	+ 0,05
1956	0,70	0,55	- 0,15	1,01	0,59	- 0,42	0,43	0,45	+ 0,02
1957	0,65	0,80	+ 0,15	0,79	0,58	- 0,21	0,44	0,40	- 0,04
1958	0,63	0,77	+ 0,14	0,69	0,49	- 0,20	0,39	0,37	- 0,02
1959	0,63	0,72	+ 0,09	0,81	0,38	- 0,43	0,46	0,37	- 0,09
1960	0,75	0,68	- 0,07	1,11	0,26	- 0,85	0,50	0,57	+ 0,07
1960 1 ^e kwartaal	0,71	0,80	+ 0,09	1,00	0,38	- 0,62	0,40	0,57	+ 0,17
2 ^e kwartaal	0,81	0,64	- 0,17	1,01	0,37	- 0,64	0,43	0,60	+ 0,17
3 ^e kwartaal	0,79	0,60	- 0,19	1,08	0,15	- 0,93	0,61	0,54	- 0,07
4 ^e kwartaal	0,65	0,68	+ 0,03	1,32	0,13	- 1,19	0,56	0,58	+ 0,02
1961 1 ^e kwartaal	0,73	0,50	- 0,18	1,02	0,17	- 0,85	0,48	0,53	+ 0,05
2 ^e kwartaal	0,76	0,61	- 0,15	0,93	0,21	- 0,72	0,44	0,60	+ 0,16
3 ^e kwartaal	0,67	0,69	+ 0,02	0,97	0,19	- 0,78	0,61	0,52	- 0,09
1960 September	0,68	0,63	- 0,05	0,69	0,07	- 0,62	0,51	0,48	- 0,03
Oktober	0,72	0,66	- 0,06	1,23	0,10	- 1,13	0,57	0,49	- 0,08
November	0,65	0,66	+ 0,01	1,39	0,10	- 1,29	0,53	0,58	+ 0,05
December	0,60	0,62	+ 0,02	1,01	0,17	- 0,84	0,52	0,59	+ 0,07
1961 Januari	0,76	0,31	- 0,45	1,56	0,10	- 1,46	0,39	0,27	- 0,12
Februari	0,73	0,54	- 0,19	0,92	0,23	- 0,69	0,56	0,60	+ 0,04
Maart	0,71	0,79	+ 0,08	0,60	0,19	- 0,41	0,53	0,73	+ 0,20
April	0,66	0,61	- 0,05	0,74	0,20	- 0,54	0,42	0,47	+ 0,05
Mei	0,86	0,51	- 0,35	0,78	0,26	- 0,52	0,40	0,67	+ 0,27
Juni	0,77	0,70	- 0,07	1,26	0,17	- 1,09	0,51	0,67	+ 0,16
Juli	0,71	0,65	- 0,06	1,10	0,22	- 0,88	0,54	0,43	- 0,11
Augustus	0,64	0,65	+ 0,01	0,58	0,19	- 0,39	0,54	0,50	- 0,04
September	0,64	0,77	+ 0,13	1,23	0,17	- 1,06	0,65	0,62	- 0,03

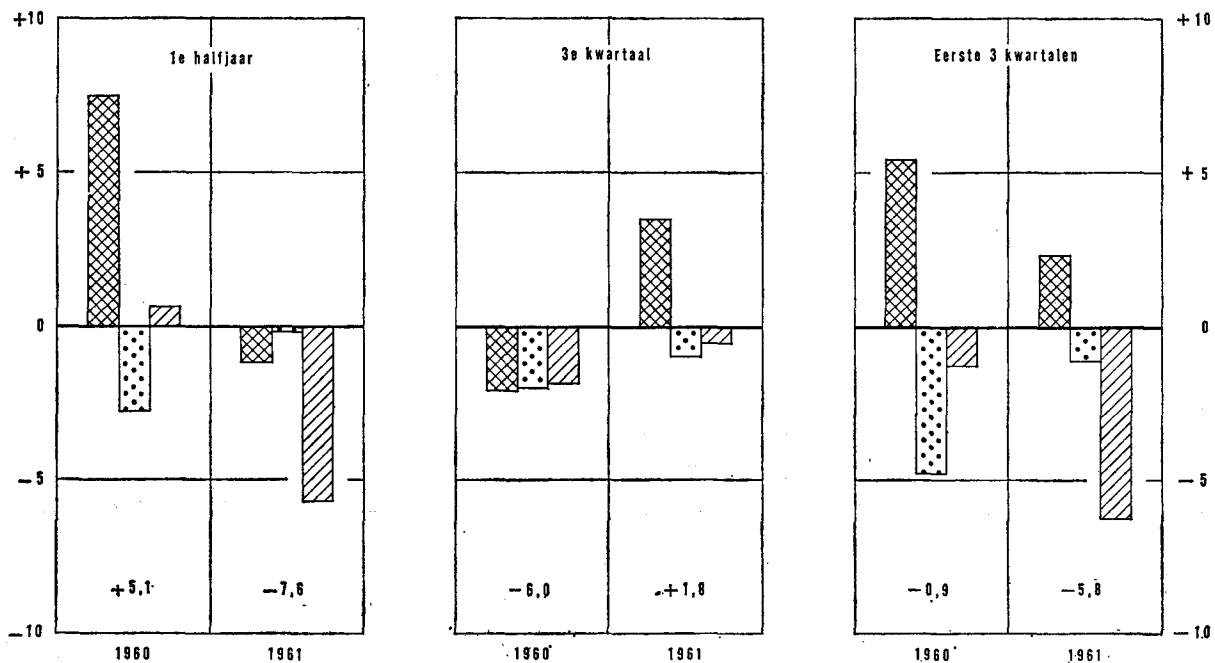
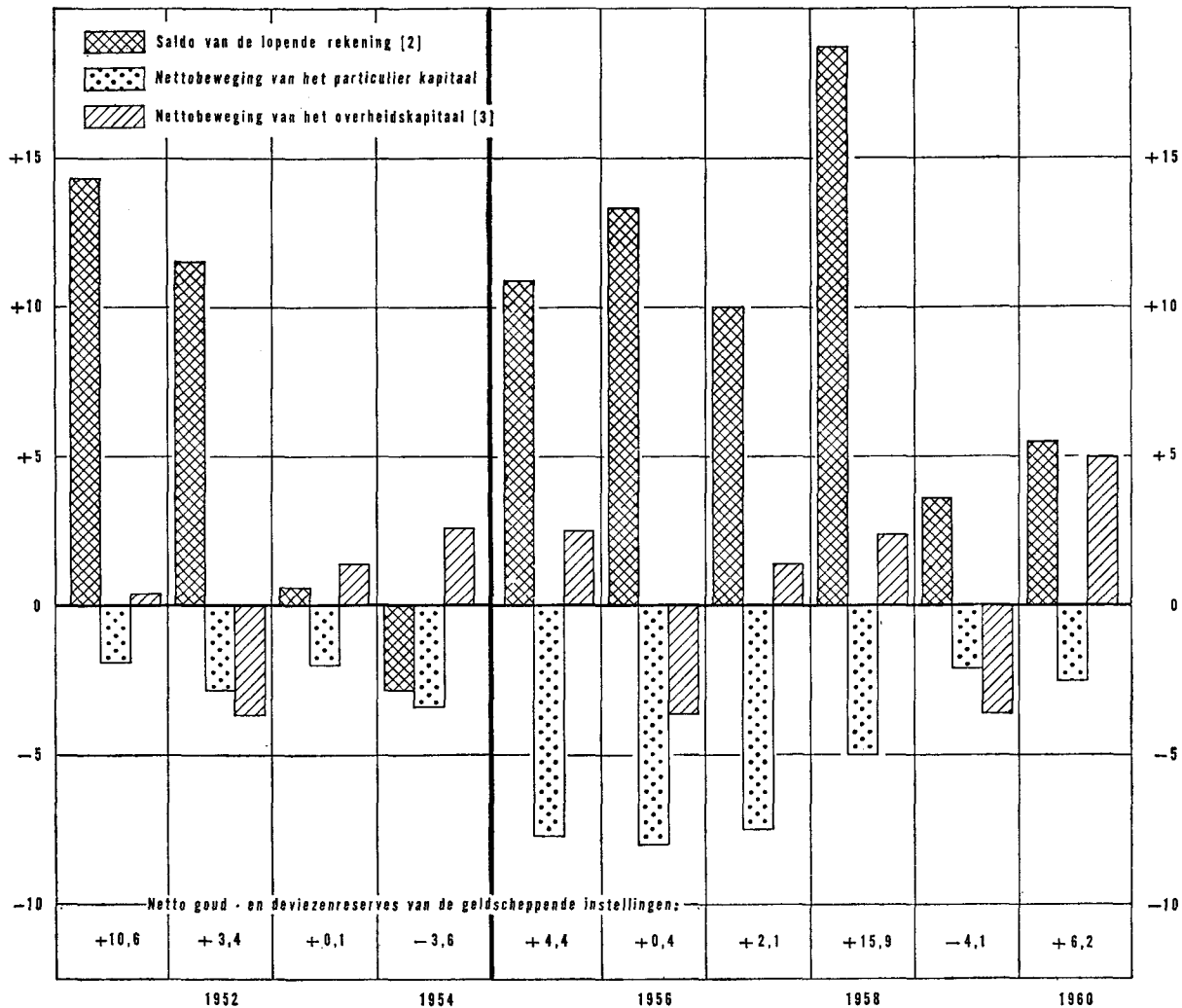
1 Omvat : Midden-Amerika, Zuid-Amerika en Mexico.

Bibliografische referenties : Maandelijks bulletin over de buitenlandse handel van de B.L.E.U. — Statistisch Jaarboek voor België. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Industrie, tijdschrift van de V.B.N. — De Belgische Textielnijverheid, maandelijks tijdschrift van Febeltex. — Belgisch Handelstijdschrift van de Belgische Dienst voor de buitenlandse handel. — Handelsoversicht van de Nederlandsche Kamer van Koophandel voor België en Luxemburg. — Recherches économiques de Louvain (I.R.E.S.P.). — Bulletins statistiques : Commerce extérieur (O.E.S.O.). — Statistical Papers : Direction of International Trade (O.V.N.). — Algemeen Statistisch Bulletin (Statistisch Bureau van de Europese Gemeenschappen). — cfr. N. B. van tabel VIII - 2.

IX. — BETALINGSBALANS

1. — BETALINGSBALANS VAN DE B.L.E.U. ¹

(miljarden franken)

¹ De balansen voor de jaren 1951 tot 1954 zijn volledig niet vergelijkbaar met die van de volgende jaren.

² De lopende rekening omvat de goederen- en dienstentransacties, de particuliere transfers en de transfers van de Staat.

³ De overheidssector omvat de openbare besturen en de parastatale kredietinstellingen en bedrijven.

**IX - 1. — BETALINGSBALANS
VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE**

Jaarcijfers
(miljarden franken)

	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
A. Goederen- en dienstentransacties.									
1. Goederentransacties ¹ :									
1.1. Uitvoer - Invoer (f.o.b.) ²	+ 11,1	- 1,7	- 5,9	+ 1,5	+ 1,0	- 6,4	+ 0,9	- 4,2	- 1,9
1.2. Loonwerk	+ 3,1	+ 2,1	+ 1,6	+ 2,0	+ 2,6	+ 2,6	+ 2,4	+ 1,8	+ 2,6
1.3. Arbitrage	+ 1,1	+ 1,5	+ 1,7	+ 1,4	+ 1,9	+ 2,6	+ 1,2	+ 0,6	+ 0,6
2. Niet monetair goud	- 0,1	- 0,1	- 0,8	- 1,1	...	- 0,6	- 0,6
3. Vervoer ²	- 4,6	- 2,3	- 2,7	+ 1,1	+ 0,8	+ 3,0	+ 2,8	+ 2,5	+ 1,2
4. Verzekeringspremies en -uitkeringen	- 0,2	...	- 0,1	- 0,7	- 0,6	- 0,6	- 0,7	- 0,7	- 0,9
5. Reisverkeer ¹	- 1,5	- 0,8	- 0,2	+ 0,3	+ 1,0	+ 1,1	+ 3,3	- 1,4	- 1,4
6. Investeringsopbrengsten .	+ 0,8	+ 1,1	+ 1,1	+ 2,1	+ 3,5	+ 3,3	+ 2,5	+ 1,1	+ 2,3
7. Overheidstransacties niet elders vermeld	+ 0,6	- 0,4	- 1,1	- 0,2	- 1,0	+ 0,1	- 0,6	- 2,2	- 2,4
8. Overige	+ 0,6	+ 0,7	+ 2,1	+ 2,4	+ 3,6	+ 3,9	+ 5,7	+ 4,3	+ 5,4
Totaal goederen- en dienstentransacties ...	+ 10,9	+ 0,2	- 3,5	+ 9,8	+ 12,0	+ 8,5	+ 17,5	+ 1,2	+ 4,9
B. Overdrachten.									
9. Particuliere	+ 0,2	+ 0,2	+ 0,7	+ 1,1	+ 1,3	+ 1,5	+ 1,2	+ 3,2	+ 3,1
10. Overheid	+ 0,4	+ 0,2	- 0,8	- 2,5
Totaal overdrachten ...	+ 0,6	+ 0,4	+ 0,7	+ 1,1	+ 1,3	+ 1,5	+ 1,2	+ 2,4	+ 0,6
C. Kapitaalverkeer.									
11. Staat				+ 2,3	- 3,8	+ 0,8 ³	+ 1,2	- 3,2	+ 3,2
12. Andere overheid				+ 0,2	+ 0,2	- 0,2	...	- 0,8	+ 1,7
13. Parastatale bedrijven ...	- 3,7	+ 1,4	+ 2,6	+ 1,8	+ 0,7	- 0,1
14. Parastatale kredietinstel- lingen	+ 0,8	- 0,6	- 0,2	+ 0,1
15. Overige :									
15.1 Handelpapier	- 1,3	+ 0,4	+ 0,5	- 0,5	+ 1,0	- 0,9	- 0,1	- 1,2	+ 0,2
15.2 Overige ¹	- 1,5	- 2,4	- 3,9	- 7,2	- 9,0	- 6,6 ³	- 4,9	- 0,9	- 2,7
Totaal kapitaalverkeer ...	- 6,5	- 0,6	- 0,8	- 5,2	- 11,6	- 6,1	- 2,6	- 5,6	+ 2,4
D. Niet bepaalde transacties ¹	—	—	—	- 1,3	- 1,8	- 2,2	- 0,7	- 1,9	- 2,1
E. Vergissingen en weglatingen	- 1,6	+ 0,1	+ 0,5	+ 0,4	+ 0,5	- 0,2	+ 0,4
Totaal overeenstemmend met de bewegingen van de goud- en nettodeviezenvoorraad van de geldscheppende instel- lingen	+ 3,4	+ 0,1	- 3,6	+ 4,4	+ 0,4	+ 2,1	+ 15,9	- 4,1	+ 6,2

¹ De niet bepaalde transacties blijken vooral goederentransacties (rubriek 1), reisverkeer (rubriek 5) en kapitaalverkeer (rubriek 15.2) te omvatten, die niet over die verschillende rubrieken kunnen ingedeeld worden.

² De rubriek 1.1 « F.O.B.-uit- en invoer » omvat in beginsel de andere vervoeruitgaven dan die welke op de goedereninvoer betrekking hebben.

³ De kapitaalvoer opgenomen onder rubriek 11. « Staat » en de kapitaalvoer geteld onder rubriek 15.2 « Overige », omvatten het deel van de lening van \$ 30 miljoen van de Belgische Staat op de Amerikaanse markt, waarop Belgisch-Luxemburgse ingezetenen inschreven; het bedrag van die inschrijvingen is echter niet gekend.

**IX - 2. — BETALINGSBALANS
VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE**

Cijfers per kwartaal
(miljarden franken)

Saldu (credit min debet)	1960				1961			
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1. Goederen- en dienstentransacties en particuliere overdrachten	+ 6,0	+ 3,2	- 1,9	+ 0,7	- 0,2	- 1,0	+ 2,0	
2. Overheidsoverdrachten	- 1,2	- 0,5	- 0,2	- 0,6	+ 0,6	
3. Kapitaalverkeer van de overheid en van de parastatale bedrijven en kredietinstellingen	- 1,2	+ 1,8	- 1,9	+ 6,2	- 0,4	- 5,3	- 0,5	
4. Ander kapitaalverkeer								
4.1. Korte termijn ¹	- 0,9	- 0,4	- 0,3	+ 1,8	- 0,3	+ 0,4	- 1,1	
4.2. Overige	+ 0,1	- 1,6	- 1,7	+ 0,5	+ 0,3	- 0,6	+ 0,6	
5. Niet bepaalde transacties, vergissingen en weglatingen	+ 0,6	- 0,8	...	- 1,5	- 0,6	+ 0,1	+ 0,1	
6. Totaal overeenstemmend met de bewegingen van de goud- en nettodeviezen-voorraad der geldscheppende instellingen	+ 3,4	+ 1,7	- 6,0	+ 7,1	- 1,2	- 6,4	+ 1,7	

¹ Handelspapier plus - vanaf 1961 - de beweging van de tegoeden in Belgische franken van de maatschappijen van Kongo en Ruanda-Urundi bij hun vestigingen in de B.L.E.U.

**IX - 3. — BETALINGSBALANS
VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE
MET HET BUITENLAND BEHALVE KONGO EN RUANDA-URUNDI**

Jaarcijfers
(miljarden franken)

Saldi (credit min debet)	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
1. Goederentransacties ^{1 2} ...	+12,5	- 0,8	- 4,1	+ 3,9	+ 4,0	- 4,4	+ 2,8	- 2,4	+ 2,2
2. Onzichtbare transacties ^{1 2}	- 8,3	- 6,6	- 7,7	- 3,7	- 4,0	- 0,5	+ 2,9	- 6,8	- 5,9
3. Totaal der goederen- en dienstentransacties (3 = 1 + 2)	+ 4,2	- 7,4	-11,8	+ 0,2	...	- 4,9	+ 5,7	- 9,2	- 3,7
4. Overdrachten :									
Particuliere	- 0,2	- 0,2	+ 0,2	+ 0,5	+ 0,4	+ 0,3	- 0,1	- 0,2	- 0,1
Overheid	+ 0,4	+ 0,2	- 0,3	- 1,0
Totaal ...	+ 0,2	...	+ 0,2	+ 0,5	+ 0,4	+ 0,3	- 0,1	- 0,5	- 1,1
5. Kapitaalverkeer :									
Staat				+ 2,6	- 1,3	+ 4,2 ³	+ 1,3	+ 1,3	+ 5,8
Andere overheid				+ 0,2	- 0,8	+ 1,7
Parastatale bedrijven	- 1,2	+ 4,5	+ 2,4	+ 1,8	+ 0,6	- 0,1
Parastatale kredietinstellingen	+ 0,8	- 0,6	- 0,1	...
Overige :									
Handelspapier	- 1,3	- 0,5	- 0,2	+ 0,5	- 0,1	+ 0,2	- 0,6	- 0,3	+ 0,2
Overige ¹	- 0,8	- 2,8	- 2,6	- 4,8	- 7,8	- 6,7 ³	- 1,2	- 5,1	- 5,7
Totaal ...	- 3,3	+ 1,2	- 0,4	- 1,5	- 9,2	- 1,5	+ 0,7	- 4,4	+ 1,9
6. Multilateraal betalingsverkeer	+ 2,0	+ 6,8	+ 9,4	+ 8,3	+ 9,6	+ 9,3	+10,5	+13,6	+10,8
7. Niet bepaalde transacties, vergissingen en weglating. ¹	+ 0,8	+ 0,1	...	- 1,4	- 1,5	- 1,9	- 0,2	- 2,1	- 2,0
8. Totaal overeenstemmend met de bewegingen van de goud- en nettodeviezen-voorraad der geldscheppende instellingen	+ 3,9	+ 0,7	- 2,6	+ 6,1	- 0,7	+ 1,3	+16,6	- 2,6	+ 5,9

¹ De niet bepaalde transacties blijken vooral goederentransacties (rubriek 1), reisverkeer (rubriek 2) en kapitaalverkeer (rubriek 5 « Overige ») te omvatten, die niet over die verschillende rubrieken kunnen verdeeld worden.

² De rubriek 1 « Goederentransacties » omvat in beginsel de andere vervoeruitgaven dan die, welke op de goedereninvoer betrekking hebben.

³ De kapitaalinvvoer opgenomen onder rubriek 5. « Staat » en de kapitaaluitvoer geteld onder rubriek 5 « Overige » omvatten het gedeelte van de lening van \$ 30 miljoen van de Belgische Staat op de Amerikaanse markt waarop Belgisch-Luxemburgse ingezetenen inschreven; het bedrag van die inschrijvingen is echter niet gekend.

Bibliografische referenties : *Belgische Economische Statistieken 1941-1960* (N.B.B.). — *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting*, (N.B.B.) XXXVe Jaargang, deel I, n° 6, blz. 305 : « De betalingsbalans van de B.L.E.U. voor 1959 ». — *Statistisch Jaarboek voor België*. — *De Belgische Economie in 1959* (M.E.Z.). — *Recherches économiques de Louvain* (I.R.E.S.P.). — *Cahiers Economiques de Bruxelles* (D.U.L.B.E.A.). — *Bulletin statistique* (O.E.E.S.). — *International Financial Statistics* (I.M.F.).

X. — VALUTAMARKT

1. — OFFICIELE WISSELKOERSEN VASTGESTELD DOOR DE IN VERREKENINGSKAMER TE BRUSSEL VERGADERDE BANKIERS

(Belgische franken)

Daggemiddelden	1 U.S. dollar	100 Franse frank of 1 NF	1 pond sterling	1 Nederl. gulden	1 Zwit- serse frank	1 Deutsche mark	100 Ita- liaanse lire	1 Zweedse kroon	1 Noorse kroon	1 Deense kroon	1 Canadese dollar		100 escudo	100 Oostn. schilling
											Kabel	Post		
1952	50,29	14,27	139,86	—	11,45	—	—	—	—	—	51,38		173,98 ¹	—
1953	49,96	14,27	140,14	13,19 ¹	11,47	11,97 ¹	—	9,67 ¹	6,99 ¹	7,24 ¹	50,81		174,04	—
1954	50,05	14,27	140,05	13,18	11,46	11,94	—	9,64	7,00	7,21	51,44		174,04	—
1955	50,23	14,27	139,56	13,15	11,41	11,89	7,97 ¹	9,64	6,98	7,21	50,94		174,04	—
1956	49,92	14,19	139,48	13,11	11,41	11,91	7,96	9,63	6,98	7,21	50,73		174,03	—
1957	50,24	{ 14,27 ² 11,89 ³	140,29	13,18	11,46	11,96	8,01	9,69	7,02	7,24	52,400 ⁵	52,396 ⁵	174,02	193,10 ¹
1958	49,89	11,84 ⁴	139,41	13,17	11,40	11,90	7,99	9,63	6,97	7,21	51,397	51,395	174,04	192,21
1959	49,96	10,19	140,33	13,24	11,56	11,96	8,05	9,66	7,01	7,25	52,110	52,108	174,98	193,14
1960	49,86	10,17	139,98	13,22	11,54	11,96	8,03	9,65	6,99	7,23	51,427	51,425	174,41	192,11
1960 1 ^e kwartaal ...	49,88	10,16	139,81	13,22	11,51	11,96	8,03	9,63	6,98	7,22	52,401	52,398	174,24	191,89
2 ^e kwartaal ...	49,85	10,17	139,89	13,22	11,53	11,96	8,03	9,65	6,99	7,23	51,180	51,178	174,30	191,66
3 ^e kwartaal ...	49,97	10,20	140,44	13,25	11,60	11,98	8,05	9,69	7,01	7,26	51,324	51,323	174,97	193,35
4 ^e kwartaal ...	49,73	10,14	139,76	13,18	11,55	11,92	8,01	9,62	6,97	7,22	50,776	50,774	174,11	191,49
1961 1 ^e kwartaal ...	49,87	10,18	139,70	{ 13,19 ⁶ 13,86 ⁷	11,56	{ 11,95 ⁸ 12,56 ⁷	8,02	9,65	6,98	7,22	50,373	50,373	174,12	191,53
2 ^e kwartaal ...	50,00	10,20	139,71	13,91	11,56	12,59	8,06	9,68	6,99	7,22	{ 50,587 ¹¹ 48,332 ¹⁰	{ 50,586 ¹¹ 48,313 ¹⁰	174,33	192,03
3 ^e kwartaal ...	49,79	10,14	139,42	13,82	11,53	12,48	8,02	9,63	6,97	7,21	48,237	48,234	173,83	192,92
1960 November ...	49,67	10,13	139,74	13,16	11,53	11,91	8,00	9,61	6,97	7,21	50,857	50,856	174,08	191,09
December	49,67	10,13	139,43	13,17	11,54	11,91	8,00	9,60	6,96	7,21	50,552	50,550	173,71	191,09
1961 Januari	49,80	10,16	139,75	13,20	11,56	11,94	8,02	9,63	6,97	7,22	50,132	50,134	174,11	191,87
Februari	49,93	10,19	139,81	13,18	11,56	11,97	8,03	9,66	6,98	7,23	50,454	50,451	174,05	191,64
Maart	49,89	10,18	139,54	{ 13,16 ⁶ 13,86 ⁷	11,55	{ 11,99 ⁸ 12,56 ⁷	8,02	9,66	6,98	7,22	50,534	50,534	174,19	191,59
April	50,03	10,21	140,00	13,92	11,57	12,60	8,06	9,68	7,00	7,24	50,603	50,602	174,66	191,95
Mei	50,03	10,21	139,78	13,92	11,56	12,60	8,06	9,70	6,99	7,22	50,672	50,670	174,33	191,99
Juni	49,95	10,19	139,34	13,90	11,56	12,57	8,05	9,67	6,97	7,21	{ 50,444 ⁹ 48,332 ¹⁰	{ 50,445 ⁹ 48,313 ¹⁰	173,99	192,16
Juli	49,79	10,16	138,76	13,86	11,54	12,51	8,02	9,64	6,94	7,18	48,150	48,145	173,17	192,80
Augustus	49,79	10,13	139,54	13,83	11,53	12,47	8,02	9,64	6,97	7,21	48,267	48,264	173,91	192,99
September ...	49,78	10,12	139,97	13,78	11,53	12,46	8,02	9,62	6,99	7,23	48,295	48,294	174,40	192,96
Oktober	49,78	10,13	140,13	13,80	11,52	12,45	8,02	9,63	7,00	7,23	48,313	48,311	174,66	192,76
November ...	49,78	10,14	140,11	13,82	11,52	12,44	8,02	9,63	6,99	7,23	48,055	48,051	174,66	192,77

¹ Gemiddelde berekend over de periode gaande vanaf de eerste noteringsdatum tot 31 december.

² Gemiddelde van 1 januari tot 10 augustus 1957.

³ Gemiddelde van 11 augustus tot 31 december 1957.

⁴ Gemiddelde van 1 januari tot 23 december 1958.

⁵ Gemiddelde van 25 maart tot 31 december 1957.

⁶ Gemiddelde van 1 tot 8 maart 1961.

⁷ Gemiddelde van 6 tot 30 maart 1961.

⁸ Gemiddelde van 1 januari tot 8 maart 1961.

⁹ Gemiddelde van 1 tot 20 juni 1961.

¹⁰ Gemiddelde van 21 tot 30 juni 1961.

¹¹ Gemiddelde van 1 april tot 20 juni 1961.

XI. — RIJKSFINANCIËN

1. — STAND VAN DE SCHATKIST ¹

Bron : Ministerie van Financiën.

(miljarden franken)

Tijdvak	Uitvoering van de gewone begroting			Uitvoering van de buitengewone begroting			Totaal begrotingssaldo (7) = (3) + (6)	Financiering van het begrotingssaldo				
	Uitgaven (1)	Ontvangsten (2)	Saldo (8) = (2) — (1)	Uitgaven (4)	Ontvangsten (5)	Saldo (6) = (5) — (4)		Binnenlandse gevestigde leningen (8)	Binnenlandse vlottende schuld (9)	Buitenlandse gevestigde leningen en vlottende schuld (10)	Gelden van derden (11)	Incasso (vermeerdering — vermindering +) (12)
1957	88,0	95,8	+ 7,8	15,3	0,3	-15,0	- 7,2	+ 7,9	- 0,2	+ 2,5	- 2,1	- 0,9
1958	101,4	94,3	- 7,1	18,0	0,4	-17,6	-24,7	+10,7	+12,8	+ 3,9	- 1,7	- 1,0
1959	108,4	100,2	- 8,2	18,1	0,2	-17,9	-26,1	+20,3	+ 0,2	+ 5,2	- 1,0	+ 1,4
1960	111,2	108,1	- 3,1	23,7	0,3	-23,4	-26,5	+27,1	- 9,4	+10,6	- 0,2	- 1,6
1959 Eerste 6 m. ...	55,0	47,2	- 7,8	8,5	0,1	- 8,4	-16,2	+12,0	- 0,9	+ 3,5	+ 0,9	+ 0,7
Eerste 9 m. ...	80,4	74,3	- 6,1	13,3	0,1	-13,2	-19,3	+20,2	- 7,3	+ 5,4	- 0,4	+ 1,4
1960 Eerste 3 m. ...	30,0	25,7	- 4,3	5,6	0,1	- 5,5	- 9,8	+12,7	- 2,9	- 0,8	+ 0,8	...
Eerste 6 m. ...	58,3	51,4	- 6,9	11,8	0,1	-11,7	-18,6	+20,4	- 4,6	+ 2,6	+ 1,6	- 1,4
Eerste 9 m. ...	84,0	81,9	- 2,1	17,5	0,2	-17,3	-19,4	+20,4	- 4,3	+ 3,9	+ 0,5	- 1,1
1961 Eerste 3 m. ...	34,1	29,1	- 5,0	3,5	...	- 3,5	- 8,5	+ 0,4	+ 6,0	+ 4,7	- 1,5	- 1,1
Eerste 6 m. ...	66,8	58,3	- 8,5	6,2	0,1	- 6,1	-14,6	+ 7,2	+ 3,2	+ 5,7	- 1,7	+ 0,2
1960 Juli	9,1	12,5	+ 3,4	2,1	...	- 2,1	+ 1,3	...	- 0,3	- 0,4	- 1,2	+ 0,6
Augustus	8,0	8,6	+ 0,6	1,6	0,1	- 1,5	- 0,9	...	+ 1,1	+ 0,3	- 0,4	- 0,1
September ...	8,6	9,4	+ 0,8	2,0	...	- 2,0	- 1,2	...	- 0,5	+ 1,4	+ 0,5	- 0,2
Oktober	8,5	8,3	- 0,2	1,8	...	- 1,8	- 2,0	...	+ 2,1	+ 1,6	- 2,2	+ 0,5
November ...	8,0	8,2	+ 0,2	1,2	...	- 1,2	- 1,0	+ 2,6	- 3,5	+ 1,3	+ 0,6	...
December	10,7	9,7	- 1,0	3,2	0,1	- 3,1	- 4,1	+ 4,1	- 3,7	+ 3,8	+ 0,9	- 1,0
1961 Januari	13,7	11,4	- 2,3	1,8	...	- 1,8	- 4,1	+ 0,4	+ 3,5	+ 2,0	- 1,5	- 0,3
Februari	11,0	8,1	- 2,9	1,0	...	- 1,0	- 3,9	...	+ 1,8	+ 2,9	- 0,9	+ 0,1
Maart	9,4	9,6	+ 0,2	0,7	...	- 0,7	- 0,5	...	+ 0,7	- 0,2	+ 0,9	- 0,9
April	11,9	8,0	- 3,9	0,7	...	- 0,7	- 4,6	...	+ 3,2	+ 0,7	- 0,1	+ 0,8
Mei	9,5	9,6	+ 0,1	0,9	...	- 0,9	- 0,8	...	+ 0,3	+ 0,5	- 0,4	+ 0,4
Juni	11,2	11,4	+ 0,2	1,0	0,1	- 0,9	- 0,7	+ 6,8	- 6,8	- 0,3	+ 0,3	+ 0,2
Juli	10,9	13,0	+ 2,1	0,8	...	- 0,8	+ 1,3	...	- 0,9	- 0,2	- 0,2	...

¹ De gegevens van deze tabel stemmen niet overeen met de cijfers van de officiële stand van de Schatkist, die aan het Parlement wordt medegedeeld. Alle boekhoudverrichtingen geven inderdaad niet gelijktijdig aanleiding tot beweging van gelden. Bijv. de begrotingsaanwijzing van een overschrijving op de begroting voor orde brengt op het ogenblik van de verrichting geen enkele betaling teweeg. De cijfers van onderhavige tabel vertegenwoordigen de werkelijke uitgaven en ontvangsten. De boekhoudcijfers over de uitvoering van de begrotingen worden iedere maand in het *Staatsblad* gepubliceerd in de vorm van een tabel getiteld : « Overzicht van de uitvoering van de begrotingen », opgesteld door het Bestuur der Thesaurie en Staatsschuld.

XI - 2. — BELASTINGONTVANGSTEN ZONDER ONDERSCHIED VAN BEGROTINGSJAAR ¹

Bron : Ministerie van Financiën.

(miljarden franken)

Maandgemiddelden	Directe belastingen ₂	Douanen en accijnzen	Registratierechten ₃	Totaal	waarvan : vooruitbetalingen op de bedrijfsbelasting
1952	2,7	1,1	2,1	5,9	0,32
1953	2,5	1,1	2,0	5,6	0,26
1954	2,7	1,1	2,1	5,9	0,28
1955	2,7	1,3	2,3	6,3	0,33
1956	2,9	1,4	2,6	6,9	0,41
1957	3,2	1,4	2,8	7,4	0,41
1958	3,1	1,5	2,7	7,3	0,36
1959	3,2	1,7	3,0	7,9	0,40
1960	3,5	1,8	3,2	8,5	0,51
1959 Eerste 9 maanden	3,5	1,6	2,9	8,0	0,51
1960 Eerste 3 maanden	3,6	1,7	3,0	8,3	0,52
Eerste 6 maanden	3,4	1,8	3,1	8,3	0,32
Eerste 9 maanden	3,8	1,8	3,1	8,7	0,67
1961 Eerste 3 maanden	3,7	1,9	3,5	9,1	0,38
Eerste 6 maanden	3,6	2,0	3,6	9,2	0,35
Eerste 9 maanden	3,7	2,0	3,6	9,3	0,69
1960 Oktober	2,7	1,8	3,4	7,9	0,03
November	2,5	1,8	3,3	7,6	0,01
December	2,0	2,1	3,4	7,5	0,05
1961 Januari	5,9	1,9	3,2	11,0	1,10
Februari	2,3	1,8	3,2	7,3	0,02
Maart	2,7	2,2	4,3	9,2	0,04
April	2,4	1,9	3,3	7,6	0,06
Mei	3,8	1,9	3,7	9,4	0,04
Juni	4,8	2,2	3,8	10,8	0,86
Juli	6,9	1,9	3,6	12,4	4,06
Augustus	2,4	2,0	3,6	8,0	...
September	2,5	2,0	3,7	8,2	0,01
Oktober	3,8	1,9	4,0	9,7	0,05

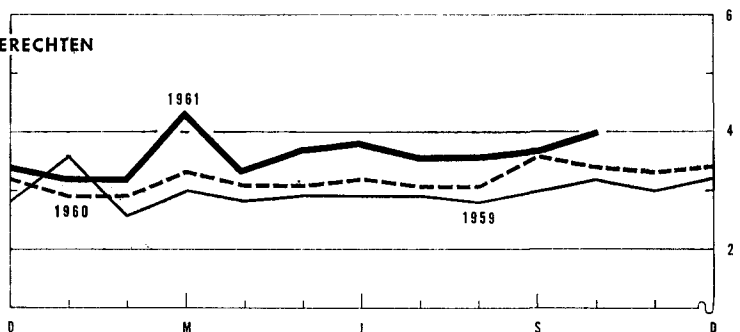
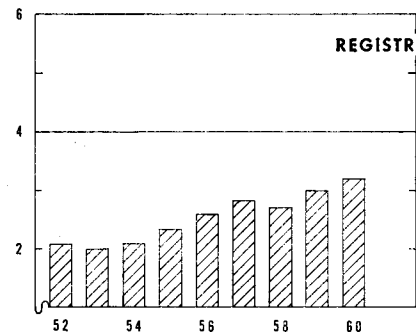
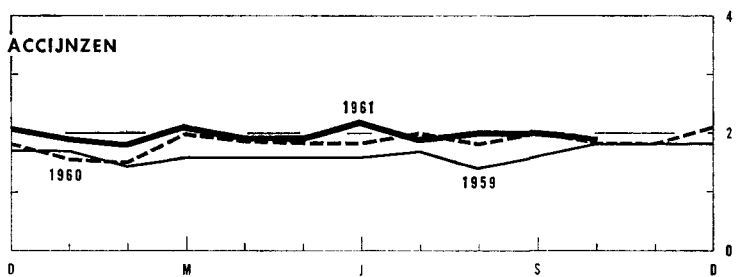
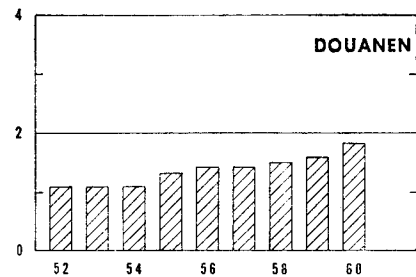
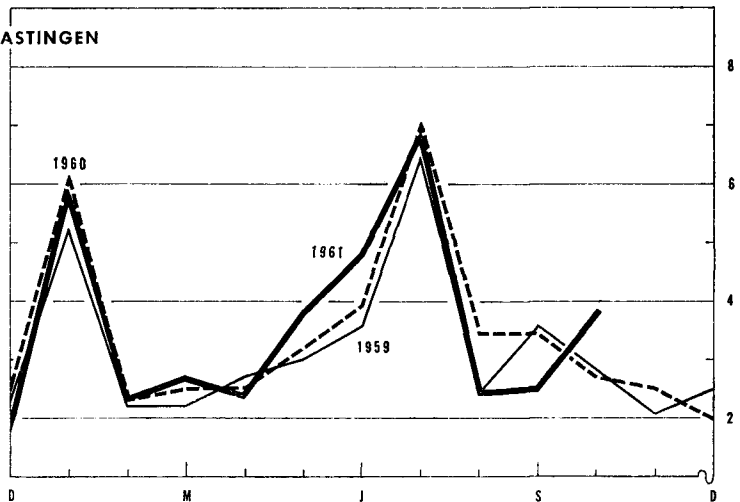
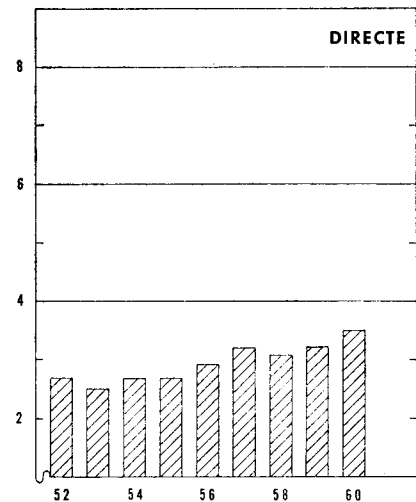
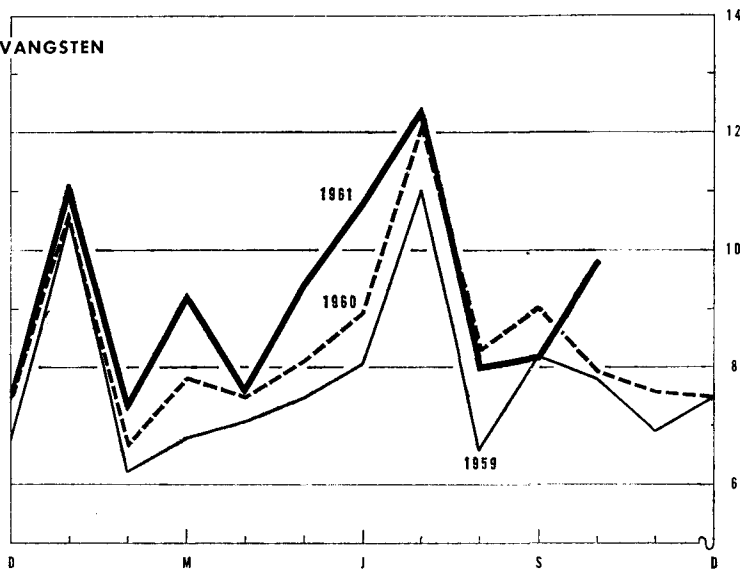
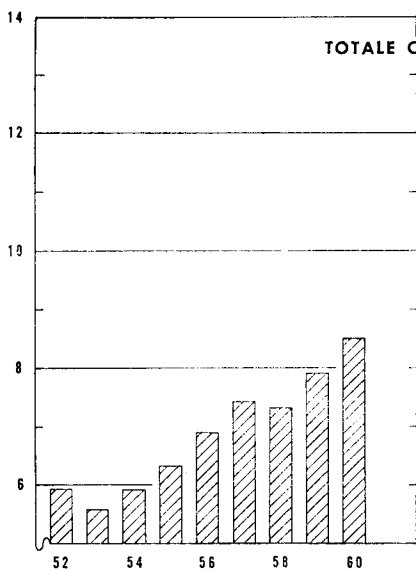
¹ Excl. de provinciale en gemeentelijke opcentiemen, de ontvangsten van de muntsaneringsbelastingen en de ontvangsten voor rekening van Kongo en Ruanda-Urundi.

² Incl. de bij voorbaat betaalde bedrijfsbelasting.

³ De overdrachtstaks werd op 5 mei 1961 van 5 pct. op 6 pct. gebracht (wet van 14 februari 1961 - *Belgisch Staatsblad* van 15 februari 1961, blz. 988, in werking getreden door het K.B. van 8 mei 1961, *Belgisch Staatsblad* van 5 mei 1961, p. 3.940).

**XI - 2. — BELASTINGONTVANGSTEN
ZONDER ONDERSCHIED VAN BEGROTINGSJAAR**

(miljarden franken)

XI - 3. — BELASTINGONTVANGSTEN (per begrotingsjaar) ¹

(miljarden franken)

Bron : Ministerie van Financiën.

A : werkelijke ontvangsten.
B : verschillen ten opzichte van de begrotingsramingen.

Begrotingsjaar	Directe belastingen ²		Douanen en Accijnzen		Registratierechten		Totaal		
	A	B	A	B	A	B	A	B	
1952	31,7	+ 2,6	13,7	+ 1,0	24,8	+ 2,5	70,2	+ 6,1	
1953	32,7	- 1,5	13,2	+ 0,3	24,0	- 0,1	69,9	- 1,3	
1954	30,3	- 3,4	13,4	+ 0,4	24,7	- 0,6	68,4	- 3,6	
1955	32,2	- 1,6	15,7	+ 0,6	28,0	+ 2,6	75,9	+ 1,6	
1956	35,0	+ 2,8	16,6	+ 1,0	31,4	+ 1,7	83,0	+ 5,5	
1957	38,5	+ 3,9	17,6	+ 1,0	33,2	+ 1,8	89,3	+ 6,7	
1958	36,1	- 1,8	18,1	- 0,3	32,9	- 2,0	87,1	- 4,1	
1959	39,5	+ 0,8	19,6	- 0,6	35,9	+ 0,2	95,0	+ 0,4	
1960	41,4	+ 0,9	22,0	- 0,9	38,5	- 0,1	101,9	- 0,7	
1960 Eerste 9 maanden ...	28,6	+ 1,2	15,9	- 0,6	28,3	- 0,1	72,8	+ 0,5	
1961 Eerste 9 maanden ...	28,2	- 0,4	17,3	+ 0,9	32,4	- 1,8	77,9	- 1,3	
Begrotingsjaar 1960	1960 Oktober	2,7	+ 0,1	1,8	- 0,2	3,4	...	7,9	- 0,1
	November	2,5	+ 0,1	1,8	...	3,3	...	7,6	+ 0,1
	December	2,0	- 0,4	2,1	...	3,4	- 0,1	7,5	- 0,5
	1961 Januari	3,7	- 0,1	0,4	4,1	- 0,1
Begr. 1961	Februari	1,0	- 0,1	1,0	- 0,1
	Maart	0,7	0,1	+ 0,1	0,8	+ 0,1
	1960 Januari	2,2	- 0,1	1,4	+ 0,1	3,2	- 0,5	6,8	- 0,5
	Februari	1,3	- 0,1	1,8	+ 0,2	3,2	- 0,3	6,3	- 0,2
	Maart	2,0	...	2,1	+ 0,2	4,3	+ 0,2	8,4	+ 0,4
	April	2,4	...	1,9	- 0,1	3,3	- 0,5	7,6	- 0,6
	Mei	3,8	+ 0,2	1,9	+ 0,1	3,7	- 0,1	9,4	+ 0,2
	Juni	4,8	+ 0,7	2,2	+ 0,3	3,8	...	10,8	+ 1,0
	Juli	6,9	- 0,8	1,9	- 0,1	3,6	- 0,1	12,4	- 1,0
	Augustus	2,4	- 0,1	2,0	+ 0,1	3,6	- 0,1	8,0	- 0,1
September	2,5	- 0,1	2,0	...	3,7	- 0,4	8,2	- 0,5	
Oktober	3,8	...	1,9	...	4,0	- 0,2	2,7	- 0,2	

¹ Excl. de provinciale en gemeentelijke opcentiemen, de ontvangsten van de munteaneringsbelastingen en de ontvangsten voor rekening van Kongo en Ruanda-Urundi.

² Incl. de bij voorbaat betaalde bedrijfsbelasting.

XI - 4. — INDELING VAN DE BELASTINGONTVANGSTEN ¹

(miljarden franken)

Bron : Ministerie van Financiën.

	Dienstjaar 1960 ²		Dienstjaar 1960 : oktober 1960		Dienstjaar 1961 : oktober 1961	
	Opbrengsten	Begrotingsramingen	Opbrengsten	Begrotingsramingen	Opbrengsten	Begrotingsramingen
I. Directe belastingen ³	41,4	40,5	2,7	2,6	3,8	3,8
Grondbelasting	0,5	0,5	0,1	0,1	...	0,1
Mobiliënbelasting	4,2	3,5	0,2	0,2	0,2	0,2
Bedrijfsbelasting ³	27,3	26,4	1,9	1,7	2,6	2,5
Aanvullende personele belasting ...	4,1	3,9	0,4	0,4	0,9	0,8
Nationale crisisbelasting	2,2	1,9	0,1	0,1	0,1	0,1
Verkeersbelasting op autovoertuigen	2,7	2,7
Diversen ⁴	0,4	1,6	...	0,1	...	0,1
II. Douanen en accijnzen	22,0	22,9	1,8	2,0	1,9	1,9
waarvan douanen	6,0	5,7	0,5	0,5	0,5	0,5
accijnzen	14,9	17,0	1,2	1,5	1,3	1,4
bijzondere verbruikstaksen	0,8		0,1		0,1	
III. Registratie	38,5	38,6	3,4	3,4	4,0	4,2
waarvan registratie	4,0	3,9	0,3	0,4	0,3	0,3
erfenissen	2,0	2,4	0,2	0,2	0,2	0,2
zegel en gelijkgest. taksen	32,0	31,9	2,8	2,8	3,4	3,6
Totaal ...	101,9	102,0	7,9	8,0	9,7	9,9
Verskil t.o.v. de begrotingsramingen ...		- 0,1		- 0,1		- 0,2

¹ Excl. de provinciale en gemeentelijke opcentiemen en de ontvangsten van de munteaneringsbelastingen.

² Het op 1 januari 1960 aangevangen begrotingsjaar 1960 werd op 31 maart 1961 afgesloten. Excl. de bedragen toegekend aan Kongo en Ruanda-Urundi.

³ Incl. de bij voorbaat betaalde bedrijfsbelasting.

⁴ Incl. de geïnde of terugbetaalde bedragen betreffende de afgesloten dienstjaren.

N. B. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingen zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

— De statistieken betreffende de stand van de Rijkschuld zijn opgenomen onder hoofdstuk XVI.

— Het Belgisch Staatsblad publiceert maandelijks volledige en omstandige gegevens over de fiscale ontvangsten.

Bibliografische referenties : Tijdschrift voor Documentatie (Ministerie van Financiën). — Statistisch Jaarboek voor België. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Belgisch Staatsblad (zie noot 1, van tabel XI - 1). — Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting (N.B.B.) : XXXVe jaargang, Deel II, Nr 6, december 1960 : « De begrotingen voor 1960 en 1961 ».

XIII. — GELDSCHEPPEDE INSTELLINGEN

1. — GEZAMENLIJKE BALANSEN VAN DE GELDSCHEPPEDE INSTELLINGEN

(miljarden franken)

Einde periode	Geldhoeveelheid	Quasi-monetaire liquiditeiten			Totaal van de geldhoeveelheid en van de quasi-monetaire liquiditeiten (5) = (1) tot (4)	Goud- en netto-deviezen-voorraad	Vorderingen op de overheid				Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan bedrijven en particulieren gevestigd in België		Obligatieningen van de depositobanken	Vorderingen en schulden tegenover niet geldscheppende financiële instellingen	Diversen 2
		In handen van de bedrijven en particulieren		In handen van de Schatkist			Vorderingen op de Staat	Netto-vorderingen op het Rentenfonds	Vorderingen op de andere openbare besturen	Totaal	Gefinancierd door de geldscheppende instellingen	pro memorie : gefinancierd door en buiten de geldscheppende instellingen			
		Deposito's 1 in Belgische franken	Deposito's in buitenlandse geldsoorten												
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10) = (7) tot (9)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
1954 September	180,2	20,2	1,4	0,1	201,9	47,9	120,7	...	2,1	122,8	38,8	47,0	- 2,7	+ 0,8	- 5,7
December	183,6	21,3	2,0	0,1	207,0	48,3	119,9	1,2	2,8	123,9	41,7	49,8	- 2,9	+ 1,0	- 5,0
1955 Maart	184,7	22,3	1,7	0,1	208,8	51,4	120,4	0,1	2,5	123,0	41,4	49,6	- 3,2	+ 1,3	- 5,1
Juni	187,6	22,4	1,7	0,1	211,8	50,8	121,1	0,9	3,3	125,3	43,0	50,1	- 3,4	+ 1,3	- 5,2
September	187,4	22,2	2,0	0,1	211,7	52,4	120,9	1,4	4,1	126,4	41,4	49,5	- 3,5	+ 1,3	- 6,3
December	192,5	23,4	2,4	0,1	218,4	54,7	122,3	0,7	5,0	128,0	44,4	52,0	- 3,8	+ 1,3	- 6,2
1956 Maart	191,0	24,5	2,4	0,1	218,0	57,5	121,8	0,7	4,1	126,6	43,4	52,0	- 4,0	+ 1,1	- 6,6
Juni	195,1	24,5	2,8	0,1	222,5	58,5	124,2	1,4	4,1	129,7	42,1	52,6	- 4,1	+ 1,4	- 5,1
September	196,0	23,6	2,6	...	222,2	56,4	123,4	1,3	5,0	129,7	45,1	55,3	- 4,2	+ 1,4	- 6,2
December	198,3	22,3	3,2	...	223,8	54,0	123,4	2,0	5,6	131,0	49,0	58,4	- 4,3	+ 1,2	- 7,1
1957 Maart	198,2	23,3	3,3	...	224,8	50,4	128,6	0,7	4,0	133,3	50,1	60,3	- 4,4	+ 1,2	- 5,8
Juni	201,9	21,9	3,3	...	227,1	51,5	127,5	1,8	4,2	133,5	50,9	61,0	- 4,4	+ 1,0	- 5,4
September	194,4	22,1	3,9	...	220,4	49,3	124,3	1,2	4,2	129,7	50,9	60,0	- 4,5	+ 1,3	- 6,3
December	198,0	23,4	3,2	0,2	224,8	55,9	121,8	1,7	4,3	127,8	52,3	61,5	- 4,9	+ 1,3	- 7,6
<i>Nieuwe reeks 3</i>															
1958 Maart	197,0	25,4	3,0	0,4	225,8	60,2	122,5	0,4	2,0	124,9	48,8	60,2	- 5,3	+ 2,8	- 5,6
Juni	206,1	25,0	2,5	0,5	234,1	66,2	125,0	2,0	2,2	129,2	45,7	58,3	- 5,8	+ 3,0	- 4,2
September 4	202,0	26,9	2,6	0,5	232,0	70,1	120,4	3,7	1,7	125,8	43,5	55,8	- 6,3	+ 3,6	- 4,7
December	209,5	27,4	2,6	0,6	240,1	72,1	126,4	4,1	2,1	132,6	43,7	56,3	- 6,6	+ 4,1	- 5,8
1959 Maart	209,7	30,1	3,3	0,7	243,8	70,3	129,5	3,9	2,9	136,3	45,2	55,9	- 6,8	+ 4,4	- 5,6
Juni	214,1	29,2	3,1	0,6	247,0	69,7	129,6	5,0	3,9	138,5	44,8	55,8	- 6,9	+ 4,7	- 3,8
September	209,6	30,9	3,1	0,6	244,2	71,2	128,0	2,0	4,0	134,0	45,1	55,9	- 6,9	+ 5,3	- 4,5
December	216,3	31,5	4,3	0,5	252,6	70,7	132,4	4,6	4,0	141,0	48,1	59,6	- 6,9	+ 5,1	- 5,4
1960 Maart	212,5	36,1	4,8	0,5	253,9	72,8	133,6	2,0	4,3	139,9	48,5	60,1	- 6,9	+ 5,6	- 6,0
Juni	219,9	33,5	5,8	0,3	259,5	74,5	136,2	2,1	4,5	142,8	49,2	61,2	- 7,0	+ 5,6	- 5,6
September	214,2	33,7	8,0	0,3	256,2	67,2	142,7	3,9	3,7	150,3	48,8	60,1	- 7,2	+ 5,3	- 8,2
December	220,4	34,7	7,2	0,2	262,5	75,0	135,9	5,8	4,7	146,4	53,0	65,4	- 7,6	+ 4,9	- 9,2
1961 Maart	222,6	37,5	7,9	0,1	268,1	73,3	143,6	4,0	4,2	151,8	51,4	64,5	- 7,9	+ 5,4	- 5,9
Juni	226,8	38,0	7,9	0,1	272,8	68,2	149,3	4,1	4,7	158,1	54,1	67,3	- 8,2	+ 6,1	- 5,5
September	228,6	41,1	8,4	...	278,1	70,6	154,6	3,5	4,6	162,7	54,6	69,7	- 8,4	+ 5,8	- 7,2

1 Deze deposito's omvatten de termijndeposito's en de spaarboekjes.

2 Deze rubriek omvat voornamelijk het saldo van de verrichtingen op halfjare en lange termijn van het Muntfonds en de N.K.B.K., van de niet elders ingedeelde vorderingen op en schulden tegenover ingezetenen, de salderingsrekeningen, de verschillen tussen de vastleggingen en participaties eensdeels en de eigen middelen anderdeels.

3 De invoering van een meer gedetailleerde indeling van de vorderingen der geldscheppende instellingen op de overheid bracht, vanaf december 1957, een wijziging mede van de volgende rubrieken : « Goud- en nettodeviezen-voorraad » ; « Vorderingen op de Staat » ; « Vorderingen op de andere openbare besturen » ; « Totaal van de vorderingen op de overheid » ; « Vorderingen en schulden tegenover niet geldscheppende financiële instellingen » en « Diversen » .

4 Dank zij een nieuwe indeling werden, sedert september 1958, de rekeningen op meer dan een maand van de financiële maatschappijen bij de banken niet meer opgenomen onder de rubriek « Geldhoeveelheid » doch onder de rubriek « Quasi-monetaire liquiditeiten in handen van de bedrijven en particulieren : deposito's in Belgische franken » .

N. B. — Voor de wijze van opstelling van deze tabel, zie *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting*, XXIVe jaargang, deel II, n° 6, december 1949 — XXXe jaargang, deel II, n° 5, november 1955 — XXXIIIe jaargang, deel II, n° 5, november 1958.

— Voor de indeling van de « Geldhoeveelheid », zie tabel 4, hoofdstuk XIII.

— Voor de indeling van de « Goud- en nettodeviezenvoorraad », zie tabel 5, hoofdstuk XIII.

**XIII - 2. — DE BALANSEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË,
DE GELDSCHEPPENDE OPENBARE INSTELLINGEN EN DE DEPOSITOBANKEN**

(miljarden franken)

Activa

	Nationale Bank van België		Geldscheppende openbare instellingen 1		Depositobanken		Totaal	
	30 juni 1961	30 sept. 1961	30 juni 1961	30 sept. 1961	30 juni 1961	30 sept. 1961	30 juni 1961	30 sept. 1961
<i>A. Vorderingen op het buitenland :</i>								
1. Goud	53,7	58,3	—	—	—	—	53,7	58,3
2. Deelneming in het I.M.F.	4,4	7,4	—	—	—	—	4,4	7,4
3. Aandelen en obligaties	0,1	0,1	—	—	1,3	v 1,0	1,4	v 1,1
4. Uitvoeraccepten in Belgische franken	2,7	1,2	1,2	1,6	0,5	0,7	4,4	3,5
5. Vordering op de E.B.U. 2	2,4	0,7	—	—	—	—	2,4	0,7
6. Andere :								
a) in convertibele deviezen	19,9	19,3	—	—	14,0	14,2	33,9	33,5
b) in convertibele Belgische franken	—	—	1,7	1,6	1,7	1,6
c) in E.B.U.-deviezen en in Belgische franken op de E.B.U.-landen	—	—	—	—	—	—	—	—
d) overige	0,2	...	—	—	0,7	0,7	0,9	0,7
7. Statistische aanpassing	—	—	—	—	-0,2	v -0,4	-0,2	v -0,4
Totaal van de vorderingen op het buitenl. waarvan :	83,4	87,0	1,2	1,6	18,0	17,8	102,6	106,4
direct opeisbare 3	76,2	78,4	—	—	12,5	12,1	88,7	90,5
andere 4	7,2	8,6	1,2	1,6	5,5	5,7	13,9	15,9
<i>B. Vorderingen op de binnenlandse geldscheppende sector :</i>								
1. Munten en biljetten	0,6	0,6	2,1	2,1	2,7	2,7
2. Andere :								
a) op de Nationale Bank van België	—	—	0,2	0,4	0,2	0,4
b) op de openbare instellingen	1,5	2,1	1,5	2,1
c) op de depositobanken	0,1	2,7	3,7	2,8	3,7
<i>C. Vorderingen op de binnenlandse niet geldscheppende sector :</i>								
1. Op de Staat :								
a) op ten hoogste één jaar	7,2	9,7	33,4	34,2	46,1	v 47,6	86,7	v 91,5
b) op meer dan één jaar :								
— obligaties verkrijgbaar door het publiek	2,3	2,3	5,1	5,1	19,3	v 19,7	26,7	v 27,1
— overige	34,0	34,0	—	—	2,0	v 2,0	36,0	v 36,0
2. Op de lagere overheid en de administratieve parastatale instellingen :								
a) op ten hoogste één jaar	—	—	2,1	1,6	—	—	2,1	1,6
b) op meer dan één jaar :								
— obligaties verkrijgbaar door het publiek	0,1	0,1	0,2	0,2	1,5	v 1,9	1,8	v 2,2
— overige	—	—	—	—	0,9	v 0,9	0,9	v 0,9
3. Op de bedrijven, particulieren en parastatale bedrijven :								
a) accepten	1,2	0,8	1,1	1,5	2,3	2,3
b) handelspapier	2,1	1,7	21,0	22,0	23,1	23,7
c) voorschotten	0,6	0,5	28,0	28,0	28,6	28,5
d) obligaties :								
— verkrijgbaar door het publiek	—	—	2,0	v 2,0	2,0	v 2,0
— overige	—	—	—	—	1,0	v 1,0	1,0	v 1,0
4. Op het Rentenfonds : op ten hoogste één jaar 5	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Op de parastatale kredietinstellingen :								
a) op ten hoogste één jaar	—	—
b) op meer dan één jaar :								
— obligaties verkrijgbaar door het publiek	—	—	5,9	v 5,9	5,9	v 5,9
— overige	—	—	0,2	0,2	0,3	v 0,3	0,5	v 0,5
D. Andere	26,6	28,6	3,6	4,4	33,6	35,4	63,8	68,4
TOTAAL DER ACTIVA ...	156,4	164,0	47,6	48,6	187,2	194,3	391,2	406,9

1 Bestuur der Postchecks, Belgisch Muntfonds (activa op korte termijn en obligaties), Nationale Kas voor Beroepskrediet (activa op korte termijn), Gemeentekrediet van België (activa die de tegenwaarde vormen van de direct en op ten hoogste één maand opeisbare passiva), Herdiscontering- en Waarborginstuut (activa gefinancierd door een beroep op de geldscheppende instellingen). Voor het Belgisch Muntfonds en de Nationale Kas voor Beroepskrediet is het gebruikelijk overschot van de getelde activa op de getelde passiva begrepen in rubriek D. « Andere ».

2 Bilateraal gemaakte vorderingen op de debiteurlanden, bij de vereffening van de E.B.U.

3 N.B.B. : totaal der rubrieken A1, 5 en 6.

4 N.B.B. : totaal der rubrieken A2, 3 en 4.

5 De data, waarop het Rentenfonds geen cijfers heeft gepubliceerd, zijn de vorderingen op het Rentenfonds begrepen in rubriek D. « Andere ».

**XIII - 2. — DE BALANSEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË,
DE GELDSCHEPPENDE OPENBARE INSTELLINGEN EN DE DEPOSITOBANKEN**

(miljarden franken)

Passiva

	Nationale Bank van België		Geldscheppende openbare instellingen 1		Depositobanken		Totaal	
	30 juni 1961	30 sept. 1961	30 juni 1961	30 sept. 1961	30 juni 1961	30 sept. 1961	30 juni 1961	30 sept. 1961
A. Verplichtingen aan het buitenland :								
1. I.M.F.	0,2	0,2	—	—	—	—	0,2	0,2
2. E.B.U.	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Andere :								
a) in convertibele deviezen	—	—	22,4	23,0	22,4	23,0
b) in convertibele Belgische franken	0,2	0,2	—	—	6,5	7,1	6,7	7,3
c) in E.B.U.-deviezen en in Belgische franken tegenover de E.B.U.-landen ...	—	—	—	—	—	—	—	—
d) overige 2	0,3	0,6	1,3	1,3	4,0	3,9	5,6	5,8
4. Statistische aanpassing	—	—	—	—	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Totaal der verplichtingen aan het buitenl. waarvan :	0,7	1,0	1,3	1,3	32,4	33,5	34,4	35,8
direct opeisbare	0,7	1,0	1,3	1,3	30,0	31,3	32,0	33,6
andere	—	—	—	—	2,4	2,2	2,4	2,2
B. Verplichtingen aan de binnenlandse geldscheppende sector :								
1. Munten en biljetten 3	2,1	2,1	0,6	0,6	—	—	2,7	2,7
2. Andere :								
a) aan de Nationale Bank van België ...	—	—	0,1	...	0,1	...
b) aan de openbare instellingen
c) aan de depositobanken :	0,2	0,4	1,5	2,1	2,7	3,7	4,4	6,2
C. Verplichtingen aan de binnenlandse niet geldscheppende sector :								
1. Chartaal geld 4	122,6	123,8	5,3	5,3	—	—	127,9	129,1
2. Giraal geld :								
a) aangehouden door de bedrijven en particulieren 5	0,4	0,4	28,6	28,5	61,4	60,9	90,4	89,8
b) aangehouden door de overheid	—	—	8,5	9,7	—	—	8,5	9,7
3. Quasi monetaire liquiditeiten :								
a) aangehouden door de bedrijven en particulieren :								
— deposito's in Belgische franken op meer dan één maand	—	—	—	—	22,3	25,2	22,3	25,2
— deposito's in Belgische franken op depositoboekjes	—	—	—	—	15,7	15,9	15,7	15,9
— deposito's in deviezen	—	—	—	—	7,9	8,4	7,9	8,4
b) aangehouden door de Schatkist	0,2	...	—	—	—	—	0,2	...
4. Obligatieleningen	—	—	—	—	8,2	8,4	8,2	8,4
5. Andere :								
a) tegenover het Rentenfonds 6	—	—	—	—	—	—	—	—
b) tegenover de parast. kredietinstellingen	—	—	...	0,1	0,2	0,4	0,2	0,5
c) tegenover de Schatkist	—	—	—	—	—	—	—	—
D. Andere	30,2	36,3	1,8	1,0	36,3	37,9	68,3	75,2
TOTAAL DER PASSIVA ...	156,4	164,0	47,6	48,6	187,2	194,3	391,2	406,9

1 Bestuur der Postchecks, Belgisch Muntfonds (munten en biljetten), Nationale Kas voor Beroepskrediet (direct en op ten hoogste één maand opeisbare passiva), Gemeentekrediet van België (direct en op ten hoogste één maand opeisbare passiva), Herdiscontering- en Waarborginstituut (passiva t.o.v. geldscheppende instellingen). Voor het Belgisch Muntfonds en de Nationale Kas voor Beroepskrediet is het gebeurlijk overschot van de getelde passiva op de getelde activa begrepen in de rubriek D. « Andere ».

2 N.B.B. : inclusief de verplichtingen in Belgische franken aan de andere internationale instellingen dan het I.M.F. en de E.B.U.; Geldscheppende openbare instellingen en depositobanken : inclusief de verplichtingen in Belgische franken aan de internationale instellingen gevestigd in de B.L.E.U.

3 N.B.B. : inclusief de munten en biljetten van de Schatkist, die door andere geldscheppende instellingen dan de Nationale Bank worden aangehouden. Geldscheppende openbare instellingen : alleen de munten en biljetten van de Schatkist in de handen van de Nationale Bank van België.

4 De cijfers van deze rubriek zijn onderschat voor de Nationale Bank van België en overschat voor de openbare instellingen voor een bedrag gelijk aan de munten en biljetten van de Schatkist, die door de andere geldscheppende instellingen dan de Nationale Bank van België worden aangehouden.

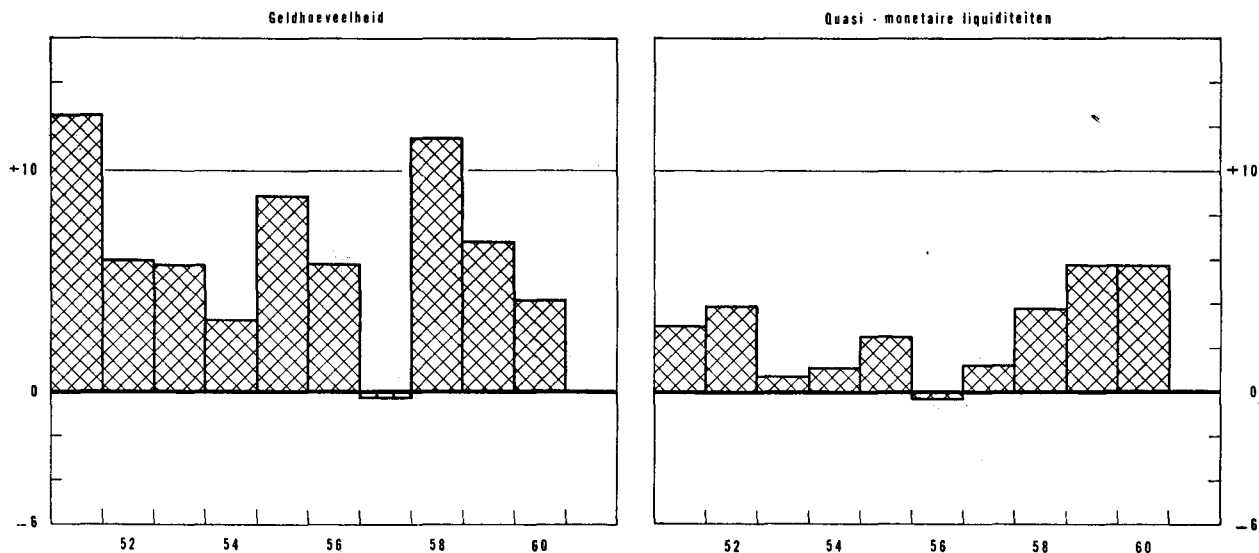
5 N.B.B. : inclusief de rekeningen op zicht van de parastatale instellingen, behalve die van het Rentenfonds, hetwelk onder C5a of D « Andere » voorkomt. Geldscheppende openbare instellingen : inclusief de rekeningen op zicht van de parastatale instellingen, behalve deze van bepaalde administratieve parastatale instellingen welke in rubriek C2b begrepen zijn.

6 Op de data, waarop het Rentenfonds geen cijfers heeft gepubliceerd, zijn de verplichtingen aan het Rentenfonds begrepen in rubriek D. « Andere ».

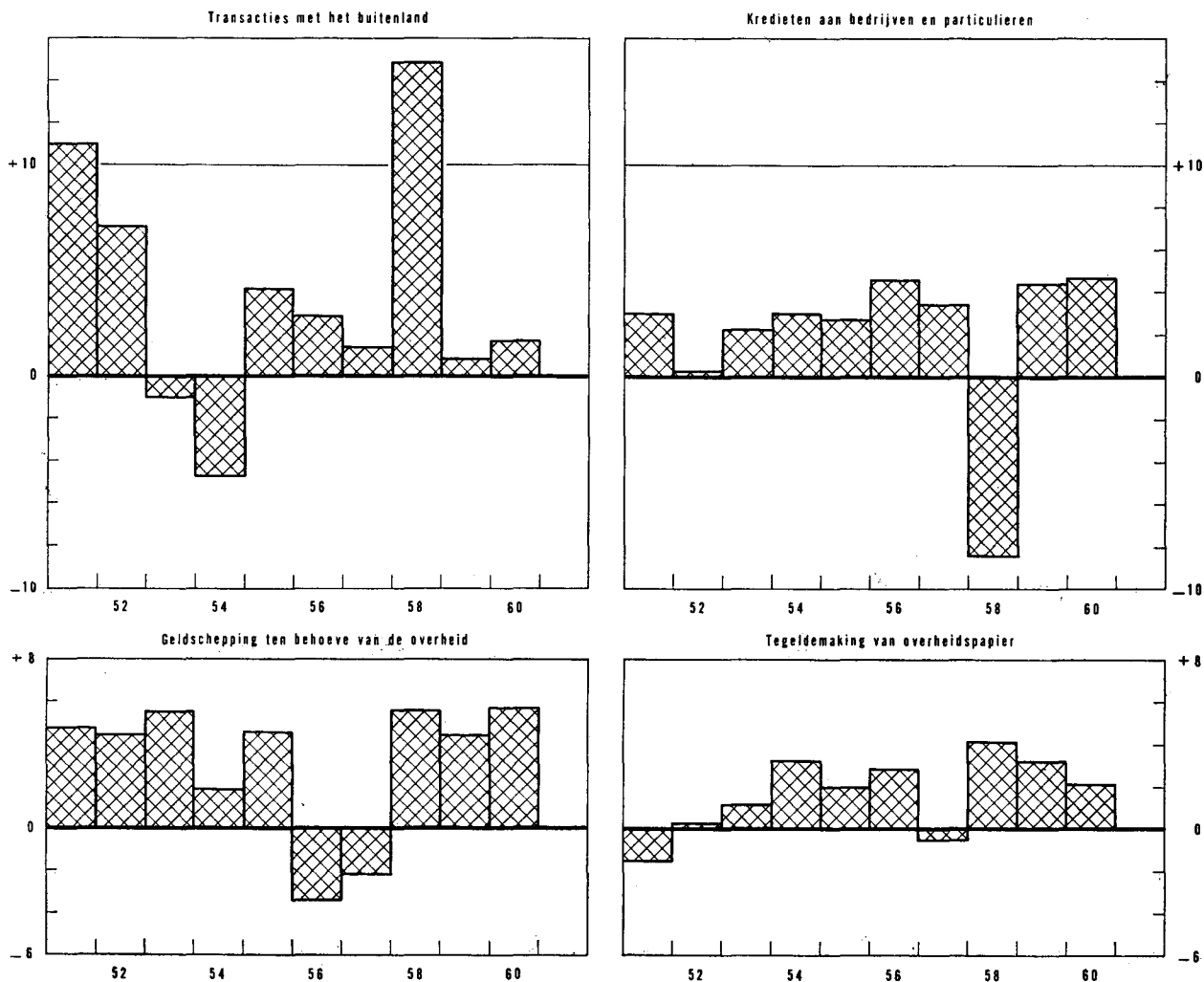
XIII - 3. — GELDHOEVEELHEID EN QUASI-MONETAIRE LIQUIDITEITEN

(Veranderingen in miljarden franken)

A.- VERANDERINGEN

B.- OORZAKEN VAN DE VERANDERINGEN

XIII - 3. — OORZAKEN VAN DE VERANDERINGEN IN DE GELDHOEVEELHEID

(miljarden franken)

Tijdvak	Geldhoeveelheid (1)	Quasi-monetaire liquiditeiten (2)	Totaal van de geldhoeveelheid en van de quasi-monetaire liquiditeiten (3)	Transacties met het buitenland (excl. de kapitaal-transacties en de schenkingen van de overheid) (4)	Geldschepping ten behoeve van de overheid			Tegeldemaking van overheidspapier		Discontokredieten, voorschotten en acceptiekredieten aan in België gevestigde bedrijven en particulieren (10)	Obligatieningen van de depositebanken (11)	Kredieten aan niet geldscheppende financiële instellingen (12)	Diversen (13)
					van de Staat		van de andere overheidsinstellingen (7)	aankoop op de markt door de geldscheppende instellingen (8)	door tussenkomst van het Rentenfonds (9)				
					door overdracht van effecten van de schuld (5)	door netto-overdracht van deviezen (6)							
1955 1 ^e kwartaal	+ 1,1	+ 0,7	+ 1,8	+ 1,4	+ 0,4	+ 1,8	- 0,6	+ 0,4	- 1,0	- 0,4	- 0,3	+ 0,2	- 0,1
2 ^e kwartaal	+ 2,9	+ 0,2	+ 3,1	+ 0,5	...	- 1,1	+ 0,7	+ 0,8	+ 0,8	+ 1,7	- 0,2	+ 0,1	- 0,2
3 ^e kwartaal	- 0,2	...	- 0,2	+ 1,7	- 0,3	...	+ 0,7	+ 0,1	+ 0,5	- 1,5	- 0,2	...	- 1,2
4 ^e kwartaal	+ 5,1	+ 1,6	+ 6,7	+ 0,5	+ 0,6	+ 1,7	+ 0,7	+ 1,1	- 0,7	+ 2,9	- 0,2	- 0,1	+ 0,2
Totaal ...	+ 8,9	+ 2,5	+ 11,4	+ 4,1	+ 0,7	+ 2,4	+ 1,5	+ 2,4	- 0,4	+ 2,7	- 0,9	+ 0,2	- 1,3
1956 1 ^e kwartaal	- 1,5	+ 1,1	- 0,4	+ 3,2	- 0,7	- 0,7	- 0,9	+ 0,3	- 0,1	- 1,0	- 0,2	- 0,2	- 0,1
2 ^e kwartaal	+ 4,1	+ 0,4	+ 4,5	+ 1,9	+ 2,2	- 1,0	- 0,3	+ 0,5	+ 0,8	- 1,3	- 0,1	+ 0,4	+ 1,4
3 ^e kwartaal	+ 0,8	- 1,1	- 0,3	- 1,0	- 1,2	- 0,9	+ 0,8	+ 0,5	- 0,2	+ 3,0	- 0,1	...	- 1,2
4 ^e kwartaal	+ 2,4	- 0,7	+ 1,7	- 1,3	- 0,1	- 1,2	+ 0,6	...	+ 1,0	+ 3,9	- 0,1	- 0,3	- 0,8
Totaal ...	+ 5,8	- 0,3	+ 5,5	+ 2,8	+ 0,2	- 3,8	+ 0,2	+ 1,3	+ 1,5	+ 4,6	- 0,5	- 0,1	- 0,7
1957 1 ^e kwartaal	- 0,2	+ 1,1	+ 0,9	- 1,2	+ 5,3	- 1,9	- 2,0	+ 0,2	- 1,5	+ 1,1	- 0,1	...	+ 1,0
2 ^e kwartaal	+ 3,7	- 1,4	+ 2,3	- 0,1	- 1,5	+ 1,1	+ 0,1	+ 0,5	+ 1,1	+ 0,8	...	- 0,2	+ 0,5
3 ^e kwartaal	- 7,5	+ 0,8	- 6,7	- 2,5	- 3,5	+ 0,4	+ 0,1	+ 0,3	- 0,6	...	- 0,1	+ 0,2	- 1,0
4 ^e kwartaal	+ 3,7	+ 0,8	+ 4,5	+ 5,1	- 1,4	+ 1,1	+ 0,2	+ 0,2	- 0,7	+ 1,5	- 0,4	+ 0,1	- 1,2
Totaal ...	- 0,3	+ 1,3	+ 1,0	+ 1,3	- 1,1	+ 0,7	- 1,6	+ 1,2	- 1,7	+ 3,4	- 0,6	+ 0,1	- 0,7
1958 1 ^e kwartaal	- 1,0	+ 1,9	+ 0,9	+ 3,9	- 0,6	+ 0,4	+ 0,2	+ 0,3	- 0,1	- 3,6	- 0,4	+ 0,5	+ 0,3
2 ^e kwartaal	+ 9,1	- 0,8	+ 8,3	+ 5,6	+ 2,7	+ 0,3	- 0,1	+ 0,4	+ 1,4	- 3,0	- 0,5	+ 0,1	+ 1,4
3 ^e kwartaal	- 4,1	+ 2,1	- 2,0	+ 2,8	- 4,9	+ 0,8	- 0,6	+ 1,0	+ 1,3	- 2,2	- 0,5	+ 0,6	- 0,3
4 ^e kwartaal	+ 7,5	+ 0,6	+ 8,1	+ 2,6	+ 7,1	- 0,1	+ 0,4	+ 0,2	- 0,4	+ 0,4	- 0,3	+ 0,5	- 2,3
Totaal ...	+ 11,5	+ 3,8	+ 15,3	+ 14,9	+ 4,3	+ 1,4	- 0,1	+ 1,9	+ 2,2	- 8,4	- 1,7	+ 1,7	- 0,9
1959 1 ^e kwartaal	+ 0,2	+ 3,4	+ 3,6	- 2,1	+ 1,2	+ 0,1	+ 0,4	+ 1,3	+ 1,2	+ 1,4	- 0,2	+ 0,2	+ 0,1
2 ^e kwartaal	+ 4,3	- 0,9	+ 3,4	+ 0,3	+ 0,3	- 1,1	+ 1,1	+ 0,2	+ 0,9	- 0,4	- 0,1	+ 0,3	+ 1,9
3 ^e kwartaal	- 4,4	+ 1,6	- 2,8	- 0,3	- 2,2	+ 0,3	- 0,2	+ 0,7	- 0,4	+ 0,3	- 1,0
4 ^e kwartaal	+ 6,7	+ 1,7	+ 8,4	+ 2,8	+ 7,7	- 3,3	+ 0,1	- 0,4	- 0,3	+ 3,1	...	- 0,3	- 1,0
Totaal ...	+ 6,8	+ 5,8	+ 12,6	+ 0,7	+ 7,0	- 4,0	+ 1,4	+ 1,8	+ 1,4	+ 4,4	- 0,3	+ 0,2	...
1960 1 ^e kwartaal	- 3,9	+ 5,1	+ 1,2	+ 4,7	- 2,8	- 3,9	+ 1,6	+ 1,0	+ 0,2	+ 0,4	...	+ 0,7	- 0,7
2 ^e kwartaal	+ 7,4	- 1,8	+ 5,6	- 0,1	+ 3,7	+ 1,3	- 0,1	- 0,5	+ 0,2	+ 0,7	- 0,2	+ 0,1	+ 0,5
3 ^e kwartaal	- 5,7	+ 2,4	- 2,4 ¹	- 4,6	+ 7,3	- 1,8	- 0,8	...	+ 1,0	- 0,5	- 0,2	- 0,3	- 2,5
4 ^e kwartaal	+ 6,3	+ 0,1	+ 6,1 ¹	+ 1,9	- 5,2	+ 5,3	+ 1,2	- 0,3	+ 0,5	+ 4,1	- 0,3	- 0,3	- 0,8
Totaal ...	+ 4,1	+ 5,8	+ 10,5 ¹	+ 1,9	+ 3,0	+ 0,9	+ 1,9	+ 0,2	+ 1,9	+ 4,7	- 0,7	+ 0,2	- 3,5
1961 1 ^e kwartaal	+ 2,2	+ 3,4	+ 5,4 ¹	- 1,9	+ 5,3	+ 0,2	- 0,6	+ 1,1	- 0,5	- 1,6	- 0,3	+ 0,8	+ 2,9
2 ^e kwartaal	+ 4,1	+ 0,4	+ 4,5	+ 0,1	+ 5,9	- 6,1	+ 0,6	- 0,1	+ 0,3	+ 2,6	- 0,3	+ 0,7	+ 0,8
3 ^e kwartaal ... v	+ 1,8	+ 3,6	+ 5,3 ¹	+ 3,4	+ 4,0	- 1,2	- 0,5	+ 0,8	+ 0,1	+ 0,5	- 0,3	...	- 1,5

N. B. — Voor de indeling van de « Geldhoeveelheid », zie tabel 4, hoofdstuk XIII.
 — Voor de indeling van de « Transacties met het buitenland », zie tabel 5, hoofdstuk XIII.
 — Voor de wijze van opstelling, zie opmerking onderaan tabel 1, hoofdstuk XIII.

¹ Tijdens het derde kwartaal van 1960 werden de deposito's in de Belgische banken van Kongolese ingezetenen, niet-banken, die tot dan toe in de monetaire statistieken niet van de rekeningen van ingezetenen waren onderscheiden in « financiële » buitenlandse rekeningen omgezet; later werd een deel van deze rekeningen opnieuw met rekeningen van ingezetenen gelijkgesteld. Deze omzettingen veroorzaakten in de geldhoeveelheid en de quasi-monetaire liquiditeiten een louter boekhoudkundige vermindering van F 0,9 miljard in het derde kwartaal van 1960 en boekhoudkundige vermeerderingen van F 0,3, F 0,2 en F 0,1 miljard, respectievelijk in het vierde kwartaal van 1960 en het eerste en derde kwartaal van 1961. Deze boekhoudkundige vermindering en vermeerderingen werden geveerd uit de wijzigingen van het totaal van de geldhoeveelheid en de quasi-monetaire liquiditeiten, zoals ze in kolom (3) van onderhavige tabel voorkomen; daarentegen konden zij uit de wijzigingen van de geldvoorraad [kol. (1)] noch uit deze van de quasi-monetaire liquiditeiten [kol. (2)] worden geveerd, vermits men niet weet in welke mate de deposito's van de Kongolese ingezetenen hetzij direct opvraagbaar of op hoogstens één maand zijn hetzij op meer dan één maand opvraagbaar zijn.

XIII - 4. — GELDHOEVEELHEID

(miljarden franken)

Einde periode	Chartaal geld			Giraal geld					Girale geldhoeveelheid	Totale geldhoeveelheid	Procent chartaal geld
	Biljetten en munten van de Schatkist	Biljetten van de N.B.B.	Chartale geldhoeveelheid ²	in handen van de Schatkist en de lagere overheid	in handen van de bedrijven en particulieren ¹			Totaal			
					Rekeningen-courant bij de N.B.B. ²	Tegoeden op postrekening ²	Deposito's direct opeisbaar of op ten hoogste 30 dagen bij de banken en parastatale instellingen ²				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9) = (4) + (8)	(10) = (3) + (9)	(11) = (8) : (10)	
1952 Juni	5,8	96,3	100,6	6,8	0,5	18,8	44,9	64,2	71,0	171,6	58,6
December	5,9	97,8	102,0	7,5	0,6	18,0	46,4	65,0	72,5	174,5	58,4
1953 Juni	5,8	98,4	102,6	6,9	0,6	19,6	46,1	66,3	73,2	175,8	58,4
December	5,9	101,6	105,9	7,1	0,6	19,9	46,8	67,3	74,4	180,3	58,7
1954 Juni	5,9	100,2	104,3	8,1	0,7	20,2	49,0	69,9	78,0	182,3	57,2
December	5,9	102,7	106,7	7,4	0,5	20,6	48,4	69,5	76,9	183,6	58,1
1955 Juni	5,8	105,3	108,6	7,3	0,6	20,4	50,7	71,7	79,0	187,6	57,9
December	5,6	107,6	110,7	7,9	0,6	20,8	52,5	73,9	81,8	192,5	57,5
1956 Juni	5,4	108,4	111,4	6,7	0,3	22,6	54,1	77,0	83,7	195,1	57,1
December	5,4	111,5	114,3	6,5	0,6	21,3	55,6	77,5	84,0	198,3	57,7
1957 Juni	5,3	111,2	113,9	7,9	0,4	23,0	56,7	80,1	88,0	201,9	56,4
December	5,4	112,7	115,5	6,4	0,9	22,0	53,2	76,1	82,5	198,0	58,3
1958 Juni	5,5	115,3	118,1	7,6	0,4	23,2	56,8	80,4	88,0	206,1	57,3
December	5,5	117,4	120,3	7,2	0,5	24,0	57,5 ³	82,0	89,2	209,5	57,4
1959 Juni	5,5	117,5	120,3	7,8	0,4	24,9	60,6	85,9	93,7	214,0	56,2
December	5,6	118,3	121,3	7,6	0,5	25,8	61,1	87,4	95,0	216,3	56,1
1960 Juni	5,7	119,3	122,1	8,2	0,4	25,7	63,5	89,6	97,8	219,9	55,5
1960 Juli	5,7	121,5	124,2	7,8	0,4	25,3	60,5	86,2	94,0	218,2	56,9
Augustus	5,7	120,1	123,0	7,8	0,5	25,0	58,6 ⁴	84,1	91,9	214,9	57,2
September	5,7	120,6	123,6	8,6	0,5	24,5	57,0 ⁴	82,0	90,6	214,2	57,7
Oktober	5,7	120,5	123,4	7,4	0,4	24,8	57,9	83,1	90,5	213,9	57,7
November	5,7	118,9	121,7	7,4	0,5	25,0	57,8 ⁴	83,3	90,7	212,4	57,3
December	5,8	124,1	126,8	7,3 ⁵	0,7	26,9	58,7 ⁴	86,3	93,6	220,4	57,5
1961 Januari	5,8	122,0	124,9	7,7	0,6	27,7	58,9 ⁴	87,2	94,9	219,8	56,8
Februari	5,8	122,0	124,9	8,2	0,5	26,8	60,2 ⁴	87,5	95,7	220,6	56,6
Maart	5,8	122,7	125,6	8,7	0,5	25,9	61,9	88,3	97,0	222,6	56,4
April	5,8	123,6	126,7	7,9	0,4	27,1	61,1	88,6	96,5	223,2	56,8
Mei	5,8	123,7	126,5	8,4	0,5	27,1	63,4	91,0	99,4	225,9	56,0
Juni	5,9	124,8	127,9	8,5	0,4	27,3	62,7	90,4	98,9	226,2	56,4
Juli	5,9	125,6	128,5	7,7	0,4	27,5	61,3	89,2	96,9	225,4	57,0
Augustus	5,9	124,8	127,8	7,7	0,4	26,2	62,2	88,8	96,5	224,3	57,0
September	5,9	125,9	129,2	9,7	0,4	27,0	62,3 ⁴	89,7	99,4	228,6	56,5

¹ Inclusief administratieve parastatale instellingen.

² Na aftrek van de kasvoorraden der geldscheppende instellingen.

³ Dank zij een nieuwe indeling werden, vanaf september 1958, de rekeningen op meer dan een maand van de financiële maatschappijen bij de banken uit de geldhoeveelheid verwijderd (cfr. tabel XIII - 1, noot 4).

⁴ In beginsel zouden de deposito's in de Belgische banken van de Kongolese ingezetenen niet in de geldhoeveelheid en de quasi-monetaire liquiditeiten mogen begrepen zijn. De toepassing van dit beginsel stuit nochtans op moeilijkheden van statistische aard. De deposito's in de Belgische banken van de Kongolese ingezetenen, niet-banken, waren dan ook tot einde juli 1960 in de geldhoeveelheid en de quasi-monetaire liquiditeiten begrepen; zij werden eruit verwijderd in augustus 1960 ten belope van F 0,2 miljard en in september voor een aanvullend bedrag van F 0,7 miljard, maar deze bedragen werden er vervolgens gedeeltelijk terug in opgenomen en wel in november 1960 ten belope van F 0,1 miljard, in december voor F 0,2 miljard, in januari, februari en september 1961 telkens voor F 0,1 miljard. De mate waarin de deposito's van de Kongolese ingezetenen direct of op ten hoogste één maand opvraagbaar zijn, is niet nauwkeurig gekend doch ze zijn waarschijnlijk van grote betekenis. Tijdens elk van de maanden augustus-september 1960, november 1960 tot februari 1961 en september 1961 wordt het verschil tussen het cijfer van kolom (7) van onderhavige tabel en dit van de vorige maand, dus door louter boekhoudkundige factoren beïnvloed.

⁵ Het cijfer van de girale geldhoeveelheid in handen van de Schatkist en de lagere overheid per einde december 1960 is abnormaal laag omwille van de wanorde die de stakingen veroorzaakte. Zonder deze laatste had dit cijfer ongetwijfeld tussen F 8 miljard en F 9 miljard gelegen.

XIII - 5. — GOUD- EN NETTODEVIEZENVOORRAAD VAN DE GELDSCHEPPEDE INSTELLINGEN

(miljarden franken)

Tijdvak	Bedragen per einde tijdvak				Evolutie				Evolutie	
	N.B.B. 1	Direct opeisbare nettoverplichtingen van de overige geldschepende instellingen	Andere niet direct opeisbare nettotegoeden en verplichtingen	Totaal (4) = (1) + (2) + (3)	Goud- en nettodeviezen-voorraad na statistische aanpassing	Schenkings- verrichtingen en kapitaaltransacties van de overheid met het buitenland		Transacties met het buitenland 4 (excl. de schenkings- verrichtingen en kapitaal- transacties van de overheid) (8) = (5) - (6) - (7)	Verschil tussen de cijfers van de geldschepende instellingen [kol. (5)] en deze van de betalingsbalans [kol. (10)] 5	Goud- en nettodeviezen-voorraad volgens de betalingsbalans van de B.L.E.U. 6
						Staat 2	Andere 3			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	
1953 Jaar	52,4	- 4,8	2,7	50,3	+ 0,9	+ 1,9	...	- 1,0	- 0,8	+ 0,1
1954 Jaar	50,5	- 3,7	1,5	48,3	- 2,1	+ 2,6	...	- 4,7	- 1,5	- 3,6
1955 1 ^o kwartaal	53,7	- 4,7	2,4	51,4	+ 3,2	+ 1,8	...	+ 1,4	- 0,2	+ 3,0
2 ^o kwartaal	52,9	- 4,8	2,7	50,8	- 0,5	- 1,1	+ 0,1	+ 0,5	- 1,5	- 2,0
3 ^o kwartaal	54,3	- 4,8	2,9	52,4	+ 1,7	+ 1,7	+ 0,1	+ 1,8
4 ^o kwartaal	56,1	- 4,8	3,4	54,7	+ 2,3	+ 1,7	+ 0,1	+ 0,5	- 0,7	+ 1,6
					+ 6,7	+ 2,4	+ 0,2	+ 4,1	- 2,3	+ 4,4
1956 1 ^o kwartaal	58,8	- 4,9	3,6	57,5	+ 2,6	- 0,7	+ 0,1	+ 3,2	+ 0,1	+ 2,7
2 ^o kwartaal	59,2	- 3,8	3,1	58,5	+ 0,9	- 1,0	...	+ 1,9	- 0,9	...
3 ^o kwartaal	59,2	- 5,1	2,3	56,4	- 1,9	- 0,9	...	- 1,0	+ 2,1	+ 0,2
4 ^o kwartaal	56,9	- 6,1	3,2	54,0	- 2,3	- 1,2	+ 0,2	- 1,3	- 0,2	- 2,5
					- 0,7	- 3,8	+ 0,3	+ 2,8	+ 1,1	+ 0,4
1957 1 ^o kwartaal	53,2	- 6,2	3,4	50,4	- 3,3	- 1,9	- 0,2	- 1,2	...	- 3,3
2 ^o kwartaal	53,3	- 4,8	3,0	51,5	+ 1,0	+ 1,1	...	- 0,1	+ 0,1	+ 1,1
3 ^o kwartaal	51,4	- 4,7	2,6	49,3	- 2,1	+ 0,4	...	- 2,5	+ 0,4	- 1,7
4 ^o kwartaal	57,0	- 3,9	3,0	56,1	+ 6,2	+ 1,1	...	+ 5,1	- 0,2	+ 6,0
					+ 1,8	+ 0,7	- 0,2	+ 1,3	+ 0,3	+ 2,1
1958 1 ^o kwartaal	60,5	- 2,4	2,1	60,2	+ 4,3	+ 0,4	...	+ 3,9	- 0,2	+ 4,1
2 ^o kwartaal	67,5	- 3,8	2,5	66,2	+ 5,9	+ 0,3	...	+ 5,6	+ 0,4	+ 6,3
3 ^o kwartaal	70,8	- 4,1	3,4	70,1	+ 3,6	+ 0,8	...	+ 2,8	+ 0,4	+ 4,0
4 ^o kwartaal	74,1	- 5,4	3,4	72,1	+ 2,5	- 0,1	...	+ 2,6	- 1,0	+ 1,5
					+ 16,3	+ 1,4	...	+ 14,9	- 0,4	+ 15,9
1959 1 ^o kwartaal	70,2	- 2,9	3,0	70,3	- 2,0	+ 0,1	...	- 2,1	+ 0,3	- 1,7
2 ^o kwartaal	72,2	- 6,5	4,0	69,7	- 0,8	- 1,1	...	+ 0,3	+ 1,1	+ 0,3
3 ^o kwartaal	70,3 ⁶	- 5,8	6,7 ⁷	71,2 ⁷	- 0,7 ⁷	+ 0,3	- 0,7 ⁶	- 0,3	- 0,3	- 1,0
4 ^o kwartaal	65,8 ⁷	- 3,8	8,7 ⁷	70,7 ⁷	- 0,6	- 3,3	- 0,1	+ 2,8	- 1,1	- 1,7
					- 4,1	- 4,0	- 0,8	+ 0,7	...	- 4,1
1960 1 ^o kwartaal	69,5	- 5,2	8,5	72,8	+ 1,9	- 3,9	+ 1,1	+ 4,7	+ 1,5	+ 3,4
2 ^o kwartaal	71,9	- 5,5	8,1	74,5	+ 1,6	+ 1,3	+ 0,4	- 0,1	+ 0,1	+ 1,7
3 ^o kwartaal	64,7	- 6,2	8,7	67,2 ⁹	- 6,3 ⁹	- 1,8	+ 0,1	- 4,6	+ 0,3	- 6,0
4 ^o kwartaal	73,6	- 9,0	10,4	75,0 ⁹	+ 7,4 ⁹	+ 5,3	+ 0,2	+ 1,9	- 0,3	+ 7,1
					+ 4,6 ⁹	+ 0,9	+ 1,8	+ 1,9	+ 1,6	+ 6,2
1961 1 ^o kwartaal	74,4	- 11,8	10,7	73,3 ⁹	- 2,0 ⁹	+ 0,2	- 0,3	- 1,9	+ 0,8	- 1,2
2 ^o kwartaal	75,4	- 18,8	11,6	68,2	- 5,7	+ 6,1	+ 0,3	+ 0,1	- 0,7	- 6,4
3 ^o kwartaal	77,4	- 20,4	13,6	70,6 ⁹	+ 2,2	- 1,2	...	+ 3,4	- 0,4	+ 1,8

1 Excl. het papier in Belgische franken op het buitenland en de vordering op het I.M.F., welke begrepen zijn in de « Andere niet direct opeisbare nettotegoeden en -verplichtingen » [kol. (8)] (zie noot 7 hierna).

2 Deze kolom is dezelfde als kolom (6) van tabel XIII - 8.

3 Deze bedragen omvatten inzonderheid de buitenlandse leningen van de lagere overheid en van de administratieve parastatale instellingen en de bewegingen van de door de N.M.K.N. aangehouden vorderingen in internationale akkoorden (zie noot 8 hierna).

4 Cijfers van deze kolom die, berekend onderhavige tabel het aantoon, worden hernomen in kolom (4) van tabel XIII - 8.

5 Dit verschil ligt grotendeels aan het feit dat de drie hierna volgende gegevens begrepen zijn in de goud- en nettodeviezenvoorraad volgens de Belgisch-Luxemburgse betalingsbalans, doch niet in de goud- en nettodeviezenvoorraad van de Belgische geldschepende instellingen: a) de schommelingen van de nettotegoeden van de Luxemburgse banken tegenover de andere landen dan België; b) de schommelingen van de verplichtingen der Belgische banken tegenover de Kongolese maatschappijen; c) de schommelingen van de verplichtingen van de Luxemburgse banken en, tot het tweede kwartaal van 1958, van de Belgische banken tegenover de in de B.L.E.U. gevestigde internationale instellingen.

6 Zie tabel IX - 1, totaal, en tabel IX - 2, rubriek 6.

7 Krachtens de wet van 19 juni 1959 mag de N.B.B., als eigen bezit, de vordering boeken, die de Belgische Staat op het Internationale Monetaire Fonds bezit tot terugbetaling van zijn aandeel als lid van het Fonds, en dit ten belope van de biljetten die werden uitgegeven, de kredieten die werden verleend of de bedragen goud die werden gestort door de Bank ten gunste van het Fonds tot ontlasting van de Staat. De vordering die de N.B.B. krachtens deze wettelijke beschikkingen boekt, komt voor in kolom (8) « Andere niet direct opeisbare nettotegoeden en -verplichtingen » ten belope van F 2,8 miljard op 30 september 1959 en van F 4,4 miljard vanaf einde 1959. De in het derde kwartaal van 1959 geboekte 2,8 miljard vertegenwoordigen een eenvoudige overname van een vordering van de Staat; bijgevolg houdt de evolutie van de goud- en nettodeviezenvoorraad na statistische aanpassing [kol. (5)], hiermee geen rekening. Daarentegen vloeit schier de gehele verhoging van F 1,6 miljard tijdens het vierde kwartaal van 1959 voort uit de verhoging van het Belgische quotum in het Internationale Monetaire Fonds, met als tegenpost een vermindering van de goud- en nettodeviezenvoorraad van de N.B.B. in kolom (1).

8 Ten gevolge van de Conventie van 1 juli 1959, kocht de N.M.K.N. van de N.B.B. verscheidene gevestigde vorderingen in betalingsakkoorden af. Deze afkopen verklaren, voor ongeveer 0,6 miljard, de vermindering van de goud- en nettodeviezenvoorraad van de N.B.B. [kol. (1)] tijdens het derde kwartaal van 1959. Evenals de latere terugbetalingen door het buitenland van afgekochte vorderingen, oefenen ze echter geen invloed uit op het saldo van de transacties met het buitenland opgenomen in kolom (8); in de evolutie van de goud- en nettodeviezenvoorraad worden zij inderdaad gelijkgesteld met kapitaaltransacties van de overheid (andere dan de Staat) met het buitenland en komen dan ook voor in kolom (7).

9 Tijdens het derde kwartaal van 1960 werden de deposito's van de Kongolese ingezetenen bij de Belgische banken, waarmee tot dan toe geen rekening kon gehouden worden voor de berekening van de goud- en nettodeviezenvoorraad van de geldschepende instellingen zoals deze in kolommen (2) a (4) van onderhavige tabel voorkomt, in « bilaterale » of « financiële » buitenlandse rekeningen omgezet; later werd een deel van de financiële rekeningen opnieuw met rekeningen van ingezetenen gelijkgesteld. Deze omzettingen brachten in de goud- en nettodeviezenvoorraad van de geldschepende instellingen tijdens het derde kwartaal van 1960 een loutere boekhoudkundige vermindering teweeg van 1,3 miljard en boekhoudkundige vermeerderingen van F 0,5, F 0,2 en F 0,1 miljard respectievelijk in het vierde kwartaal van 1960 en het eerste en derde kwartaal van 1961. Deze boekhoudkundige vermindering en vermeerderingen werden geweerd uit de evolutie van « goud- en nettodeviezenvoorraad na statistische aanpassing » [kol. (5)].

XIII - 6. — **BALANSEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË (1951-1958)**

(miljoenen franken)

Posten	1951 31 december	1952 31 december	1953 31 december	1954 31 december	1955 31 december	1956 31 december	1957 31 december	1958 31 december
ACTIVA								
Goudvoorraad	31.771	35.180	38.787	38.911	46.385	46.247	45.767	63.487
Tegoed op het buitenland	178	1.431	903	3.338	259	995	1.923	1.415
Te ontvangen deviezen en goud	—	2.492	1.994	—	—	2.986	350	280
Vorderingen op het buitenland in het kader van betalingsakkoorden :								
a) E.B.U.	15.202	14.951	13.440	8.596	9.138	9.743	6.825	7.806
b) landen, leden van de E.B.U.	4.709	1.640	942	709	712	422	1.744	1.312
c) landen, leden van het E.M.A.	—	—	—	—	—	—	—	44
d) andere landen	868	646	304	580	821	772	879	774
Debiteuren termijnverkoop dev. en goud	2.170	1.476	20	1.448	1	89	1.464	72
Handelspapier op België	8.890	9.152	8.319	9.511	8.399	11.395	14.384	4.103
Voorschotten op onderpand	345	394	721	291	210	453	2.726	510
Mobilisering van spec. rekeningen E.B.U. (K.B. van 22-3-1952 en 26-7-1952) ...	—	166	227	—	—	—	—	—
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomsten van 14 september 1948 en 15 april 1952) :								
a) schatkistcertificaten	6.460	6.035	7.970	7.895	8.800	5.900	6.615	7.840
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn	1.824	445	...	1.183	783	1.836	42	11
c) andere overheidseffecten	69	225	70	44	118	89	1	...
Rekening-courant van de Schatkist	—	—	—	—	—	—	1.325	—
Deel- en pasmunt	202	345	247	548	700	690	673	650
Tegoed bij de Dienst der Postchecks ...								
Rekening A	1	2	2	2	—	—	—	—
Rekening B	1.018	803	468	240	—	—	—	—
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § b van de wet v. 28 juli 1948)	34.860	34.763	34.660	34.660	34.660	34.660	34.456	34.243
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der stat.)	1.221	1.478	1.678	1.792	1.914	2.072	2.239	2.379
Te innen waarden	365	167	130	151	171	395	210	175
Gebouwen, materieel en meubelen	740	889	967	1.061	1.179	1.318	1.416	1.468
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	633	674	707	744	810	885	957	1.003
Overgangsrekeningen	165	225	270	176	224	197	244	239
	111.691	113.579	112.826	111.880	115.285	121.145	124.241	127.813
PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop	94.967	97.784	101.592	102.679	107.556	111.533	112.670	117.353
Rekeningen-courant en diversen :								
gewone rekening	30	24	27	29	11	11	19	8
rekeningen Akkoord voor Econ. Samenwerking .	1.044	1.341	193	88	57	28	20	—
buitengewone conjunctuurtaks (Wet van 12-3-1957)	—	—	—	—	—	—	209	632
Organismen door een bijzondere wet beheerd en openbare besturen	310	405	364	269	277	320	524	313
Banken in België	1.805	2.446	2.143	1.997	1.888	1.663	2.546	2.876
Banken in het buitenland : gewone rekeningen	475	476	920	1.035	171	229	179	181
Particulieren	393	253	261	280	348	321	340	174
Te betalen waarden	831	447	465	362	390	450	654	474
Verbintenissen tegenover het buitenland in het kader van betalingsakkoorden :								
a) landen, leden van de E.B.U.	644	1.471	352	71	277	752	268	231
b) landen, leden van het E.M.A.	—	—	—	—	—	—	—	137
c) andere landen	1.120	879	695	462	747	273	268	302
Totaal der verbintenissen op zicht	101.619	105.526	107.012	107.272	111.722	115.580	117.697	122.681
Speciale provisie :								
voor E.B.U.-voorschotten :								
a) speciale rekeningen (K. B. van 15-9-1951, 22-3-1952 en 26-7-1952)	1.079	3.872	2.817	—	—	—	—	—
b) Schatkist	4.057	—	—	—	—	—	—	—
c) Overeenkomst van 14-9-54 : N.M.K.N.	—	—	—	—	—	275	475	500
Te leveren deviezen en goud	2.478	1.483	32	1.498	71	1.551	1.850	370
Pensioenkas van het Personeel	633	674	707	744	810	885	957	1.003
Overgangsrekeningen	122	106	200	143	284	289	537	446
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400
Reservefondsen :								
a) statutaire reserve	208	232	256	283	315	349	385	425
b) voorzorgsfonds	228	234	243	243	245	247	248	254
c) rekening der afschrijvingen op gebouwen, materieel en meubelen	616	789	867	961	1.079	1.208	1.306	1.353
Te verdelen nettowinst	251	263	292	336	359	361	386	381
	111.691	113.579	112.826	111.880	115.285	121.145	124.241	127.813

N. B. — Het Jaarverslag van de N.B.B. bevat, in bijlage, al de weekstaten voor het verslagjaar. Het geeft eveneens een beknopte toelichting bij de voornaamste balansposten.

XIII - 6. — BALANSEN EN WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

Sedert 31 december 1959

(miljoenen franken)

Posten	1959 31 december	1960 31 december	1961 9 januari	1961 10 april	1961 10 juli	1960 7 november	1961 6 november	1960 5 december	1961 4 december
ACTIVA									
Goudvoorraad	56.693	58.525	58.516	56.582	53.827	55.808	61.114	57.741	61.713
Vreemde valuta's	4.407	12.605	13.032	17.140	20.673	8.994	20.552	9.227	20.745
Te ontvangen vreemde valuta's en goud	224	6.775	7.357	5.981	4.030	5.735	6.670	5.704	7.166
Internationale akkoorden (Wet van 28 juli 1948) :									
a) E.B.U.	5.536	3.509	3.509	3.081	2.413	3.846	422	3.827	418
b) E.M.A.	10	...	10	...	20	15
c) I.M.F.	4.388	4.388	4.388	4.388	4.388	4.388	7.988	4.388	7.989
d) andere akkoorden	40	47
Debiteuren wegens termijnverkopen van vreemde valuta's en goud	1.205	11.821	12.166	16.934	20.162	7.757	18.233	8.567	18.901
Handelspapier	7.560	6.773	3.361	2.612	3.631	2.644	2.317	2.185	2.070
Voorschotten op onderpand	102	51	26	84	190	1.320	96	26	91
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomsten van 14-9-48 en 15-4-52) :									
a) schatkistcertificaten	8.215	6.040	9.890	8.140	9.715	9.865	8.190	9.890	8.840
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn
c) andere Belgische overheidseffecten
Deel- en pasmunt	645	617	591	683	561	655	562	648	537
Tegoed bij het Bestuur der Postchecks ...	2	1	2	2	1	1	1	2	2
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § b van de wet v. 28 juli 1948)	34.030	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der stat.)	2.469	2.519	2.519	2.562	2.567	2.524	2.562	2.524	2.567
Gebouwen, materieel en meubelen	1.508	1.519	1.508	1.519	1.519	1.508	1.519	1.508	1.519
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	1.032	1.075	1.120	1.123	1.134	1.074	1.126	1.083	1.135
Diversen	515	698	1.237	896	743	820	779	953	907
	128.531	150.916	153.222	155.777	159.601	140.949	166.131	142.293	168.615
Orderekening :									
Bestuur der Postchecks : Tegoed voor rekening van de Minister van Nationale Opvoeding en Kultuur (Schoolpakt, wet van 29 mei 1959, artikel 15)	1.512	2.114	2.095	1.753	1.378	1.432	738	1.321	1.467
PASSIVA									
Bankbiljetten in omloop	118.325	124.091	124.386	122.363	125.671	120.171	125.880	119.416	126.158
Rekeningen-courant :									
gewone rekening	7	24	19	12	20	13	6	12	7
buitengewone conjunctuurtaks (Wet van 12-3-1957)	494	185	185	146	141	210	13	209	10
speciale rekening vereffening E.B.U.	1
Banken in het buitenl. : gew. rekening.	252	308	296	327	320	265	1.003	415	963
Diverse rekeningen-courant	3.161	2.606	3.219	5.284	4.393	1.603	8.702	2.575	9.638
Internationale akkoorden (Wet van 28 juli 1948) :									
a) E.M.A.	344	249	273	223	173	278	165	347	162
b) andere akkoorden	224	263	233	158	160	199	421	212	517
Totaal der verbintenissen op zicht	122.808	127.726	128.611	128.513	130.878	122.739	136.190	123.186	137.455
Te leveren vreemde valuta's en goud ...	1.436	18.644	19.553	22.880	24.090	13.464	24.957	14.254	26.062
Pensioenkas van het Personeel	1.032	1.075	1.120	1.123	1.134	1.074	1.126	1.083	1.135
Diversen	767	938	1.414	692	930	1.148	1.289	1.246	1.394
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400	400
Reserves en afschrijvingsrekeningen	2.088	2.133	2.124	2.169	2.169	2.124	2.169	2.124	2.169
	128.531	150.916	153.222	155.777	159.601	140.949	166.131	142.293	168.615
Orderekening :									
Minister van Nationale Opvoeding en Kultuur : Tegoed voor zijn rekening bij het Bestuur der Postchecks (Schoolpakt, wet van 29 mei 1959, artikel 15)	1.512	2.114	2.095	1.753	1.378	1.432	738	1.321	1.467

N. B. — Het Jaarverslag van de N.B.B. bevat, in bijlage, al de weekstaten voor het verslagjaar. Het geeft eveneens een beknopte toelichting bij de voornaamste balansposten.

XIII - 7. — ALGEMENE STAAT DER BANKEN ¹

(miljoenen franken)

Posten	1957 31 december	1958 31 december	1959 31 december	1960 31 december	1960 31 augustus	1961 31 augustus	1960 30 september	1961 30 september
ACTIVA								
A. Spaargelden (art. 15, K. B. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :								
Kas, Nationale Bank, Postrekening	5.908	6.031	5.972	5.933	3.042	3.299	2.935	3.122
Daggeld	848	1.415	1.013	1.277	2.099	2.742	2.552	3.020
Bankiers	4.304	4.393	6.696	8.103	9.153	9.638	9.748	9.791
Moedermaatsch., filialen en dochtermaatschappijen	1.066	1.005	2.345	3.236	3.387	4.536	2.974	4.677
Andere te innen waarden op korte termijn	4.481	4.745	5.205	6.017	5.096	5.971	5.289	7.057
Wissels	44.270	51.103	52.469	55.155	55.545	64.382	55.992	66.204
a) Handelswissels ²	15.596	18.353	18.128	21.528	18.165	22.792	18.239	23.438
b) Overheidseffecten herdiscont. bij de N.B.B.	14.156	19.228	20.709	20.496	23.244	27.533	23.330	27.998
c) Overheidseffecten mob. bij de N.B.B. tot beloop van 95 pct.	14.518	13.522	13.632	13.131	14.136	14.057	14.423	14.768
Prolongaties en voorschotten op effecten	1.114	1.222	1.364	1.168	1.160	1.164	1.144	1.147
Debiteuren wegens verstrekte accepten	9.326	10.637	11.944	12.682	11.256	12.523	11.177	12.663
Diverse debiteuren	21.638	20.863	22.792	26.064	25.478	28.429	25.376	28.521
Effecten	24.474	29.276	34.988	39.274	38.293	52.737	39.576	54.398
a) Belegde wettelijke reserve	295	340	366	401	397	425	397	425
b) Belgische overheidsfondsen	21.692	26.575	32.021	36.199	35.180	49.337	36.389	50.990
c) Buitenlandse overheidsfondsen	78	67	231	275	272	540	244	494
d) Bankaandelen	1.113	1.196	1.340	1.291	1.339	1.234	1.309	1.236
e) Andere fondsen	1.296	1.098	1.030	1.108	1.105	1.201	1.237	1.253
Diversen	976	1.060	1.730	1.570	1.150	1.663	1.303	1.715
Niet gestort kapitaal	5	6	7	7	7	7	7	7
Totaal beschikbare en vlottende middelen ...	118.410	131.756	146.525	160.486	155.666	187.091	158.073	192.322
C. Vastgelegde middelen :								
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	21	23	23	20	21	24	21	24
Gebouwen	1.001	1.032	1.126	1.190	1.153	1.225	1.171	1.241
Participaties in dochtermaatsch. voor onroerende goederen	267	267	257	258	257	272	258	273
Vorderingen op dochtermaatsch. voor onroerende goederen	340	355	350	345	339	310	344	313
Materieel en meubilair	121	136	140	153	153	165	150	162
Totaal vastgelegde middelen ...	1.750	1.863	1.896	1.966	1.923	1.996	1.944	2.013
Totaal der activa ...	120.160	133.619	148.421	162.452	157.589	189.087	160.017	194.335
PASSIVA								
A. Spaargelden (art. 15, K. B. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Opvraagbaar :								
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeisers	296	283	415	330	2.083	313	2.275	1.180
Daggeld	90	103	644	1.332	1.136	2.368	1.353	2.410
a) Gedekt door reële zekerheden	—	—	571	1.247	970	2.233	1.240	2.320
b) Niet gedekt door reële zekerheden	—	—	73	85	166	85	113	90
Bankiers	6.786	8.186	8.568	14.208	11.247	27.065	13.301	28.986
Moedermaatschappijen, filialen en dochtermaatsch.	2.054	1.770	2.398	3.165	2.616	3.885	2.489	3.463
Geaccepteerde wissels	9.326	10.637	11.945	12.683	11.256	12.524	11.178	12.664
Andere te betalen waarden op korte termijn	2.255	2.574	2.690	2.382	2.821	2.785	3.020	3.264
Crediteuren wegens wissels ter incasso	861	788	889	990	900	1.135	929	1.174
Deposito's en crediteuren	81.113	89.494	99.256	103.790	102.370	113.282	101.962	114.912
a) Dadelijk opvraagbaar	} 69.307 ³	57.215	62.077	61.080	61.782	63.356	60.481	63.561
b) Op hoogstens dertig dagen		3.540	3.319	4.873	3.743	5.485	4.139	5.849
c) Op meer dan dertig dagen		12.223	14.800	19.200	18.096	25.072	18.693	25.878
d) Op meer dan een jaar		1.281	1.495	956	1.054	1.198	1.047	1.343
e) Op meer dan twee jaar		2.023	2.097	1.975	1.957	2.234	1.917	2.290
f) Bankboekjes	3	11.448	13.730	14.115	14.134	14.212	14.098	14.257
g) Andere op boekjes ingeschreven deposito's ...	3	1.764	1.738	1.591	1.599	1.725	1.587	1.734
Obligaties en kasbons	4.938	6.607	6.891	7.573	7.186	8.376	7.257	8.438
Nog te storten bedragen op fondsen en participaties	634	641	664	635	697	646	792	620
Diversen	3.622	3.589	4.451	4.940	5.052	5.868	5.235	6.379
Totaal opvraagbaar ...	111.975	124.672	138.811	152.028	147.364	178.247	149.791	183.490
C. Niet opvraagbaar :								
Kapitaal	4.844	5.202	5.746	6.201	6.033	6.391	6.033	6.391
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	139	193	283	284	284	286	284	286
Wettelijke reserve (art. 13, K. B. 185)	299	343	369	406	400	425	400	425
Beschikbare reserve	2.825	3.103	3.106	3.363	3.355	3.634	3.355	3.638
Reservefonds	78	106	106	170	153	104	154	105
Totaal niet opvraagbaar ...	8.185	8.947	9.610	10.424	10.225	10.840	10.226	10.845
Totaal der passiva ...	120.160	133.619	148.421	162.452	157.589	189.087	160.017	194.335

¹ De algemene staat bevat, wat betreft de banken welke hun bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels. De saldi van de rekeningen geopend door deze laatste op naam van de in het buitenland gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappijen, filialen en dochtermaatschappijen ».

² Wissels herdisconteerd door de banken bij de N.B.B. en bij de parastatale instellingen.
(Uitstaande bedragen in miljoenen franken)

1957 31 december	12.804	1959 31 december	6.835	1960 31 augustus	7.373	1961 31 augustus	6.414
1958 31 december	6.555	1960 31 december	6.547	1960 30 september	6.581	1961 30 september	6.853

³ De deposito's ingeschreven op boekjes werden per einde 1957 opgenomen onder a) en b) van de post « Deposito's en crediteuren ».

XIII - 8. — VERRICHTINGEN IN POSTREKENING

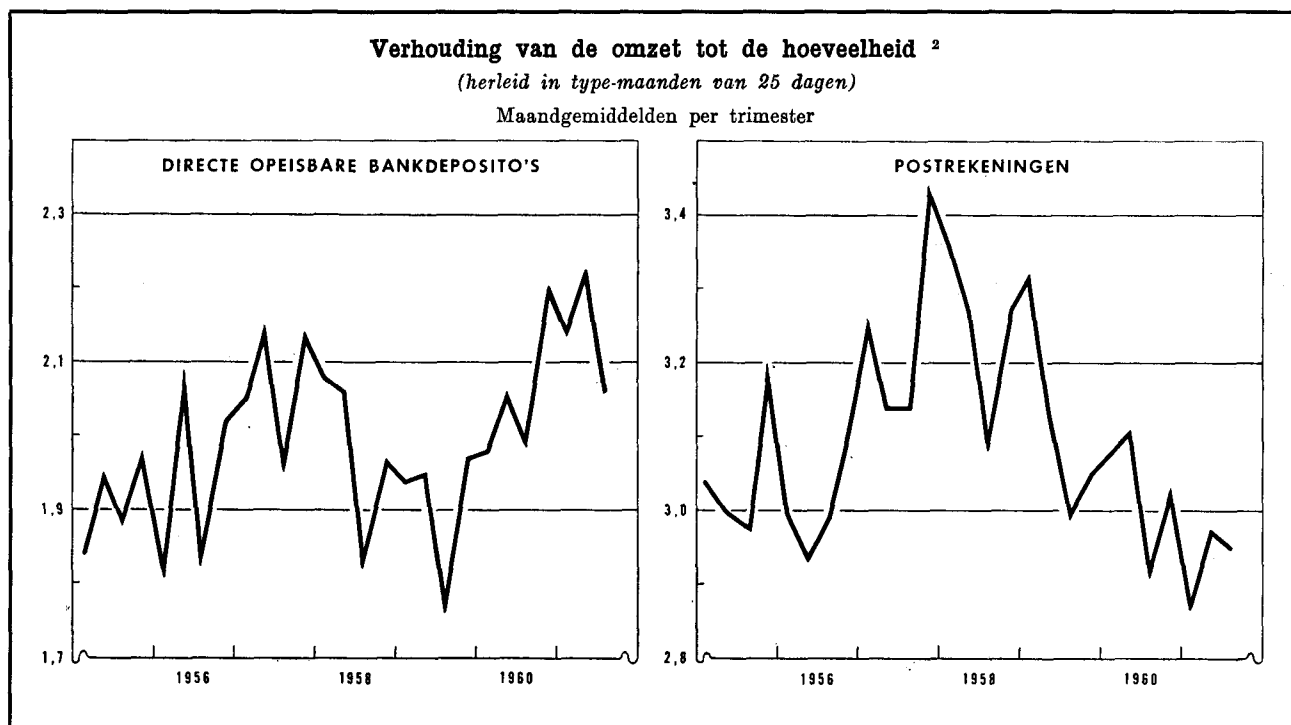
Bron : Bestuur der Postchecks.

	Duizenden rekeningen	Totaal tegoed 1	Tegoed van particulieren 2	Credit		Debet		Algemene beweging	Percentages van de verrichtingen uitgevoerd zonder gebruik van chartaal geld
				Stortingen en diversen	Giro's	Cheques en diversen	Giro's		
(einde tijdvak)	(miljarden franken)								
1952	652	28,1	21,0	27,9	71,7	28,0	71,7	199,4	91
1953	664	27,8	21,1	28,7	71,9	28,6	71,9	201,1	92
1954	678	27,8	20,6	29,7	74,1	29,5	74,1	207,4	91
1955	703	28,3	20,8	30,5	76,2	30,3	76,2	213,3	91
1956	742	29,8	22,2	32,7	81,9	32,7	81,9	229,3	91
1957	765	30,4	22,4	36,0	89,1	36,0	89,1	250,2	91
1958	789	31,2	23,5	37,4	93,0	37,3	93,0	260,8	91
1959	819	33,1	25,1	39,4	97,9	39,1	97,9	274,3	91
1960	855	37,1	26,9	42,4	103,3	41,6	103,3	290,7	92
1960 1 ^e kwartaal	825	36,2	26,2	40,8	103,3	41,2	103,3	288,6	92
2 ^e kwartaal	830	36,9	27,0	42,0	102,8	41,2	102,8	288,8	92
3 ^e kwartaal	846	38,6	27,2	43,6	106,8	44,5	106,8	301,7	91
4 ^e kwartaal	855	36,8	27,0	43,4	100,4	39,5	100,4	283,7	92
1961 1 ^e kwartaal	861	41,7	29,6	44,1	111,6	47,1	111,6	314,5	92
2 ^e kwartaal	866	40,3	29,5	45,1	108,2	44,8	108,2	306,2	92
3 ^e kwartaal	874	39,7	28,7	46,4	111,0	46,4	111,0	316,1	92
1960 November	853	35,9	26,7	40,3	99,0	39,1	99,0	277,3	93
December	855	37,8	27,5	48,5	98,5	36,5	98,5	282,0	91
1961 Januari	857	46,0	29,7	44,3	118,4	52,1	118,4	333,2	93
Februari	859	39,5	29,6	42,8	107,2	44,6	107,2	301,9	92
Maart	861	39,6	29,4	45,1	109,4	44,7	109,4	308,5	92
April	863	38,6	29,6	43,2	102,6	41,4	102,6	289,8	92
Mei	864	41,7	29,7	45,2	109,7	46,6	109,7	311,3	92
Juni	866	40,5	29,2	46,8	112,2	46,3	112,2	317,4	92
Juli	868	42,7	29,2	50,5	118,8	51,6	118,8	339,7	92
Augustus	871	38,8	28,7	44,6	109,7	46,1	109,7	310,1	92
September	874	37,6	28,3	44,1	104,4	41,6	104,4	294,5	92
Oktober	878	40,0	28,6	46,6	115,7	48,1	115,7	326,0	92
November	881	38,7	28,9	44,5	109,5	44,2	109,5	307,7	93

1 Omvat het tegoed van de particulieren en van de Rijksrekenplichtigen.

2 Deze tegoeden omvatten de vrije tegoeden en, tot en met juni 1961, de effecten van de Muntsaneringslening waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet. Vanaf juli 1961, alleen de vrije tegoeden. De cijfers over de vrije tegoeden der particulieren per einde tijdvak, worden in de stand van de Staatsschuld gepubliceerd (cf. tabel 8, hoofdstuk XVI van onderhavig Tijdschrift).

XIII - 9. — GEZAMENLIJKE BETALINGEN
DOOR MIDDEL VAN DIRECT OPEISBARE BANKDEPOSITO'S IN BELGISCHE FRANKEN
EN VAN TEGOEDEN IN POSTREKENING ¹

Maandgemiddelden of maand	Gezamenlijke betalingen door middel van			Verhouding van de omzet tot de hoeveelheid ²		
	direct opeisbare bankdeposito's ³	tegoeden in postrekening ⁴	Totaal	bruto	herleid tot type-maanden van 25 dagen ⁵	
				direct opeisbare bankdeposito's	direct opeisbare bankdeposito's	tegoeden in postrekening ⁴
<i>(miljarden franken)</i>						
1952	61,1	62,7	123,8	1,75	1,73	2,94
1953	61,2	63,4	124,6	1,70	1,69	2,95
1954	67,4	64,6	132,0	1,83	1,80	2,99
1955	75,4	66,8	142,2	1,94	1,92	3,06
1956	83,5	70,3	153,8	1,98	1,95	3,01
1957	89,8	76,6	166,4	2,10	2,08	3,25
1958	85,7	80,4	166,1	2,01	1,99	3,25
1959	90,3	83,4	173,7	1,93	1,91	3,13
1960	100,9	87,2	188,1	2,09	2,06	3,04
1960 1 ^e kwartaal	97,4	86,0	183,4	2,04	1,98	3,08
2 ^e kwartaal	104,3	89,3	193,6	2,03	2,06	3,11
3 ^e kwartaal	98,7	86,5	185,2	2,05	2,00	2,93
4 ^e kwartaal	103,3	86,9	190,2	2,22	2,20	3,03
1961 1 ^e kwartaal	102,5	90,4	192,9	2,17	2,14	2,87
2 ^e kwartaal	109,1	94,4	203,5	2,19	2,22	2,97
3 ^e kwartaal	103,4	91,0	194,5	2,11	2,06	2,95
1960 Oktober	96,9	87,7	184,6	2,10	2,02	3,06
November	102,5	90,9	193,4	2,19	2,28	3,22
December	110,5	82,0	192,5	2,38	2,29	2,82
1961 Januari	101,0	85,4	186,4	2,15	2,15	2,72
Februari	94,3	96,4	190,7	2,02	2,10	3,06
Maart	112,2	89,4	201,6	2,33	2,16	2,83
April	100,7	95,8	196,5	2,08	2,17	3,01
Mei	110,2	96,5	206,7	2,20	2,29	3,01
Juni	116,3	91,0	207,3	2,30	2,21	2,88
Juli	106,4	95,2	201,6	2,17	2,17	3,03
Augustus	103,6	91,8	195,4	2,12	2,04	3,02
September	100,3	86,1	186,4	2,05	1,97	2,81
Oktober	115,4	92,4	207,8	2,35	2,26	2,97

¹ Benaderende gegevens volgens het totaal der debetverrichtingen (incl. de rekeningen van vreemdelingen en de debetverrichtingen met betrekking tot betalingen aan het buitenland).

² De verhouding van de omzet tot de hoeveelheid wordt bekomen door deling van het bedrag der debiteringen op de rekeningen van de direct opeisbare bankdeposito's in Belgische franken of op de postrekeningen van de particulieren en de buitengewone Rijksrekenplichtigen door de gemiddelde tegoeden op deze rekeningen tijdens de beschouwde periode.

³ De telling omvat niet alle banken.

⁴ Uit de brutogegevens werden de dubbel getelde overschrijvingen verwijderd, die voortvloeien uit de inrichting van de Rijksboekhouding en waarvan een telling mogelijk was.

⁵ Van 1951 tot en met 1954, berekend op basis van het aantal werkdagen bij het Bestuur der Postchecks; nadien berekend op basis van het aantal werkdagen in de nijverheid.

N. B. — Wijze van opstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting, XXVe jaargang, deel II, nr 4, oktober 1950, blz. 222.

Bibliografische referenties : Jaarverslagen van de N.B.B. — Belgisch Staatsblad : algemene staat der banken. — Statistisch Jaarboek voor België. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting (cf. N. B. van tabellen 1 en 9, hoofdstuk XIII). — Jaarverslag van de Bankcommissie.

XIV. — NIET GELDSCHIPPENDE FINANCIËLE INSTELLINGEN

4. — VOORNAAMSTE ACTIVA EN PASSIVA VAN HET RENTENFONDS

(miljoenen franken)

Bron : Rentenfonds.

Op einde periode	Activa					Passiva				
	Portefeuille (nominale waarde)			Creditsaldo bij de Nationale Bank van België	Te leen gegeven geld op zeer korte termijn	Bij de banken geplaatste certificaten	Te leen genomen geld op zeer korte termijn	Verrichtingen met recht van terugkoop	Krediet ontvangen van de Nationale Bank	
	Genoteerde waarden 1	Schatkist-certificaten tranche B	Andere schatkist-certificaten						Voor-schotten	Discontering van kasbons 2
1952	4.112	—	—	—	—	—	2.350	1.000	...	344
1953	3.532	—	—	—	—	—	1.999	1.000	...	120
1954	5.023	—	—	—	—	—	2.248	1.000	...	1.327
1955	4.533	—	—	—	—	—	2.039	1.000	...	920
1956	5.930	—	—	—	—	—	2.631	800	...	1.998
1957	4.112	1.242	—	...	—	486	2.457	585	1.237	200
1958	3.311	1.370	—	...	—	4.059	274	—	...	45
1959 Januari	4.298	90	—	...	—	3.893	107	—	...	45
Februari	3.985	20	—	...	—	3.651	68	—
Maart	4.152	...	—	427	—	4.300	...	—
April	4.339	420	—	1.098	—	5.512	...	—
Mei	4.715	40	—	1.351	—	5.757	...	—
Juni	5.107	204	—	729	—	5.706	...	—
Juli	4.044	160	—	1.072	—	4.949	...	—
Augustus	4.228	50	—	4.883	—	6.021	...	—
September ...	4.784	453	—	3.479	—	5.514	...	—
Oktober	4.292	187	300	5.056	—	6.663	...	—
November ...	4.368	184	1.000	3.342	1.510	7.211	...	—
December	4.572	623	2.700	1	...	4.608	72	—
1960 Januari	4.908	5	1.200	719	1.922	5.421	...	—
Februari	5.030	37	100	1.476	2.413	5.760	...	—
Maart	4.767	85	...	2.683	1.910	6.147	...	—
April	4.992	64	1.200	3.925	1.239	8.099	...	—
Mei	5.105	228	...	3.545	2.640	8.163	...	—
Juni	5.085	201	100	2.862	2.644	7.508	...	—
Juli	5.995	70	...	1.188	2.237	5.933	...	—
Augustus	5.936	6	450	3	1.211	4.242	...	—
September ...	6.075	89	1.000	...	103	3.896	...	—
Oktober	6.097	11	600	75	1.332	4.773	...	—
November ...	6.366	...	400	1.312	1.583	6.165	...	—
December	6.661	1.403	1.200	6	15	5.812	...	—

1 Incl. de verrichtingen met recht van terugkoop.

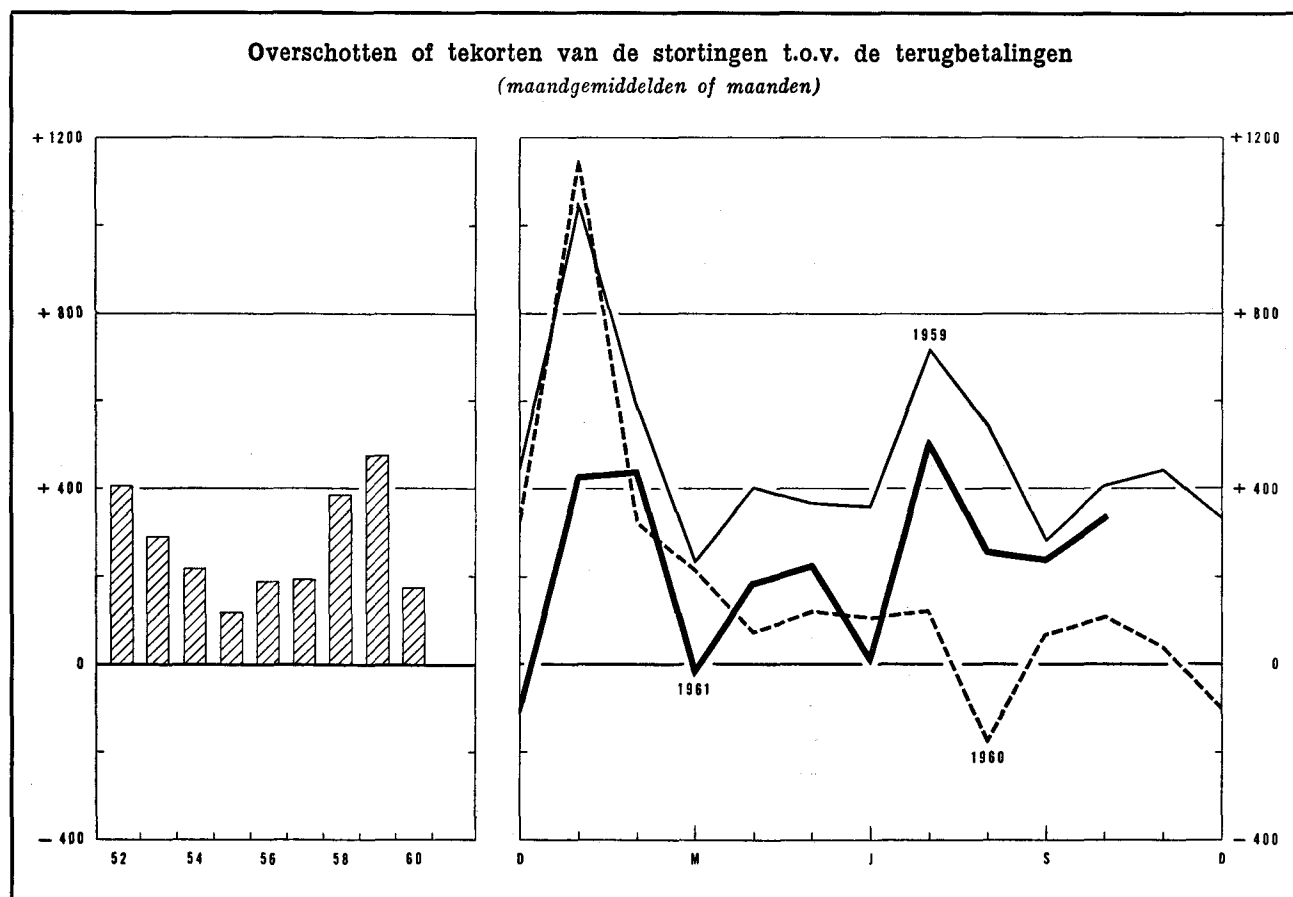
2 Incl. de kasbons die elders dan bij de Nationale Bank van België gediscoteerd werden.

XIV - 5. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

5 a. — Beweging van de inlagen

Alleen de spaarboekjes van particulieren

(miljoenen franken)

Tijdvak	Inleggingen (1)	Opvragingen (2)	Overschot of tekort (—) (3) = (1) — (2)	Saldi van de inlagen per einde tijdvak (4)				
1951	9.271	8.134	1.137	34.842 ¹				
1952	12.958	8.127	4.831	40.748 ¹				
1953	13.204	9.684	3.520	45.493 ¹				
1954	13.383	10.764	2.619	49.459 ¹				
1955	13.624	12.176	1.448	52.354 ¹				
1956	14.518	12.295	2.223	56.132 ¹				
1957	16.783	14.455	2.328	60.144 ¹				
1958	18.912	14.316	4.596	66.700 ¹				
1959	21.939	16.232	5.707	74.442 ¹				
1960	21.837	19.784	2.053	78.887 ¹				
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961
Januari	2.326	1.994	1.185	1.561	1.141	433	75.583	79.320
Februari	1.854	1.953	1.530	1.511	324	442	75.907	79.762
Maart	1.853	1.862	1.635	1.879	218	-17	76.125	79.745
April	1.787	1.868	1.717	1.679	70	189	76.195	79.934
Mei	1.778	v 1.909	1.658	v 1.681	120	v 228	76.315	v 80.162
Juni	1.799	v 1.927	1.694	v 1.920	105	v 7	76.420	v 80.169
Juli	1.899	v 2.117	1.777	v 1.617	122	v 500	76.542	v 80.669
Augustus	1.646	v 1.752	1.825	v 1.502	-179	v 250	76.363	v 80.919
September	1.722	v 1.794	1.649	v 1.550	73	v 244	76.436	v 81.163
Oktober	1.834	v 1.947	1.719	v 1.602	115	v 345	76.551	v 81.508
November	1.680	v 1.677	1.637	v 1.394	43	v 283	76.594	v 81.791
December	1.659		1.758		-99		78.887 ¹	

¹ Deze inlagen bevatten de gekapitaliseerde rente van het boekjaar.

XIV - 5. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

5 b. — Voornaamste posten uit de balansen van de Spaarkas
(miljarden franken)

Bron : Verslagen van de A.S.L.K.

	1955	1956	1957	1958	1959
ACTIVA					
Beschikbaar ¹	0,2	0,2	0,5	0,3	0,3
Voorlopige beleggingen :					
Wissels op België	5,3	6,5	7,6	7,7	9,1
Voorschotten aan de nijverheid	—	—	—	2,0	3,3
Exportkrediet	—	—	—	...	0,2
Beleningen
Bankaccepten	0,1	0,2	0,4	1,6	1,7
Schatkistoertificaten	2,7	1,8	1,5	5,2	4,8
Daggeldleningen	1,1	1,0	1,3	0,8	1,1
Totaal van de voorlopige beleggingen ...	9,2	9,5	10,8	17,3	19,7
Definitieve beleggingen :					
Directe Belgische staatsfondsen	17,9	18,4	18,4	17,8	19,7
Indirecte Belgische staatsfondsen en effecten met staatswaarborg	9,8	12,1	13,6	15,4	16,5
Effecten van Kongo of door Kongo gewaarborgd ...	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Obligaties van het Gemeentekrediet, van provincies, steden en gemeenten	2,0	1,9	1,9	1,8	1,8
Obligaties van Belgische vennootschappen	1,9	1,5	1,5	1,2	1,2
Voorschotten aan de Staat voortvloeiende uit de betaling van de bijkomende vergoeding aan de politieke gevangenen en voorschotten aan het Nationaal Werk voor Oorlogsinvaliden	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6
Hypothecaire leningen	2,4	2,7	2,8	2,9	3,3
Landbouwkrediet	3,0	3,3	3,4	3,4	3,5
Voorschotten aan de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting aan de erkende vennootschappen en aan de gemeenten, bestemd voor de bouw van volkswoningen	15,4	17,1	8,3	19,9	21,3
Totaal van de definitieve beleggingen ...	53,1	57,9	60,8	62,8	68,2

PASSIVA

<i>Opraagbaar :</i>					
Inlagen op spaarboekjes ² :					
Particulieren	52,2	55,9	60,0	66,5	74,3
Dotatie voor Krijgsgevangenen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Openbare en andere instellingen	4,2	4,8	4,6	4,9	3,8
Rekening « Lijfrentezegels »	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Totaal der inlagen op spaarboekjes ...	56,8	61,1	65,0	71,8	78,5
Inlagen op rekeningen-courant ²	1,9	1,9	1,9	3,5	3,7
<i>Niet opraagbaar :</i>					
Dotatiefonds, fonds voor diverse voorziene uitgaven en reservefondsen	5,0	5,6	6,2	6,7	7,3

¹ Deze post omvat de kasmiddelen, de rekeningtegoeden bij de Nationale Bank van België en het Bestuur der Postchecks.
² Omvat de gekapitaliseerde rente.

XIV - 5. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

5 c. — Voornaamste posten uit de balansen van de Lijfrentekassen *
(miljarden franken)

Bron : Verslagen van de A.S.L.K.

	1955	1956	1957	1958	1959
ACTIVA					
Effectenportefeuille :					
Directe Belgische staatsfondsen	6,4	6,3	7,2	7,5	7,7
Indirecte Belgische staatsfondsen en door de Staat gewaARBorgde effecten	7,8	8,8	9,1	10,1	11,0
Door Kongo gewaarborgde effecten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Obligaties van het Gemeentekrediet, van provincies, steden en gemeenten	1,4	1,3	1,3	1,2	1,2
Obligaties van Belgische vennootschappen	1,6	1,5	1,4	1,3	1,2
Hypothecaire leningen	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
Voorschotten aan erkende vennootschappen en aan de openbare kassen van lening met het oog op de bouw van volkswoningen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Totaal ...	17,7	18,4	19,5	20,5	21,5
PASSIVA					
Rentenfond's ¹	} 18,3	} 19,0	13,2	13,5	13,8
Wiskundige reserves ²			6,7	7,4	8,2
Totaal ...	18,3	19,0	19,9	20,9	22,0

* Sedert 1957 publiceert de A.S.L.K. afzonderlijk :

- 1) een balans over de uitvoering van de « Algemene Wet ». Het betreft renten gevestigd krachtens de wet van 16 maart 1865 en de samengeordende wetten van 1946 met betrekking tot de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom- en vroegtijdige dood van de arbeiders en de vrijwillig verzekerden.
 - 2) een balans met betrekking tot het beheer van de verzekeringen gesloten krachtens de wetten van 1925 en 1930 op de Bediendenpensioenen. Op deze verzekeringen wordt het kapitalisatiebeginsel toegepast.
 - 3) een balans betreffende de door de wet van 12 juli 1957 vastgestelde renten van de bedienden eveneens opgevat volgens het kapitalisatiebeginsel.
 - 4) een balans met betrekking tot het beheer van de verzekeringen gesloten in het kader van de wet van 30 juni 1956 op het pensioen der zelfstandigen.
- 1 Het Rentenfonds omvat de reserves betreffende de uit de « Algemene Wet » voortvloeiende renten. Deze reserves omvatten de wiskundige reserves, de veiligheids- en beheersreserves evenals de provisies.
- 2 De zuivere wiskundige reserves werden verhoogd met een bepaald bedrag voor dekking van de kosten van uitkering der renten en van beheer en voor de vorming van een veiligheidsmarge.

XIV - 5. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

5 d. — Voornaamste posten uit de balansen van de Levensverzekeringkas
(miljarden franken)

Bron : Verslagen van de A.S.L.K.

	1955	1956	1957	1958	1959
ACTIVA					
Effectenportefeuille :					
Directe Belgische staatsfondsen	1,5	1,8	2,0	1,9	2,2
Indirecte Belgische staatsfondsen en door de Staat gewaARBorgde effecten	0,5	0,5	0,7	1,1	1,3
Obligaties van het Gemeentekrediet, van provincies, steden en gemeenten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Obligaties van Belgische vennootschappen	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6
Hypothecaire leningen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Volkswoningen : Voorschotten aan erkende vennoot- schappen	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Totaal voor de effectenportefeuille ...	2,9	3,3	3,6	4,0	4,5
PASSIVA					
Wiskundige reserves en provisies	2,2	2,5	2,7	2,9	3,2
Reservefond's	0,8	0,9	1,0	1,2	1,4

XIV - 6. — PARTICULIERE SPAARKASSEN

Indeling en bestemming van de werkmiddelen

(miljarden franken)

Bron : Centraal Bureau voor de kleine spaarders.

Einde tijdvak	Deposito's		Obligaties en kasbons	Gezamenlijke deposito's, obligaties en kasbons	Vorderingen op de bedrijven en particulieren				Vorderingen op de overheidssector						Gezamenlijke vorderingen op de bedrijven en particulieren en op de overheidssector	
	op minder dan 2 jaar	op 2 jaar en meer			Disconto, voorschotten en leningen met borgtocht	Hypotheeknemers	Diverse debiteuren	Totaal van de vorderingen op de bedrijven en particulieren	Staat	Lagere overheid	Kongo en Ruanda-Urundi	Zelfstandige Kas voor Oorlogschade	Ge-meente-krediet van België	Overige parastatale instellingen		Totaal van de vorderingen op de overheidssector
1956	12,4	3,4	2,7	18,5	1,1	10,4	0,2	11,7	n.b.	0,2	0,1	0,1	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
1957	13,7	3,8	3,1	20,6	1,4	12,0	0,3	13,7	n.b.	0,2	0,1	0,2	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
1958	15,7	4,4	3,9	24,0	1,8	13,8	0,3	15,9	4,7	0,3	0,2	0,2	0,3	3,8	9,5	25,4
1959	18,5	5,0	4,3	27,8	2,1	15,9	0,4	18,4	5,0	0,2	0,1	0,3	0,4	5,4	11,4	29,8
1960	20,2	5,6	4,8	30,6	1,9	18,0	0,5	20,4	6,2	0,2	0,1	0,4	0,3	5,6	12,8	33,2
1959 3 ^e kwartaal	17,5	4,8	4,3	26,6	2,2	15,3	0,3	17,8	4,9	0,3	0,1	0,3	0,4	5,3	11,3	29,1
4 ^e kwartaal	18,5	5,0	4,3	27,8	2,1	15,9	0,4	18,4	5,0	0,2	0,1	0,3	0,4	5,4	11,4	29,8
1960 1 ^e kwartaal	19,0	5,2	4,5	28,7	2,4	16,2	0,4	19,0	5,4	0,2	0,1	0,4	0,3	5,7	12,1	31,1
2 ^e kwartaal	19,4	5,3	4,6	29,3	2,3	16,8	0,4	19,5	6,1	0,3	0,1	0,4	0,3	5,3	12,5	32,0
3 ^e kwartaal	19,6	5,4	4,7	29,7	2,4	17,5	0,4	20,3	6,1	0,2	0,1	0,4	0,3	5,4	12,5	32,8
4 ^e kwartaal	20,2	5,6	4,8	30,6	1,9	18,0	0,5	20,4	6,2	0,2	0,1	0,4	0,3	5,6	12,8	33,2
1961 1 ^e kwartaal	20,9	5,8	4,9	31,6	2,4	18,3	0,4	21,1	6,2	0,2	0,1	0,4	0,4	6,1	13,4	34,5
2 ^e kwartaal	21,4	5,9	5,1	32,4	2,3	19,0	0,5	21,8	6,5	0,2	0,1	0,4	0,4	6,1	13,7	35,5
3 ^e kwartaal	22,1	6,1	5,1	33,3												

XIV - 7. — NATIONALE MAATSCHAPPIJ VOOR KREDIET AAN DE NIJVERHEID

Voornaamste balansposten

(miljarden franken)

Bron : Verslagen van de N.M.K.N.

	1955	1956	1957	1958	1959	1960
--	------	------	------	------	------	------

ACTIVA

Portefeuille :

Investeringskredieten op lange en halflange termijn :

1 ^o door de Staat gewaarborgd	2,0	3,7	5,0	6,7	8,6	9,8
2 ^o door banken en financieringsmaatschappijen gewaarborgd	4,0	4,2	4,4	5,1	5,5	6,2
3 ^o andere dan deze sub 1 ^o en 2 ^o vermeld ¹	4,6	5,3	5,8	7,1	7,8	10,5

Herstellkredieten (oorlogs- en waterschade) (besluit-wet van 30 november 1944, wetten van 1 oktober 1947, 6 januari 1950, 24 maart 1953 en 26 juni 1956)

	2,1	2,0	2,0	1,9	2,0	1,8
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Handelskredieten op halflange termijn

	1,6	1,4	1,1	1,0	0,8	0,8
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Kredieten voor de financiering op halflange termijn van de uitvoer

	0,9	0,8	0,7	0,6	0,8	0,9
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Kredieten beheerd voor rekening van de Staat ² ...

	2,3	2,3	2,2	2,4	2,5	2,7
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

PASSIVA

Obligaties

	12,9	14,6	17,2	21,4	24,9	30,1
--	------	------	------	------	------	------

Kasbons

	2,7	3,5	3,3	4,1	5,7	6,3
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Belgische Staat :

Fonds Marshall-hulp

	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Fonds voor het uitreden en het aanbouwen van zeeschepen

	0,4	0,4	0,5	0,7	0,8	1,1
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

¹ Deze rubriek omvat al de andere investeringskredieten; het risico van deze verrichtingen wordt gedragen door de N.M.K.N. die, zo nodig, zakelijke en/of persoonlijke waarborgen vraagt.

² Betreft kredieten gefinancierd door de Marshall-hulp en door het Fonds voor het uitreden en het aanbouwen van zeeschepen.

XIV - 8. — LEVENSVZERKERINGSMAATSCHAPPIJEN

Voornaamste balansposten
(miljarden franken)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Dienst van de Verzekeringen.

	1955	1956	1957	1958	1959	1955	1956	1957	1958	1959
	Belgische maatschappijen					Buitenlandse maatschappijen				
ACTIVA										
Onroerende goederen	0,6	0,7	1,0	1,4	1,7	0,6	0,7	0,9	1,0	1,1
Hypothecaire leningen	4,4	5,1	6,2	7,1	7,8	1,1	1,3	1,6	1,8	2,0
Voorschotten op polissen	0,7	0,7	0,8	0,9	1,0	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
Effecten :										
Belgische overheidsfondsen .	2,3	2,5	2,5	2,9	3,5	2,1	2,2	2,4	2,8	3,1
Buitenlandse effecten	0,2	0,5	0,5	0,5	0,8	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3
Effecten gewaarborgd door Kongo	0,1	0,2	0,2	0,2	0,4
Effecten van de parastatale kredietinstellingen	1,9	2,1	2,2	2,6	3,1	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4
Effecten van de overige para- statale instellingen	1,5	1,5	1,0	1,0	1,2	1,0	1,1	0,8	0,9	1,0
Effecten van de provincies en gemeenten	1,1	1,0	1,6	1,7	1,7	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6
Obligaties van Belgische ven- nootschappen	4,8	5,5	6,0	6,4	7,2	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6
Aandelen van Belgische ven- nootschappen	1,8	2,0	2,3	2,5	1,7	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Totaal voor de effecten ...	13,7	15,3	16,3	17,8	19,6	4,7	5,1	5,2	5,9	6,5

PASSIVA

Neergelegde waarborgen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wiskundige reserves ¹	19,7	22,1	24,4	27,0	31,0	6,7	7,4	8,2	9,0	9,8

¹ Deze reserves omvatten eveneens de schadereserves, de technische participatiereserve en de waarborgreserve.

**XIV - 9. — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN**

Bron : Belgisch Staatsblad.

Maandgemiddelden	Miljarden franken 1
1952	1,27
1953	1,47
1954	1,65
1955	1,67
1956	1,80
1957	1,78
1958	1,77
1959	2,13
1960	2,50
1960 1 ^e kwartaal ...	2,14
2 ^e kwartaal ...	2,51
3 ^e kwartaal ...	2,76
4 ^e kwartaal ...	2,59
1961 1 ^e kwartaal ...	2,65
2 ^e kwartaal ...	2,84
3 ^e kwartaal ...	2,75

¹ Bedragen berekend volgens de geïnde inschrijvingsrechten, incl. de vernieuwingen na vijftien jaar, die ongeveer 1 ¼ pct. van het totaal bedragen, doch excl. de wettelijke hypotheken.

Bibliografische referenties : Belgisch Staatsblad : a) Verslag van het Rentenfonds over de verrichtingen van het jaar; b) Ministerie van Verkeerswezen : Postchecks. — Verslagen over de verrichtingen en de toestand van de A.S.L.K. van België. — Statistisch Jaarboek voor België. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S.

XV. — BELANGRIJKSTE VORMEN VAN DE IN HET BINNENLAND BESCHIKBARE BESPARINGEN

(miljarden franken)

Bron : *Algemene Spaar- en Lijfrentekas.*

Spaarvormen	1951		1952		1953		1954		1955		1956		1957		1958		1959	
1. Sparen in depositovorm ¹ :																		
Spaarkassen	4,7		8,2		6,4		5,5		5,1		6,3		5,6		10,9		10,4	
Banken	0,6		2,4		2,8		3,0		2,2		-0,7		1,1		4,6		5,1	
Parastatale kredietinstellingen	0,2		0,4		0,7		0,3		-0,2		0,3		-0,5		2,2		0,3	
Totaal ...		5,5		11,0		9,9		8,8		7,1		5,9		6,2		17,7		15,8
2. Sparen door fondsvorming ¹ :																		
Pensioeninstellingen	2,8		3,1		3,1		3,4		3,8		3,6		5,2		4,0		3,1	
Instellingen voor verzekering tegen arbeidsongevallen	0,6		1,0		1,0		1,0		1,1		1,2		1,0		1,1		0,9	
Kassen voor jaarlijks verlof	0,8		0,6		0,5		0,1		0,3		0,1		0,4		-0,1		—	
Levensverzekeringsmaatschappijen . Instellingen voor verzekering van de burgerlijke aansprakelijkheid	2,3		2,7		2,9		3,1		3,4		3,5		3,5		3,8		5,4	
Diverse verzekeringen, maatschap- pijen voor kapitalisatie en bouw- sparen	0,1		0,2		0,1		0,1		0,2		0,2		0,2		0,3		0,1	
Totaal ...	0,3		0,2		0,2		0,2		0,3		0,3		0,4		0,3		0,4	
Totaal ...		6,9		7,8		7,8		7,9		9,1		8,9		10,7		9,4		9,9
3. Sparen in hypotheek- en woningbouw- sectoren :																		
Hypotheekleningen verleend door de particulieren	2,5		2,6		3,2		2,9		2,7		2,1		1,8		1,9		1,8	
Afbetalingen op hypotheekschulden door particulieren	3,6		4,3		4,9		5,2		6,2		6,5		7,0		7,4		8,5	
Woningbouw (kapitalen door de par- ticulieren geïnvesteerd)	6,3		5,4		6,4		7,3		7,9		7,4		8,9		9,2		10,3	
Totaal ...		12,4		12,3		14,5		15,4		16,8		16,1		17,6		18,4		20,6
4. Effectenemissies :																		
Nieuwe beleggingen van particulieren	6,2		11,0		6,1		13,1		10,5		7,9		13,6		16,2		11,0	
Totaal (1 tot 4) ...	31,0		42,1		38,3		45,2		43,5		38,8		48,1		61,7		57,3	
Dubbeltellingen ² ...	-1,0		-0,8		-0,3		0,1		0,1		-0,8		0,3		-2,6		0,6	
Netto-totaal (1 tot 4)	30,0		41,3		38,0		45,3		43,6		38,0		48,4		59,1		57,9	
5. Interne besparingen van de onderne- mingen :																		
Afschrijvingen	24,2		23,6		23,2		23,8		25,4		28,5		30,9		29,8		30,7	
Nettobesparingen	11,0 ³		9,0 ³		7,8 ³		7,8 ³		9,6 ³		10,0		9,2		5,2		5,6	
Totaal ...	35,2		32,6		31,0		31,6		35,0		38,5		40,1		35,0		36,7	
Algemeen totaal (1 tot 5) ...	65,2		73,9		69,0		76,9		78,6		76,5		88,5		94,1		94,6	

¹ Jaaraccres.

² Aangroei of vermindering, bij de A.S.L.K. en de parastatale kredietinstellingen, van de tegoeden van verschillende instellingen waarvan de reserves — eigen of opvraagbare — in een der rubrieken van deze tabel reeds als besparing werden geteld.

³ Deze cijfers zijn niet vergelijkbaar met die van de jaren na 1955.

Bibliografische referenties : Aanvullende Studiën bij de Verslagen van de A.S.L.K.

XVI. — EMISSIES EN SCHULDEN VAN DE OVERHEIDSSECTOR

1. — EMISSIES IN BELGISCHE FRANKEN OP LANGE EN HALFLANGE TERMIJN ¹

(miljarden franken)

Emittenten		Door het publiek verkrijgbare effecten ²				Door het publiek niet verkrijgbare effecten			Totale netto-emissies op lange en halflange termijn (meer dan één jaar) ¹ (9) = (5) + (8)		
		Emissies per grote tranches			Doorlopende netto-emissies ⁴	Totale netto-emissies ⁵	Bruto-emissies ⁵	Aflossingen		Netto-emissies ⁵	
		Bruto-emissies	Aflossingen ³	Netto-emissies ³ = (1) - (2)							
		(1)	(2)	(3) = (1) - (2)	(4)	(5) = (3) + (4)	(6)	(7)	(8) = (6) - (7)		
1. Staat (directe schuld alleen)	1956	14,8	4,4	10,4	—	10,4	1,7	3,6	- 1,9	8,5	
	1957	12,0	6,9	5,1	—	5,1	1,6	2,6	- 1,0	4,1	
	1958	18,2	8,9	9,3	—	9,3	0,2	2,7	- 2,5	6,8	
	1959	20,8	7,5	13,3	—	13,3	0,7	1,7	- 1,0	12,3	
	1960	27,5	12,6	14,9	—	14,9	2,3	1,4	0,9	15,8	
	1 ^e h. '61	7,3	3,2	4,1	—	4,1	...	0,8	- 0,8	3,3	
2. Zelfstandige fondsen en instellingen voor maatschappelijke zekerheid	1956	1,6	0,9	0,7	...	0,7	1,2	0,2	1,0	1,7	
	1957	3,9	1,0	2,9	...	2,9	1,3	0,1	1,2	4,1	
	1958	3,3	1,1	2,2	...	2,2	2,7	0,3	2,4	4,6	
	1959	3,7	1,2	2,5	...	2,5	2,6	0,4	2,2	4,7	
	1960	0,6	1,3	- 0,7	...	- 0,7	3,0	0,4	2,6	1,9	
	1 ^e h. '61	0,4	0,9	- 0,5	...	- 0,5	0,9	0,3	0,6	0,1	
3. Parastatale kredietinstellingen ...	1956	0,1	0,2	- 0,1	3,1	3,0	2,0	0,2	1,8	4,8	
	1957	1,5	...	1,5	1,6	3,1	1,9	0,2	1,7	4,8	
	1958	5,4	5,4	2,2	0,4	1,8	7,2	
	1959	2,0	0,1	1,9	3,5	5,4	2,3	0,6	1,7	7,1	
	1960	2,4	0,2	2,2	3,0	5,2	3,1	0,7	2,4	7,6	
	1 ^e h. '61	2,5	1,2	1,3	1,2	2,5	0,9	0,1	0,8	3,3	
4. Lagere overheid en Gemeentekrediet	1956	3,6	3,5	0,1	2,3	2,4	2,4	
	1957	2,1	0,8	1,3	2,3	3,6	3,6	
	1958	2,4	1,6	0,8	4,8	5,6	5,6	
	1959	1,2	1,0	0,2	4,1	4,3	...	0,1	- 0,1	4,2	
	1960	1,3	2,1	- 0,8	5,0	4,2	4,2	
	1 ^e h. '61	...	0,5	- 0,5	2,2	1,7	1,7	
5. Parastatale bedrijven	1956	3,6	2,4	1,2	...	1,2	1,0	0,1	0,9	2,1	
	1957	1,4	0,8	0,6	...	0,6	0,8	0,6	0,2	0,8	
	1958	...	1,9	- 1,9	...	- 1,9	0,7	0,1	0,6	- 1,3	
	1959	4,2	1,1	3,1	...	3,1	0,4	0,2	0,2	3,3	
	1960	3,8	4,5	- 0,7	...	- 0,7	0,5	0,1	0,4	- 0,3	
	1 ^e h. '61	3,5	2,4	1,1	...	1,1	0,4	0,1	0,3	1,4	
Totaal 1 tot 5 : totaal der emissies in Belgische franken van de Belgische overheidssector	1956	23,7	11,4	12,3	5,4	17,7	5,9	4,1	1,8	19,5	
	1957	20,9	9,5	11,4	3,9	15,3	5,6	3,5	2,1	17,4	
	1958	23,9	13,5	10,4	10,2	20,6	5,8	3,5	2,3	22,9	
	1959	31,9	10,9	21,0	7,6	28,6	6,0	3,0	3,0	31,6	
	1960	35,6	20,7	14,9	8,0	22,9	8,9	2,6	6,3	29,2	
	1 ^e h. '61	13,7	8,2	5,5	3,4	8,9	2,2	1,3	0,9	9,8	
6. Kongo en Ruanda-Urundi	1956	2,1	0,3	1,8	...	1,8	1,8	
	1957	...	0,3	- 0,3	...	- 0,3	- 0,3	
	1958	4,0	0,3	3,7	...	3,7	3,7	
	1959	...	0,6	- 0,6	...	- 0,6	- 0,6	
	1960	...	1,5	- 1,5	...	- 1,5	- 1,5	
	1 ^e h. '61	
Totaal 1 tot 6 : totaal der emissies in Belgische franken van de Belgische overheidssector, Kongo en Ruanda-Urundi	1956	25,8	11,7	14,1	5,4	19,5	5,9	4,1	1,8	21,3	
	1957	20,9	9,8	11,1	3,9	15,0	5,6	3,5	2,1	17,1	
	1958	27,9	13,8	14,1	10,2	24,3	5,8	3,5	2,3	26,6	
	1959	31,9	11,5	20,4	7,6	28,0	6,0	3,0	3,0	31,0	
	1960	35,6	22,2	13,4	8,0	21,4	8,9	2,6	6,3	27,7	
	1 ^e h. '61	13,7	8,2	5,5	3,4	8,9	2,2	1,3	0,9	9,8	
7. Aan te brengen verbeteringen om :	1956	2,1	—	2,1	—	2,1	- 2,1	—	- 2,1	—	
	a) de evolutie te bekomen van het uitstaande bedrag, eendeels van de door het publiek verkrijgbare effecten en anderdeels van de door het publiek niet verkrijgbare effecten — correctie : conversie van niet verhandelbare effecten van de Muntsaneringslening in verhandelbare effecten	1957	1,9	—	1,9	—	1,9	- 1,9	—	- 1,9	—
	1958	2,1	—	2,1	—	2,1	- 2,1	—	- 2,1	—	
	1959	1,6	—	1,6	—	1,6	- 1,6	—	- 1,6	—	
	1960	1,8	—	1,8	—	1,8	- 1,8	—	- 1,8	—	
	1 ^e h. '61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	b) uitgaande van het nominale bedrag, het effectieve bedrag van de emissies te berekenen — correctie : verschil tussen de nominale waarde en de uitgifteprijs ⁶	1956	- 0,6	—	- 0,6	—	- 0,6	—	—	—	—
	1957	- 0,5	—	- 0,5	—	- 0,5	—	—	—	—	
	1958	...	—	...	—	...	—	—	—	—	
	1959	- 0,5	—	- 0,5	—	- 0,5	—	—	—	—	
	1960	- 0,2	—	- 0,2	—	- 0,2	—	—	—	—	
1 ^e h. '61	- 0,2	—	- 0,2	—	- 0,2	—	—	—	—		

¹ Voor de doorlopende emissies van de parastatale kredietinstellingen en het Gemeentekrediet van België, werd de totale verandering van het uitstaande bedrag dezer effecten vermeld, aangezien het in bepaalde gevallen niet mogelijk is de emissies van kasbons op maximum één jaar en deze op meer dan één jaar te splitsen.

— Pro memoria : Netto-emissies op korte termijn (maximum één jaar) van de Staat in 1956 : 4,0 miljard ; in 1957 : 1,4 ; in 1958 : 11,4 ; in 1959 : 8,9 ; in 1960 : — 8,9 ; in het eerste halfjaar 1961 : 3,2.

² Worden beschouwd als door het publiek verkrijgbare effecten, de op de Beurs genoteerde effecten of die waarvan de toelating tot de Officiële notering wordt voorzien, evenals de obligaties en kasbons doorlopend uitgegeven door het Gemeentekrediet, de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet, het Centraal Bureau voor Hypotheekkrediet en de Nationale Kas voor Beroepskrediet.

³ De door de Amortisatiekas der Staatsschuld op de Beurs ingekochte effecten worden in kolom (2) « Aflossingen » opgenomen, niet op het tijdstip van deze inkoop, doch op het ogenblik waarop zij worden vernietigd.

⁴ Aangekondigd bij een wettelijk bericht.

⁵ In beginsel per grote tranches, doch met inbegrip van de doorlopende emissies van de parastatale instellingen voor de huisvesting.

⁶ De plaatsingscommissie is in de uitgifteprijs begrepen.

**XVI - 2. — VOORNAAMSTE EMISSIES OP LANGE EN HALFLANGE TERMIJN
VAN DE OVERHEIDSSECTOR ***

Leningen in Belgische franken

Openingsdatum van de intekening		Emittenten	Nominale rentevoet	Emissiekoers pct.	Looptijd	Uitgegeven bedrag 1 (miljoenen franken)	Rendement bij de uitgifte	
Maand	Dag							
1958	November ...	26	Lotenlening van Kongo 1958	2,00—5,00 ²	100,00	15 jaar	2.000	5,41
1959	Januari	19	Belgische Staat 1959-1971	4,75	98,25	12 jaar	8.194	4,98
	Maart	16	N.M.B.S.	4,75	98,25	10 jaar	700	5,02
	April	15	Wegenfonds	4,75	98,25	12 jaar	2.500	4,98
	Mei	12	R.T.T.	4,75	98,25	11 jaar	1.500	4,99
	Juni	8	Belgische Staat 1959-1974	4,75	98,25	op 10 of 15 jaar	4.098	5,06 ⁷
	Juli	6	Stad Luik	5,00	98,00	10 jaar	400	5,30
	September ...	14	Belgische Staat 1959-1970	5,00	99,00	11 jaar	8.166	5,14
	Oktober	19	Stad Antwerpen	5,00	98,00	10 jaar	750	5,30
	November ...	16	N.M.B.S.	5,00	98,50	10 jaar	2.000	5,24
	December	10	N.M.K.N.	5,00	98,50	10 jaar	2.000	5,24
1960	Februari	1	Belgische Staat 1960-1970	5,25	100,00	10 jaar	12.848	5,25
	Maart	3	R.T.T.	5,25	99,50	13 jaar	1.500	5,31
	April	7	N.K.B.K.	5 — 5,25 ³	100,00	op 5 of 10 jaar	325	5,27 ⁷
	April	19	Belgische Staat 1960-65-70	5 — 5,25 ³	100,00	op 5 of 10 jaar	7.752	5,19 ⁷
	Juni	7	Gemeentekrediet	3 — 5,00	100,00	20 jaar	1.338	5,53
				5,50 ⁴				
	Juni	29	N.M.B.S.	5 — 5,25 ³	100,00	op 5 of 10 jaar	2.300	5,17
	Oktober	10	N.M.K.N.	5,25 — 5,50 ⁵	98,50	op 5 of 10 jaar	2.000	5,67 ⁷
	November ...	16	Belgische Staat 1960-65-70-75	5,25 —	99,00	op 5, 10 of 15 jaar	7.324	5,73 ⁷
				5,50 — 5,75 ⁶				
	November ...	30	N.K.B.K.	5,25 — 5,50 ⁵	98,50	op 5, 8 of 11 jaar	250	5,72 ⁷
1961	Januari	16	N.M.B.S.	5,25 — 5,50 ⁵	98,25	op 5 of 10 jaar	1.952	5,76
	Februari	27	N.M.K.N.	5,25 — 5,50 ⁵	98,25	op 5 of 10 jaar	2.000	5,82 ⁷
	April	13	R.T.T.	5,25 — 5,50 ⁵	98,25	op 5 of 10 jaar	2.000	5,84
	Mei	25	N.K.B.K.	5,25 — 5,50 ⁵	98,25	op 5, 8 of 11 jaar	250	5,82 ⁷
	Juni	8	Belgische Staat 1961-73	5,25-5,50-5,75 ⁸	98,50	op 5, 9 of 12 jaar 6 maanden	7.007	5,83
	Augustus	24	Stad Antwerpen	5,25 - 5,50 - 5,75 - 6,00 ⁹	98,—	op 5, 10, 15 of 20 jaar	800	5,92 ⁷
	Oktober	2	Belgische Staat 1961-1981	5,25-5,50-5,75 ¹⁰	98,50	op 5, 10, 15 of 20 jaar	6.000	5,75
	November ...	20	N.M.K.N.	5,25-5,50-5,75 ¹⁰	98,50	op 5, 10, 15 of 20 jaar	2.650	5,88 ⁷
	December	11	Wegenfonds	5,25-5,50-5,75 ¹⁰	98,50	op 5, 10, 15 of 20 jaar	2.500	5,78

1 Deze bedragen verschillen van de gegevens uit de voorgaande tabel [XVI 1 - kolom (1)] omdat zij niet de obligaties omvatten die door de Z.K.O.S. aan de geteisterden ter betaling worden overhandigd.

2 Na 30 november 1968.

3 Interests : 5 pct. gedurende de eerste 5 jaar en 5,25 pct. gedurende de laatste 5 jaar.

4 Lotenlening; interests : 3 pct. gedurende de eerste 10 jaar, 5 pct. van het 11e tot het 15e jaar en 5,50 pct. van het 16e tot het 20e jaar.

5 Interests : 5,25 pct. gedurende de eerste 5 jaar en 5,50 pct. gedurende de laatste jaren.

6 Interests : 5,25 pct. gedurende de eerste 5 jaar; 5,50 pct. de volgende 5 jaar en 5,75 pct. de laatste 5 jaar.

7 Het rendement bij de uitgifte van deze leningen is berekend op hun langste looptijd.

8 Interests : 5,25 pct. gedurende de eerste 5 jaar, 5,50 pct. de volgende 4 jaar en 5,75 pct. de laatste jaren.

9 Interests : 5,25 pct. gedurende de eerste 5 jaar, 5,50 pct. van het 6e tot het 10e jaar, 5,75 pct. van het 11e tot het 15e jaar en 6 pct. van het 16e tot het 20e jaar.

10 Interests : 5,25 pct. gedurende de eerste 5 jaar, 5,50 pct. gedurende de volgende 5 jaar en 5,75 pct. gedurende de laatste 10 jaar.

Leningen in vreemde valuta's

Datum van het besluit 1		Emittenten	Nominale rentevoet	Emissiekoers pct.	Looptijd	Uitgegeven bedrag (in miljoenen eenheden vreemde valuta's)	Rendement bij de uitgifte
Maand	Dag						
1959	November ...	28	Sabena	5,75	7 jaar	U.S. \$ 20	n.b.
	December	24	Wegenfonds	5,75	15 jaar	D.M. 60	6,02
1960	Januari	12	Wegenfonds	5,75	15 jaar	D.M. 60	6,02
	Februari	16	Belgische Staat 1960-1972	4,50	12 jaar	F.S. 50	4,72 ⁴
	Maart	18	Kongo	6,00	3, 4, 5 jaar	U.S. \$ 20	6,13
	Maart	31	Otraco ³	6,00	10 jaar	U.S. \$ 5	6,08
	Maart	31 ²	Kongo ³	6,00	12 jaar	U.S. \$ 28	6,09
	Maart	31 ²	Kongo ³	6,00	12 jaar	U.S. \$ 7	6,10
1961	Mei	16	N.M.B.S.	4,50	12 jaar	F.S. 50	4,50
	Mei	18	Belgische Staat 1961-81	4,75	20 jaar	N. gld. 75	4,75
	Juli	3	Nationale Maatschappij der Waterleidingen	4,75	20 jaar	N. gld. 50	4,75
	Juli	12	N.M.B.S.	5,00	2, 3, 4 jaar	U.S. \$ 3	5,00
	Juli	12	N.M.B.S.	5,25	15 jaar	{ U.S. \$ 20 of D.M. 80	5,32 ⁴
	Oktober	3	Sabena	4,75	20 jaar	N. gld. 22	4,92
	November ...	14	Belgische Staat 1961-1964	5,50	3 jaar	U.S. \$ 30	5,61
	November ...	28	Belgische Staat 1961-1976	5,50	15 jaar	U.S. \$ 25	5,88

1 De juiste uitgiftedatum van de leningen in vreemde valuta's is over het algemeen niet gekend. Meestal echter wordt een lening uitgegeven of opengesteld, korte tijd nadat het betrokken besluit werd uitgevaardigd. De datum van dit besluit, die in deze tabel is opgenomen, benadert zo dicht mogelijk het tijdstip van de uitgifte. Zijn er verscheidene besluiten, bijv. een koninklijk besluit gevolgd door een ministerieel besluit, dan wordt het jongste besluit vermeld.

2 Dit besluit werd door een koninklijk besluit van 19 mei 1960 gewijzigd.

3 Lening afgesloten bij de I.B.H.O.

4 Het rendement bij de uitgifte van deze leningen is berekend op hun langste looptijd.

* Leningen van de Staat, Kongo, de provincies, de gemeenten, de instellingen van openbaar nut, zoals de N.M.B.S., de N.M.B., de Nationale Maatschappij der Waterleidingen, het Gemeentekrediet, enz. (exclusief de doorlopende uitgiften).

XVI - 3. — STAATSSCHULD

(miljarden franken)

Bron : Ministerie van Financiën.

Einde tijdvak	Directe schuld									Indirecte schuld	Totale schuld 3
	binnenlandse					buitenlandse			Totale directe schuld 2		
	gevestigde incl. M.S.L. 1	op halflange termijn	op korte termijn	Vrije tegoeden van de particulieren in post-rekening	totaal	gevestigde 2	op halflange en korte termijn	totaal 2			
1950	104,5	36,7	60,6	18,6	220,4	13,0	3,3	16,3	236,7	12,0	248,7
1951	106,5	33,9	68,0	19,4	227,8	12,8	2,1	14,9	242,7	11,9	254,6
1952	119,2	27,9	69,1	19,2	235,4	13,3	4,6	17,9	253,3	13,0	266,3
1953	130,6	29,7	67,1	21,2	248,6	13,7	7,1	20,8	269,4	12,9	282,3
1954	155,2	24,8	62,6	22,4	265,0	14,8	6,6	21,4	286,4	11,8	298,2
1955	157,2	24,9	67,2	22,8	272,1	16,5	6,9	23,4	295,5	16,1	311,6
1956	167,2	23,4	62,1	23,9	276,6	16,5	7,9	24,4	301,0	16,8	317,8
1957	170,1	24,6	60,9	23,7	279,3	17,5	8,8	26,3	305,6	18,0	323,6
1958	175,5	26,1	70,5	25,4	297,5	17,0	12,5	29,5	327,0	18,6	345,6
1959 November	191,2	22,7	77,3	26,8	318,0	17,8	16,2	34,0	352,0	20,7	372,7
December	190,8	23,0	75,8	29,1	318,7	17,7	16,5	34,2	352,9	20,7	373,6
1960 Januari	189,6	24,3	77,6	27,0	318,5	17,7	16,2	33,9	352,4	22,0	374,4
Februari	202,0	21,2	74,8	27,2	325,2	17,7	15,8	33,5	358,7	22,0	380,7
Maart	201,8	21,0	76,7	27,2	326,7	18,2	15,6	33,8	360,5	21,4	381,9
April	203,5	17,6	82,7	27,2	331,0	18,1	16,3	34,4	365,4	21,4	386,8
Mei	207,7	17,6	78,5	27,9	331,7	18,1	17,5	35,6	367,3	21,4	388,7
Juni	207,2	17,6	77,5	28,7	331,0	17,9	19,0	36,9	367,9	21,3	389,2
Juli	206,8	17,9	77,2	28,3	330,2	17,9	18,6	36,5	366,7	21,3	388,0
Augustus	206,6	17,9	78,6	27,9	331,0	17,9	19,0	36,9	367,9	21,3	389,2
September	206,5	18,1	78,4	27,2	330,2	17,7	20,3	38,0	368,2	21,2	389,4
Oktober	206,0	18,1	80,0	27,3	331,4	17,6	22,0	39,6	371,0	21,1	392,1
November	207,9	18,1	76,4	27,4	329,8	17,6	23,2	40,8	370,6	21,1	391,7
December	211,6	18,1	68,6	32,4	330,7	17,4	27,0	44,4	375,1	21,1	396,2
1961 Januari	210,8	18,1	73,0	31,3	333,2	17,4	29,0	46,4	379,6	21,7	401,3
Februari	210,2	18,1	75,6	30,3	334,2	17,5	32,0	49,5	383,7	22,3	406,0
Maart	210,0	18,1	77,1	29,5	334,7	17,4	31,8	49,2	383,9	22,4	406,3
April	209,5	17,4	80,0	30,5	337,4	17,4	32,5	49,9	387,3	22,4	409,7
Mei	209,3	17,4	80,3	30,3	337,3	17,4	33,0	50,4	387,7	22,5	410,2
Juni	215,6	17,4	73,8	30,3	337,1	17,1	32,7	49,8	386,9	22,5	409,4
Juli	215,2	17,4	72,8	30,4	335,8	18,0	31,9	49,9	385,7	22,4	408,1
Augustus	214,9	17,4	73,1	28,9	334,3	18,0	30,2	48,2	382,5	22,4	404,9
September	214,7	17,4	74,1	29,5	335,7	17,9	30,2	48,1	383,8	22,4	406,2
Oktober	220,1	17,4	71,0	30,1	338,6	17,9	30,0	47,9	386,5	22,3	408,8
November	218,2	17,4	73,3	30,3	339,2	17,8	29,7	47,5	386,7	22,6	409,3

1 M.S.L. : Muntsaneringsslening.

2 Exclusief de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schuld.

XVI - 4. — INDELING VAN DE SCHULD IN BELGISCHE FRANKEN OP LANGE EN HALFLANGE TERMIJN VAN DE OVERHEIDSSECTOR
a) Volgens de emittenten

(nominale waarden per einde jaar, in miljarden franken)

 A = verkrijgbaar door het publiek 1.
 B = niet verkrijgbaar door het publiek.

Emittenten	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956		1957		1958		1959	
								A	B	A	B	A	B	A	B
Staat ² 3	146,6	141,0	140,2	146,8	160,0	179,7	181,8	136,5	53,8	143,6	50,9	154,9	46,4	169,8	43,7
Zelfstandige fondsen en administratieve parastatale instellingen ³	14,8	18,5	18,2	18,5	18,9	18,7	23,4	17,2	7,6	20,0	8,8	22,1	11,2	24,6	13,5
Kongo	2,4	4,6	4,6	4,6	4,6	6,8	8,9	9,3	1,3	9,0	1,3	12,7	1,3	12,2	1,3
Lagere overheid en Gemeentekrediet	21,9	22,0	23,2	26,5	29,3	31,7	33,7	35,2	1,3	38,8	1,3	44,4	1,3	48,6	1,2
Parastatale bedrijven	16,4	19,9	21,9	24,7	28,0	30,1	32,8	31,0	3,9	31,7	4,1	29,9	4,6	33,0	4,9
Parastatale kredietinstellingen	11,7	14,1	15,6	19,4	21,2	26,5	32,2	25,5	11,6	28,6	13,3	34,0	15,0	39,6	16,7
Totaal ...	213,8	220,1	223,7	240,5	262,0	293,5	312,8	254,7	79,5	271,7	79,7	298,0	79,8	327,8	81,3

1 Worden als door het publiek verkrijgbare effecten beschouwd : de effecten die het voorwerp uitmaken van een openbare uitgifte en die welke ter beurze genoteerd worden of waarvan de opnemings in de koerslijst is voorzien, alsook de obligaties en kasbons welke doorlopend uitgegeven worden door het Gemeentekrediet, de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet, de Nationale Kas voor Beroepskrediet, het Centraal Bureau voor Hypothecair Krediet, private spaarkassen, banken onder Belgisch recht en in België gevestigde filialen van banken onder buitenlands recht.

2 Belgische gevestigde en halflange binnenlandse directe overheidsschuld, na aftrek van de 4 pct.-lening van de Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen (thans de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting).

3 Ten gevolge van de ontbinding van het Speciaal Hulpfonds voor de Huishoudelijke Heruitrusting der Werknemers werden in 1954 de « Huishoudelijke heruitrustingsbons », die door dit Fonds werden uitgegeven en waarvan het uitstaande bedrag te dien tijde F 1,3 miljard bereikte, omgezet in « Staatsschuld 1954-1964 met 10 jaar looptijd » en daarom overgebracht van de rubriek « Zelfstandige fondsen en administratieve parastatale instellingen » naar de rubriek « Staat ». Zij behoren tot de categorie der niet door het publiek verkrijgbare effecten.

Bibliografische referenties : *Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Statistisch Jaarboek voor België. — Tijdschrift voor Documentatie van het Ministerie van Financiën. — Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting :* XXXVIe Jaargang, Deel I, n° 3, maart 1961 : « Inventaris en onderbrenging der Belgische overheidsfondsen » — XXXVe Jaargang, Deel II, Nr 2, augustus 1960 : « Raming, voor de jaren 1960 tot 1975, van de aflossingen van de gevestigde en halflange Staatsschuld uitgegeven tot op 30 juni 1960 ».

b) Volgens de houders

(nominale waarden per einde jaar, in miljarden franken)

 A = verkrijgbaar door het publiek.
 B = niet verkrijgbaar door het publiek.

Houders	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957			1958			1959		
									A	B	Totaal	A	B	Totaal	A	B	Totaal
Overheid, Zelfstandige fondsen en parastatale instellingen ¹ 2	5,0	5,9	6,2	5,6	5,8	6,5	6,8	7,0	7,6	0,3	7,9	8,6	0,3	8,9	10,2	0,3	10,5
Rentenfondsen	3,9	5,9	4,7	4,1	3,5	5,0	4,5	5,9	4,0	...	4,0	3,2	...	3,2	4,5	...	4,5
Geldscheppende instellingen ²	45,4	45,9	47,9	49,4	53,4	59,9	62,1	63,5	25,4	38,3	63,7	31,5	36,5	68,0	35,4	36,3	71,7
Instellingen voor het spaarwezen, de maatschappelijke zekerheid, de verzekeringen en de kapitalisatie :																	
a) Spaarkassen	29,0	28,5	28,0	32,2	35,6	37,3	39,8	43,2	33,8	11,7	45,5	34,2	12,8	47,0	38,6	13,3	51,9
b) Instellingen voor maatschappelijke zekerheid	23,0	25,1	27,6	30,7	33,6	37,2	41,6	44,4	32,8	16,0	48,8	35,9	17,8	53,7	36,8	20,1	56,9
c) Speciale pensioenfondsen	1,9	2,0	2,1	2,5	2,6	2,6	2,7	2,0	2,1	0,1	2,2	2,2	0,1	2,3	2,2	0,3	2,5
d) Verzekeringsbedrijven	6,3	7,1	7,7	8,8	10,5	12,1	14,8	16,7	16,2	2,1	18,3	17,4	2,9	20,3	21,0	3,6	24,6
e) Kapitalisatiebedrijven	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	...	0,1	0,1	...	0,1	0,1	...	0,1
f) Totaal	60,3	62,8	65,5	74,3	82,4	89,3	99,0	106,4	85,0	29,9	114,9	89,8	33,6	123,4	98,7	37,3	136,0
Kongo en Ruanda-Urundi ³	2,3	2,4	2,5	2,1	2,8	4,3	4,7	5,5	4,0	1,4	5,4	4,1	1,1	5,2	4,0	0,7	4,7
Bedrijven en particulieren ⁴	96,9	97,2	96,9	105,0	114,1	128,5	135,7	145,9	145,7	9,8	155,5	160,8	8,3	169,1	175,0	6,7	181,7
Eindtotaal ...	213,8	220,1	223,7	240,5	262,0	293,5	312,8	334,2	271,7	79,7	351,4	298,0	79,8	377,8	327,8	81,3	409,1

1 Excl. de zelfstandige fondsen en de parastatale instellingen die de kenmerken vertonen van geldscheppende instellingen of van instellingen voor het spaarwezen, de maatschappelijke zekerheid, de verzekeringen of de kapitalisatie.

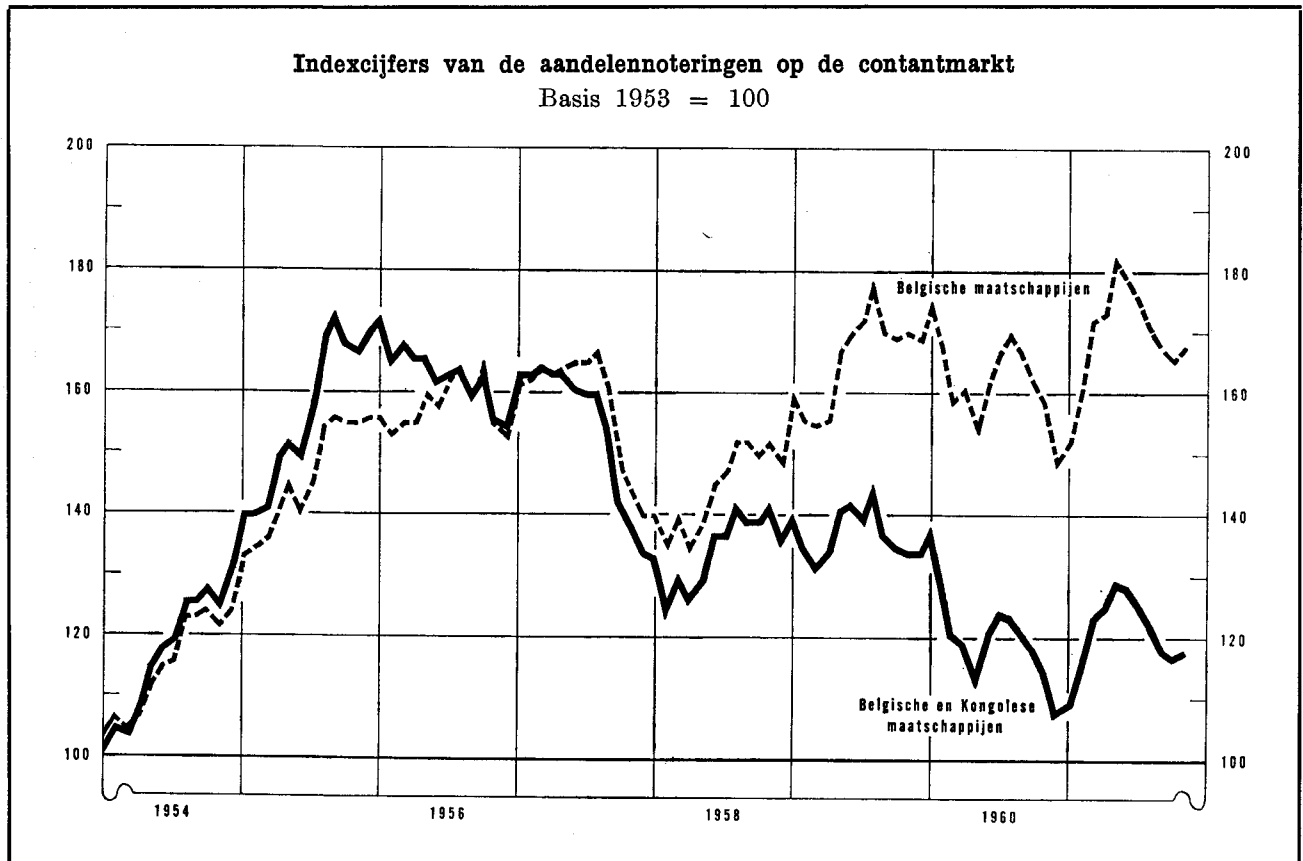
2 Excl. het bezit van de pensioenkassen door deze instellingen beheerd.

3 Staat, parastatale instellingen, Centrale Bank van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi, Bank van Belgisch-Kongo (tot in 1951), Afrikaanse vestigingen van de Kongolese banken (van 1952 tot 1956).

4 Incl. de niet-ingezetenen, behalve deze opgenomen onder de rubriek « Kongo en Ruanda-Urundi ».

XVII. — EFFECTEN VAN DE PARTICULIERE SECTOR

1. — EVOLUTIE VAN DE OMZET, DE NOTERINGEN EN HET RENDEMENT VAN DE BEURSWAARDEN

Tijdvak	Omzet		Globaal indexcijfer van de aandelennoteringen				Rendementspercentage ³					
	gemiddelde per beursdag - (miljoenen franken) 1 5		Contantmarkt		Termijnmarkt	Belgische en Kongolese effecten 4	Belgische effecten 5					
			Belgische en Kongolese effecten	Belgische effecten								
(Basis 1953 = 100) 2 4												
1952 Maandgemiddelde ...	79		99		98		104		4,7		n.b.	
1953 Maandgemiddelde ...	67		100		100		100		3,9		n.b.	
1954 Maandgemiddelde ...	110		118		116		108		3,0		n.b.	
1955 Maandgemiddelde ...	152		157		146		141		2,9		n.b.	
1956 Maandgemiddelde ...	113		164		158		139		3,2		n.b.	
1957 Maandgemiddelde ...	106		155		158		133		4,1		n.b.	
1958 Maandgemiddelde ...	70		135		145		117		3,8		n.b.	
1959 Maandgemiddelde ...	105		137		166		129		3,4		2,9	
1960 Maandgemiddelde ...	93		121		162		116		4,5		2,8	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961
Januari	102	75	138	109	175	152	134	109	3,4	5,8	2,6	2,9
Februari	91	114	129	116	168	161	124	115	3,7	5,7	2,7	2,8
Maart	88	151	121	123	159	172	115	119	4,0	5,1	2,8	2,9
April	83	137	119	125	161	173	111	122	4,3	5,3	2,8	3,0
Mei	95	180	114	129	155	182	106	123	4,0	5,1	2,8	2,9
Juni	143	105	121	128	162	179	116	122	3,8	4,0	2,8	3,1
Juli	116	77	124	125	167	175	118	117	4,9	4,2	2,8	3,1
Augustus	105	77	123	122	170	171	117	116	5,3	4,1	2,7	3,2
September	87	73	121	118	167	168	117	112	4,6	3,9	2,8	3,3
Oktober	72	78	118	117	162	166	115	110	5,0	3,7	2,9	3,3
November	66		114	118	158	168	113	112	5,1	3,8	3,0	3,2
December	67		108		149		108		5,4		3,1	

¹ Bron : Beurscommissie te Brussel : deze gegevens hebben betrekking op de transacties in vennootschapsobligaties en in aandelen (termijn- en kontantmarkt).

² Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek : Indexcijfers op de 10^e van elke maand.

³ Bron : Kredietbank : Verhouding van het laatst aangekondigde of betaalde nettodividend tot de notering per einde maand.

⁴ Beurs te Brussel en te Antwerpen.

⁵ Beurs te Brussel.

**XVII - 2. — RENDEMENT VAN DE BELGISCHE EN KONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN
OP AANDELEN ¹**

Jaarcijfers

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (gegevens gewijzigd door de N.B.B.).

Tijdvak ²	Aantal getelde vennoot- schappen	Gestort kapitaal	Reserves	Nettoresultaat van het boekjaar		Betaalbaar gestelde bruto- dividenden	Betaalde tantièmes	Obligatieleningen	
				Winst	Verlies			Uitstaande obligatie- schuld- op 31/12	Brutobedrag van de uitbetaalde coupons ³
				(miljoenen franken)					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	

A. — Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in België

Banken ⁴

1952	52	2.623	2.270	593	—	259	35	912	24
1953	52	2.776	2.466	646	—	282	36	1.845	50
1954	51	2.878	2.649	661	—	299	37	2.759	75
1955	50	3.265	2.704	644	1	306	33	3.653	119
1956	49	3.404	2.967	695	—	321	36	3.972	157
1957	48	3.406	3.261	817	—	330	43	4.710	163
1958	48	3.628	3.414	829	0,3	355	46	6.410	212
1959	51	4.029	3.514	835	38	377	45	6.626	307
1960	52	4.572	3.624	814	0,1	423	48	7.264	305

Financiële vennootschappen en maatschappijen voor onroerende goederen ⁵

1952	1.094	9.295	8.113	1.434	36	957	63	3.266	141
1953	1.178	10.261	8.214	1.610	44	1.108	76	3.355	159
1954	1.286	11.004	9.118	1.793	50	1.239	90	4.044	149
1955	1.327	11.694	9.721	2.095	39	1.357	99	4.811	214
1956	1.359	12.366	10.112	2.181	94	1.484	104	4.793	249
1957	1.430	14.690	11.430	2.660	169	1.878	129	5.800	233
1958	1.413	22.664	10.330	2.726	59	1.907	124	8.173	298
1959	1.464	24.053	12.126	2.598	93	1.903	114	9.151	414
1960	1.456	26.589	12.968	2.913	189	2.006	132	9.973	467

Metaalverwerkende nijverheid

1952	1.080	8.282	7.177	2.066	89	882	110	1.029	50
1953	1.143	10.480	6.668	2.215	206	989	110	1.313	74
1954	1.213	10.926	7.587	2.032	234	923	101	1.426	86
1955	1.218	11.324	8.101	2.063	299	1.247	88	2.007	89
1956	1.233	11.416	8.520	2.194	429	1.065	111	2.005	101
1957	1.250	12.204	8.954	2.480	448	1.255	113	1.778	100
1958	1.245	13.211	9.489	2.402	409	1.110	106	1.733	99
1959	1.275	14.681	10.334	2.370	499	1.267	100	2.030	101
1960	1.271	15.432	10.785	2.619	499	1.533	107	1.915	120

IJzer- en staalnijverheid

1952	105	7.858	8.747	1.689	5	1.039	81	2.378	124
1953	109	10.269	7.121	1.323	20	798	52	2.197	121
1954	108	10.332	7.522	660	53	410	33	2.303	114
1955	106	9.313	6.732	1.135	46	653	51	2.226	123
1956	106	10.026	10.072	2.369	23	1.324	85	2.158	120
1957	100	10.862	10.774	2.734	17	1.445	94	2.269	116
1958	100	12.364	12.409	1.621	37	1.057	72	3.133	119
1959	103	12.952	12.560	858	139	623	39	4.729	172
1960	100	13.918	12.628	1.928	25	992	58	4.763	282

Textielnijverheid

1952	1.033	7.654	11.158	1.146	183	507	100	479	27
1953	1.070	9.882	9.842	551	544	247	48	463	27
1954	1.105	10.285	9.324	660	371	252	48	503	27
1955	1.081	10.299	9.119	793	298	291	55	522	28
1956	1.087	10.753	9.365	804	363	286	52	510	27
1957	1.094	10.894	9.160	1.156	242	348	67	529	27
1958	1.041	11.560	9.300	894	268	321	59	500	27
1959	1.047	11.954	10.077	721	614	272	45	482	27
1960	1.009	12.138	9.853	1.098	255	452	64	457	26

**XVII - 2. — RENDEMENT VAN DE BELGISCHE EN KONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN
OP AANDELEN ¹ (vervolg)**

Jaarcijfers

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (gegevens gewijzigd door de N.B.B.).

Tijdvak 2	Aantal getelde vennoot- schappen	Gestort kapitaal	Reserves	Nettore resultaat van het boekjaar		Betaalbaar gestelde bruto- dividenden	Betaalde tantièmes	Obligatieleningen	
				Winst	Verlies			Uitstaande obligatie- schuld- op 31/12	Brutobedrag van de uitbetaalde coupons ³
				(miljoenen franken)					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	

Voedingsnijverheid

1952	718	6.219	4.020	709	82	396	54	586	31
1953	725	6.911	3.748	661	73	352	49	657	34
1954	750	7.200	3.900	799	65	394	55	765	41
1955	742	7.359	4.069	881	82	425	59	792	45
1956	731	7.837	4.115	954	98	446	66	789	48
1957	730	7.907	4.577	1.014	91	516	59	906	48
1958	701	8.881	4.833	1.077	200	466	57	925	58
1959	725	9.479	5.058	1.211	155	638	54	992	58
1960	725	9.591	5.505	1.381	179	720	63	872	62

Scheikundige nijverheid

1952	489	8.001	5.414	1.509	66	624	57	1.059	50
1953	518	8.553	5.646	1.168	140	582	43	1.033	58
1954	546	9.270	4.907	1.036	200	502	59	1.091	59
1955	560	9.501	5.395	1.258	52	932	63	1.006	58
1956	561	10.015	5.582	1.463	52	750	68	1.038	56
1957	552	11.285	6.087	1.729	200	810	57	1.305	55
1958	538	11.690	5.405	1.354	124	543	61	1.384	71
1959	545	12.650	6.121	1.212	179	577	65	1.313	82
1960	534	13.309	6.442	1.639	245	711	76	1.266	76

Elektriciteit

1952	49	12.295	2.649	1.243	0,3	1.036	77	4.300	199
1953	53	12.395	2.779	1.304	...	1.115	84	4.597	246
1954	54	12.754	2.909	1.456	—	1.165	88	4.764	257
1955	52	13.525	2.968	1.503	0,3	1.164	85	4.494	265
1956	51	15.382	2.207	1.558	...	1.251	82	4.434	253
1957	47	16.784	2.454	1.581	—	1.365	79	5.543	248
1958	44	17.016	2.722	1.637	0,7	1.458	83	5.871	330
1959	41	17.422	3.609	1.748	—	1.511	86	5.525	345
1960	40	17.132	3.628	1.808	0,1	1.539	85	5.441	330

Steenkolennijverheid

1952	61	7.077	6.046	1.206	65	1.007	94	848	47
1953	61	8.223	5.043	1.140	149	889	87	956	42
1954	61	8.268	4.927	900	196	723	72	1.073	49
1955	55	8.131	4.747	870	122	716	70	1.015	59
1956	54	8.592	4.263	1.212	153	937	92	972	56
1957	54	8.616	4.335	1.356	186	1.007	97	985	54
1958	53	8.739	4.339	1.192	96	876	85	940	55
1959	55	8.840	4.663	260	702	93	11	860	51
1960	49	8.530	4.367	107	1.023	63	7	780	50

Totaal der vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in België ^{6 7}

1952	11.706	94.884	75.821	16.827	892	8.950	1.012	17.446	827
1953	12.353	108.387	72.712	15.375	1.819	8.615	909	18.952	944
1954	13.171	112.207	76.018	15.095	1.800	8.231	941	21.443	1.003
1955	13.268	114.978	77.313	17.092	1.518	9.674	990	23.506	1.144
1956	13.397	123.605	81.666	20.764	1.748	10.869	1.136	24.930	1.238
1957	13.487	131.010	86.852	22.389	1.810	11.970	1.203	28.457	1.285
1958	13.408	146.913	90.013	20.202	1.936	10.981	1.153	33.241	1.535
1959	13.891	156.056	98.462	18.207	3.512	10.292	1.015	36.138	1.802
1960	13.816	162.844	102.221	21.788	3.243	11.778	1.128	37.359	1.989

**XVII - 2. — RENDEMENT VAN DE BELGISCHE EN KONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN
OP AANDELEN ¹ (vervolg)**

Jaarcijfers

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (gegevens gewijzigd door de N.B.B.).

Tijdvak 2	Aantal getelde vennoot- schappen	Gestort kapitaal	Reserves	Nettoresultaat van het boekjaar		Betaalbaar gestelde bruto- dividenden	Betaalde tantièmes	Obligatielingen	
				Winst	Verlies			Uitstaande obligatie- schuld op 31/12	Brutobedrag van de uitbetaalde coupons ³
				(miljoenen franken)					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	

B. — Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in het buitenland

(incl. de vennootschappen waarvan de voornaamste bedrijvigheid in Kongo uitgeoefend wordt)

1952	409	22.094	12.226	7.557	134	3.829	277	1.183	49
1953	449	26.804	12.598	7.854	259	4.296	319	1.334	61
1954	487	29.262	16.173	8.246	156	4.917	429	1.659	73
1955	527	32.018	20.039	9.356	289	5.567	393	1.883	91
1956	552	34.880	21.254	10.897	423	6.801	433	2.241	95
1957	579	42.986	19.520	12.222	287	7.575	428	2.799	107
1958	563	45.670	20.620	9.733	320	6.492	415	3.177	125
1959	560	49.530	22.740	8.296	452	6.318	380	3.351	151
1960	442	48.024	21.895	9.900	348	7.284	346	3.183	78

C. — Algemeen totaal der Belgische en Kongolese vennootschappen ^{6 7}

1952	12.115	116.978	88.047	24.384	1.026	12.779	1.289	18.629	876
1953	12.802	135.191	85.310	23.229	2.078	12.911	1.228	20.286	1.005
1954	13.658	141.469	92.191	23.341	1.957	13.148	1.370	23.103	1.076
1955	13.795	146.996	97.352	26.448	1.806	15.241	1.383	25.389	1.235
1956	13.949	158.485	102.920	31.661	2.171	17.670	1.569	27.171	1.333
1957	14.066	173.996	106.372	34.611	2.097	19.545	1.631	31.256	1.392
1958	13.971	192.583	110.633	29.935	2.256	17.473	1.568	36.418	1.660
1959	14.451	205.586	121.202	26.503	3.964	16.610	1.395	39.489	1.953
1960	14.258	210.868	124.116	31.688	3.591	19.062	1.474	40.542	2.067

¹ Belgische vennootschappen : naamloze vennootschappen en commanditaire vennootschappen op aandelen van Belgisch recht. Kongolese vennootschappen : aandelenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van Kongolees recht.

² Voor de kolommen (1) tot (7) : jaar waarin het dividend werd betaald.

³ Bedrag van de vervallen rente voor het betrokken jaar; dit bedrag houdt verband met de op 31/12 van het voorgaande jaar uitstaande obligatieschuld.

⁴ Excl. de N.B.B.

⁵ Excl. de N.M.K.N.

⁶ Excl. de N.B.B., de N.M.K.N. en de Sabena.

⁷ Netto eindtotaal, na aftrek van de dubbelstellingen.

XVII - 3. — RENDEMENT VAN DE BELGISCHE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN ^{1 5}

Cumulatieve maancijfers

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (gegevens gewijzigd door de N.B.B.).

Tijdvak 2	Aantal getelde vennoot- schappen	Gestort kapitaal	Reserves	Nettoresultaat		Betaalbaar gestelde bruto- dividenden	Bruto- obligatie- coupons ³
				Winst	Verlies		
				(miljarden franken)			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	

A. — Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in België ⁴

1959	Eerste 4 maanden	5.858	54,7	36,2	6,3	1,3	3,5	0,6
	Eerste 5 maanden	9.535	99,3	60,9	11,7	2,5	6,5	0,7
	Eerste 6 maanden	11.425	118,0	75,7	13,9	2,8	7,6	0,9
	Eerste 7 maanden	11.990	124,2	80,5	14,6	2,9	8,0	1,0
	Eerste 8 maanden	12.205	125,2	81,2	14,7	3,0	8,1	1,1
	Eerste 9 maanden	12.558	127,4	83,0	15,1	3,1	8,2	1,2
	Eerste 10 maanden	13.144	136,5	86,7	16,1	3,3	8,9	1,3
	Eerste 11 maanden	13.566	149,9	95,1	17,5	3,4	9,9	1,5
	12 maanden	13.927	156,2	98,6	18,2	3,5	10,3	1,6
1960	Januari	146	2,5	1,0	0,3	...	0,2	0,2
	Eerste 2 maanden	368	3,7	3,0	0,7	0,1	0,7	0,3
	Eerste 3 maanden	2.266	19,6	12,5	2,7	0,4	1,8	0,5
	Eerste 4 maanden	5.589	54,6	34,0	7,0	1,0	4,2	0,7
	Eerste 5 maanden	9.358	102,7	63,2	13,1	2,4	7,4	0,8
	Eerste 6 maanden	11.272	121,7	78,0	15,9	2,7	8,7	1,0
	Eerste 7 maanden	11.929	129,8	83,6	16,8	2,8	9,2	1,2
	Eerste 8 maanden	12.121	130,8	84,4	16,9	2,8	9,2	1,3
	Eerste 9 maanden	12.507	133,3	86,2	17,4	2,9	9,4	1,4
	Eerste 10 maanden	13.088	142,7	90,0	18,7	3,1	10,2	1,6
	Eerste 11 maanden	13.480	156,3	97,8	20,8	3,2	11,3	1,8
	12 maanden	13.858	163,5	102,5	21,9	3,3	11,8	1,9
1961	Januari	101	3,0	1,1	0,3	...	0,2	0,3
	Eerste 2 maanden	270	3,8	2,7	0,7	0,1	0,7	0,4
	Eerste 3 maanden	1.739	21,8	13,5	3,3	0,3	2,1	0,5

**XVII - 3. — RENDEMENT VAN DE BELGISCHE VENNOOTSCHAPPEN
OP AANDELEN ^{1 5} (vervolg)**

Cumulatieve maandeijfers

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (gegevens gewijzigd door de N.B.B.).

Tijdvak ²	Aantal getelde vennoot- schappen	Gestort kapitaal	Reserves	Nettoresultaat		Betaalbaar gestelde bruto- dividenden	Bruto- obligatie- coupons ³
				Winst	Verlies		
				(miljarden franken)			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	

B. — Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in het buitenland

(incl. de vennootschappen waarvan de voornaamste bedrijvigheid in Kongo uitgeoefend wordt)

1959	Eerste 4 maanden	66	1,8	1,0	0,3	...	0,1	...
	Eerste 5 maanden	174	20,6	11,4	4,3	0,1	3,5	...
	Eerste 6 maanden	347	34,5	16,6	6,7	0,3	5,0	...
	Eerste 7 maanden	436	42,6	20,7	7,7	0,3	5,9	0,1
	Eerste 8 maanden	453	43,1	21,2	7,8	0,3	5,9	0,1
	Eerste 9 maanden	467	43,4	21,2	7,8	0,4	6,0	0,1
	Eerste 10 maanden	503	44,0	21,4	7,9	0,4	6,0	0,1
	Eerste 11 maanden	541	47,9	21,8	8,2	0,4	6,3	0,1
	12 maanden	560	49,5	22,7	8,3	0,5	6,3	0,2
1960	Januari	4	0,1	0,1	...	—	...	0,1
	Eerste 2 maanden	11	0,2	0,2	0,1	—	...	0,1
	Eerste 3 maanden	27	1,4	0,2	0,2	0,1
	Eerste 4 maanden	58	1,8	0,8	0,3	...	0,2	0,1
	Eerste 5 maanden	158	22,9	12,7	7,2	...	5,0	0,1
	Eerste 6 maanden	309	36,4	17,0	8,6	0,2	6,4	0,1
	Eerste 7 maanden	364	42,3	20,6	9,4	0,2	7,1	0,1
	Eerste 8 maanden	376	43,0	20,9	9,5	0,3	7,1	0,1
	Eerste 9 maanden	384	43,2	21,0	9,5	0,3	7,1	0,1
	Eerste 10 maanden	407	43,5	21,2	9,6	0,3	7,1	0,1
	Eerste 11 maanden	424	45,6	21,6	9,7	0,3	7,2	0,1
	12 maanden	446	48,1	22,1	9,9	0,3	7,3	0,2
1961	Januari	3	0,7	0,4
	Eerste 2 maanden	6	0,8	0,4
	Eerste 3 maanden	14	1,0	0,4	0,1

C. — Algemeen totaal ⁴

1959	Eerste 4 maanden	5.924	56,5	37,2	6,6	1,3	3,6	0,6
	Eerste 5 maanden	9.709	119,9	72,3	16,0	2,6	10,0	0,7
	Eerste 6 maanden	11.772	152,5	92,3	20,6	3,1	12,6	0,9
	Eerste 7 maanden	12.426	166,8	101,2	22,3	3,2	13,9	1,1
	Eerste 8 maanden	12.658	168,3	102,4	22,5	3,3	14,0	1,2
	Eerste 9 maanden	13.025	170,8	104,2	22,9	3,5	14,2	1,3
	Eerste 10 maanden	13.647	180,5	108,1	24,0	3,7	14,9	1,4
	Eerste 11 maanden	14.107	197,8	116,9	25,7	3,8	16,2	1,6
	12 maanden	14.487	205,7	121,3	26,5	4,0	16,6	1,8
1960	Januari	150	2,6	1,1	0,3	...	0,2	0,3
	Eerste 2 maanden	379	3,9	3,2	0,8	0,1	0,7	0,4
	Eerste 3 maanden	2.293	21,0	12,7	2,9	0,4	1,8	0,6
	Eerste 4 maanden	5.647	56,4	34,8	7,3	1,0	4,4	0,8
	Eerste 5 maanden	9.516	125,6	75,9	20,0	2,4	12,4	0,9
	Eerste 6 maanden	11.581	158,1	95,0	24,5	2,9	15,1	1,1
	Eerste 7 maanden	12.293	172,1	104,2	26,2	3,0	16,3	1,3
	Eerste 8 maanden	12.497	173,8	105,3	26,4	3,1	16,3	1,4
	Eerste 9 maanden	12.891	176,5	107,2	26,9	3,2	16,5	1,5
	Eerste 10 maanden	13.495	186,2	111,2	28,3	3,4	17,3	1,7
	Eerste 11 maanden	13.904	201,9	119,4	30,5	3,5	18,5	1,9
	12 maanden	14.304	211,6	124,6	31,8	3,6	19,1	2,1
1961	Januari	104	3,7	1,5	0,3	...	0,2	0,3
	Eerste 2 maanden	276	4,6	3,1	0,7	0,1	0,7	0,4
	Eerste 3 maanden	1.753	22,8	13,9	3,4	0,3	2,1	0,5

¹ Belgische vennootschappen : naamloze vennootschappen en commanditaire vennootschappen op aandelen van Belgisch recht.

² Voor de kolommen (1) tot (6) : maand waarin het dividend werd betaald.

³ De obligatiecoupons worden, zoals de dividenden, geteld in de maand waarin zij werden betaald. De betaling van de obligatiecoupons kan deze van de dividenden voorafgaan. Om die reden vertegenwoordigen niet alle obligaties waarvan de coupons in kolom (7) voorkomen noodzakelijk leningen van vennootschappen waarop de voorafgaande kolommen betrekking hebben.

⁴ Excl. de N.B.B., de N.M.K.N. en de Sabena.

⁵ Vanaf einde 1960, heeft men in deze statistiek rekening gehouden met de geleidelijke omschakeling van de vennootschappen van Kongolees recht in vennootschappen van Belgisch recht, die hun bedrijvigheid uitoefenen in Kongo.

XVII - 4. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN KONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN ¹

Jaarcijfers
(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (gegevens gewijzigd door de N.B.B. 2).

Jaren	Aandelen		Obligaties (nominaal bedrag)					Aandelen en obligaties	Aandelen en obligaties
	nominale uitgiften	netto- uitgiften	Niet doorlopende uitgiften			doorlopende netto- uitgiften	Totale netto- uitgiften	Totale netto- uitgiften	Totale netto- uitgiften (N.I.S.)
			uitgiften	aflossingen	netto- uitgiften				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (3) - (4)	(6)	(7) = (5) + (6)	(8) = (2) + (7)	(9)

Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in België

1952	18.047	2.755	1.398	r 600 ³	r 798 ³	n.b.	r 798 ³	r 3.553 ³	5.641 ⁴
1953	4.660	1.561	1.068	r 700 ³	r 368 ³	n.b.	r 368 ³	r 1.929 ³	2.525 ⁴
1954	7.546	3.500	1.777	879	898	529	1.427	4.927	8.331
1955	15.354	5.356	1.560	1.257	303	532	835	6.191	9.680
1956	17.965	4.560	1.701	1.404	297	389	686	5.246	7.619
1957	27.917	5.573	3.220	1.449	1.771	833	2.604	8.177	10.687
1958	9.076	4.908	3.144	1.507	1.637	1.288	2.925	7.833	12.920
1959	10.327	3.760	3.196	1.568	1.628	814	2.442	6.202	11.317
1960	17.409	7.146	1.213	1.631	- 418	957	539	7.685	12.460

Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in Kongo

1952	7.369	2.457	212	n.b.	212	n.b.	212	2.669	1.811 ⁴
1953	3.212	1.997	130	n.b.	130	n.b.	130	2.127	1.834 ⁴
1954	2.572	1.753	391	46	345	...	345	2.098	1.465
1955	3.549	1.912	316	88	228	- 7	221	2.133	1.545
1956	7.222	2.089	341	110	231	5	236	2.325	1.580
1957	6.759	1.759	724	158	566	...	566	2.325	1.917
1958	2.007	1.162	450	124	326	51	377	1.539	1.119
1959	2.342	613	215	87	128	- 21	107	720	606
1960	5.099	399	20	167	- 147	- 21	- 168	231	131

Algemeen totaal

(incl. de vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in het buitenland)

1952	25.416	5.212	1.610	r 600 ³	r 1.010 ³	n.b.	r 1.010 ³	r 6.222 ³	7.452 ⁴
1953	7.872	3.558	1.198	r 700 ³	r 498 ³	n.b.	r 498 ³	r 4.056 ³	4.359 ⁴
1954	10.118	5.253	2.168	944	1.224	529	1.753	7.006	9.796
1955	18.903	7.268	1.876	1.348	528	525	1.053	8.321	11.225
1956	25.187	6.649	2.047	1.519	528	394	922	7.571	9.199
1957	34.676	7.332	3.944	1.619	2.325	833	3.158	10.490	12.604
1958	11.083	6.070	3.594	1.631	1.963	1.339	3.302	9.372	14.039
1959	12.669	4.373	3.411	1.655	1.756	793	2.549	6.922	11.923
1960	22.508	7.545	1.233	1.798	- 565	936	371	7.916	12.591

¹ Belgische vennootschappen : naamloze, commanditaire op aandelen en personevennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van Belgisch recht. Kongolese vennootschappen : aandelen- en personevennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van Kongolees recht.

² Deze wijzigingen bestaan enerzijds uit de opnemings van de bijstortingen en anderzijds uit de verwijdering van de doorlopende en niet doorlopende uitgiften van de overheidssector (N.M.K.N., Sabena) en van de netto-uitgiften van obligaties en kasbons van de Belgische banken.

³ Ramingen N.B.B.

⁴ Aflossingen niet afgetrokken.

N. B. — Kol. (1) en (9) : bedragen overgenomen zonder wijziging van de statistieken van het N.I.S. — kol. (2) tot (8) : bedragen gewijzigd door de N.B.B. zoals hierboven in noot 2 aangeduid.

Kol. (1) : oprichtingen van vennootschappen en kapitaalverhogingen — kol. (2) : gestorte bedragen op aandelen (verminderd met de stortingen andere dan in chartaal geld), uitgiftepremies en bijstortingen — kol. (3) : nieuwe uitgiften (gedeelte dat werkelijk uitgegeven werd tijdens het jaar), verhoogd met het saldo van voorgaande uitgiften, verminderd met conversieleningen.

Bibliografische referenties : *Statistisch Jaarboek voor België. — Statistisch Tijdschrift van het N.I.S. — Belgische Economische Statistieken 1941-1960* (N.B.B.). — *Bulletin Mensuel des Statistiques* (Beurscommissie van Brussel). — *Weekberichten van de Kredietbank.*

XVII - 5. — UITGIFTEN VAN BELGISCHE EN KONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN ¹

Maandelijkse cijfers ²

(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (gegevens gewijzigd door de N.B.B. ³).

Tijdvak	A. — Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in België				B. — Vennootschappen met voornaamste bedrijvigheid in Kongo			
	Aandelen		Obligaties (nominaal bedrag)	Aandelen en obligaties	Aandelen		Obligaties (nominaal bedrag)	Aandelen en obligaties
	nominale uitgiften	netto-uitgiften	niet-doorlopende bruto-uitgiften	Totaal	nominale uitgiften	netto-uitgiften	niet-doorlopende bruto-uitgiften	Totaal
(1)	(2)	(3)	(4) = (2) + (3)	(5)	(6)	(7)	(8) = (6) + (7)	
1959 Eerste 3 maanden ...	1.341	542	275	817	519	63	—	63
Eerste 6 maanden ...	4.647	1.694	661	2.355	1.179	328	—	328
Eerste 9 maanden ...	6.720	2.064	880	2.944	2.201	460	—	460
12 maanden	10.327	3.324	3.196	6.520	2.342	500	116	616
1960 Eerste 3 maanden ...	1.971	1.020	79	1.099	710	59	—	59
Eerste 6 maanden ...	5.326	2.413	302	2.715	5.011	254	—	254
Eerste 9 maanden ...	11.388	5.316	805	6.121	n.b.	n.b.	—	n.b.
12 maanden	17.409	6.545	1.213	7.758	5.099	299	20	319
1961 Eerste 3 maanden .	2.957	645	176	821				
1960 Augustus	843	398	—	398				
September	1.427	490	3	493				
Oktober	2.005	168	—	168	77	45	—	45
November	810	291	103	394				
December	3.215	771	—	771				
1961 Januari	398	122	146	268				
Februari	1.650	327	—	327				
Maart	909	196	30	226				
April	1.385	189	131	320				
Mei	767	347	—	347				
Juni	2.080	664	—	664				
Juli	729	256	—	256				
Augustus	448	215	—	215				
September	630	238	—	238				
Oktober	1.493	283	72	355				

¹ Belgische vennootschappen : naamloze vennootschappen, vennootschappen bij wijze van geldschieting op aandelen en personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid onder Belgisch recht. — Kongolese vennootschappen : aandelenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid en personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid onder Kongolees recht.

² De cijfers van deze tabel verschillen in volgende opzichten met die welke in tabel XVII - 4 voorkomen : a) de netto-uitgiften van aandelen bevatten de bijstortingen niet; b) de obligatieuitgiften zijn bruto (afschrijvingen niet afgetrokken) en houden geen rekening met de doorlopende uitgiften.

³ De wijzigingen bestaan in het uitschakelen van de obligaties en aandelen van de publieke sector (deze van de Sabena voor de door de tabel bestreken periode).

XVIII. — GELDMARKT

1. — MARKT VAN HET DAGGELD EN VAN HET GELD OP ZEER KORTE TERMIJN *

(miljoenen franken)

Daggemiddelden	Bedragen uitgeleend door de		Bedragen ontleend door de		Totaal (5) = (1) + (2) of (3) + (4)	Geweigerde bedragen (6)
	Depositobanken 1	Overige instellingen 2	Depositobanken 1	Overige instellingen 3		
	(1)	(2)	(3)	(4)		
1952	2.357	3.440	9	5.788	5.797	...
1953	2.378	3.013	9	5.382	5.391	...
1954	2.330	3.006	19	5.317	5.336	...
1955	2.325	3.314	23	5.616	5.639	43
1956	2.428	2.795	22	5.201	5.223	185
1957	2.288	3.305	17	5.576	5.593	5
1958	2.078	1.829	15	3.892	3.907	577
1959	2.191	1.324	73	3.442	3.515	188
1960	2.415	2.668	1.025	4.058	5.083	37
1960 1 ^e kwartaal	2.429	2.532	701	4.310	5.011	35
2 ^e kwartaal	2.522	2.661	1.024	4.159	5.183	27
3 ^e kwartaal	2.233	3.164	1.109	4.288	5.397	...
4 ^e kwartaal	2.482	2.252	1.272	3.462	4.734	90
1961 1 ^e kwartaal	2.527	2.493	1.449	3.571	5.020	3
2 ^e kwartaal	2.381	3.701	1.993	4.089	6.082	...
3 ^e kwartaal	2.320	4.416	2.069	4.667	6.736	...
1960 November	2.410	2.021	1.331	3.100	4.431	233
December	2.383	2.500	1.489	3.394	4.883	42
1961 Januari	2.424	2.184	1.267	3.341	4.608	4
Februari	2.500	2.504	1.627	3.377	5.004	7
Maart	2.649	2.778	1.468	3.959	5.427	...
April	2.545	2.974	1.596	3.923	5.519	...
Mei	2.349	3.869	2.033	4.135	6.218	...
Juni	2.270	4.176	2.254	4.192	6.446	...
Juli	2.101	4.887	2.239	4.749	6.988	...
Augustus	2.423	4.476	2.069	4.830	6.899	...
September	2.421	3.903	1.908	4.416	6.324	...
Oktober	2.777	2.905	1.595	4.087	5.682	17
November	2.573	2.908	2.051	3.430	5.481	2

* Van 27 februari 1956 tot 16 november 1959 verhandelde men, naast het daggeld, ook geld dat op 5 en 10 dagen werd uitgeleend of ontleend. Deze bedragen zijn derhalve in bovenstaande cijfers begrepen. Sedert 17 november 1959 wordt er geen geld op 5 en 10 dagen meer uitgeleend of ontleend.

¹ Tot 16 november 1959, slechts de depositobanken te Brussel en te Antwerpen. Nadien ook deze van andere plaatsen.

² Tot 16 november 1959 inzonderheid de A.S.L.K., de Centrale Bank van Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi, de R.M.Z., het Gemeentekrediet en sedert 17 november 1959 inzonderheid het Rentenfonds, de A.S.L.K., het Gemeentekrediet, N.M.B.S.

³ Tot 16 november 1959 inzonderheid het H.W.L., het Rentenfonds, de N.M.K.N., de Centrale Bank van Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi, de Nationale Delcredereerdienst en sedert 17 november 1959 inzonderheid het H.W.L., de Belgische Delcredereerdienst, de N.K.B.K., de N.M.K.N.

XVIII - 3. — **BEDRIJVIGHEID VAN DE VERREKENINGSKAMERS****Debetverrichtingen**

Maandgemiddelden of maanden	Aantal kamers	Brussel						Provincie		Algemeen totaal	
		Geld op zeer korte termijn 1		Andere verrichtingen 2		Totaal		Duizenden stukken	Miljarden franken	Duizenden stukken	Miljarden franken
		Duizenden stukken	Miljarden franken	Duizenden stukken	Miljarden franken	Duizenden stukken	Miljarden franken				
1952	38	2	159	162	98	164	257	177	59	341	316
1953	38	2	155	164	87	166	242	185	56	351	298
1954	38	2	138	174	92	176	230	200	55	376	285
1955	38	2	133	188	96	190	229	210	56	400	285
1956	38	2	127	212	110	214	237	222	63	436	300
1957	38	2	119	232	128	234	247	239	66	473	313
1958	38	2	113	245	131	247	244	235	63	482	307
1959	39	2	124	248	142	250	266	237	64	487	330
1960	39	3	208	289	158	292	366	243	57	535	423
1960 1 ^e kwartaal	39	3	208	267	149	270	357	241	59	511	416
2 ^e kwartaal	39	3	206	287	156	290	362	245	55	535	417
3 ^e kwartaal	39	3	226	293	162	296	388	241	56	537	444
4 ^e kwartaal	39	3	192	309	167	312	359	245	56	557	415
1961 1 ^e kwartaal	39	3	208	378	161	381	369	258	60	639	429
2 ^e kwartaal	39	3	239	412	163	415	402	261	59	676	461
3 ^e kwartaal	39	3	273	397	164	400	437	249	61	649	498
1960 Oktober	39	3	200	308	162	311	362	250	56	561	418
November	39	3	174	304	169	307	343	249	56	556	399
December	39	3	203	315	169	318	372	237	57	555	429
1961 Januari	39	3	193	354	167	357	360	258	60	615	420
Februari	39	3	192	349	149	352	341	240	57	592	398
Maart	39	3	240	432	167	435	407	276	64	711	471
April	39	3	202	367	151	370	353	233	53	603	406
Mei	39	3	241	423	163	426	404	276	60	702	464
Juni	39	3	274	445	175	448	449	275	65	723	514
Juli	39	3	268	400	176	403	444	251	59	654	503
Augustus	39	3	293	406	164	409	457	254	64	663	521
September	39	3	256	384	153	387	409	243	61	630	470
Oktober	39	3	239	454	183	457	422	286	66	743	488

1 Betreft het daggeld en, van 27 februari 1956 tot 16 november 1959, het op 1, 5 en 10 dagen uitgeleende of ontleende geld. Sedert 17 november 1959 wordt het geld op 5 en 10 dagen niet meer verhandeld.

2 Effecten, overheidspapier, coupons, overschrijvingen, cheques, wissels, promessen, kwijtschriften, transacties met het buitenland, enz.

Bibliografische referenties : Belgische Economische Statistieken 1941-1950 (N.B.B.). — Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting (N.B.B.) : XXVIIIe jaargang, deel I, nr 5, mei 1953 : « Een nieuwe statistiek : de daggeldmarkt (call money) » — XXXVe jaargang, deel I, nr 4, april 1960 : « De Belgische geldmarkt ».

XIX. — DISCONTO-, RENTE- EN RENDEMENTS- PERCENTAGES

(In pct. per jaar)

1. — DISCONTO- EN RENTETARIEF VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

Datum van de wijziging	Disconto					Voorschotten in rekening-courant en beleningen *													
	Geaccepteerd in een bank gedomicilieerd papier, warrants	Bank-accepten vooraf door de N.B.B. geïssueerd	Geaccepteerd niet in een bank gedomicilieerd papier	Niet geaccepteerd papier		Promessen	op schatkistcertificaten			op certificaten van het Rentenfonds, uitgegeven op maximum 366 dagen	op andere overheidsfondsen 2								
				in een bank gedomicilieerd	niet in een bank gedomicilieerd		met ten hoogste 120 dagen looptijd	met ten hoogste 8 maanden looptijd	uitgegeven op maximum 366 dagen 1										
1951 5 juli	3,50	3,50	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	—	5,50									
13 september .	3,25	3,25	3,75	4,75	5,50	2,—	2,1875	2,375	—	5,50									
1952 18 december .	3,—	3,—	3,50	4,50	5,50	2,—	2,1875	2,375	—	5,50									
1953 5 maart	3,—	3,—	3,50	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	—	5,—									
21 mei	3,—	3,—	3,50	4,50	4,75	2,—	2,1875	2,375	—	4,75									
29 oktober ...	2,75	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	—	4,50									
1955 4 augustus .	3,—	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875			—	4,75									
1956 6 december .	3,50	3,50	4,25	5,—	5,25	2,25			—	5,25									
1957 21 maart	3,50	3,50	4,25	5,—	5,25	Rentevoet van het certificaat + 5/16 pct., minimum 2,25 pct.			—	5,25									
25 juli	4,50	4,50	5,25	6,—	6,25				—	6,25									
12 november ...	4,50	4,50	5,25	6,—	6,25							Rentevoet van het certificaat + 5/16 pct minimum 2,25 pct.	6,25						
1958 27 maart	4,25	4,25	5,—	5,75	6,—										—	6,—			
5 juni	4,—	4,—	4,75	5,50	5,75										+ 5/16 pct minimum 2,25 pct.	5,75			
3 juli	3,75	3,75	4,50	5,25	5,50										—	5,50			
28 augustus ...	3,50	3,50	4,25	5,—	5,25													—	5,25
30 oktober ...	3,50	3,50	4,—	4,50	5,—														
1959 8 januari ...	3,25	3,25	3,75	4,25	4,75														
24 december .	4,—	4,—	4,50	4,75	5,25														
1960 4 augustus .	5,—	5,—	5,50	5,75	6,25							—	6,25						
Met betrekking tot																			
		invoer	uitvoer																
10 november .	5,—	5,—	4,—	5,50	5,75	6,25	6,25			6,25									
1961 24 augustus .	4,75	4,75	3,75	5,25	5,50	6,—	6,—			6,—									

1 Vóór 21 maart 1957 vermeld onder het hoofd : « Schatkistcertificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd ».

2 Incl. de schatkistcertificaten met meer dan 12 maanden looptijd. — Alleen de effecten en overheidsfondsen « aan toonder » in Belgische franken luidend, worden in onderpand aanvaard.

* Quotiteit van het voorschot op 30 november 1961

Schatkistcert. en cert. v.h. Rentenfonds uitgegeven op max. 366 d. ... max 95 pct. | Anders overheidsfondsen (zie noot 2) max. 80 pct.

XIX - 2. — DAGGELDRENTE

Gemiddelden 1	
1957 Van 1-1 tot 11-11 2	1,70
Van 12-11 tot 31-12 3	2,25
1958	1,41
1959 Van 1-1 tot 16-11 .	1,01
Van 17-11 tot 31-12 .	2,11
1960	2,80
1960 December	2,67
1961 Januari	2,68
Februari	2,47
Maart	2,38
April	2,33
Mei	2,79
Juni	2,85
Juli	2,90
Augustus	2,53
September	2,50
Oktober	2,54
November	2,44

XIX - 3. — RENTEVOET VAN DE SCHATKISTCERTIFICATEN

Einde tijdvak	Schatkistcertificaten op zeer korte termijn 4					Schatkistcertificat. geplaatst bij de banken 5	Datum	Schatkistcertificaten uitgegeven bij toewijzing		
	15 dagen	1 maand	2 maanden	3 maanden	4 maanden			6 maanden	9 maanden	12 maanden
1957 Van 1-1 tot 11-11 2						4 maanden				
Van 12-11 tot 31-12 3										
1958	1,90	—	—	—	—	1,3125 6				
1959 Van 1-1 tot 16-11 .	2,75	3,—	3,25	3,75	4,25	3,75	1958 6 jan. .	4,676	5,059	5,388
Van 17-11 tot 31-12 .	1,25	1,50	1,75	2,—	2,50	2,75	1959 6 jan. .	3,398	3,646	3,860
1960	—	2,75	3,—	3,25	3,50	3,25	1960 5 jan. .	4,171	*	4,354
1960 December	—	4,—	4,25	4,50	4,75	4,75	1961 6 jan. .	4,862	4,925	4,956
1961 Januari	—	4,—	4,25	4,50	4,75	4,75	7 feb. .	4,846	*	4,993
Februari	—	4,—	4,25	4,50	4,75	4,75	7 maart	4,872	4,937	*
Maart	—	4,—	4,25	4,50	4,75	4,75	6 april .	4,875	4,950	4,960
April	—	4,—	4,25	4,50	4,75	4,75	4 mei .	4,850	*	*
Mei	—	4,—	4,25	4,50	4,75	4,75	6 juni .	4,850	4,950	*
Juni	—	4,—	4,25	4,50	4,75	4,75	4 juli .	4,850	4,950	4,998
Juli	—	4,—	4,25	4,50	4,75	4,75	3 aug. .	4,850	*	5,000
Augustus	—	3,75	4,—	4,25	4,50	4,50	5 sept. .	4,711	4,800	4,900
September	—	3,75	4,—	4,25	4,50	4,50	3 okt. .	4,703	4,800	4,900
Oktober	—	3,75	4,—	4,25	4,50	4,50	7 nov. .	4,700	4,800	4,900
November	—	3,75	4,—	4,25	4,50	4,50	5 dec. .	4,700	4,800	4,900

1 Betreft, tot 16 november 1959, het eenvoudig rekenkundig gemiddelde van de enige dagelijkse rentevoet.

Sedert 17 november 1959 : gemiddelde van de gemiddelde dagelijkse rentevoeten gewogen met de ontleende bedragen.

2 Van 19 november 1949 t.e.m. 8 augustus 1955 bedroeg het tarief 1,25 pct.; van 4 augustus tot einde december 1955 was het 1,50 pct. Gemiddelde 1956 : 1,58.

3 De hervorming van de geldmarkt in november 1957 betrof o.m. de verhoging van de rente voor de bij de banken geplaatste schatkistcertificaten op 4 maanden, nadien certificaten B genoemd, hetgeen ruimere schommelingen van de daggeldrente mogelijk maakte.

4 Cf. Ministeriële besluiten van 30 maart 1956 en 9 november 1957 (Belgisch Staatsblad van 4 mei 1956, blz. 3.148 en van 10 november 1957, blz. 8.028).

5 Certificaten die de banken in de gedeeltelijke dekking van hun opeisbaar passief op ten hoogste één maand mogen opnemen. Het uitstaande bedrag van die certificaten uitgegeven op 4 maanden was weinig belangrijk tot bij de hervorming van de geldmarkt op 12 november 1957; zij werden toen vervangen door gelijkwaardige certificaten, doch waarvan de rente gekoppeld is aan de discontovoet van de N.B.B. voor de geaccepteerde in een bank gedomicilieerde wissels. Deze certificaten worden aangeduid door « certificaten B » (Ministeriële besluit van 9 november 1957, Staatsblad van 10 november 1957, blz. 8.030). Het uitstaande bedrag van deze certificaten beliep tot 8 april 1960, F 8,9 miljard. Sedertdien bereikte het F 9,1 miljard.

Bovendien geeft het Rentenfonds, sedert november 1957, een veranderlijk bedrag certificaten uit tegen voorwaarden die dezelfde zijn behalve wat betreft de rente die voor de certificaten B vooraf betaalbaar en voor de certificaten van het Rentenfonds op de vervaldag betaalbaar is. (Besluit tot wijziging van het uitvoeringsbesluit betreffende artikel 4, § 2 van het reglement van 11 oktober 1949 op de bankcoëfficiënten. — Staatsblad van 27 november 1957, blz. 8.263.)

Vermelding verdient eveneens dat bij de geldmarkthervorming van november 1957, F 20 miljard schatkistcertificaten op 12 maanden, door de banken aangehouden voor de gedeeltelijke dekking van hun opeisbaar passief op ten hoogste één maand, werden omgezet in certificaten op 12 maanden, de zgn. « certificaten A », rente 1 15/16 pct., vooraf betaalbaar (Ministeriële besluit van 9 november 1957, Staatsblad van 10 november 1957, blz. 8.030).

6 Tarief van kracht sedert 5 februari 1946 (cf. tweede ministeriële besluit van 5 februari 1946 getroffen tot uitvoering van de wet van 14 oktober 1945 betreffende de geblokkeerde of tijdelijk onbeschikbare monetaire tegoeden. Staatsblad van 10 februari 1946, blz. 1.185).

* Geen toewijzing.

**XIX - 4. — RENTETARIEF VOOR DEPOSITO'S IN BELGISCHE FRANKEN
BIJ DE BANKEN EN BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS**

Einde periode	Tarief 1 1 Depositorekeningen					Algemene Spaarkas (Spaarinlagen van particulieren)		
	direct opeisbaar	met 15 dagen opzegging 2	op termijn 2			tot 75.000 F	van 75.001 F tot 150.000 F	boven 150.000 F
			1 maand	3 maanden	6 maanden			
1952	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1953	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1954	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1955	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	tot 100.000 F	van 100.001 F tot 150.000 F	boven 150.000 F
1956	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1957	0,50	1,25	2,30	2,70	3,15	tot 200.000 F	boven 200.000 F	
1958	0,50	0,90	1,35	1,75	2,15	3,— ³	2,—	
1959	0,50	0,85	1,20	1,60	1,95	3,—	2,—	
1960 November	0,50	1,75	2,85	3,45	3,60	3,— ³	2,— ⁴	
December	0,50	1,75	2,85	3,45	3,60	3,— ³	2,— ⁴	
1961 Januari	0,50	1,75	2,85	3,45	3,60	3,— ³	2,— ⁴	
Februari	0,50	1,75	2,85	3,45	3,60	3,— ³	2,— ⁴	
Maart	0,50	1,75	2,85	3,45	3,60	3,— ³	2,— ⁴	
April	0,50	1,75	2,85	3,45	3,60	3,— ³	2,— ⁴	
Mei	0,50	1,75	2,85	3,45	3,60	3,— ³	2,— ⁴	
Juni	0,50	1,75	2,85	3,45	3,60	3,— ³	2,— ⁴	
Juli	0,50	1,75	2,85	3,45	3,60	3,— ³	2,— ⁴	
Augustus	0,50	1,50	2,65	3,30	3,45	3,— ³	2,— ⁴	
September	0,50	1,50	2,65	3,30	3,45	3,— ³	2,— ⁴	
Oktober	0,50	1,50	2,65	3,30	3,45	3,— ³	2,— ⁴	
November	0,50	1,50	2,65	3,30	3,45	3,— ³	2,— ⁴	

1 Tarief toegepast door ca. 25 banken, waaronder de voornaamste. Andere banken, vooral regionale, passen over het algemeen een hoger tarief toe. — 2 Sedert november 1957 beweegt de rente van de deposito's met opzeggingstermijn en van de deposito's op termijn in functie van de discontovoet van de N.B.B. voor geaccepteerde in een bank gedomicilieerde wissels. — 3 Voor 1958, 1960 en 1961, verhoging van de rente met 0,30 pct. voor de bedragen die gedurende het gehele kalenderjaar ingeschreven bleven. Geen vermeerdering in 1959. — 4 Vanaf 1 januari 1960, verhoging van de rente met 0,20 pct. voor de bedragen die gedurende het gehele kalenderjaar ingeschreven bleven.

XIX - 5. — RENDEMENT VAN VAST RENTENDE WAARDEN OP DE BEURS TE BRUSSEL *

Begin der periode	Geïnficeerde schuld	Vervaldag binnen 2 tot 5 jaar		Vervaldag binnen 5 tot 20 jaar		Gewogen gemiddelden (excl. de Geïnficeerde schuld)
		(rendement alleen berekend volgens de notering)				
		Staat	Parastatale instellingen en Steden	Staat	Parastatale instellingen en Steden	
	4 pct. 1e r.	3,5 tot 5,5 pct.	3 tot 5,5 pct.	4 tot 5,75 pct.	3 tot 5,5 pct.	
1952	4,60	—	5,19 ¹	—	—	5,32
1953	4,48	—	4,85 ¹	5,09 ²	—	5,05
1954	4,33	—	4,15 ¹	4,79 ²	—	4,70
1955	4,20	—	3,89 ¹	4,59 ²	—	4,46
1956	4,18	—	3,99 ¹	4,63	4,71	4,57
1957	4,47	—	5,17 ¹	5,54	5,59	5,45
1958	4,93	—	5,53 ¹	6,47	6,51	6,41
1959	4,29	—	4,44	4,85	4,93	4,85
1960	4,21	4,72	4,79	5,21	5,10	5,11
1960 December	4,40	5,47	5,55	5,85	5,65	5,73
1961 Januari	4,39	5,55	5,69	6,07	5,80	5,89
Februari	4,39	5,50	5,66	6,00	5,82	5,85
Maart	4,39	5,45	5,62	6,00	5,82	5,84
April	4,35	5,40	5,58	5,90	5,77	5,77
Mei	4,33	5,46	5,57	5,94	5,79	5,81
Juni	4,33	5,41	5,50	5,90	5,77	5,77
Juli	4,35	5,44	5,55	5,93	5,79	5,80
Augustus	4,35	5,45	5,54	5,89	5,77	5,77
September	4,35	5,33	5,37	5,85	5,75	5,73
Oktober	4,35	5,33	5,32	5,81	5,75	5,71
November	4,36	5,37	5,35	5,79	5,75	5,70
December	4,39	5,27	5,26	5,71	5,70	5,63

* Tenzij anders vermeld is het gemiddelde rendement het percentage dat, toegepast bij de berekening van de actuele waarde van de gezamenlijke nog te ontvangen termijnen (aflossing, rente, gebeurlijke loten en premies) van de annuïteit, een actuele waarde geeft die gelijk is aan de koopprijs van het uitstaande kapitaal, berekend volgens de dagnotering, verhoogd met de courtage en gebruikelijk met de opgelopen rente.

1 Leningen met een rentevoet van 4 en 4,5 pct. — 2 Leningen met een rentevoet van 4,25 en 4,5 pct.

N. B. — Wijze van opstelling : zie *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting* (N.B.B.), XXXIe Jaargang, Deel I, nr 2, februari 1956.

Bibliografische referenties : *Belgisch Staatsblad* : weekstaten van de N.B.B. — *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting* (N.B.B.) : XXVIIe Jaargang, Deel I, Nr 6, juni 1951 : « De daggeldmarkt sedert september 1950 » ; XXVIIIe Jaargang, Deel I, Nr 5, mei 1953 : « Een nieuwe statistiek : de daggeldmarkt (cash money) » ; XXXIIe Jaargang, Deel II, Nr 5, november 1957 : « De hervorming van de geldmarkt » ; XXXVe Jaargang, Deel I, Nr 4, april 1960 : « De Belgische geldmarkt ».

XX. — BUITENLANDSE CIRCULATIEBANKEN

1. — DISCONTOVOET

Maand van de wijzigingen	Duitsland		Verenigde Staten 1		Frankrijk		Groot-Brittannië		Italië		Nederland		Zweden		Zwitserland	
	Datum	Discon- tovoet	Datum	Discon- tovoet	Datum	Discon- tovoet	Datum	Discon- tovoet	Datum	Discon- tovoet	Datum	Discon- tovoet	Datum	Discon- tovoet	Datum	Discon- tovoet
Tarief van kracht op 1-1-1955 ...		3,—		1,50		3,—		3,—		4,—		2,50		2,75		1,50
1955 Januari ...							27	3,50								
Februari ...							24	4,50								
April			15	1,75									19	3,75		
Augustus .	4	3,50	5	2,—												
September .			9	2,25												
November .			18	2,50												
1956 Februari .							16	5,50			7	3,—				
Maart	8	4,50														
April			13	2,75												
Mei	19	5,50														
Augustus .			24	3,—							25	3,25				
September .	6	5,—									22	3,75				
Oktober ...													22	4,—		
November .																
1957 Januari ...	11	4,50														
Februari ...							7	5,—								
April					11	4,—										
Mei															15	2,50
Juli											17	4,25	11	5,—		
Augustus .			23	3,50	12	5,—					16	5,—				
September .	19	4,—					19	7,—								
November .			15	3,—												
1958 Januari ...	17	3,50	24	2,75							24	4,50				
Maart			7	2,25			20	6,—			25	4,—				
April			18	1,75												
Mei							22	5,50					3	4,50		
Juni	27	3,—					19	5,—	7	3,50	14	3,50				
Augustus .							14	4,50								
September .			12	2,—												
Oktober ...					16	4,50										
November .			7	2,50			20	4,—			15	3,—				
1959 Januari ...	10	2,75									21	2,75				
Februari ...					5	4,25									26	2,—
Maart			6	3,—												
April					23	4,—										
Mei			29	3,50												
September .	4	3,—	11	4,—												
Oktober ...	23	4,—														
November .											16	3,50				
1960 Januari ...							21	5,—					15	5,—		
Juni	3	5,—	10	3,50			23	6,—								
Augustus .			12	3,—												
Oktober ...					6	3,50	27	5,50								
November .	11	4,—														
December .							8	5,—								
1961 Januari ...	20	3,50														
Mei	5	3,—														
Juli							25	7,—								
Oktober ...							5	6,5								
November .							2	6,—								

1 Federal Reserve Bank of New York.

Voor de bepalingen van de officiële discontotarieven : zie « International Financial Statistics » (I.M.F.).

XX - 2. — BANQUE DE FRANCE

(millions de nouveaux francs français)

	1957 31 décembre	1958 31 décembre	1959 31 décembre	1960 31 décembre	1960 6 octobre	1961 5 octobre	1960 10 novembre	1961 9 novembre
ACTIF								
Encaisse or	2.012	2.476	4.322	4.322	4.322	4.322	4.322	4.322
Prêt d'or au Fonds de Stabilisation des changes	1.000	1.201	—	—	—	—	—	—
Disponibilités à vue à l'étranger	118	141	3.969	5.744	6.006	9.381	5.596	9.453
Avances au Fonds de Stabilisation des changes ¹	656	656	1.314	656	1.314
Monnaies divisionnaires	99	84	101	23	8	21	18	17
Comptes courants postaux	716	512	669	561	530	543	447	532
Prêts à l'Etat	6.548	6.510	6.500 ²	6.500 ²	6.500 ²	6.500 ²	6.500 ²	6.500 ²
Avances à l'Etat	4.297	4.337	2.640 ²	901 ²	3.484 ²	4.165 ²	1.858 ²	4.146 ²
Portefeuille d'escompte :	19.872	22.217	16.392	18.851	15.706	16.305	16.526	16.073
<i>Effets escomptés sur la France</i>	5.917	6.707	4.232	5.118	4.594	5.307	4.839	5.442
<i>Effets escomptés sur l'étranger</i>	1	3	1	1	1	1	1	1
<i>Effets garantis par l'Office des céré- ales</i> ³	575	481	699	878	372	265	684	595
<i>Effets de mobilisation de crédits à moyen terme</i>	13.379	15.026	11.460	12.854	10.739	10.732	11.002	10.035
Effets négociables achetés en France ⁴	2.883	2.609	2.827	3.554	2.807	2.646	3.028	2.614
Avances à 30 jours sur effets publics ...	193	222	169	205	186	166	201	152
Avances sur titres	105	97	83	70	70	70	70	68
Avances sur or
Effets en cours de recouvrement	783	763	863	529	272	337	362	1.249
Divers	649	562	627	764	661	810	606	765
Total ...	39.275	41.731	39.162	42.680	41.208	46.580	40.190	47.205

PASSIF

Engagements à vue :								
Billets au porteur en circulation	32.681	34.694	34.947	39.320	37.710	42.648	37.080	42.021
Comptes courants créditeurs :	5.246	5.720	2.943	2.066	2.118	2.571	1.640	3.740
<i>Compte courant du Trésor public</i> ...	1	1	...	1	1	...	1	1
<i>Comptes courants des accords de coopération économique</i>	—	...	—
<i>Comptes courants des banques et institutions financières françaises et étrangères</i>	4.091	4.564	1.965	967	1.231	1.616	725	2.684
<i>Autres comptes courants et de dépôts de fonds; dispositions et autres engagements à vue</i>	1.154	1.155	978	1.098	886	955	914	1.055
Capital de la Banque	2	2	150	150	150	150	150	150
Divers	1.346	1.315	1.122	1.144	1.230	1.211	1.320	1.294
Total ...	39.275	41.731	39.162	42.680	41.208	46.580	40.190	47.205

¹ Convention du 27 juin 1949.

² Convention du 29 octobre 1959 approuvée par la loi du 28 décembre 1959.

³ Loi du 15 août 1936, décret du 29 juillet 1939 et loi du 19 mai 1941.

⁴ Décret du 17 juin 1938.

XX - 3. — BANK OF ENGLAND*(millions of £)*

	1958 28 February	1959 28 February	1960 29 February	1961 28 February	1960 5 October	1961 4 October	1960 9 November	1961 8 November
--	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	-------------------	-------------------	--------------------	--------------------

Issue Department

Government Debt	11	11	11	11	11	11	11	11
Other Government Securities	1.985	2.035	2.136	2.237	2.237	2.313	2.237	2.363
Other Securities	1	1	1	1	1	1	1	1
Coin other than Gold Coin	3	3	2	1	1	...	1	...
Amount of Fiduciary Issue	2.000	2.050	2.150	2.250	2.250	2.325	2.250	2.375
Gold Coin and Bullion
Total ...	2.000	2.050	2.150	2.250	2.250	2.325	2.250	2.375

Notes Issued :								
In Circulation	1.965	2.013	2.116	2.212	2.220	2.308	2.224	2.314
In Banking Department	35	37	34	38	30	17	26	61
Total ...	2.000	2.050	2.150	2.250	2.250	2.325	2.250	2.375

Banking Department

Government Securities	254	265	274	425	428	502	405	400
Other Securities :								
Discounts and Advances	23	10	33	28	18	52	40	98
Securities	22	22	20	19	19	19	19	19
Notes	35	37	34	38	30	17	26	62
Coin	2	1	1	1	1	1	1	1
Total ...	336	335	362	511	496	591	491	580

Capital	15	15	15	15	15	15	15	15
Rest	4	4	4	4	3	4	3	3
Public Deposits :								
(including Exchequer, Savings Banks, Commissioners of National Debt, and Dividend Accounts)	11	17	12	18	12	12	9	12
Special Deposits	—	—	—	155	150	233	150	233
Other Deposits :								
Bankers	232	229	264	251	251	259	249	249
Other Accounts	74	70	67	68	65	68	65	68
Total ...	336	335	362	511	496	591	491	580

XX - 4. — FEDERAL RESERVE BANKS ¹

(millions of \$)

	1957 31 December	1958 31 December	1959 31 December	1960 31 December	1960 5 October	1961 4 October	1960 9 November	1961 8 November
ASSETS								
Gold certificate account	21.216	19.013	18.186	16.413	17.367	16.009	16.825	15.889
Redemption fund for F.R. notes	869	938	978	1.066	973	1.065	994	1.108
Total gold certificate reserves ...	22.085	19.951	19.164	17.479	18.340	17.074	17.819	16.997
F.R. notes of other Banks	443	477	524	525	431	—	312	—
Cash	339	336	359	363	395	400	366	376
Discounts and advances	56	64	458	33	137	68	187	488
Industrial loans	1	—	—	—	—	—
Acceptances :								
Bought outright	42	43	44	54	35	34	42	39
Held under repurchase agreement	23	6	31	20	6	...	10	...
U.S. Government securities :								
Bought outright :								
Bills	983	2.250	2.606	2.900	2.899	3.071	3.298	3.362
Certificates	19.934	18.650	10.507	9.060	14.007	1.632	14.142	1.689
Notes	2.868	11.010	12.481	7.510	19.678	7.530	19.829
Bonds	2.802	2.484	2.484	2.543	2.484	3.551	2.605	3.644
Total bought outright ...	23.719	26.252	26.607	26.984	26.900	27.932	27.575	28.524
Held under repurchase agreement	519	95	41	400	150	...	514	85
Total U.S. Government securities ...	24.238	26.347	26.648	27.384	27.050	27.932	28.089	28.609
Total loans and securities	24.360	26.460	27.181	27.491	27.228	28.034	28.328	29.136
Due from foreign banks	—	...	—
Cash items in process of collection	5.495	5.631	6.438	6.809	5.475	4.674	5.185	4.357
Bank premises	84	94	100	108	106	110	107	110
Other assets	223	146	262	209	293	283	387	346
Total assets ...	53.029	53.095	54.028	52.984	52.268	50.575 ²	52.504	51.322 ²
LIABILITIES								
Federal Reserves notes	27.535	27.872	28.262	28.449	27.698	27.717	27.893	28.099
Deposits :								
Member bank reserves	19.034	18.504	18.174	17.080	17.817	16.912	17.536	17.117
U.S. Treasurer - general account	481	358	504	485	376	481	391	465
Foreign	356	273	345	217	194	241	258	274
Other	246	391	693	554	387	293	387	269
Total deposits ...	20.117	19.526	19.716	18.336	18.774	17.927	18.572	18.125
Deferred availability cash items	4.071	4.335	4.847	4.941	4.462	3.487	4.682	3.650
Other liabilities and accrued dividends ...	15	22	29	32	43	86	49	73
Total liabilities ...	51.738	51.755	52.854	51.758	50.977	49.217	51.196	49.947
CAPITAL ACCOUNTS								
Capital paid in	345	363	388	409	403	432	405	433
Surplus	837	868	775	817	775	817	775	817
Other capital accounts	109	109	11	...	113	109	128	125
Total liabilities and capital accounts ...	53.029	53.095	54.028	52.984	52.268	50.575 ²	52.504	51.322 ²
Contingent liability on acceptances purchased for foreign correspondents	76	68	82	230	202	123	216	114
Industrial loan commitments	1	1	...	—	—	—	—	—
Ratio of gold certificate reserves to deposit and F.R. note liabilities combined	46,3 %	42,1 %	39,9 %	37,4 %	39,5 %	37,1 %	38,3 %	36,5 % ²

¹ Consolidated statement of condition of the twelve Federal Reserve Banks.

² « F. R. note liabilities combined » includes \$ 853 million of Federal Reserve notes of other Federal Reserve Banks netted out of the consolidated statement shown above.

³ Since 1-2-1961, this figure is not comparable with those of the preceding statements. The assets include no more the item « F. R. notes of other Banks ». Besides, the figure of the item « Cash items in process of collection » has been modified. In the liabilities, the figures relating to the « Federal Reserve notes » and the « Deferred availability cash items » have been modified too.

XX - 5. — DE NEDERLANDSCHE BANK
(miljoenen guldens)

	1957 31 december	1958 31 december	1959 31 december	1960 31 december	1960 10 oktober	1961 9 oktober	1960 7 november	1961 6 november
ACTIVA								
Goud	2.812	3.972	4.281	5.487	5.091	5.698	5.204	5.698
Vorderingen en geldswaardige papieren luidende in goud of in buitenlandse geldsoorten	1.008	1.603	786	1.107	810	523	913	571
Buitenlandse betaalmiddelen	1	1	1	...	1	...	3	...
Vorderingen op het buitenland luidende in guldens ¹	182	88	71	40	43	26	43	15
Wissels, promessen, schatkistpapier en schuldbrieven in disconto ²	10	...	6	17
Wissels, schatkistpapier en schuldbrieven door de Bank gekocht (art. 15, onder 4 ^o van de Bankwet 1948)	128	181	547	249	197	790	184	558
Voorschotten in rekening-courant (incl. beleningen) ³	198	40	62	12	45	18	8	7
Boekvorderingen op de Staat (overeen- komst van 26 februari 1947)	560	—	—	—	—	—	—	—
Nederlandse munten	11	24	35	51	53	22	52	22
Belegging van kapitaal en reserves	142	159	165	174	172	183	172	183
Gebouwen en inventaris	1	1	1	1	1	1	1	1
Diverse rekeningen	39	15	12	12	6	6	6	7
Totaal ...	5.092	6.084	5.967	7.133	6.419	7.267	6.586	7.079
PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop	4.187	4.418	4.513	4.900	4.593	4.961	4.607	4.960
Bankassignaties	2	...
Rekening-courantsaldo's in guldens van ingezetenen	629	1.284	1.139	1.603	1.531	1.987	1.542	1.789
's Rijks schatkist	307	643	528	934	978	1.281	655	1.092
Banken in Nederland	250	485	484	519	392	542	739	526
Andere ingezetenen	72	156	127	150	161	164	148	171
Rekening-courantsaldo's in guldens van niet-ingezetenen	46	97	65	59	57	71	57	85
Buitenlandse circulatiebanken en daar- mede gelijk te stellen instellingen ...	—	—	56	48	46	63	47	77
Andere niet-ingezetenen	16	22	9	11	11	8	10	8
Saldo's voortvloeiende uit betalings- akkoorden	30	75	—	—	—	—	—	—
Saldo's luidende in buitenlandse geld- soorten	6	64	6	320	9	12	145	9
Kapitaal	20	20	20	20	20	20	20	20
Reserves	131	142	152	164	152	164	152	164
Diverse rekeningen	73	59	72	67	57	52	61	52
Totaal ...	5.092	6.084	5.967	7.133	6.419	7.267	6.586	7.079
¹ Waarvan uit hoofde van de liquidatie van bila- terale akkoorden	2	1	9	...	2	...	1	...
² Waarvan schatkistpapier, rechtstreeks door de Bank in disconto genomen
³ Waarvan aan Indonesië (wet van 15 maart 1933 — Staatsblad nr 99)	13	11	8	5	5	3	5	3
N. B. — Circulatie der door de Bank namens de Staat in het verkeer gebrachte munt- biljetten	127	110	105	110	108	68	108	68

XX - 6. — BANCA D'ITALIA

(miliardi di lire)

	1957 dicembre	1958 dicembre	1959 dicembre	1960 dicembre	1960 settembre	1961 settembre	1960 ottobre	1961 ottobre
Oro in cassa	4	5	5	1.000	172	1.000	172	1.000
Oro all'estero dovuto dallo Stato	2	2	2	—	2	—	2	—
Cassa ¹	6	10	11	10	8	11	8	10
Portafoglio ²	405	386	430	443	432	460	438	470
Effetti ricevuti per l'incasso
Anticipazioni ³	82	34	46	64	77	87	95	109
Prorogati pagamenti	5	—	—	7	—	...	—	3
Ufficio italiano dei cambi	—	—	—	1.257	—	1.596	—	1.631
Disponibilita in divisa all' estero	71	62	62	63	63	63	62	63
Titoli emessi o garantiti dallo Stato	72	56	70	75	59	80	60	80
Immobili
Debitori diversi	1.039	1.654	2.191	119	2.176	135	2.165	129
Partite varie	3	3	3	2	3	—	3	—
Anticipazioni temporanee al Tesoro	77	77	77	64	75	—	75	—
Anticipazioni straordinarie al Tesoro	343	343	343	485	488	485	488	485
Emissioni per forze alleate	145	145	145	—	—	—	—	—
Conto corrente servizio tesoreria	170 ⁶	137	—	—	—	—	—	—
Impieghi in titoli per conto del Tesoro ...	345	325	128	20	40	—	30	—
Servizi diversi per conto dello Stato	32	18	—	—	—	—	—	—
Spese	40	41	44	43	28	28	30	30
Totale attivo ...	2.841	3.298	3.557	3.652	3.623	3.945	3.628	4.010
Circolazione dei biglietti ⁴	1.914	2.061	2.237	2.424	2.168	2.416	2.151	2.398
Vaglia assegni e debiti a vista ⁵	27	26	28	23	17	14	15	19
Depositi in c/c liberi	140	167	130	117	85	95	75	94
Conti correnti vincolati	548	774	772	694	817	854	783	880
Creditori diversi	160	211	173	170	175	175	166	176
C/c servizio tesoreria	—	—	146	159	251	352	328	398
C/c servizio tesoreria — Fondo speciale .	—	—	17	—	—	—	—	—
Tesoro dello Stato - plusvalenza rivalutaz. oro	—	—	—	—	63	—	63	—
Aiuti internazionali	9	14	—	—	—	—	—	—
Servizi diversi per conto dello Stato	—	—	5	16	13	5	11	8
Capitale
Fondo di riserva ordinario	2	2	2	3	3	4	3	4
Fondo di riserva straordinario	1	1	2	2	2	2	2	2
Rendite	40	42	45	44	29	28	31	31
Totale passivo e patrimonio ...	2.841	3.298	3.557	3.652	3.623	3.945	3.628	4.010
Depositanti in titoli e valori	3.430	4.413	3.604	4.407	4.900	4.488	4.689	4.402
¹ Comprese monete di Stato	5	8	8	5	6	6	5	6
² Compreso finanziamento ammassi	—	—	—	437	—	455	—	465
³ Comprese operazioni con privati	—	—	—	3	—	4	—	2
⁴ Compresi biglietti presso il Tesoro	1	1	2	2	2	1	1	—
⁵ Compresi vaglia e assegni	18	17	16	14	11	10	9	13
⁶ A) netto del Fondo speciale	2	—	—	—	—	—	—	—

XX - 7. — DEUTSCHE BUNDESBANK

(Millionen DM)

	1958 31 Dezember	1959 31 Dezember	1960 31 Dezember	1960 7 Oktober	1961 6 Oktober	1960 7 November	1961 7 November
AKTIVA							
Gold	10.963	10.934	12.286	12.029	14.409	12.162	14.424
Guthaben bei ausländischen Banken und Geldmarktanlagen im Ausland	9.311	8.249	15.905	14.582	11.063	15.500	10.092
Sorten, Auslandswechsel und -schecks ...	152	130	157	152	325	156	262
Kurz- und mittelfristige Kredite an inter- nationale Einrichtungen und Konsoli- dierungskredite	6.089	4.817	3.657	3.688	2.469	3.696	2.468
<i>davon : a) aus der Abwicklung der</i> <i>E.Z.U.</i>	4.590	3.156	1.993	2.055	1.053	2.014	1.053
<i>b) an Weltbank</i>	1.234	1.486	1.560	1.513	1.345	1.563	1.345
Deutsche Scheidemünzen	85	88	91	98	91	98	92
Postcheckguthaben	192	226	193	114	133	138	149
Inlandswechsel	722	853	1.283	2.200	1.705	1.288	864
Schatzwechsel und unverzinsliche Schatz- anweisungen	100	80	137	80	1	11	—
Lombardforderungen	64	234	419	81	16	30	17
Kassenkredite	90	265	79	3	1	12	3
Wertpapiere	270	235	324	224	928	224	983
Ausgleichsforderungen und unverzinsliche Schuldverschreibung	4.382	5.731	3.561	3.854	2.853	3.461	2.374
Kredite an Bund für Beteiligung an inter- nationalen Einrichtungen	662	1.211	1.387	1.340	2.928	1.340	2.976
Forderungen an Bund wegen Forderungs- erwerb aus Nachkriegswirtschaftshilfe und Änderung der Wechselkurse	—	—	—	—	3.778	—	3.778
Sonstige Aktiva	372	311	370	269	331	358	348
	33.454	33.364	39.849	38.714	40.531	38.474	38.830

PASSIVA

Banknotenumlauf	17.661	19.046	20.470	19.483	21.568	19.152	20.761
Einlagen von	13.037	11.605	16.696	16.918	16.219	17.070	15.467
<i>Kreditinstituten (einschliesslich Post-</i> <i>scheck und Postsparkassenämter) ...</i>	8.243	9.344	13.036	12.557	10.044	12.876	10.017
<i>Öffentlichen Einlegern</i>	4.585	2.039	3.440	4.156	5.957	3.977	5.203
<i>Anderen inländischen Einlegern</i>	209	222	220	205	218	217	247
Verbindlichkeiten aus dem Auslandsge- schäft	1.136	672	447	380	735	369	581
<i>Einlagen ausländischer Einleger</i>	550	299	282	284	647	268	498
<i>Sonstige</i>	586	373	165	96	88	101	83
Rückstellungen	656	671	806	806	867	806	867
Grundkapital	290	290	290	290	290	290	290
Rücklagen	492	522	562	562	588	562	588
Sonstige Passiva	182	558	578	275	264	225	276
	33.454	33.364	39.849	38.714	40.531	38.474	38.830

XX - 8. — BANQUE NATIONALE SUISSE

(millions de francs suisses)

	1957 31 décembre	1958 31 décembre	1959 31 décembre	1960 31 décembre	1960 7 octobre	1961 7 octobre	1960 7 novembre	1961 7 novembre
ACTIF								
Encaisse or	7.384	8.329	8.369	9.455	8.567	10.808	8.910	10.842
Devises	781	561	535	583	547	1.064	645	869
Portefeuille effets sur la Suisse	226	58	58	53	46	45	49	46
<i>Effets de change</i>	226	58	58	53	46	45	49	46
<i>Rescriptions de la Confédération Suisse</i>
Avances sur nantissement	52	22	40	38	22	13	14	11
Titres	45	45	44	43	43	43	43	43
<i>pouvant servir de couverture</i>	1	...	1	1	17	1	17
<i>autres</i>	45	44	44	42	42	26	42	26
Correspondants :			52	52	16	11	16	18
<i>en Suisse</i>	41	33	45	45	8	3	9	10
<i>à l'étranger</i>			7	7	8	8	7	8
Autres postes de l'actif	29	35	28	30	32	33	33	34
Total ...	8.558	9.083	9.126	10.254	9.273	12.017	9.710	11.863

	1957 31 décembre	1958 31 décembre	1959 31 décembre	1960 31 décembre	1960 7 octobre	1961 7 octobre	1960 7 novembre	1961 7 novembre
PASSIF								
Fonds propres	49	50	51	52	52	53	52	53
Billets en circulation	5.931	6.109	6.344	6.854	6.203	6.894	6.213	6.941
Engagements à vue	2.393	2.726	2.535	2.756	2.422	3.430	2.842	3.228
<i>Comptes de virements des banques du commerce et de l'industrie</i>	1.831	2.541	2.330	2.288	2.068	2.235	2.456	2.006
<i>Autres engagements à vue</i>	562	185	205	468	354	1.195	386	1.222
Comptes de virements de banques temporairement liés	—	—	—	—	—	1.035	—	1.035
Engagements à terme	—	—	—	390	400	400	400	400
Autres postes du passif	185	198	196	202	196	205	203	206
Total ...	8.558	9.083	9.126	10.254	9.273	12.017	9.710	11.863

Références bibliographiques : *International Financial Statistics (F.M.I.)* — *Banque de France* : « Compte rendu des opérations ». — *Report of the Bank of England*. — *Federal Reserve Bulletin*. — *De Nederlandsche Bank* : Verslag over het boekjaar. — *Banca d'Italia* : Bollettino. — *Geschäftsbericht der Deutschen Bundesbank*. — *Banque Nationale Suisse* (rapports).

XX - 9. — BANQUE DES REGLEMENTS INTERNATIONAUX, A BALE ¹

Situations en millions de francs or

[unités de 0.29032258... gramme d'or fin (art. 5 des statuts)]

Actif	31	31	30	30	31	31	Passif	31	31	30	30	31	31
	décembre 1959	décembre 1960	septembre 1960	septembre 1961	octobre 1960	octobre 1961		décembre 1959	décembre 1960	septembre 1960	septembre 1961	octobre 1960	octobre 1961
I. Or en lingots et monnayé	1.165	1.636	1.538	2.552	1.588	2.519	I. Capital :						
II. Espèces en caisse et avoirs bancaires à vue	106	60	46	92	79	107	Actions libérées de 25 %	125	125	125	125	125	125
III. Portefeuille réescomptable	859	277	574	230	602	221	II. Réserves :	23	23	23	24	23	24
1. Effets de commerce et acceptations de banque	13	19	45	20	35	19	1. Fonds de Réserve légale ...	9	10	10	11	11	11
2. Bons du Trésor	846	258	529	210	567	202	2. Fonds de Réserve générale .	14	13	13	13	13	13
IV. Effets div. remobilis. sur dem.	21	13	23	13	21	62	III. Dépôts (or) :	1.751	1.812	1.898	2.159	1.881	2.120
V. Dépôts à terme et avances : ...	379	1.130	955	1.213	1.021	1.200	1. Banques centrales :						
a) à 3 mois au maximum ...	319	918	779	1.145	795	1.039	a) de 9 à 12 mois	—	—	—	—	—	10
b) à 3 mois au maximum (or)	10	7	4	4	7	4	b) de 6 à 9 mois	—	—	—	—	—	—
c) de 3 à 6 mois	49	144	54	48	132	77	c) de 3 à 6 mois	169	24	82	3	75	4
d) de 6 à 9 mois	1	3	63	7	32	—	d) à 3 mois au maximum ...	607	329	683	295	569	247
e) de 9 à 12 mois	—	55	—	—	46	—	e) à vue	821	1.372	1.094	1.810	1.188	1.807
f) à plus d'un an	—	3	55	9	9	30	2. Autres déposants :						
VI. Autres effets et titres :	853	730	798	811	803	751	a) de 9 à 12 mois	—	—	—	—	—	10
1. Or :							b) de 6 à 9 mois	—	—	—	—	—	—
a) à 3 mois au maximum ...	24	73	34	63	59	42	c) de 3 à 6 mois	—	—	—	—	—	—
b) de 3 à 6 mois	104	39	67	13	61	6	d) de 6 à 9 mois	—	—	—	—	—	—
c) de 6 à 9 mois	37	—	18	10	—	10	e) de 3 à 6 mois	—	—	—	—	—	—
d) de 9 à 12 mois	—	—	—	10	—	31	f) à 3 mois au maximum ...	268	156	224	488	127	296
e) à plus d'un an	—	—	—	10	—	10	e) à 3 mois au maximum ...	871	1.167	1.057	1.604	1.266	1.781
2. Monnaies :							f) à vue	18	30	15	54	22	51
a) à 3 mois au maximum ...	478	445	457	327	447	262	2. Autres déposants :						
b) de 3 à 6 mois	180	80	66	281	92	317	a) de 9 à 12 mois	—	—	—	—	—	—
c) de 6 à 9 mois	2	4	65	61	47	23	b) de 6 à 9 mois	—	—	—	—	—	—
d) de 9 à 12 mois	8	23	3	2	17	—	c) de 3 à 6 mois	31	—	—	16	—	19
e) à plus d'un an	20	66	94	34	80	50	d) à 3 mois au maximum ...	121	256	305	225	372	222
VII. Actifs divers	1	1	1	1	1	1	e) à vue	37	18	31	29	38	33
VIII. Fonds propres utilisés en exécution des accords de La Haye de 1930 pour placem. en Allemagne	68	68	68	68	68	68	V. Divers	42	44	40	31	43	33
<i>Total actif ...</i>	3.452	3.915	4.003	4.980	4.183	4.929	VI. Compte de profits et pertes ...	9	8	8	8	8	8
							VII. Provision pour charges éventuelles	156	169	169	181	170	181
							<i>Total passif ...</i>	3.452	3.915	4.003	4.980	4.183	4.929

Exécution des accords de La Haye de 1930 :

Fonds placés en Allemagne : (voir note 2)							Dépôts à long terme :	229	229	229	229	229	229
1. Créances sur la Reichsbank et la Golddiskontbank, effets de la Golddiskontbank et de l'adm. des chemins de fer et bons de l'adm. des postes (échus)	221	221	221	221	221	221	1. Dépôts des Gouvernements créanciers au Compte de Trust des Annuités (voir note 3)	153	153	153	153	153	153
2. Effets et bons du Trésor du Gouvernement allemand (échus)	76	76	76	76	76	76	2. Dépôt du Gouvernem. allem.	76	76	76	76	76	76
<i>Total ...</i>	297	297	297	297	297	297	Fonds propres utilisés en exécution des accords (voir ci-dessus)	68	68	68	68	68	68
							<i>Total ...</i>	297	297	297	297	297	297

Note 1. — Ne sont pas inclus dans la présente situation l'or sous dossier, les effets et autres titres détenus en garde pour le compte de Banques Centrales et d'autres déposants. N'y sont pas compris non plus l'or sous dossier, les avoirs en banque, les effets et autres titres détenus par la Banque en sa qualité d'Agent de l'Organisation Européenne de Coopération Economique (Union Européenne de Paiements), de Tiers Convenu aux termes du contrat de mantissement conclu avec la Haute Autorité de la Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier, ainsi que de Mandataire-trustee ou d'Agent financier d'emprunts internationaux.

Note 2. — Aux termes d'une Convention en date du 9 janvier 1953 conclue entre le Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne et la Banque et qui fait partie de l'Accord sur les dettes extérieures allemandes du 27 février 1953, il a été convenu que la Banque ne réclamerait pas avant le 1er avril 1966 le remboursement en principal de ses placements en Allemagne qui sont indiqués ci-dessus, y compris les intérêts arriérés y afférents à la date du 31 décembre 1952.

Note 3. — La Banque a reçu de Gouvernements dont les dépôts s'élèvent à l'équivalent de francs or 149.920.380.—, confirmation qu'ils ne pourront lui demander, au titre de tels dépôts, le transfert de montants supérieurs à ceux dont elle pourra elle-même obtenir le remboursement et le transfert par l'Allemagne dans les monnaies agréées par la Banque.

VOORNAAMSTE GEBRUIKTE AFKORTINGEN.

	A.S.L.K.	Algemene Spaar- en Lijfrentekas.
B.I.B.		Bank voor Internationale Betalingen.
B.I.E.U.		Belgisch-Luxemburgse Economische Unie.
	B.P.C.	Bestuur der Postchecks.
	B.R.T.	Belgische Radio en Televisie.
	D.U.L.B.E.A.	Département d'Economie Appliquée de l'Université Libre de Bruxelles.
E.B.U.		Europese Betalingsunie.
E.E.G.		Europese Economische Gemeenschap.
E.G.K.S.		Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.
E.M.A.		Europees Monetair Akkoord.
O.E.S.O.		Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling.
	FABRIMETAL	Federatie van de Ondernemingen der Metaalverwerkende Nijverheid.
F.A.O.		Food and Agricultural Organization.
	FEBELTEX	Federatie der Belgische Textielnijverheid.
	H.W.I.	Herdiscontering- en Waarborginstituut.
I.A.B.		Internationaal Arbeidsbureau.
I.B.H.O.		Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling.
I.M.F.		Internationaal Monetair Fonds.
	I.R.E.S.P.	Institut de Recherches Economiques, Sociales et Politiques (Centre de Recherches Economiques).
	M.E.Z.	Ministerie van Economische Zaken.
	N.B.B.	Nationale Bank van België.
	N.B.V.	Nationaal Bureau voor de Voltrooiing der Noord-Zuidverbinding.
	N.I.S.	Nationaal Instituut voor de Statistiek.
	N.K.B.	Nationale Kas voor Beroepskrediet.
	N.M.B.	Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen.
	N.M.B.S.	Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen.
	N.M.K.N.	Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.
	N.M.W.V.	Nationale Maatschappij voor Watervoorziening.
O.V.N.		Organisatie der Verenigde Naties.
	R.L.W.	Regie der Luchtwegen.
	R.M.Z.	Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid.
	R.T.T.	Regie van Telegraaf en Telefoon.
	R.V.A.	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
	SABENA	Société Anonyme Belge d'Exploitation de la Navigation Aérienne.
	V.B.N.	Verbond der Belgische Nijverheid.
	Z.K.O.S.	Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade.

CONVENTIONELE TEKENS.

—	het gegeven bestaat niet.
n.b.	nog niet beschikbaar gegeven.
pct.	procent.
o	voorlopig.
g	gerectificeerd cijfer.
r	raming.
...	nihil of te verwaarlozen hoeveelheid.

STATISTIEKEN

INHOUDSOPGAVE

	Nummering van de tabellen		Nummering van de tabellen
I. — Bevolking en nationale rekeningen.			
1. Bevolking	I - 1		
2. Netto nationaal inkomen tegen vergoedingswaarde van de produktiefactoren	I - 2		
3. Bruto nationaal produkt :			
a) B.N.P. berekend door ontleding van de voortbrenging tegen courante prijzen	I - 3a		
b) B.N.P. berekend door ontleding van de bestedingen tegen courante prijzen	I - 3b		
c) B.N.P. berekend door ontleding van de bestedingen tegen prijzen van 1953	I - 3c		
4. Brutoinvesteringen in de gezamenlijke economie ...	I - 4		
II. — Tewerkstelling en werkloosheid.			
1. Indexcijfers van de tewerkstelling in de nijverheid (arbeiders)	II - 1		
2. Werkloosheid — Algemene gegevens	II - 2		
3. Werkloosheid — Daggemiddelden van het aantal gecontroleerde werklozen	II - 3		
III. — Landbouw en visserij.			
1. Landbouwproduktie	III - 1		
2. Zeevisserij — Voornaamste vissoorten aangevoerd in de Belgische havens	III - 2		
IV. — Nijverheid.			
1. Algemene indexcijfers van de industriële produktie	IV - 1		
2. Indexcijfers van de industriële produktie (voornaamste sectoren)	IV - 2		
3. Energie	IV - 3		
4. Metaalproduktie	IV - 4		
5. Bouwnijverheid : jaarcijfers	IV - 5		
6. Bouwnijverheid : maandcijfers	IV - 6		
V. — Diensten.			
1. Vervoer :			
a) Bedrijvigheid van de N.M.B.S., de N.M.B. en de Sabena	V - 1a		
b) Zeevaart	V - 1b		
c) Binnenscheepvaart	V - 1c		
2. Toerisme	V - 2		
3. Binnenlandse handel :			
a) Verkoopindexcijfers	V - 3a		
b) Verkoop op afbetaling	V - 3b		
VI. — Inkomens.			
1. Bezoldigingen van de arbeiders	VI - 1		
VII. — Prijzen en prijsindexcijfers.			
1. Groothandelsprijzen op de wereldmarkten	VII - 1		
2. Indexcijfers van de groothandelsprijzen op de wereldmarkten	VII - 2		
3. Indexcijfers van de groothandelsprijzen in België ...	VII - 3		
4. Indexcijfers van de kleinhandelsprijzen in België ...	VII - 4		
VIII. — Buitenlandse handel van de B.L.E.U.			
1. Algemene tabel	VIII - 1		
2. Uitvoer volgens goederengroepen	VIII - 2		
3. Invoer volgens goederengroepen	VIII - 3		
4. Indexcijfers van het volume en van de gemiddelde waarden per eenheid	VIII - 4		
5. Geografische spreiding	VIII - 5		
IX. — Betalingsbalans van de B.L.E.U.			
1. Jaarcijfers	IX - 1		
2. Cijfers per kwartaal en per halfjaar	IX - 2		
3. Betalingsbalans met alle landen behalve Kongo en Ruanda-Urundi	IX - 3		
X. — Valutamarkt.			
1. Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers ...	X - 1		
XI. — Rijksfinanciën.			
1. Stand van de Schatkist	XI - 1		
2. Belastingontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar	XI - 2		
3. Belastingontvangsten (per begrotingsjaar)	XI - 3		
4. Indeling van de belastingontvangsten	XI - 4		
XIII. — Geldscheppende instellingen.			
1. Gezamenlijke balansen van de geldscheppende instellingen	XIII - 1		
2. De balansen van de Nationale Bank van België, van de geldscheppende openbare instellingen en de Depositobanken	XIII - 2		
3. Oorzaken van de veranderingen in de geldhoeveelheid	XIII - 3		
4. Geldhoeveelheid	XIII - 4		
5. Goud- en nettodeviezenvoorraad van de geldscheppende instellingen	XIII - 5		
6. Balansen van de Nationale Bank van België (1951-1958)	XIII - 6		
Balansen en weekstaten van de Nationale Bank van België (sedert 31 december 1959)	XIII - 6		
7. Algemene staat der banken	XIII - 7		

	Nummering van de tabellen		Nummering van de tabeller
8. Verrichtingen in postrekening	XIII - 8	2. Daggeldrente	XIX - 2
9. Gezamenlijke betalingen door middel van direct op- eisbare bankdeposito's in Belgische franken en van tegoeden in postrekening	XIII - 9	3. Rentevoet van de Schatkisccertificaten	XIX - 3
XIV. — Niet geldscheppende financiële instel- lingen.		4. Rentetarief voor deposito's in Belgische franken bij de banken en bij de Algemene Spaar- en Lijf- rentekas	XIX - 4
4. Voornaamste activa en passiva van het Rentenfonds	XIV - 4	5. Rendement van vast rentende waarden op de beurs te Brussel	XIX - 5
5. Algemene Spaar- en Lijfrentekas :		XX. — Buitenlandse Circulatiebanken.	
a) Beweging van de inlagen	XIV - 5a	1. Discontovoet	XX - 1
b) Voornaamste posten uit de balansen van de Spaarkas	XIV - 5b	2. Banque de France	XX - 2
c) Voornaamste posten uit de balansen van de Lijfrentekassen	XIV - 5c	3. Bank of England	XX - 3
d) Voornaamste posten uit de balansen van de Levensverzekeringskas	XIV - 5d	4. Federal Reserve Banks	XX - 4
6. Particuliere spaarkassen	XIV - 6	5. De Nederlandsche Bank	XX - 5
7. Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijver- heid	XIV - 7	6. Banca d'Italia	XX - 6
8. Levensverzekeringsmaatschappijen	XIV - 8	7. Deutsche Bundesbank	XX - 7
9. Hypotheekinschrijvingen	XIV - 9	8. Banque Nationale Suisse	XX - 8
		9. Banque des Règlements internationaux, à Bâle	XX - 9
XV. — Belangrijkste vormen van de in het bin- nenland beschikbare besparingen.		Voor naamste gebruikte afkortingen.	
	XV	Grafieken :	
XVI. — Emissies en schulden van de overheids- sector.		I - 3b en 3c — { B.N.P. berekend door ontleding van de bestedingen tegen courante prij- zen en tegen prijzen van 1950	I - 3b en
1. Emissies in Belgische franken op lange en halflange termijn	XVI - 1	II - 3. — Daggemiddelden van het aantal gecon- troleerde werklozen	II - 3
2. Voornaamste emissies op lange en halflange termijn van de overheidssector	XVI - 2	IV - 2. — Indexcijfers van de industriële pro- ductie	IV - 2
3. Staatsschuld	XVI - 3	VI - 1. — Bezoldigingen van de arbeiders. — Indexcijfer van de gemiddelde brutoverdienste per gewerkt uur ...	VI - 1
4. Indeling van de schuld in Belgische franken op lange en halflange termijn van de overheidssector	XVI - 4	VII - 3. — Indexcijfers van de groothandelsprijzen in België	VII - 3
XVII. — Effecten van de particuliere sector.		VII - 4. — Indexcijfers van de kleinhandelsprijzen in België	VII - 4
1. Evolutie van de omzet, de noteringen en het rende- ment van de beurswaarden	XVII - 1	VIII - — Buitenlandse handel van de B.L.E.U.	VIII
2. Rendement van de Belgische en Kongolese vennoot- schappen op aandelen — jaarcijfers	XVII - 2	IX - 1. — Betalingsbalans van de B.L.E.U.	IX - 1
3. Rendement van de Belgische en Kongolese vennoot- schappen op aandelen — cumulatieve maandcijfers	XVII - 3	XI - 2. — Belastingontvangsten zonder onder- scheid van begrotingsjaar	XI - 2
4. Emissies van de Belgische en Kongolese vennoot- schappen — jaarcijfers	XVII - 4	XIII - 3. — Geldhoeveelheid en quasi-monetaire liquiditeiten	XIII - 3
5. Emissies van de Belgische en Kongolese vennoot- schappen — maandelijkse cijfers	XVII - 5	XIII - 9. — Gezamenlijke betalingen door middel van direct opeisbare bankdeposito's in Belgische franken en van tegoe- den in postrekening. — Verhouding van de omzet tot de hoeveelheid ...	XIII - 9
XVIII. — Geldmarkt.		XIV - 5a — Algemene Spaar- en Lijfrentekas — Beweging van de inlagen	XIV - 5a
1. Markt van het daggeld en van het geld op zeer korte termijn	XVIII - 1	XVII - 1. — Indexcijfers van de aandelennoterin- gen op de contantmarkt	XVII - 1
3. Bedrijvigheid van de verrekeningskamers	XVIII - 3		
XIX. — Disconto, rente- en rendementspercen- tages.			
1. Disconto- en rentetarief van de Nationale Bank van België	XIX - 1		

